

Studiegids TUA

Algemene studie-informatie

2025-2026

(zonder algemeen deel)

Theologische Universiteit

Apeldoorn

Denken om te dienen

Adresgegevens	Wilhelminapark 4 7316 BT Apeldoorn tel. 055-577 57 00 fax 055-522 63 39 e-mail info@tua.nl website www.tua.nl
Betalingen	KvK-nummer: 70692947 collegegeld via machtiging (abonnementen) Apeldoornse Studies: IBAN: NL33 INGB 0005 2815 61 BIC: INGBNL2A t.n.v. TUA-uitgaven, Apeldoorn overige betalingen: IBAN: NL81 INGB 0007 3674 58 BIC: INGBNL2A t.n.v. Schoolkas TU, Apeldoorn bibliotheek: IBAN: NL45 INGB 0000 9257 54 BIC: INGBNL2A t.n.v. Bibliotheek Theologische Universiteit CGK, Apeldoorn
Secretariaat	tel. 055-577 57 09 e-mail jwvanderzande@tua.nl en secretariaat@tua.nl
Studieadvies	tel. 055-577 57 09 e-mail studieadvies@tua.nl
Administratie	tel. 055-577 57 00 e-mail jebulten@tua.nl
Bibliotheek	tel. 055-577 57 03 e-mail bibliotheek@tua.nl
Openingstijden	op maandag t/m vrijdag: 8.30 tot 18.00 uur in juli en augustus (buiten de zomersluiting) alle werkdagen: 8.30 tot 16.30 uur
College- en tentamentijden	voor de planning van de colleges zie men het collegerooster op de website tentamens starten om 10.00 uur (op maandagen om 13.30 uur). Zie voor de data de moduleomschrijving in de studiegids
Collegeperiodes	periode 1 – 1 september t/m 10 oktober 2025 periode 2 – 10 november t/m 19 december 2025 periode 3 – 28 januari t/m 10 maart 2026 periode 4 – 20 april t/m 5 juni 2026 aansluitend aan de 6 weken durende collegeperiodes zijn de tentamenperiodes gepland
BRIN-code TUA	21QO
ISAT-code Bachelor Theologie (180 EC)	56109
ISAT-code Master Theologie (180 EC)	60257
ISAT-code Master Herbronning Gereformeerde Theologie (60 EC)	60975

1. Inhoud

ALGEMEEN

2. <u>Woord vooraf</u>	24
9. <u>Verklaring bij de onderdelen van de modules</u>	25

BACHELOR THEOLOGIE (180 EC)

10. <u>Eindtermen Bachelor Theologie jaar 1 (cohort 2025)</u>	29
11. <u>Eindtermen Bachelor Theologie jaar 2 en 3 (cohort 2024 en 2023)</u>	30
12. <u>Leerlijn Academische Vorming Bachelor Theologie</u>	31
13. <u>Collegeverdeling Bachelor Theologie (BT1 t/m BT3) – cohort 2025</u>	33
14. <u>Collegeverdeling Bachelor Theologie (BT1 t/m BT3) – cohort 2024 en eerder</u>	34
15. <u>Propedeuse</u>	36
16. <u>Tweede studiejaar</u>	53
17. <u>Derde studiejaar</u>	78

ROUTES EN KEUZEMODULES BACHELOR EN MASTER THEOLOGIE

18. <u>Route Bachelor Theologie</u>	103
19. <u>Routes Master Theologie</u>	105
20. <u>Keuzemodules Bachelor en Master Theologie</u>	107

MASTER THEOLOGIE (180 EC)

21. <u>Eindtermen master</u>	135
22. <u>Leerlijn Academische Vorming Master Theologie</u>	137
23. <u>Collegeverdeling Master Theologie</u>	138
24. <u>Eerste en tweede studiejaar Master Theologie</u>	140
25. <u>Specialisatie Master Theologie jaar 1 en 2</u>	163
26. <u>Derde studiejaar Master Theologie</u>	178
27. <u>Specialisatie Master Theologie jaar 3</u>	183

MASTER HERBRONNING GEREFORMEERDE THEOLOGIE (60 EC)

28. <u>Eindtermen Master Herbronning Gereformeerde Theologie</u>	197
29. <u>Programma Master Herbronning Gereformeerde Theologie</u>	198
30. <u>Lijst van gebruikte afkortingen</u>	211

2. Woord vooraf

Deze Studiegids wil een bron van informatie en inspiratie zijn. Naast de driejarige bachelor en driejarige master Theologie is er ook informatie te vinden over de éénjarige master Herbronning Gereformeerde Theologie, die ook in twee of vier jaar afgerond kan worden in een deeltijdstudie.

Maatwerk leveren binnen deze studies is overigens één van de kernmerken van de TUA. Dat geldt voor het volgen van de diverse modules, maar ook als het gaat om mogelijke richtingen binnen de driejarige master theologie. Dat is van oorsprong een predikantsmaster, maar er is een mogelijkheid om een eigen uitgang te kiezen gericht op Bijbelvertaalwerk, het onderwijs of geestelijke verzorging.

Deze gids wijst de weg in een 'theologie voor het leven'. Dat is meer dan een thema voor de periode 2024–2029. In dat licht staat ons onderwijs en het onderzoek dat verricht wordt binnen de negen onderzoeksdomeinen die we rijk zijn.

Lees de gids als een menukaart. Er is een basismenu met stevige kost, maar je kunt het larderen met allerlei ingrediënten. Graag spreek ik de wens uit dat je genieten zult van smakelijke maaltijden gedurende het nieuwe collegejaar. Natuurlijk valt er over smaak te twisten. In de Bijbelse theologie heeft 'smaken' te maken met het werk van de Heilige Geest die ons smaak bijbrengt en leert eten. Theologisch onderwijs en geestelijke vorming gaan wat dat betreft hand in hand.

De rector, prof. dr. M. J. Kater

9. Verklaring bij de onderdelen van de modules

Docent	Degene die de module doceert en het tentamen of examen afneemt.
Omvang	<i>1 EC</i> (European Credit) vertegenwoordigt 28 studiebelastingsuren. Eén studiejaar omvat 60 EC. Wanneer we spreken over het studiepuntensysteem, gebruiken we de term ECTS (European Credit Transfer System).
Modulecode	Deze code correspondeert met de code in Educator en is vooral voor administratie en docenten van belang.
Periode	Een studiejaar is verdeeld in vier periodes van 10 of 11 weken met elk een college- en tentamenperiode.
Colleges	In elke periode wordt gedurende 6 weken college gegeven volgens het collegerooster. De <i>opgegeven college-uren per week</i> gelden voor de desbetreffende collegeperiode. De colleges zijn verplicht. Men wordt geacht minimaal 75% van de college-uren aanwezig te zijn.
Toetsvorm	Wijze waarop de module wordt afgerond: schriftelijke of mondelinge tentamens, papers, verslagen e.d. Zie voor regelgeving rondom afname tentamens p. 14 (Tentamens).
Tentamenduur	<i>Maximale tijdsduur</i> waarbinnen het tentamen moet worden gemaakt/gehouden.
Tentamendata	Tentamendatum en herkansingsmogelijkheid van het betreffende tentamen. Schriftelijke tentamens starten op maandag altijd om 13.30 uur en op dinsdag t/m vrijdag om 10.00 uur.
Inleverdata	Deadlines voor inleveren van opdrachten.
Instapeis	Bij een aantal modules zijn instapeisen opgesteld. Een instapeis bij een module kan een vereiste zijn waaraan de student moet voldoen alvorens de colleges van de module te kunnen volgen. Dat kunnen de colleges van een of meerdere modules zijn of toetsen die met een voldoende moeten zijn afgerond.
Toetsdoelen	Omschrijving van kennis, vaardigheden en attitude die een student na afronding van de module zich eigen gemaakt moet hebben.
Eindtermen	Aanduiding van de relatie tussen de module en de eindtermen. De nummers verwijzen naar de eindtermen op p. 29v (Bachelor Theologie), p. 135v (Master Theologie) en p. 197 (Master Herbronning Gereformeerde Theologie).
Leerdoelen AV	De leerdoelen Academische Vorming (AV) zijn een concretisering van de leerlijn academische vorming die de student de kennis, vaardigheden en mentaliteit van een academicus aanleert. De leerdoelen AV maken onderscheid tussen een bachelor- en masterniveau. In de Bachelor Theologie zijn de leerdoelen uitgesplitst in vijf categorieën: verantwoordelijk, vakbekwaam, vaardig, visiegericht en verbonden. Zie ook p. 31v. In de Master Theologie zijn de leerdoelen onderverdeeld in negen categorieën: onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, psychosociale attitude, en professionele vaardigheden. Zie ook p. 137. De leerdoelen AV zijn niet van toepassing voor de Master Herbronning Gereformeerde Theologie.
Werkvormen	<i>Hoorcollege.</i> College waarin de docent een gedeelte van de thematiek op zijn vakgebied aan de orde stelt. Indien mogelijk wordt de stof via interactie tussen docent en studenten door middel van vragen, antwoorden en discussie behandeld. <i>Werkcollege.</i> College waarin studenten gezamenlijk of in groepjes een tekst lezen of aan opdrachten werken. <i>Instructiecollege.</i> College waarin integraal thuisgemaakte opdrachten worden besproken en nieuwe opdrachten worden toegelicht. <i>Gastcollege.</i> College verzorgd door een gastdocent.

Collegevoorbereiding. Lezen en bestuderen van literatuur en/of opdracht(en) maken ter voorbereiding op het komende college.
Zelfstudie. Lezen en bestuderen van literatuur en/of maken van opdracht(en) ter voorbereiding op de toets.
Scriptie. Masterscriptie (MT3/HGT), exegesescriptie (MT1), bachelorproef (BT3).
Leesverslag. Samenvatting van en reflectie over gelezen literatuur.
Paper/werkstuk/essay. Korte, thematische opdracht.
Reflectieverslag. Reflectie op de opgegeven stof en/of het eigen handelen.
Presentatie. Oefening in spreekvaardigheid.
Stage. Opdoen van praktijkervaring in het werkveld.
Testimonium. Afronding van een module door middel van het volgen van colleges en/of het inleveren van een schriftelijke opdracht die niet becijferd wordt.

Studielast	Vertaling van het aantal <i>EC naar studie-uren</i> , verdeeld in het aantal studie-uren dat besteed kan worden aan de diverse onderdelen van de module.
Toetseisen	<i>De categorie 'Toetseisen' bevat de verplichte literatuur</i> voor het tentamen of de <i>omschrijving en eisen</i> m.b.t. het te vervaardigen leesverslag, paper e.d. Achter de publicaties tref je tussen haken de volgende afkortingen aan: <i>p. (pagina's)</i> – het aantal pagina's dat uit genoemde publicatie bestudeerd dient te worden. <i>cat. (categorie)</i> – de categorie geeft de moeilijkheidsgraad van de publicatie aan. Er zijn vier gradaties: • categorie 1 - moeilijke stof → 3 pagina's per uur (lezen, analyseren en memoriseren van de stof). De stof kan bijvoorbeeld een hoge informatiedichtheid bevatten, een moeilijke redenering betreffen en/of erg gedetailleerd zijn. • categorie 2 - gemiddelde stof → 5 pagina's per uur (lezen, analyseren en memoriseren van de stof). De stof bevat bijvoorbeeld een minder hoge informatiedichtheid. • categorie 3 - eenvoudige stof → 7 pagina's per uur (lezen, analyseren en memoriseren van de stof). De stof bevat bijvoorbeeld een lage informatiedichtheid of de pagina's bevatten weinig tekst (minder dan 350 woorden per pagina). • leesstof → 15 à 20 pagina's per uur. Bij deze stof gaat het om een algemeen overzicht. Detailvragen mogen niet gesteld worden op het tentamen.
Aanbevolen literatuur	Literatuur naast de verplichte literatuur, <i>ter oriëntatie op de stof</i> .
Bijzonderheden	Dat wat speciaal aandacht vraagt in vergelijking met andere modules.
Keuzemodules	Keuzemodules kunnen gezien worden als 'vrije ruimte', die naar eigen inzicht kan worden ingevuld. Daarvoor kun je kiezen uit de keuzemodules die jaarlijks worden aangeboden, maar je mag ook een of meerdere keuzemodules invullen met modules bij een andere (niet) theologische opleiding of een minor van bijv. 10 EC uit de master. Eis is wel dat voldaan wordt aan het niveau, de omvang en dat het liefst ook enige relatie heeft met theologie. Bij twijfel of voor advies kun je contact opnemen met de studieadviseur.

Bachelor Theologie (180 EC)

10. Eindtermen Bachelor Theologie jaar 1 (cohort 2025)

Domein	Een afgestudeerde van de bacheloropleiding theologie (180EC) ...
Kern-inhoud	1. heeft een gedegen kennis van en kritisch inzicht in de bijbelwetenschappen , kerkgeschiedenis, systematische theologie, praktische theologie en missiologie, 2. heeft inzicht in de structuur en aard van de theologie en de wijze waarop gereformeerde theologie nadenkt over God, die zich openbaart, 3. heeft een eigen visie ontwikkeld op de betekenis van theologische wetenschap voor kerk en maatschappij en op de eigen rol, identiteit en verantwoordelijkheid als gereformeerd theoloog en academicus, 4. draagt bij aan theologische bezinning en vorming in wetenschap, kerk en maatschappij door inzichten uit (met name) de gereformeerde traditie vruchtbaar te maken voor de hedendaagse context,
Kerk	5. kan in de kerkelijke context theologische vragen signaleren en onderzoeken en daarmee bijdragen aan bezinning en planvorming, 6. is in staat de diverse kerkelijke praktijken (eredienst, catechese, pastoraat, diaconaat, missionaat) theologisch en praktisch te doordenken en bij te dragen aan de uitvoering ervan,
Maatschappij	7. kan levensbeschouwelijke dimensies herkennen in maatschappelijke vraagstukken en deze vanuit (gereformeerd) theologisch perspectief evalueren, 8. heeft kennis van de meest voorkomende (religieuze) levensovertuigingen en een visie op de betekenis en communicatie van het Evangelie in een plurale context.
Academie	9. toont een academische denkhouding: is onderzoekend, redeneert logisch, evalueert kritisch en onderbouwt beslissingen met valide argumenten, 10. kan op een wetenschappelijk verantwoorde manier informatie verzamelen, selecteren en analyseren over een theologische vraag en zich na afweging van alle relevante aspecten en argumenten een oordeel vormen en dit verwoorden, 11. kan bijdragen aan de ontwikkeling van theologische kennis door - onder begeleiding - een methodologisch verantwoord onderzoek op te zetten en uit te voeren, hierover te rapporteren en met 'peers' te debatteren,
Persoon & Professie	12. staat open voor feedback en heeft het vermogen om te reflecteren op de omgang met zichzelf, met medemensen en met God en de bereidheid om in die omgang te groeien, 13. heeft een professionele werkhouding, organiseert zijn werk effectief, ondersteunt anderen met constructieve feedback en draagt (mede)verantwoordelijkheid voor goede kwaliteit en samenwerking, 14. kan in verschillende contexten (kerk, maatschappij, academie; ook internationaal) en met verschillende doelgroepen (vakgenoten, niet-theologen, hoog- en laagopgeleid) passend communiceren in woord en geschrift.

11. Eindtermen Bachelor Theologie jaar 2 en 3 (cohort 2024 en 2023)

	Eindterm De student...
1.	heeft inzicht in de aard van de theologie en de wijze waarop gereformeerde theologie nadenkt over God die zich openbaart, en maakt daarbij de traditie vruchtbaar in de hedendaagse context.
2.	a) beschikt over elementaire kennis van en inzicht in de belangrijkste theologische disciplines, namelijk de Bijbelse theologie, de historische theologie, de systematische theologie, en de praktische theologie; b) herkent de belangrijkste wetenschappelijk-theologische begrippen, theorieën, modellen, methoden en paradigma's.
3.	a) bezit elementaire kennis van en inzicht in aan deze disciplines verbonden niet-theologische vakgebieden, met een accent op de Bijbeltalen; b) heeft het vermogen om met het oog op theologische vragen de mogelijkheden van de inbreng van niet-theologische wetenschappen in hoofdlijnen te overzien.
4.	a) heeft inzicht in de plaats en roeping van de theologie binnen het geheel van de wetenschappen en binnen de kerkelijke en maatschappelijke werkelijkheid; b) beschikt over basale kennis van en inzicht in andere (religieuze) stromingen dan het christendom; c) is in staat om de religieuze en theologische dimensies van maatschappelijke vraagstukken te onderkennen, en deze vanuit theologisch perspectief te evalueren.
5.	a) beheerst de basale academische vaardigheden in het kader van theologische vraagstellingen en vakspecifieke methoden, waaronder het correct gebruiken van bronnen en hulpmiddelen; b) kan onderzoeken en samenwerken; kritisch analyseren, synthetiseren en oordeel vormen; argumenteren en discussiëren; gestructureerd schriftelijk en mondeling rapporteren.
6.	a) beschikt over het vermogen om zijn theologische kennis en vaardigheden op een geïntegreerde wijze en vanuit een gereformeerde levensovertuiging te beoefenen in concrete wetenschappelijke, kerkelijke en maatschappelijke vraagstukken; b) heeft basale kennis van en inzicht in de Bijbelse fundering, de theologische doordenking en de praktisch-contextuele gestalte van het gemeente zijn en kan deze kennis communiceren.
7.	a) heeft het vermogen, de geestelijke instelling en de psychosociale attitude om als theoloog te kunnen werken in kerk en samenleving. b) kan werkzaamheden beoefenen als theologisch geschoold medewerker, pastoraal of kerkelijk werker, missionair of evangelisatiewerker, onderwijsgevende, jeugdwerker.
8.	beschikt over het vermogen tot reflectie op de omgang met zichzelf, met medemensen en met God en de bereidheid om in die omgang te groeien.

12. Leerlijn Academische Vorming Bachelor Theologie

De leerlijn *Academische Vorming (AV)* bestaat uit vijf pijlers: verantwoordelijkheid, vakbekwaam, vaardig, visiegericht en verbonden. Elk van de pijlers is onderverdeeld in vijf sub-leerdoelen en vormen samen een integrale leerlijn door de gehele bachelor. Deze leerlijn beoogt studenten niet alleen theologisch inhoudelijk toe te rusten, maar ook academisch vaardig, verantwoordelijk en visiegericht op te leiden. Zo worden studenten voorbereid op hun rol binnen kerk, samenleving en de academische gemeenschap. Bij iedere module binnen de bachelor, maar in het bijzonder bij de module Academische vaardigheden (BT1) en Bachelorproef (BT3) wordt er aan diverse leerdoelen van de leerlijn academische vorming aandacht besteed, zodat de student aan het eind van de bachelor als theoloog academisch vaardig is.

Verantwoordelijk
Het TUA adagium 'Denken om te dienen' verwijst naar de opdracht om met je talenten God en de naaste te dienen. Die opdracht vraagt om een antwoord en maakt dus verantwoordelijk. Een verantwoordelijk academicus is betrokken op de ander, de kerk, de samenleving en de academische gemeenschap. Hij denkt bewust na over de behoeften van individuen en groepen die hij dient, reflecteert op zijn eigen positie en bijdragen en wil daarop aanspreekbaar zijn. Een verantwoordelijk academicus is wetenschappelijk integer.
De student aan het eind van de bachelor... 1.1 is zich bewust van zijn verantwoordelijkheid als academicus en (gereformeerd) theoloog ten opzichte van kerk, samenleving en/of academische gemeenschap, 1.2 kan het belang van ethische en wetenschappelijke integriteit uitleggen en houdt zich aan de gedragscode 'wetenschappelijke integriteit', 1.3 toont verantwoordelijkheid voor resultaten van eigen werk en studie en blijft zich ontwikkelen door zelfreflectie en het vragen van feedback en het gebruiken ervan, 1.4 draagt bij aan de academische ontwikkeling van 'peers' door mee te denken over- en constructieve feedback te geven op- hun onderzoeksplannen, rapportages en presentaties 1.5 draagt verantwoordelijkheid voor een goede samenwerking met academici en niet-academici.
Vakbekwaam
Vakbekwaam betekent dat je goed bent in je vak en dat je je weg kan vinden in de beroepspraktijk en het wetenschappelijk onderzoek. Je hebt een gedegen kennis van de gereformeerde theologie en bent in staat je inzichten met goede argumenten te onderbouwen. Je past je kennis en inzicht op deskundige manier toe: door bijvoorbeeld complexe problemen te analyseren, een aanpak te evalueren of door creatief een plan of tekst te ontwerpen. Je bent op de hoogte van de verschillende onderzoekstradities binnen de subdisciplines van de theologie (Bijbelwetenschap, systematische theologie, kerkgeschiedenis en praktische theologie) en de methoden die daarin worden toegepast. Deze vakkennis van de vier subdisciplines theologie leer je binnen het onderwijs van de betreffende vakgroepen en valt dus buiten deze leerlijn academische vorming. In de leerlijn AV richten we ons op kennis en inzicht over algemene wetenschappelijke conventies en begrippen. Bijvoorbeeld over de vraag: aan welke eisen moet een goed opgezet onderzoek voldoen, wat is bias en hoe formuleer je een goede onderzoeksvraag.
De student aan het eind van de bachelor... 2.1 is vertrouwd met basisprincipes van wetenschappelijk denken en begrijpt belangrijke concepten en terminologieën die worden gebruikt in wetenschappelijk onderzoek (bv. inductie-deductie, validiteit, paradigma), 2.2 is vertrouwd met de werkwijze van onderzoekers (wetenschappelijk verantwoorde onderzoeksofzet, uitvoering van onderzoek, rapporteren en presenteren en leren in het wetenschappelijk debat), 2.3 heeft kennis van en inzicht in het methodologisch instrumentarium van de theologie in het algemeen 2.4 past kennis en onderzoeksgegevens op een wetenschappelijke manier toe, dat wil zeggen nauwkeurig, transparant, onderbouwd en integer, 2.5 is in staat bij te dragen aan de ontwikkeling van de theologische wetenschap door het signaleren van kennislacunes, het formuleren van relevante onderzoeksvragen, en het – met begeleiding – zelfstandig ontwerpen, uitvoeren, rapporteren, presenteren en bediscussiëren van een (deel van) een wetenschappelijk onderzoek.
Vaardig
Met 'academische vaardigheden' bedoelen we vaardigheden die academici uit alle wetenschapsgebieden gemeen hebben. Om wetenschappelijke inzichten constructief te kunnen inzetten moet je op een academische manier informatie kunnen verzamelen, lezen, redeneren en argumenteren, schrijven, presenteren & debateren. Vaardigheden ontwikkel je door goed te observeren hoe anderen iets doen, door veel oefening, feedback en reflectie. Hieronder worden de vijf genoemde vaardigheden uitgewerkt in subdoelen en worden er links gegeven waar je meer informatie kunt vinden.

Een student aan het eind van de bachelor... 3.1 verzamelt, organiseert, selecteert en evalueert op een verantwoorde manier relevante en representatieve secundaire literatuur en primaire bronnen, 3.2 leest, analyseert, evalueert en interpreteert op een verantwoorde, kritische manier professionele of wetenschappelijke theologische informatie en vat deze samen, 3.3 kan aan de hand van een stelling of een vraag een betoog opbouwen met valide en onderbouwde argumenten, 3.4 kan over opgedane kennis en eigen standpuntontwikkeling beknopt en doelgericht schrijven, in een passende structuur en stijl, met correcte bronvermeldingen en afgestemd op doelgroep en context, 3.5 kan wetenschappelijke kennis en inzicht overbrengen in een mondeling presentatie en participeren in een wetenschappelijk debat.
Visiegericht
Een visionair heeft een goed voorstellingsvermogen en kan een helder beeld schetsen van wat bepaalde ontwikkelingen voor de toekomst betekenen. Niet iedereen is een visionair, maar voor alle academici is het van belang dat ze een samenhangende visie kunnen vormen over concrete vraagstukken en over de verdere ontwikkeling van het eigen vakgebied. Een visie ontwikkel je door te reflecteren, door nieuwe ontwikkelingen te evalueren, kennislacunes te signaleren, prioriteiten te formuleren en beslissingen nemen. Daarbij bouw je voort op inzichten en ervaringen die je eerder vergaard hebt. Je koppelt kennis en inzicht aan waarden die je belangrijk vindt. Vaak doe je dit impliciet, maar om erover te kunnen reflecteren en in gesprek te gaan is het belangrijk dat je je uitgangspunten, waarden en visie ook expliciet leert verwoorden. Voor academici die aan de TUA afstuderen vinden we het belangrijk dat ze zich een visie kunnen vormen over actuele vragen in kerk, samenleving en wetenschap vanuit een breed georiënteerde doordenking van de Bijbelse boodschap.
Een student aan het eind van de bachelor... 4.1 is in staat door middel van reflectie verbindingen te leggen tussen inzichten uit verschillende kennisbronnen en tussen inzichten en eigen ervaringen en overtuigingen en dit in een samenhangende visie te verwoorden, 4.2 is in staat zich vanuit een breed georiënteerde doordenking van de bijbelse boodschap en op basis van voldoende, relevante en betrouwbare informatie actuele professionele of maatschappelijke vragen te evalueren en een samenhangende visie te vormen, waarbij alle relevante sociaal-maatschappelijke, wetenschappelijke en ethische aspecten meegewogen worden, 4.3 heeft -mede op basis van kennis van de wetenschapsfilosofie en de geschiedenis van de theologie - een visie ontwikkeld op de betekenis van theologische wetenschap voor kerk en maatschappij en op het eigen voorwetenschappelijk vertrekpunt voor wetenschapsbeoefening, 4.4 toont leiderschap door bij te dragen aan visie- en beleidsontwikkeling in beroepspraktijk en wetenschap. 4.5 toont leiderschap door in kerk en samenleving de dialoog rond actuele vraagstukken te stimuleren, en gezamenlijke visievorming te ondersteunen.
Verbonden
Wetenschappelijk onderzoek doe je nooit alleen. In de eerste plaats ben je verbonden met generaties onderzoekers voor je doordat je voortbouwt op hun werk. Op de TUA bouwen we voort op eeuwen van theologiebeoefening in de gereformeerde traditie. In de tweede plaats maak je deel uit van academische gemeenschap waar senior-onderzoekers hun ervaring delen en je 'inwijden' in de wereld van de wetenschap. Onderzoek wordt beter van tegenspraak en feedback: iedere onderzoeker heeft de kritische massa van collega- wetenschappers ('peers') nodig. Daarvoor zoek je het wetenschappelijk debat: lokaal, maar ook wereldwijd. Door internationalisering en digitalisering is het mogelijk geworden om in projecten met internationale partners samen te werken en in tijdschriften en op congressen de feedback te zoeken van specialisten wereldwijd.
Een student aan het eind van de bachelor... 5.1 kan vanuit verbondenheid en zelfstandigheid een positie innemen ten aanzien van de eigen (gereformeerde) geloofstraditie, 5.2 kan verbinding maken met andersdenkenden, zich in het perspectief van de ander verdiepen, de eigen positie verduidelijken en een open en respectvolle dialoog voeren, 5.3 is ingewijd in de conventies van de wetenschappelijke gemeenschap en kan samenwerken met vertegenwoordigers van andere wetenschapsdisciplines, zowel lokaal, nationaal als internationaal, 5.4 is in staat kritische feedback van 'peers' te ontvangen en te gebruiken om eigen onderzoeksbijdragen te verbeteren, 5.5 is in staat bij te dragen aan het wetenschappelijk debat door -mondeling of schriftelijk - constructieve feedback te formuleren op bijdragen van collega's (peer review).

13. Collegeverdeling Bachelor Theologie (BT1 t/m BT3) – cohort 2025

Modules	BT1				BT2*				BT3*			
									Minor			
	Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4	Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4	Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
Integratiecolleges		X					X				X	
Themadagen/Studiereis naar Israël				X				X				X
Persoonlijke en professionele vorming	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Academische vaardigheden	2											
Apologetiek en Publieke Theologie									-			
Bijbel in context		6										
Ethiek							-					
Exegese en theologie NT							-				-	
Exegese en theologie OT								-				-
Filosofie		4										
Gereformeerde Dogmatiek					-							
Godsdienstwetenschap/Oecumenica											-	
Grieks	6	4	4		-		-		-			
Hebreeuws		4	4	6		-		-		-		
Ethiek 1 en Geschiedenis Oud-Israël									-			
Hermeneutiek systematische theologie										-		
Het symbool en het dogma			4									
Homiletiek									-			
Inleiding Exegese						-						
Inleiding Praktische Theologie: Psychologie en Spiritualiteit			4									
Inleiding Theologie en Prolegomena	4											
Judaïca												-
(Inleiding/Algemene) Kerkgeschiedenis	2			4	-	-					-	
Bachelorproef											-	-
Nederlandse Kerkgeschiedenis										-		
Praktische theologie					-	-	-	-				
Ontstaan van de Bijbel				6								
Vrije ruimte								-	-	-		
Aantal colleges per week	15	19	17	17	-	-	-	-	-	-	-	-

De cijfers in de gearceerde gedeelten duiden op het aantal college-uren per week.

X = colleges gedurende een aantal dagen per collegeperiode, volgens een apart rooster, of individuele begeleiding

Studenten kunnen in de eerste en tweede periode van BT3 voor 30 EC elders een minor doen. De lichte arcering geeft aan welke modules dan vervallen en waar de minor voor in de plaats komt. Studenten die voornemens zijn na de Bachelor Theologie de Master Theologie aan de TUA te volgen, worden geacht deze modules wel te volgen.

14. Collegeverdeling Bachelor Theologie (BT1 t/m BT3) – cohort 2024 en eerder

Modules	BT1				BT2				BT3			
	Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4	Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4	Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
Integratiecolleges			X			X				X		
Themadagen/Studiereis naar Israël				X				X				X
Persoonlijke en professionele vorming	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Algemene kerkgeschiedenis			2	2	2			2			2	
Apologetiek											3	
Biblistiek											2	
Canoniek NT						3						
Canoniek OT						3						
Dogmatiek	2				2			2				2
Ethiek				2			2					
Evangelistiek/Missiologie				2								
(Inleiding) Exegese NT					2	3				3		
(Inleiding) Exegese (en theologie) OT					2		4				4	
Filosofie	2	2										
Geschiedenis Oud-Israël								2				
Godsdienstwetenschap		2										
Grieks	6	4	4	4		4		2	2#			
Hebreeuws		4	4	4	4		4		4#			2
Hermeneutiek Bijbelse theologie			4									
Hermeneutiek systematische theologie			2									
Homiletiek, incl. praktische homiletiek									2#	2#	1#	
Bijbel in context: Inleiding Bijbelwetenschap	4											
Inleiding kerkgeschiedenis		2										
Inleiding theologie	2											
Judaïca/Kerk en Israël										3#		
Keuzemodule				2		2				2#		
Liturgiek										2#		
Methodologie/Schrijfpoddracht/Bachelorproef			1	1							2	
Nederlandse Kerkgeschiedenis									2#	2#		
Praktische theologie					3	3	3	2				
Oecumenica en Wereldreligies									2#			
Psychologie		2										
Symboliek									2#			
Theologie NT							3				2	
<i>Aantal colleges per week</i>	<i>17</i>	<i>17</i>	<i>18</i>	<i>18</i>	<i>16</i>	<i>19</i>	<i>17</i>	<i>11</i>	<i>15</i>	<i>15</i>	<i>17</i>	<i>5</i>

De cijfers in de gearceerde gedeelten duiden op het aantal college-uren per week.

X = colleges gedurende een aantal dagen per collegeperiode, volgens een apart rooster, of individuele begeleiding

Studenten kunnen in BT3 voor 27,5 EC elders een minor doen. '#' geeft aan welke modules dan vervallen en waar de minor voor in de plaats komt. Studenten die voornemens zijn na de Bachelor Theologie de Master Theologie aan de TUA te volgen, worden geacht deze modules wel te volgen.

Extra hertentamendata BT1 (2024-2025)

** De onderstaande modules worden in 2025-2026 niet meer gegeven.*

Op de volgende data worden extra herkansingen gehouden voor de BT1 studenten uit het cohort 2024 die deze modules nog niet hebben afgerond:

- 21 oktober 2025	Inleiding theologie
- 21 oktober 2025	Dogmatiek 1
- 30 oktober 2025	Grieks 4
- 6 januari 2026	Bijbel in context (OT/NT)
- 12 januari 2026	Filosofie 1
- 12 januari 2026	Filosofie 2
- 17 maart 2026	Hermeneutiek Bijbelse theologie (OT/NT)
- 11 juni 2026 (tijdens All Nations)	Ethiek 1
- 19 juni 2026	Algemene Kerkgeschiedenis 1
- 19 juni 2026	Algemene Kerkgeschiedenis 2

Indien je een of meerdere van bovenstaande tentamens wilt gaan doen, dien je dat minstens twee weken voor de tentamendatum door te geven aan dhr. J.E. Bulten.

Raadpleeg voor de module-informatie van deze herkansingen de Studiegids 2024-2025.

Extra hertentamendata BT3 (per. 3-4, 2024-2025)

Op de volgende data worden extra herkansingen gehouden voor de BT3 studenten uit het cohort 2022 (of eerder) die deze modules nog niet hebben afgerond:

- 14 oktober 2025	Biblistiek
- 20 oktober 2025	Theologie Nieuwe Testament (Paulus)
- 23 oktober 2025	Apologetiek
- 30 oktober 2025	Algemene Kerkgeschiedenis 5: Orthodoxie en Verlichting
- 6 januari 2026	Theologie Oude Testament 2
- 15 januari 2026	Dogmatiek 4: God de Heilige Geest
- 22 januari 2026	Hebreeuws 7

Indien je een of meerdere van bovenstaande tentamens wilt gaan doen, dien je dat minstens twee weken voor de tentamendatum door te geven aan dhr. J.E. Bulten.

Raadpleeg voor de module-informatie van deze herkansingen de Studiegids 2024-2025.

15. Schema Bachelor jaar 1 (BT1, propedeuse) – cohort 2025

Aantal EC's per module

MODULE	Bachelor 1 ^e semester		Bachelor 2 ^e semester		Cursusjaar EC
	Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4	
Integratiecolleges	-	X	-	-	X
Themadagen/Studiereis naar Israël	-	-	-	X*	X
Persoonlijke en professionele vorming	X	X	X	X	X
Academische vaardigheden	2,5	-	-	-	2,5
Bijbel in context	-	5	-	-	5
Filosofie	-	5	-	-	5
Grieks 1, 2, 3	5**	2,5**	2,5**	-	10
Hebreeuws 1, 2, 3	-	2,5	2,5	5	10
Het symbool en het dogma	-	-	5	-	5
Inleiding Praktische Theologie: Psychologie en Spiritualiteit	-	-	5	-	5
Inleiding Theologie en Prolegomena	5	-	-	-	5
(Inleiding/Algemene) Kerkgeschiedenis	2,5	-	-	5	7,5
Ontstaan van de Bijbel	-	-	-	5	5
TOTAAL	15	15	15	15	60

* In het cursusjaar 2025-2026 vindt de 5-6-jaarlijkse studiereis naar Israël plaats, hiermee vervallen de jaarlijkse themadagen. Mocht de situatie in Israël ertoe leiden dat deze geannuleerd wordt, zullen er alternatieve themadagen worden georganiseerd. Zie voor meer informatie de keuzemodule 'Studiereis naar Israël' op p. 129v.

** Deze module is verplicht voor hen die in hun vooropleiding geen Grieks hebben gehad. Zij die wel Grieks in hun vooropleiding hebben gehad vullen deze vrije ruimte in door middel van keuzemodules en/of de module van route Opleiding Bijbelvertalen. Zie voor een overzicht p. 101vv.

Voor modules aangeduid met een X staan wel colleges/contacturen gepland, maar worden (nog) geen studiepunten uitgekeerd.

Zie voor de herkansingen van het BT1-programma van het cursusjaar 2024-2025 p. 35.

Persoonlijke en professionele vorming

<i>Docent</i>	J.J. de Lijster-Brak, J.W. van der Zande-de Roo	<i>Module-code</i>	BT1-PPV
<i>Toetsvorm</i>	Gesprekken, opdrachten en reflectieverslagen	<i>Omvang</i>	2,5 EC aan einde bachelor
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT1 / periode 1 t/m 4
<i>Tentamendata</i>	De student ontvangt via de mail een uitnodiging voor de gesprekken	<i>Colleges</i>	4 à 6 college-uren per college-periode volgens apart rooster
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams. In overleg met docent.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Toetsdoelen Het verwerven en ontwikkelen van basale persoonlijke inzichten en vaardigheden, met als doel de effectiviteit te ontwikkelen van het persoonlijk handelen van de student.

De student verwerft:

- kennis van en praktijkervaring met studievaardigheden en timemanagement;
- kennis van en kunnen omgaan met (eigen) leerstijlen;
- vaardigheden in het reflecteren op het eerste (persoon) en tweede (handelen) niveau;
- inzicht in beroepsmogelijkheden en daarbij behorende competenties;
- basale vaardigheden voor het opzetten van een persoonlijk ontwikkelingsplan.

Eindtermen 12

Leerdoelen AV 1.3

Studielast Werkcolleges 16 uur
Gesprekken met de persoonlijk begeleider 2 uur
Papers ter voorbereiding van de colleges en gesprekken, reflectieverslagen 3 uur

Toetseisen

- Voorbereiding van en actieve participatie tijdens de colleges en de gesprekken.
- Reflectieverslagen van de gesprekken met de persoonlijk begeleider.

Aanbevolen literatuur *Studievaardigheden*

- Essen, T. van en H.C. Schouwenburg, *Overwin je faalangst met de R.E.T.-methode*. Tielt: Lannoo, 2008².
- Jensen, S., *Dag vriend! Intiem kapitaal in tijden van Facebook, GeenStijl en WikiLeaks*. Rotterdam: Lemniscaat cop, 2012.
- Pilot, A., *Studeer effectief*. Groningen: Noordhoff, 2012².
- Ploeg, T. van der, *Mind mappen: Slimmer informatie verwerken en onthouden*. Zaltbommel: Thema, 2013.
- Stigchel, Stefan van der & Lotte Elbrink, *Grip op je aandacht. 49 tips voor meer concentratie en focus*. Amsterdam: Maven Publishing B.V., 2020.
- Tigchelaar, Mark, *Lezen, weten en niet vergeten*. Houten-Antwerpen: Uitgeverij Unieboek Het Spectrum, 2015.

Persoonlijke ontwikkeling

- Cloud, dr. Henry en dr. John Townsend, *Hoe mensen groeien naar volwassenheid. Wat zegt de Bijbel over onze persoonlijke ontwikkeling*. Hoogblokland: Koinonia Uitgeverij, 2015².
- Covey, S.R. e.a., *Prioriteiten: Effectieve keuzes in leven en werk*. Amsterdam/Antwerpen: Business Contact, 2002⁵ of later.
- Grit, R. e.a., *Competentie-management: Persoonlijk ontwikkelplan*. Groningen/Houten: Wolters-Noordhoff, 2007².
- MacDonald, Gordon, *Breng veerkracht in je leven*. Hoornaar: Gideon, 2006.

Leerstijlen

- Hendriksen, J., *Cirkelen rond Kolb: Begeleiden van leerprocessen*. Barneveld: Boom/Nelissen, 2011⁵.
- [Leerstijltest Kolb | test je leerstijl | 123test.nl](#)
- <http://www.leren.nl/artikelen/2003/leerstijlen.html>

Beroepsmogelijkheden

- Hoek, Jan e.a. (red.), *Praktijkgericht: Handboek voor de hbo-theoloog*. Zoetermeer: Uitgeverij Boekencentrum, 2010.

Reflecteren

- Groen, M., *Reflecteren: De basis. Op weg naar bewust en bekwaam handelen*. Groningen/Houten: Wolters-Noordhoff, 2006.
- Nijgh, Lida, *Leren reflecteren*. Barneveld: Boom/Nelissen, 2009.

Bijzonderheden Voor meer informatie over dit onderdeel in de studie zie men SharePoint en de website.

Academische vaardigheden

<i>Docent</i>	dr. P.L. Rouwendal	<i>Module-code</i>	BT1-AcVa
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijke opdracht	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT1 / periode 1
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	Bibliotheek-instructie door bibliothecaris: 2 college-uren; 2 college-uren per week door docent
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via teams, uiterlijk 4 november 2025 Herkansing: 7 juli 2026	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Toetsdoelen

De student:

- heeft zicht op theologie als wetenschap;
- heeft basiskennis en -vaardigheden voor het vinden van relevante informatie, het beoordelen van de kwaliteit van informatie en het adequaat vermelden van de bronnen;
- heeft basiskennis en -vaardigheden voor het wetenschappelijk rapporteren van onderzoeksresultaten;
- is in staat relevante theologische wetenschappelijke literatuur te verzamelen;
- kent het verschil tussen primaire, secundaire en tertiaire literatuur;
- kent de verschillen tussen de relevante genres;
- kan zijn bevindingen weergeven in een goed gestructureerde schriftelijke rapportage;
- kan daarbij gebruikmaken van hulpmiddelen als internet en databases;
- kan werken met het programma Zotero voor het plaatsen van voetnoten en het maken van een bibliografie;
- heeft inzicht in de eigen houding ten opzichte van het onderzoeksonderwerp;
- heeft basale kennis van logica en redentie;
- is zich bewust van het belang van een juiste vraagstelling.

Eindtermen 2, 3, 4, 9 t/m 13

Leerdoelen AV 1.1, 1.2, 1.3, 2.1-2.4, 3.1-3.4, 4.3, 5.1-5.3

Studielast Instructiecollege en bibliotheekinstructie 2 uur
Literatuurstudie 30 uur
Colleges 9 uur
Collegevoorbereiding 19 uur
Schriftelijk minipaper 10 uur

Verplichte literatuur

- Huijgen, A. e.a., *Beknopt en goed citeren*. Apeldoorn: Theologische Universiteit Apeldoorn, 2021, 6e herziene editie. (BGC) (op SharePoint en de website) [→ 1 uur]
- Vyhmeister, Nancy, *Your Guide to Writing Quality Research Papers: For Students of Religion and Theology*. Grand Rapids: Zondervan, 2020. [→ 28 uur]

Opdrachteisen

- Het minipaper moet een omvang hebben van 500 tot 1.000 woorden inclusief voetnoten, exclusief literatuurlijst en bijlagen (volgens BGC). In deze eindopdracht moet de student blijk geven de behandelde en bestudeerde stof te beheersen.

Aanbevolen literatuur

- Creme, Ph. and M.R. Lea, *Writing at university: A guide for students*. Buckingham etc.: Open University Press, 2008³.
- Delft, D. van e.a., *Studeren: Van het ordenen van informatie tot het schrijven van een leesbare scriptie*. Amsterdam: Balans, 2003.
- Jungslager, F. en W. Maljaars, *Kritisch denken en schrijven. Van onderzoeksvraag naar wetenschappelijke tekst*. Bussum: Coutinho, 2016.

- Lamers, H.A.J.M., *Hoe schrijf ik een wetenschappelijke tekst? Een handleiding om scripties, onderzoeksverslagen, dissertaties en literatuurrapporten te schrijven*. Bussum: Coutinho, 1993⁶.
- Niezink, L., *Kritisch zoeken, denken en evalueren*. Groningen: Noordhof Uitgevers, 2017.
- Oost, H., *Een onderzoek voorbereiden*. Baarn: HBUitgevers, 2002 of later.
- Oost, H., *Een onderzoek rapporteren*. Baarn: HBUitgevers, 2002 of later.
- Oost, H., *Een onderzoek presenteren*. Baarn: HBUitgevers, 2004 of later.
- Oosterbaan, W., *Het schrijven van een leesbare scriptie*. Rotterdam: NRC Handelsblad, 2000.
- Het scriptiereglement (op SharePoint en de website).

Schrijfvaardigheid

- Daniëls, Wim, *Verbeter uw tekst: Voor wie geen professioneel tekstschrijver is maar toch geregeld teksten moet schrijven en corrigeren*. Den Haag: SDU uitgevers, 1997³.
- Hermans, Mariët, *De kleine schrijfgids: Adviezen voor een goede zinsopbouw, woordkeuze en spelling*. Bussum: Coutinho, 2016⁷.
- *Het Groene Boekje: Woordenlijst Nederlandse taal*. Utrecht: Van Dale Uitgevers, 2015. (ook op <https://woordenlijst.org/>)
- Pak, Dick, *Vlekkeloos Nederlands voor iedereen*. Den Haag: Pak Uitgeverij, 2015, 4^e gewijzigde druk.
- Renkema, Jan, *Schrijfwijzer*. Amsterdam: Boom, 2020².
- *Spellingwijzer Onze Taal*. Houten: Prisma, 2015.
- www.beterspellen.nl (dagelijks kort oefenen met taal, spelling en stijl via een vrij account).

Grieks 1 (keuzemodule)

*Deze module is verplicht voor hen die in hun vooropleiding geen Grieks hebben gehad.

<i>Docent</i>	Dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	<i>Module-code</i>	BT1-Gr1
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen, drie schriftelijke overhoringen	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	3 uur	<i>Periode</i>	BT1 / periode 1
<i>Tentamendata</i>	4 november 2025 Herkansing: 19 december 2025	<i>Colleges</i>	3 x 2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Toetsdoelen</i>	De student maakt zich de grammatica en het vocabulaire van les 1 t/m 12 van <i>Reading Koine Greek</i> eigen en is aan het eind van de periode in staat de betekenis te geven van losse Griekse woorden (kennis), grammaticale vormen te herkennen en te analyseren (inzicht), en een eenvoudige Griekse tekst met behulp van een woordenlijst te vertalen (toepassing).
<i>Eindtermen</i>	1
<i>Leerdoelen AV</i>	1.3, 2.4
<i>Studielast</i>	Hoorcolleges, werkcolleges, instructiecolleges 27 uur (6 x 4,5 uur) Collegevoorbereiding 54 uur (18 x 3 uur) Zelfstudie 59 uur
<i>Toetseisen</i>	◦ Tentamen <i>Reading Koine Greek</i> les 1 t/m 12 en collegestof. ◦ Drie schriftelijke overhoringen over een deel van de stof.
<i>Verplicht aanschaffen</i>	- Decker, Rodney J. <i>Reading Koine Greek: An Introduction and Integrated Workbook</i>. Grand Rapids: Baker Academic, 2014. - Hensels, P.M. <i>Nieuwtestamentisch Grieks: Een beknopte grammatica</i>. Bussum: Uitgeverij Coutinho, 2008.
<i>Aanbevolen literatuur</i>	- Bartelink, G.J.M. <i>Prisma Woordenboek Grieks-Nederlands</i>. Houten: Prisma, 2017²⁸. - Bauer, W., <i>Griechisch-deutsches Wörterbuch zu den Schriften des Neuen Testaments und der frühchristlichen Literatur</i>. Berlin: De Gruyter, 1988⁶ of later.

- Of de Engelse vertaling hiervan: *A Greek-English Lexicon of the New Testament and other Early Christian Literature* (BDAG), revised and edited by Fredrick William Danker, based on Walter Bauer's *Wörterbuch zu den Schriften des Neuen Testaments und der frühchristlichen Literatur*, sixth edition.
- Murre, J.A. *Lexicon Nieuwe Testament*. Vught: Skandalon, 2016³ of later.
- Nestle, E. en K. Aland. *Novum Testamentum Graece*. Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 2012²⁸.
- Nuchelmans, J. e.a. *Kleine Griekse Grammatica*. Bussum: Uitgeverij Paul Brand, 1985¹⁸ of later.
- Sluiter, I. e.a. *Woordenboek Grieks/Nederlands*. Amsterdam: Amsterdam University Press, 2024. Zie ook website woordenboekgrieks.nl

Inleiding kerkgeschiedenis

<i>Docent</i>	Drs. C.Th. Boerke	<i>Module-code</i>	BT1-InIKg
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT1 / periode 1
<i>Tentamendata</i>	27 oktober 2025 Herkansing: 6 juli 2026	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Toetsdoelen De student heeft na afronding van de module kennis van de belangrijkste momenten uit de kerkgeschiedenis, inzicht in welke theologische onderwerpen de eeuwen door een belangrijke rol hebben gespeeld, en een breed overzicht over de geschiedenis van de kerk in het algemeen en die van West-Europa in het bijzonder.

Eindtermen 1, 2, 5

Leerdoelen AV 1.1, 2.1

Studielast Hoor- en werkcolleges waarin een overzicht gegeven wordt van de kerkgeschiedenis van 0-2000.
Hoorcolleges 6 uur
Werkcolleges 3 uur
Zelfstudie 61 uur

Toetseisen

- McGrath, A.E., *Historical Theology: An Introduction to the History of Christian Thought*. Oxford: Wiley-Blackwell, 3rd ed., 2022. [280 p. cat. 2 → 54 uur]
- Collegestof. [→ 7 uur]

Aanbevolen literatuur

- Akker, Nico van den en Peter Nissen, *Wegen en dwarswegen: Tweeduizend jaar christendom in hoofdlijnen*. Amsterdam: Boom, 2009⁴ of eerdere druk.
- MacCulloch, D., *De geschiedenis van het Christendom*. Houten: Spectrum, 2009.

Inleiding theologie en prolegomena

<i>Docent</i>	Prof. dr. H. van den Belt en dr. J.B. ten Hove	<i>Module-code</i>	BT1-InlTh
<i>Toetsvorm</i>	Schrijfp opdracht: 'Positioneer een boek aan de hand van recensies' (max. 1000 woorden) Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT1 / periode 1
<i>Tentamendata</i>	21 oktober 2025 Herkansing: 30 juni 2026	<i>Colleges</i>	4 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	4 november 2025 Herkansing: 7 juli 2026	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Toetsdoelen De student:

- heeft kennis van verschillende visies op theologie en op de verhouding met andere wetenschappen;

- heeft een basale kennis van de verschillende theologische disciplines;
- kan op een basaal niveau beredeneerde keuzes maken inzake de eigen theologische voorkeuren.
- kan verschillende opvattingen over de aard en taak van dogmatiek en systematische theologie weergeven, vergelijken en waarderen;
- kan verschillende methoden van dogmatiek onderscheiden en waarderen;
- kan reflecteren op de relatie tussen de Schrift als primaire bron en de andere bronnen van de systematische theologie: de geschiedenis van de kerk en haar belijden en van de theologie, de filosofie, de spiritualiteit, en de cultuur.
- kan een enigermate complexe theologische argumentatie analyseren.

Eindtermen 1, 2, 5, 9, 10

Leerdoelen AV 1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 3.1, 3.2, 4.1, 4.2, 4.3, 5.1, 5.2

Studielast Hoorcolleges 18 uur
 Voorbereiding colleges 9 uur
 Schrijfopdracht 13 uur
 Zelfstudie / tentamenvoorbereiding 100 uur

Toetseisen

- Berkhof, H., *Christelijk geloof. Een inleiding tot de geloofsleer*. Nijkerk: Callenbach, 1993, 1-81. [81 p. cat. 2/3 → 14 uur].
- Brink, G. van den, *Een publieke zaak: Theologie tussen geloof en wetenschap*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2004, 13-221; 260-281. [229 p. cat. 3 → 33 uur]
- Brink, G. van den en C. van der Kooi, *Christelijke dogmatiek: Een inleiding*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2012, 19-82, 152-188, 483-516. [135 p. cat. 3 → 19 uur]
- Genderen, J. van en W.H. Velema, *Beknopte gereformeerde dogmatiek*. Kampen: Kok, 1992, 17-119. [103 p. cat. 3 → 15 uur]
- Kapic, Kelly M., *A Little Book for New Theologians: Why and How to Study Theology* (Downers Grove: InterVarsity Press, 2012). [107 p. cat. 3 → 16 uur]
<https://archive.org/details/littlebookfornew0000kapi>
- Volf, Miroslav en Matthew Croasmun, *For the Life of the World: Theology that makes a Difference*. Grand Rapids: Brazos Press, 2019, 115-147. [32 p. cat. 3 → 5 uur]

Collegestof. [→ 8 uur]

Bijbel in context

<i>Docent</i>	Prof. dr. A. Versluis en dr. A. van den Os	<i>Module-code</i>	BT1-BiInCo
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen en werkstuk	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT1 / periode 2
<i>Tentamendata</i>	6 januari 2026 Herkansing: 7 juli 2026	<i>Colleges</i>	3 college-uren per week OT 3 college-uren per week NT
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	27 januari 2026 Herkansing: 7 juli 2026	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Toetsdoelen

De student:

- kan de belangrijkste momenten en ontwikkelingen in de geschiedenis van Israël beschrijven, vanaf het tweede millennium voor Christus tot de tweede eeuw na Christus;
- kan de namen en locaties van de belangrijkste plaatsen en regio's in Palestina benoemen;
- kan de belangrijkste instellingen, gewoonten en ideeën in de tijd van de Bijbel reproduceren;
- kan de geschiedenis, culturen en religies van omringende volken op hoofdlijnen schetsen;
- kan aangeven hoe de culturen van omringende volken invloed hebben gehad op de cultuur en religie van het oude Israël;
- kan een onderbouwde visie formuleren op het belang en de rol van de archeologie en andere bronnen bij de uitleg van de Bijbel;
- kent de middelen voor het verkrijgen van nadere informatie over de historische context van de Bijbel en weet deze kritisch en effectief te hanteren;
- kan gegevens uit de *Umwelt* van OT en NT (geschiedenis, cultuur, religie) verbinden met en toepassen op Bijbelteksten;
- kan constructieve feedback geven op het werk van medestudenten en staat open voor het ontvangen van dergelijk feedback;
- kan op heldere wijze schriftelijk verslag doen van bevindingen, met onderbouwing van gemaakte keuzes.

Eindtermen

1, 2, 9, 10, 11, 12 en 13

Leerdoelen AV

1.4, 2.1, 2.2, 2.4, 5.4

Studielast

Colleges: 18 uur
Collegevoorbereiding: 18 uur
Deeltoets 1: 80 uur
Deeltoets 2: 24 uur

Toetseisen

Deeltoets 1

- Jonathan S. Greer e.a. (eds.), *Behind the Scenes of the Old Testament: Cultural, Social, and Historical Contexts*. Grand Rapids: Baker, 2018, hoofdstuk 2, 5, 11, 12, 13, 15, 19, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 42, 43, 46, 47, 48, 55, 62, 64, 65. [hfd. 23-31 64 p. cat. 1 → 19 uur; rest 115 p. cat. 2 → 19 uur]
- Bruce W. Longenecker e.a. (eds.), *128. Cultural, Social, and Historical Contexts*. Grand Rapids: Baker, 2024, hoofdstukken 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 10, 24, 26, 27, 29, 38, 40, 44, 45, 46, 48, 49, 55, 60 en 61 [187 p. cat. 2 → 38 uur]
- Collegestof [4 uur]

Deeltoets 2

Werkstuk met analyse van een tekst/artefact uit de *Umwelt*, in relatie tot de Bijbel(tekst). Omvang: maximaal 2.500 woorden. Op Teams komt een nadere omschrijving.

Aanbevolen literatuur

- Achtemeier, P.J. e.a. (eds.), *Introducing the New Testament: Its Literature and Theology*. Grand Rapids: Eerdmans, 2001, 1-51.
- Borowski, O., *Daily Life in Biblical Times*. Atlanta: SBL, 2003.
- Claussen, C. und J. Frey (Hrsg.), *Jesus und die Archäologie Galiläas: Biblisch Theologische Studien 87*. Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag, 2008.

- Greer, Jonathan S. et al (eds.), *Behind the Scenes of the Old Testament: Cultural, Social, and Historical Contexts*. Grand Rapids: Baker, 2018.
- Hoffmeier, J.K., *De archeologie van de Bijbel*. Amsterdam: Ark Media, 2009.
- King, Ph.J. and Lawrence E. Stager, *Life in Biblical Israel*. Library of Ancient Israel. Louisville: Westminster John Knox Press, 2001.
- Kollmann, B., *Einführung in die Neutestamentliche Zeitgeschichte*. Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 2006.
- Malina, B.J., *The New Testament World: Insights from Cultural Anthropology*. Louisville: John Knox Press, 2001.
- Pilch, J.J., *A Cultural Handbook to the Bible*. Grand Rapids: Eerdmans, 2012.

Filosofie

<i>Docent</i>	Dr. G.A. van den Brink	<i>Module-code</i>	BT1-Fil
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT1 / periode 2
<i>Tentamendata</i>	12 januari 2026 Herkansing: 2 juli 2026	<i>Colleges</i>	4 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Toetsdoelen</i>	De student: - kan het belang uitleggen van een christelijke wereldvisie en de rol van filosofie daarin; - kent de diverse opvattingen over de filosofische thema's die van directe relevantie zijn voor een christelijke wereld visie; - is in staat zijn eigen opvatting over de besproken thema's beargumenteerd uiteen te zetten.
<i>Eindtermen</i>	2, 4, 7, 8, 9, 14
<i>Leerdoelen AV</i>	1.1, 2.1, 3.2, 4.3, 5.2
<i>Studielast</i>	Vorbereiding colleges: 60 uur College: 18 uur Zelfstudie 62 uur
<i>Toetseisen</i>	◦ Moreland, J.P., & William Lane Craig. <i>Philosophical Foundations for a Christian Worldview</i> . Downers Grove: InterVarsity Press, 2017; 'invitation', ch. 1, 3–8, 16–19, 25–34 [364 pp. cat. 1 -> 122 uur]. Het boek is digitaal beschikbaar via https://archive.org/details/wlc-and-jp-moreland-philosophical-foundations-for-a-christian-worldview/mode/2up .
<i>Aanbevolen literatuur</i>	Literatuur die vermeld wordt in Moreland & Craig, <i>a.w.</i> , pp. 639–653.

Grieks 2 (keuzemodule)

*Deze module is verplicht voor hen die in hun vooropleiding geen Grieks hebben gehad.

<i>Docent</i>	Dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	<i>Module-code</i>	BT1-Gr2
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen Schriftelijke overhoringen in overleg	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	3 uur	<i>Periode</i>	BT1 / periode 2
<i>Tentamendata</i>	20 januari 2026 Herkansing: 17 maart 2026	<i>Colleges</i>	2 x 2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Grieks 1 afgerond

<i>Toetsdoelen</i>	De student maakt zich de grammatica, het vocabulaire en de stamtijden van les 14 t/m 20 van <i>Reading Koine Greek</i> eigen en is aan het eind van de periode in staat de betekenis te geven van losse Griekse woorden (kennis), grammaticale vormen te herkennen en te
--------------------	--

analyseren (inzicht), syntactische regels uit te leggen (kennis), syntactische verschijnselen te herkennen en te analyseren (inzicht), en een eenvoudige Griekse tekst met behulp van een woordenlijst te vertalen (toepassing).

<i>Eindtermen</i>	1
<i>Leerdoelen AV</i>	1.3, 2.4
<i>Studielast</i>	Hoorcolleges, werkcolleges, instructiecolleges 18 uur (6 x 3 uur) Collegevoorbereiding 24 uur (12 x 2 uur) Zelfstudie 28 uur
<i>Toetseisen</i>	◦ Tentamen: <i>Reading Koine Greek</i>: les 14 t/m 20 en collegestof. ◦ Schriftelijke overhoringen over een deel van de stof.
<i>Verplicht aanschaffen</i>	- Zie Grieks 1
<i>Aanbevolen literatuur</i>	- Zie Grieks 1

Hebreeuws 1

<i>Docent</i>	D.A.M. Sonneveld MA	<i>Module-code</i>	BT1-Hebr1
<i>Toetsvorm</i>	-Deeltoets alfabet -Deeltoets vocabulaire -Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT1 / periode 2
<i>Tentamendata</i>	27 januari 2026 Herkansing: 12 maart 2026	<i>Colleges</i>	4 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Toetsdoelen</i>	<i>Kennis</i> – De student: - heeft basale kennis van de schrift- en klankleer van het Bijbels Hebreeuws; - heeft basale kennis van de vormleer van het Bijbels Hebreeuws, betreffende het naamwoord (incl. suffixpronomina), het lidwoord, voorzetsels en voornaamwoorden; - heeft (zeer) basale kennis van de syntaxis van het Bijbels Hebreeuws, voornamelijk betreffende de bijvoeglijke bepaling, de status constructus-verbinding, de trappen van vergelijking en de vorming van non-verbale zinnen; - heeft zeer basale kennis van de vocabulaire van het Bijbels Hebreeuws (partikels en naamwoorden);
--------------------	--

Inzicht en toepassing – De student:

- kan het Hebreeuwse kwadraatschrift lezen, voorlezen, schrijven en transcriberen (incl. Masoretische vocalisatie);
- kan woordsoorten herkennen en benoemen;
- kan verbogen vormen herkennen en determineren;
- kan eenvoudige non-verbale Hebreeuwse zinnen analyseren en in het Nederlands vertalen.

<i>Eindtermen</i>	1, 9, 12, 13
<i>Leerdoelen AV</i>	1.3 en 2.4
<i>Studielast</i>	Hoor-, werk- en instructiecolleges 18 uur Collegevoorbereiding 33 uur (11 x 3 uur) Zelfstudie 19 uur
<i>Toetseisen</i>	◦ Baasten, M.F.J. en W.Th. van Peursen, <i>Leerboek van het Bijbels Hebreeuws, gebaseerd op J.P. Lettinga's Hulpboek bij de grammatica van het Bijbels Hebreeuws</i>. Leiden: Brill, 2012, les 1 t/m 19 en les 30 (alleen suffixen aan voorzetsels). ◦ Lettinga, J.P., <i>Grammatica van het Bijbels Hebreeuws</i>, twaalfde, herziene editie door M.F.J. Baasten en W.Th. van Peursen. Leiden: Brill, 2012. ◦ Woordenlijst Hebreeuws-Nederlands, sectie 1-3.

Integratiecolleges en studiereis naar Israël (of themadagen)

<i>Docent</i>	Hoogleraren en (gast)docenten	<i>Module-code</i>	BT1-IT
<i>Tentamenvorm</i>	Testimonium	<i>Omvang</i>	1 EC aan einde BT2, 1 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT1 / periode 2 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 + 3 of 10 (college)dagen
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Data</i>	6 en 7 november (integratiecolleges) 7 t/m 16 april (studiereis) 8 t/m 10 april (alternatieve themadagen bij annulering studiereis)

<i>Toetsdoelen</i>	Verwerving en verdieping van inzicht in een specifiek theologisch thema, met het oog op de samenhang van de theologische disciplines. Verwerven van vaardigheid in het beoordelen van een theologische vraagstelling en zijn overtuiging beargumenteren in een wetenschappelijke discussie.
<i>Eindtermen</i>	6a, 8
<i>Leerdoelen AV</i>	1.1, 1.4, 2.2, 3.3, 3.5, 4.1, 4.2, 5.1, 5.2
<i>Studielast</i>	Hoorcolleges door hoogleraren en (gast)docenten. Plenaire discussie of bespreking in groepen aan de hand van stellingen of vragen. Eigen bijdragen door studenten. Bijbelstudie. - integratiecolleges 10 uur - facultatieve studiereis naar Israël of bij annulering van de studiereis niet-facultatieve themadagen (zie voor meer informatie de keuzemodule 'Studiereis naar Israël' op p. 129v) - collegevoorbereiding 2 uur
<i>Aanbevolen literatuur</i>	Zie het programma met literatuurtips dat voorafgaand aan de colleges wordt uitgereikt.
<i>Bijzonderheden</i>	- Integratiecolleges worden gehouden in het gebouw van de TUA. Hoogleraren en docenten belichten het centrale thema vanuit hun eigen vakgebied. - Eens in de 5 à 6 jaar wordt in plaats van de themadagen een reis naar Israël gepland. - Het bijwonen van de integratiecolleges en themadagen is verplicht. De studiereis naar Israël is facultatief. Mocht de studiereis geannuleerd worden zullen er als alternatief themadagen georganiseerd worden. - Indien de student door omstandigheden niet aanwezig kan zijn, dient hij zelf te zorgen voor vervanging met een omvang van 1 EC (28 uur). Als vervanging kan gedacht worden aan bezoek aan een (theologisch of verwant onderwerp) symposium, een keuzemodule e.d. Goedkeuring van de vervangende stof dient gevraagd te worden aan de examencommissie met overlegging van een bewijs. Dat kan in het geval van een symposium o.i.d. door middel van een verslag, voor een keuzemodule volstaat een kopie van het tentamenbriefje. Er kan geen financiële bijdrage gevraagd worden aan de TUA in de kosten van een symposium e.d. als dit bezocht wordt ter vervanging van themadagen of integratiecolleges. Integratiecolleges en/of themadagen kunnen in totaal maximaal 3 keer gedurende de bachelor op deze wijze vervangen worden.

BT1 – PERIODE 3

Grieks 3 (keuzemodule)

*Deze module is verplicht voor hen die in hun vooropleiding geen Grieks hebben gehad.

<i>Docent</i>	Dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	<i>Module-code</i>	BT1-Gr3
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen Schriftelijke overhoringen in overleg	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	3 uur	<i>Periode</i>	BT1 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	26 maart 2026 Herkansing: 11 juni 2026 (tijdens All Nations)	<i>Colleges</i>	2 x 2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Grieks 1 en 2 afgerond

Toetsdoelen De student maakt zich de grammatica, het vocabulaire en de stamtijden van les 21 t/m 27 van *Reading Koine Greek* eigen en is aan het eind van de periode in staat de betekenis te geven van losse Griekse woorden (kennis), grammaticale vormen te herkennen en te analyseren (inzicht), syntactische regels uit te leggen (kennis), syntactische verschijnselen te herkennen en te analyseren (inzicht), en een ongeziene Griekse tekst met behulp van een woordenlijst te vertalen (toepassing).

Eindtermen 1

Leerdoelen AV 1.3, 2.4

Studielast Hoorcolleges, werkcolleges en instructiecolleges 18 uur (6 x 3 uur)
Collegevoorbereiding 24 uur (12 x 2 uur)
Zelfstudie 28 uur

Toetseisen

- Tentamen: *Reading Koine Greek* les 21 t/m les 27 en collegestof.
- Schriftelijke overhoringen over een deel van de stof.

Verplicht aanschaffen - Zie Grieks 1

Aanbevolen literatuur - Zie Grieks 1

Hebreeuws 2

<i>Docent</i>	D.A.M. Sonneveld MA	<i>Module-code</i>	BT1-Hebr2
<i>Toetsvorm</i>	-Deeltoets Qal paradigma 1 -Deeltoets vocabulaire -Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT1 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	2 april 2026 Herkansing: 9 juni 2026 (tijdens All Nations)	<i>Colleges</i>	4 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Colleges Hebreeuws 1

Toetsdoelen *Kennis* – De student:

- onderhoudt de bij Hebreeuws 1 verworven kennis en vaardigheden;
- heeft basale kennis van de vormleer van het Bijbels Hebreeuws, betreffende het sterke werkwoord, partikels (incl. suffixpronomina) en segolaten;
- breidt de kennis van de vocabulaire van het Bijbels Hebreeuws uit (naamwoorden);

Inzicht en toepassing – De student:

- onderhoudt de bij Hebreeuws 1 verworven vaardigheden;
- kan vervoegde vormen van het sterke werkwoord herkennen en determineren;

	- kan eenvoudige Hebreeuwse zinnen analyseren en in het Nederlands vertalen.
<i>Eindtermen</i>	1, 9, 12, 13
<i>Leerdoelen AV</i>	1.3 en 2.4
<i>Studielast</i>	Hoor-, werk- en instructiecolleges 18 uur Collegevoorbereiding 33 uur (11 x 3 uur) Zelfstudie 19 uur
<i>Toetseisen</i>	◦ Baasten, M.F.J. en W.Th. van Peursen, <i>Leerboek van het Bijbels Hebreeuws, gebaseerd op J.P. Lettinga's Hulpboek bij de grammatica van het Bijbels Hebreeuws</i>. Leiden: Brill, 2012, les 1 t/m 30 en 45-46. ◦ Lettinga, J.P., <i>Grammatica van het Bijbels Hebreeuws</i>, twaalfde, herziene editie door M.F.J. Baasten en W.Th. van Peursen. Leiden: Brill, 2012. ◦ Woordenlijst Hebreeuws-Nederlands, sectie 1-5 en 7.
<i>Te gebruiken</i>	Broers, P.D.H., <i>Woordenboek van het Bijbels Hebreeuws</i> . Nieuw-Lekkerland: De Haan Boeken, 2007 of later.

Het symbool en het dogma

<i>Docent</i>	Prof. dr. H. van den Belt en dr. J.B. ten Hove	<i>Module-code</i>	BT1-SymDo
<i>Toetsvorm</i>	Paper over twee preken en schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT1 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	23 maart 2026 Herkansing: 24 augustus 2026	<i>Colleges</i>	4 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	2 april 2026 Herkansing: 28 augustus 2026	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	De student: - kan de theologische en historische achtergronden van de Apostolische Geloofsbelijdenis en de Geloofsbelijdenis van Nicea-Constantinopel beschrijven en hun relatie tot de teksten uitleggen; - kan de teksten van de Apostolische Geloofsbelijdenis en de Geloofsbelijdenis van Nicea-Constantinopel interpreteren. - kan de belangrijkste beslissingen die geleid hebben tot de formulering van de katholieke godsleer (de triniteitsleer en de leer met betrekking tot Gods volmaaktheden) en de christologie (de twee-naturenleer) onderscheiden en waarderen. - kan reflecteren op de actualiteit van het symbool en het trinitarisch en christologisch dogma voor de theologie vandaag.
<i>Eindtermen</i>	1, 2a, 6a
<i>Leerdoelen AV</i>	1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 3.1, 3.2, 4.1, 4.2, 4.3, 5.1, 5.2
<i>Studielast</i>	Hoorcolleges 18 uur Collegevoorbereiding 9 uur Schrijfopdracht 30 uur Zelfstudie / tentamenvoorbereiding 83 uur
<i>Toetseisen</i>	◦ Brink, G. van den en C. van der Kooi, <i>Christelijke dogmatiek: Een inleiding</i>. Zoetermeer: Boekencentrum, 2012, 83-151, 347-482. [205 p. cat. 3 → 29 uur] ◦ Kinzig, Wolfram, <i>A history of early Christian creeds</i>. Berlin: De Gruyter, 2024, 1-12, 50-53, 101-267, 606-626. [211 p. cat. 3 → 30 uur] ◦ Ortiz, Jared en Daniel A. Keating, <i>The Nicene Creed: A Scriptural, Historical, and Theological Commentary</i>. Grand Rapids: Baker, 2024, 1-210. [209 p. cat. 3 → 30 uur] ◦ Collegestof. [→ 3 uur]

Inleiding praktische theologie: psychologie en spiritualiteit

<i>Docent</i>	Prof. dr. M.J. Kater en dr. A. van den Brink	<i>Code</i>	BT1-InIPT-PS
<i>Toetsvorm</i>	Essay en persoonlijk reflectieverslag	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT-1 / Periode 3
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	4 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	2 april 2026 Herkansing: 28 augustus 2026	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Toetsdoelen

De student:

- begrijpt de waarde en de betekenis van de verbinding tussen theologische studie en geestelijke vorming (spiritualiteit) en kan dat onder woorden brengen.
- Kent de inhoud en waarde van diverse spirituele tradities, waaronder die van Benedictus en Bernhardus;
- Heeft inzicht in de theorie van de ontwikkelingspsychologie, in het bijzonder over het onderscheid 'nature' en 'nurture';
- Kan de hoofdthema's van de ontwikkeling van het jonge kind met een accent op de gehechtheidstheorie weergeven en daarop reflecteren;
- Idem ten aanzien van de ontwikkeling van het oudere kind met een accent op rolneming;
- Idem ten aanzien van de ontwikkeling van de adolescent met biologische achtergronden, de identiteitsontwikkeling van Erikson en Marcia;
- een fasetheorie over de levensloop van de volwassen en oudere mens;
- is in staat de verbinding te leggen tussen ontwikkelingspsychologie en geloofsontwikkeling en daarop reflecteren;
- is in staat een adequaat opgebouwd essay te schrijven volgens de uitgereikte omschrijving.

Eindtermen

1, 2, 3, 5, 9, 10, 12, 13, 14

Leerdoelen AV

1.1, 1.3, 1.4, 2.2, 2.4, 2.5, 3.1, 3.2, 3.3, 4.1, 4.2, 5.1, 5.5

Studielast

Colleges + voorbereiding 64 uur
Deeltoets 1: 38 uur
Deeltoets 2: 38 uur

Toetseisen

- Actieve participatie in hoorcolleges.
- Deeltoets 1: Kort essay (750 w) over zelf te kiezen thema in de verbinding van psychologie en/of spiritualiteit, en theologie.
- Deeltoets 2: Reflectieverslag persoonlijke leergeschiedenis en ontwikkeling (1500-2500 w).
Een meer specifieke omschrijving van deze deeltoetsen is te vinden in het toetsmodel op Teams.
- Craeynest, P., *Psychologie van de levensloop: inleiding in de ontwikkelingspsychologie*. Leuven: Acco, 2018, 12-297. [285 p. cat. 3 → 35 uur]
- Jones, Benjamin, "Reimagining Fowler's Stages of Faith: Shifting from a Seven Stage to a Four Step Framework for Faith Development", *Journal of Beliefs & Values* 44 (2) (2022) 159-172. doi:10.1080/13617672.2022.2047557. [14 p. cat. 2 → 2 uur]
- Hoek, J., *Gereformeerde spiritualiteit. Een actuele bezinning*. Heerenveen: Groen, 2012. [189 p. leesstof → 18 uur].
- Kater, M.J. *Liever langer luisteren: Een focus op de communicatie van het Woord in de 21e eeuw*. Apeldoornse Studies 70. Apeldoorn: TUA, 2017, 23-39. [16 p. cat. 2 → 3 uur].
- Plaisier, Arjan. *Zorg voor de ziel: Spiritueel leven vanuit de christelijke traditie*. Utrecht: KokBoekencentrum, 2020. [220 p. leesstof → 20 uur].

Hebreeuws 3

<i>Docent</i>	D.A.M. Sonneveldt MA	<i>Module-code</i>	BT1-Hebr3
<i>Toetsvorm</i>	-Deeltoets paradigma 1 -Deeltoets vocabulaire -Schriftelijk werkstuk -Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	3 uur	<i>Periode</i>	BT1 / periode 4
<i>Tentamendata</i>	26 juni 2026 Herkansing: 20 augustus 2026	<i>Colleges</i>	6 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams; 26 juni 2026 Herkansing: 28 augustus 2026	<i>Instapeis</i>	Tentamen Hebreeuws 1 met goed gevolg afgelegd

<i>Toetsdoelen</i>	<i>Kennis</i> – De student: - onderhoudt de bij Hebreeuws 1 en 2 verworven kennis; - heeft basale kennis van de vormleer van het Bijbels Hebreeuws, betreffende de werkwoorden met suffixen, de gutturaal-werkwoorden, de (dubbel)zwakke werkwoorden en het telwoord; - breidt de kennis van de vocabulaire van het Bijbels Hebreeuws uit (werkwoorden); <i>Inzicht en toepassing</i> – De student: - onderhoudt de bij Hebreeuws 1 en 2 verworven vaardigheden; - kan vervoegde vormen van het sterke en zwakke werkwoord (incl. suffixen) herkennen en determineren; - kan met behulp van woordenboek en verklarende aantekeningen eenvoudige narratieve teksten uit de Hebreeuwse Bijbel analyseren en in het Nederlands vertalen.
<i>Eindtermen</i>	1, 9, 10, 12, 13
<i>Leerdoelen AV</i>	1.3 en 2.4
<i>Studielast</i>	Hoor-, werk- en instructiecolleges 27 uur Collegevoorbereiding 54 uur (18 x 3 uur) Zelfstudie 29 uur Schriftelijk werkstuk 30 uur
<i>Toetseisen</i>	<i>Tentamen:</i> ◦ Baasten, M.F.J. en W.Th. van Peursen, <i>Leerboek van het Bijbels Hebreeuws, gebaseerd op J.P. Lettinga's Hulpboek bij de grammatica van het Bijbels Hebreeuws</i>. Leiden: Brill, 2012, les 1 t/m 46, én Woordenlijst 3: Lijst van frequente werkwoorden (de eerste 100 werkwoorden). ◦ Lettinga, J.P., <i>Grammatica van het Bijbels Hebreeuws</i>, twaalfde, herziene editie door M.F.J. Baasten en W.Th. van Peursen. Leiden: Brill, 2012. ◦ Enkele gedeelten uit de Hebreeuwse Bijbel, door de docent op te geven (totaal ong. 20 verzen). ◦ Woordenlijst Hebreeuws-Nederlands, sectie 1-5 en 7. <i>Schriftelijk werkstuk:</i> Een geannoteerde vertaling van enkele gedeelten uit de Hebreeuwse Bijbel (totaal ong. 20 verzen, door de docent op te geven)
<i>Te gebruiken</i>	<i>Editie Hebreeuwse Bijbel:</i> - Biblia Hebraica Stuttgartensia (BHS). Stuttgart, 1977 of later. <i>Woordenboeken:</i> - Broers, P.D.H., <i>Woordenboek van het Bijbels Hebreeuws</i>. Nieuw-Lekkerland: De Haan Boeken, 2007 of later. - Clines, D.J.A. (ed.), <i>The Dictionary of Classical Hebrew</i>. 8 Volumes. Sheffield: Sheffield Academic Press, 1993-2011. - Gesenius, W. und F. Buhl, <i>Hebräisches und Aramäisches Handwörterbuch über das Alte Testament</i>. Leipzig: F.C.W. Vogel, 1915/16 of later.

- Koehler, L. & W. Baumgartner, *Lexicon in Veteris Testamenti Libros + Supplementum*. Leiden: Brill, 1953, herdruk 1973.
- VanGemeren, W.A. (ed.), *New International Dictionary of Old Testament Theology and Exegesis*. 5 Volumes. Carlisle: Paternoster, 1997.

Syllabus syntaxis Bijbels Hebreeuws

Integratiecolleges en studiereis naar Israël (of themadagen)

<i>Docent</i>	Hoogleraren en (gast)docenten	<i>Module-code</i>	BT1-IT
<i>Tentamenvorm</i>	Testimonium	<i>Omvang</i>	1 EC aan einde BT2, 1 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT1 / periode 2 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 + 3 of 10 (college)dagen
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Data</i>	6 en 7 november (integratiecolleges) 7 t/m 16 april (studiereis) 8 t/m 10 april (alternatieve themadagen bij annulering studiereis)

Zie voor informatie over deze module p. 45.

Ontstaan van de Bijbel

<i>Docent</i>	Dr. A. van den Os; dr. H. de Waard	<i>Module-code</i>	BT1-Ontvdb
<i>Toetsvorm</i>	Paper; schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT1 / periode 4
<i>Tentamendata</i>	16 juni 2026 Herkansing: 25 augustus 2026	<i>Colleges</i>	6 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	26 juni 2026 Herkansing: 28 augustus 2026	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Toetsdoelen

De student:

- kan de belangrijkste theorieën beschrijven over de canonvorming van het Oude en Nieuwe Testament;
- kan een eigen visie verwoorden op het theologische belang van de canon en de canonisering van de Bijbel;
- kan de elementaire inleidingsvragen, de hoofdinhoud en thematiek van de Bijbelboeken beschrijven;
- kan theorieën over het ontstaan van de Bijbel(boeken) kritisch evalueren en een onderbouwde eigen visie formuleren.

Eindtermen

1, 9, 10, 13

Leerdoelen AV

1.4, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 4.1 en 5.1

Studielaast

Hoor- en werkcolleges 27 uur
Paper 20 uur
Zelfstudie (literatuurtentamen) 93 uur

Toetseisen

- Paper (ca. 1500 wrd.) over de verschillende visies op samenstelling en datering van een specifiek Bijbelboek, met focus op het goed weergeven van de betreffende visies. [20 uur]
- Schriftelijk tentamen:
 - Jacobson, R.A. and M.J. Chan, *Introducing the Old Testament. A Historical, Literary and Theological Survey*. Grand Rapids: Baker Academic, 2023, selectie. [200 p. cat. 2 → 40 uur]
 - Naselli, Andrew D., *Introducing the New Testament*. Grand Rapids: Zondervan, 2010, hoofdstukken 10-17 en 19-25 [75 p. cat. 1/2 → 18,5 uur]
 - Versteeg, J.P., *Evangelie in viervoud: Een karakteristiek van de vier evangeliën*. Kampen: Kok, 1980 of later. [130 p. cat. 2 → 26 uur]

- Collegestof. [8,5 uur]

**Aanbevolen
literatuur**

- Hess, Richard S., *The Old Testament: A Historical, Theological, and Critical Introduction*. Grand Rapids: Baker Academic, 2016.
- Zenger, E. e.a. (Hrsg.), *Einleitung in das Alte Testament*. Stuttgart: Kohlhammer, 2016⁹.

Algemene Kerkgeschiedenis 1: Vroege Kerk & Middeleeuwen

<i>Docent</i>	Dr. G.A. van den Brink en prof. dr. M.A. van Willigen	<i>Module-code</i>	BT1-Kg1-VrKgMe
<i>Toetsvorm</i>	Toets scholastiek en schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	Toets scholastiek 5 kwartier; schriftelijke tentamen 2 uur	<i>Periode</i>	BT1 / periode 4
<i>Tentamendata</i>	19 juni 2026 Herkansing: 28 augustus 2026	<i>Colleges</i>	4 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Toets scholastiek op 5 juni 2026 Herkansingsdatum i.o.m. de docent	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Toetsdoelen

Algemene toets, pars VK (Vroege Kerk):

- De student kan de historische context waarin de Vroege Kerk is ontstaan schetsen, met oog voor de invloed van de Oudheid en de daarin levende visies op het christendom;
- heeft op hoofdlijnen kennis van de stromingen binnen het Vroege Christendom, zoals die van Marcion, Arius, Montanus, Donatus en Pelagius;
- kent de hoofdthema's van de theologie van de Vroege Kerk en kan die in de historische context plaatsen;
- is in staat de opgedane kennis te vertalen naar de theologische praktijk van vandaag.

Algemene toets, pars ME (Middeleeuwen):

- De student heeft elementaire kennis van de geschiedenis van de middeleeuwse kerk en theologie
- basale kennis van de complexe relatie tussen Gods handelen en dat van mensen in de kerk van de middeleeuwen;
- inzicht in de ontwikkeling van de kerkelijke structuren en de invloed van de kerk op de middeleeuwse samenleving;
- kennis van belangrijke theologische stromingen en gebeurtenissen in de middeleeuwen.

Toets scholastiek:

- De student toont de drie artikelen over de posities van Thomas over analogie, van Scotus over wilsvrijheid en van Ockham over nominalisme te hebben begrepen, door de vragen bij elk artikel te beantwoorden.

Eindtermen

1, 8, 10

Leerdoelen AV

1.3; 3.1; 5.1; 5.2

Studielast

Leesopdrachten VK 19 uur
Collegevoorbereiding ME: 9 uur
Colleges 18 uur (in deze colleges worden o.a. bronteksten geanalyseerd)
Toets scholastiek: 11 uur
Zelfstudie 83 uur.

Leesopdrachten VK:

Vooraf aan een college wordt aan de student een leesopdracht van Hauschild en Ferguson verstrekt, waarvan een schriftelijke verwerking weer voor aanvang van het college ingeleverd wordt in Teams. Er zijn 6 leesopdrachten.

Toetseisen

Vroege Kerk:

- Hauschild, Wolf-Dieter en Volker Henning Drecol, *Lehrbuch der Kirchen- und Dogmengeschichte Band 1, Völlig überarbeitete Neuauflage*. Gütersloh: Gütersloher Verlagshaus, 2016, par. 2:6,7,11,12-15, par. 5:4-6,8-10,12, par. 6:1-3,6. [75 p. (alleen hoofdtekst) cat. 1 → 25 uur].
- Ferguson, Everett, *Church History. Volume One, From Christ to Pre-Reformation*. Grand Rapids: Zondervan, 2005, hfdst. 4,5,7,9,11,12,13,15,17,18. [155 p. cat. 2 → 31 uur]

- Van Willigen, Marius A., Witkamp, Nathan, eds., *Door Christus aangesproken*. Heerenveen, Jongbloed, tweede druk 2024, hoofdstuk 10, 11 en Epiloog, pag. 169-216. [32 p. cat. 3 → 5 uur]

Middeleeuwen:

- Hauschild, Wolf-Dieter & Volker Henning Drecol, *Lehrbuch der Kirchen- und Dogmengeschichte Band 1, Völlig überarbeitete Neuausgabe*. Gütersloh: Gütersloher Verlagshaus, 2016, par. 6:9-14, par. 8:11-14, par. 9:11, par. 10:4,5,7,9-11,13-14,16-19. [87 p. (alleen hoofdtekst) cat. 1 → 29 uur].
- Ferguson, Everett, *Church History. Volume One, From Christ to Pre-Reformation*. Grand Rapids: Zondervan, 2013, hfdst 20-21, 24 [60 p. cat. 2 → 12 uur].
- Collegestof en wat daarvoor ter voorbereiding is bestudeerd [9 uur]

Bijzonderheden In het eerste college wordt het boek Van Willigen, Marius A., Witkamp, Nathan, eds., *Door Christus aangesproken*. Heerenveen, Jongbloed, tweede druk 2024, *pro Deo* aan de studenten ter beschikking gesteld.

16. Schema Bachelor jaar 2 (BT2) – cohort 2024

Aantal EC's per module

MODULE	Bachelor 3 ^e semester		Bachelor 4 ^e semester		Cursusjaar EC
	Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4	
Integratiecolleges	-	X	-		X
Themadagen/Studiereis naar Israël	-	-	-	2,5*	2,5
Persoonlijke en professionele vorming	X	X	X	X	X
Master I/II kritiekcollege	X	X	X	X	X
Algemene Kerkgeschiedenis 3, 4	2,5	-	-	2,5	5
Canoniek Nieuwe Testament	-	3,75	-	-	3,75
Canoniek Oude Testament	-	2,5	-	-	2,5
Dogmatiek 2, 3	2,5	-	-	2,5	5
Ethiek 2: Fundamentele ethiek	-	-	2,5	-	2,5
Exegese en Theologie Oude Testament 1	-	-	2,5	-	2,5
Exegese Nieuwe Testament 1	-	1,25	-	-	1,25
Geschiedenis Oud-Israël	-	-	-	2,5	2,5
Grieks 5, 6	-	2,5	-	2,5	5
Hebreeuws 4, 5	2,5	-	2,5	-	5
Inleiding Exegese OT/NT	5	-	-	-	5
Praktische theologie 1 t/m 5	3,75	2,5	3,75	2,5	12,5
Keuzemodule **	-	2,5	-	-	2,5
Theologie Nieuwe Testament: Evangelien, Openbaring	-	-	2,5	-	2,5
TOTAAL	16,25	15	13,75	15	60

* In het cursusjaar 2025-2026 vindt de 5-6-jaarlijkse studiereis naar Israël plaats, hiermee vervallen de jaarlijkse themadagen. Mocht de situatie in Israël ertoe leiden dat deze geannuleerd wordt, zullen er alternatieve themadagen worden georganiseerd. Zie voor meer informatie de keuzemodule 'Studiereis naar Israël' op p. 129v.

** Zie voor de aangeboden route Opleiding Bijbelvertalen binnen de Bachelor Theologie en een overzicht van de keuzemodules p. 101vv.

Voor modules aangeduid met een X staan wel colleges/contacturen gepland, maar worden (nog) geen studiepunten uitgekeerd.

Persoonlijke en professionele vorming

<i>Docent</i>	J.J. de Lijster-Brak en J.W. van der Zande-de Roo	<i>Module-code</i>	BT2-PPV
<i>Toetsvorm</i>	Gesprekken, opdrachten en reflectieverslagen	<i>Omvang</i>	2,5 EC aan einde bachelor
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT2 / periode 1 t/m 4
<i>Tentamendata</i>	De student ontvangt via de mail een uitnodiging voor de gesprekken	<i>Colleges</i>	4 college-uren per collegeperiode volgens apart rooster
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams. In overleg met docent	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Toetsdoelen</i>	Het verwerven en ontwikkelen van basale persoonlijke en professionele vaardigheden en inzichten, met als doel de effectiviteit te ontwikkelen van het persoonlijk handelen van de student. De student verwerft in dat kader: - kennis van de betekenis van manifesteren van zichzelf en het verbinden met de ander; - kennis van en het om kunnen gaan met (eigen) kernkwaliteiten; - enige kennis van transactionele analyse en weet dit op basale wijze praktisch toe te passen; - vaardigheid in het opstellen van een persoonlijk ontwikkelingsplan.
<i>Eindtermen</i>	8
<i>Leerdoelen AV</i>	1.3
<i>Studielaast</i>	Werkcolleges 12 uur Gesprekken met persoonlijk begeleider 2 uur Papers ter voorbereiding van de gesprekken en reflectieverslagen 3 uur
<i>Toetseisen</i>	◦ Voorbereiding van en actieve participatie tijdens de colleges en de gesprekken. ◦ Reflectieverslagen van de gesprekken met de persoonlijk begeleider. ◦ Persoonlijk ontwikkelingsplan.
<i>Aanbevolen literatuur</i>	<i>Persoonlijke ontwikkeling</i> - Adriaansen, M. en J. Caris, <i>Elementaire sociale vaardigheden</i>. Houten: Bohn Stafleu van Loghum, 2011³. - Horst, Willem van der, <i>Met beide benen op de grond: God ontdekken in je levensverhaal</i>. Amsterdam: Buijten & Schipperheijn Motief, 2014. - Seiwert, L.J. e.a., <i>Het ABC van de persoonlijkheid: Uzelf en anderen beter begrijpen met het DISC persoonlijkheidsprofiel</i>. Remchingen: Persolog, 2012⁸. - Tramper, Niek, <i>Onrustig is ons hart. Aandachtig leven in een veeleisende wereld</i>. Heerenveen: Uitgeverij Groen, 2021. <i>Studievaardigheden</i> - Janssen, Bianca, <i>Doelmatig werken kun je leren</i>. Hilversum: Attrakt BV, 2013. - Vloeberghs, Isabelle, <i>Focus op faalangst: Faalangst begrijpen en aanpakken</i>. Brussel: University Press Antwerp, 2015². <i>Kernkwaliteiten</i> - Ofman, D., <i>Hé ik daar...?! Ontdek en ontwikkel je persoonlijke kernkwaliteiten met het kernkwadrant</i>. Utrecht: Servire, 2007. - Evelein, F en F. Korthagen, <i>Werken vanuit je kern: Professionele ontwikkeling vanuit kwaliteiten, flow en inspiratie</i>. Amsterdam: Uitgeverij Boom Nelissen, 2013². <i>Transactionele analyse</i> - Genderen, Hannie van e.a., <i>Patronen doorbreken: Negatieve gevoelens en gewoonten herkennen en veranderen</i>. Amsterdam: Uitgeverij Nieuwezijds, 2018¹⁷. - Thunnissen, Moniek en Anne de Graaf (red.), <i>Leerboek Transactionele Analyse</i>. Utrecht: De Tijdstroom, 2013.
<i>Bijzonderheden</i>	Zie voor meer literatuur ook onder de betreffende kopjes bij Persoonlijke en professionele vorming BT1. Voor meer informatie over dit onderdeel in de studie zie men SharePoint.

Algemene Kerkgeschiedenis 3: Luther en het lutheranisme

<i>Docenten</i>	Drs. C.T. Boerke	<i>Module-code</i>	BT2-AKg3-Luth
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT2 / periode 1
<i>Tentamendata</i>	23 oktober 2025 Herkansing: 6 januari 2026	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Kerkgeschiedenis 1 en 2

- Toetsdoelen*
- Het verwerven van kennis van en inzicht in de geschiedenis van kerk en theologie van de vroege Reformatie en met name in de persoon en het werk van Martin Luther.
 - Bronteksten uit deze periode zelfstandig kunnen analyseren.
 - In staat zijn om de relevantie te beoordelen van de eerstgenoemde doelstelling voor de huidige situatie van kerk en theologie.
 - In staat zijn om een wetenschappelijk werkstuk over een persoon of thema uit deze periode te maken en dit te presenteren.
 - Oog krijgen voor historische patronen en ontwikkelingen binnen het lutheranisme.
 - In staat zijn de opgedane kennis te vertalen naar de theologische praktijk van vandaag.

Eindtermen 1, 2, 5

Leerdoelen AV 1,1 en 2.1

Studielast Hoor- en werkcolleges 9 uur
Zelfstudie 61 uur

- Toetseisen*
- McKim, Donald K. (ed.), *The Cambridge Companion to Martin Luther*. Cambridge: Cambridge University Press, 2003. [300 p. cat. 2 → 59 uur]
 - Collegestof [2 uur]

Dogmatiek 3: God de Vader

* *Dogmatiek 2: God de Zoon wordt gegeven in periode 4.*

<i>Docent</i>	Prof. dr. H. van den Belt	<i>Module-code</i>	BT2-Dog3-GVd
<i>Toetsvorm</i>	Analyse van twee preken / schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT2 / periode 1
<i>Tentamendata</i>	28 oktober 2025 Herkansing: 7 juli 2026	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

- Leerdoelen*
- De student:
- kan verschillende opvattingen weergeven over a. de godsleer, b. schepping; c. verbond; d. verkiezing;
 - is in staat deze opvattingen te illustreren aan de hand van voorbeelden uit de geschiedenis en het heden;
 - kan de relevantie van systematisch-theologische discussies (op de genoemde gebieden) uitleggen en waarderen;
 - kan een beredeneerde keuze maken in het debat over a. de methode van de godsleer, b. de aard van de schepping, c. de relatie verbond en verkiezing;
 - kan beredeneerd de christelijke leer (op de bovengenoemde gebieden) toelichten en eventueel bekritisieren vanuit Bijbelse gegevens;
 - kan complexe theologische teksten (op de bovengenoemde gebieden) samenvatten, analyseren en beredeneerd beoordelen.

Eindtermen 1, 2, 4a, 4c, 5, 6a

Leerdoelen AV 1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 3.1, 3.2, 4.1, 4.2, 4.3, 5.1, 5.2

Studielast Hoorcolleges 9 uur

Collegevoorbereiding 12 uur
Zelfstudie 49 uur

**Toetseisen
tentamen**

- Brink, G. van den en C. van der Kooi, *Christelijke dogmatiek: Een inleiding*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2012, 114-149, 189-228. [76 p. cat. 3 → 11 uur]
- Genderen, J. van, *Verbond en verkiezing*. Kampen: Kok, 1983², 9-103. [94 p. cat. 3 → 14 uur]
- Genderen, J. van en W.H. Velema, *Beknopte gereformeerde dogmatiek*. Kampen: Kok, 1992, 120-143, 162-291 en 493-521. [183 p. cat. 2/3 → 31 uur minus 12 uur (voorbereiding colleges) → 19 uur]
- Collegestof. [→ 5 uur]

Hebreeuws 4

<i>Docent</i>	D.A.M. Sonneveldt MA	<i>Module-code</i>	BT2-Hebr4
<i>Toetsvorm</i>	-Deeltoets paradigma 1 -Deeltoets vocabulaire -Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	3 uur	<i>Periode</i>	BT2 / periode 1
<i>Tentamendata</i>	4 november 2025 Herkansing: 19 december 2025	<i>Colleges</i>	4 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Tentamen Hebreeuws 2 met goed gevolg afgelegd, colleges Hebreeuws 3 gevolgd

Toetsdoelen

Kennis – De student:

- onderhoudt de bij Hebreeuws 1-3 verworven kennis;
- heeft basale kennis van de syntaxis van het Bijbels Hebreeuws;
- breidt de kennis van de vocabulaire van het Bijbels Hebreeuws uit (werkwoorden);

Inzicht en toepassing – De student:

- onderhoudt de bij Hebreeuws 1-3 verworven vaardigheden;
- kan met behulp van een woordenboek en verklarende aantekeningen eenvoudige narratieve teksten uit de Hebreeuwse Bijbel analyseren en in het Nederlands vertalen.

Eindtermen

3, 5

Leerdoelen AV

1.3 en 2.4

Studielast

Hoor-, werk- en instructiecolleges 18 uur
Collegevoorbereiding 36 uur (12 x 3 uur)
Zelfstudie 16 uur

Toetseisen

Tentamen:

- Baasten, M.F.J. en W.Th. van Peursen, *Leerboek van het Bijbels Hebreeuws, gebaseerd op J.P. Lettinga's Hulpboek bij de grammatica van het Bijbels Hebreeuws*. Leiden: Brill, 2012. Les 45-46 én woordenlijst 3: Lijst van frequente werkwoorden (de eerste 100 werkwoorden).
- Lettinga, J.P., *Grammatica van het Bijbels Hebreeuws*, twaalfde, herziene editie door M.F.J. Baasten en W.Th. van Peursen. Leiden: Brill, 2012.
- Enkele gedeelten uit de Hebreeuwse Bijbel, door de docent op te geven (totaal ong. 35 verzen).
- Woordenlijst Hebreeuws-Nederlands, sectie 1-5 en 7.

Te gebruiken

Editie Hebreeuwse Bijbel:

- Biblia Hebraica Stuttgartensia (BHS). Stuttgart, 1977 of later.

Woordenboeken:

- Broers, P.D.H., *Woordenboek van het Bijbels Hebreeuws*. Nieuw-Lekkerland: De Haan Boeken, 2007 of later.
- Clines, D.J.A. (ed.), *The Dictionary of Classical Hebrew*. 8 Volumes. Sheffield: Sheffield Academic Press, 1993-2011.
- Gesenius, W. und F. Buhl, *Hebräisches und Aramäisches Handwörterbuch über das Alte Testament*. Leipzig: F.C.W. Vogel, 1915¹⁶ of later.

- Koehler, L. & W. Baumgartner, *Lexicon in Veteris Testamenti Libros + Supplementum*. Leiden: Brill, 1953, herdruk 1973.
- VanGemeren, W.A. (ed.), *New International Dictionary of Old Testament Theology and Exegesis*. 5 Volumes. Carlisle: Paternoster, 1997.

Syllabus syntaxis Bijbels Hebreeuws

Inleiding Exegese OT/NT

<i>Docent</i>	Prof. dr. A. Versluis en dr. A. van den Os	<i>Module-code</i>	BT2-InlExOT/NT
<i>Toetsvorm</i>	Portfolio en schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2,5 uur	<i>Periode</i>	BT2 / periode 1
<i>Tentamendata</i>	20 oktober 2025 Herkansing: 8 januari 2026	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week OT 2 college-uren per week NT
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Inleveren exegetisch werkstuk OT/NT: 17 oktober 2025 Herkansing: 5 januari 2026	<i>Instapeis</i>	Colleges Hebreeuws 1 en 2 en Grieks 1 en 2

<i>Toetsdoelen</i>	De student: - maakt zich de belangrijkste methodische stappen in de exegese eigen en schrijft een eerste eigen (beknopte) exegese; - leert de hulpmiddelen voor de exegese kennen en gebruiken; - verwerft elementaire kennis over de diverse exegetische methoden; - verwerft elementaire kennis over de tekstgeschiedenis en tekstkritiek van OT en NT; - oefent in het omgaan met tekstkritische vragen.
<i>Eindtermen</i>	2a, 2b, 3a, 5a, 5b
<i>Leerdoel AV</i>	1.1; 1.3; 1.4; 2.3; 2.4; 3.1; 3.2; 4.2; 5.1; 5.2; 5.4
<i>Studielast</i>	<i>Deel OT:</i> 60 uur Hoor- en werkcolleges, inclusief voorbereiding 29 uur Zelfstudie tentamen deel OT 31 uur <i>Deel NT:</i> 60 uur Hoor- en werkcolleges, inclusief voorbereiding 24,5 uur Zelfstudie tentamen deel NT 35,5 <i>Uitwerking exegeses OT en NT:</i> 20 uur
<i>Toetseisen</i>	<i>Portfolio met de uitgewerkte exegeses van de colleges OT en NT:</i> ◦ Oefening met stappenplan exegese: tweemaal 2000 wrd. over tekst uit OT en NT [in totaal 20 uur] <i>Deel OT:</i> ◦ Schriftelijk tentamen over: - Dictaat Inleiding Exegese OT. [→ 11 uur] - Richelle, M., <i>Interpreting Israel's Scriptures: A Practical Guide to the Exegesis of the Hebrew Bible/Old Testament</i>. Peabody: Hendrickson, 2022, capita selecta. [100 p. cat. 2 [→ 20 uur] <i>Deel NT:</i> ◦ Schriftelijk tentamen over: - Collegestof Inleiding Exegese NT, incl. paper 'Sigla' en inleiding op <i>Novum Testamentum Graece</i>. Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 2012²⁸. [→ 5,5 uur] - Bock, D.L. and B.M. Fanning (eds.), <i>Interpreting the New Testament Text: Introduction to the Art and Science of Exegesis</i>. Wheaton: Crossway, 2006, hfdst. 1, 2, 5-9, 12. [153 p. cat. 2 → 30 uur]
<i>Aanbevolen literatuur</i>	- Brink, G. van den, <i>Van Koinè tot Canon: De overlevering van het Griekse Nieuwe Testament</i>. Zoetermeer: Boekencentrum, 1995. - Hixson, E. and P.J. Gurry (eds.), <i>Myths and Mistakes in New Testament Textual Criticism</i>. Downers Grove: IVP, 2019. - Metzger, B.M., <i>The Text of the New Testament: Its Transmission, Corruption and Restoration</i>. New York: Oxford University Press, 1992.

- Nongbri, B., *God's Library. The Archaeology of the Earliest Christian Manuscripts*. New Haven: Yale University Press, 2018.
- Oeming, M., *Biblisches Hermeneutik: Eine Einführung*. Darmstadt: WBG, 2007².
- Stuart, D., *Old Testament Exegesis: A Handbook for Students and Pastors*. Louisville: Westminster John Knox, 2022⁵.
- Tov, E., *Textual Criticism of the Hebrew Bible*. Minneapolis: Fortress, 2022⁴.
- Themanummer "De Bronteksten van de Bijbel", *Met Andere Woorden*, 16/3-4 (2016) (https://cms.ibep-prod.com/app/uploads/sites/2/2023/02/MAW_2016-3-en-4).

Bijzonderheden Aanschaffen:

- *Biblia Hebraica Stuttgartensia*. Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 1977 of later.
- *Novum Testamentum Graece*. Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 2012²⁸.
- Het exegetisch werkstuk OT en NT dienen beide voldoende te zijn (waardering: onvoldoende/voldoende/goed/excellent).

Praktische Theologie 1: Spiritualiteit

<i>Docent</i>	Prof. dr. M.J. Kater	<i>Module-code</i>	BT2-PT1-Spir
<i>Toetsvorm</i>	Portfolio met daarin de uitwerking van de verschillende voorbereidingsopdrachten + reflectieverslag	<i>Omvang</i>	2,5 EC (waarvan 0,5 onderdeel stage)
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT2 / periode 1
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via portfolio Teams; 4 november 2025 Herkansing: 27 januari 2026	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Toetsdoelen

De student:

- heeft inzicht in verschillende visies op praktische theologie en kan beargumenteren wanneer sprake is van een gereformeerde visie;
- heeft kennis van en inzicht in verschillende visies op praktische theologie en kan deze verschillende stromingen duiden in het licht van een gereformeerde theologie;
- kan de verschillende spirituele stromingen binnen het christelijk geloof weergeven en evalueren;
- ziet de waarde en de betekenis van de verbinding tussen theologische studie en geestelijke vorming (spiritualiteit);
- kan reflecteren op de eigen spirituele ontwikkeling;
- maakt tijdens de stage kennis met enkele manieren van praktisch-theologisch onderzoek door middel van bestuderen van brondocumenten en het houden van interviews;
- kan op een adequate manier de 'spirituele ligging' van de gemeente omschrijven en theologisch evalueren;
- is in staat beknopt schriftelijk verslag te doen van zijn ervaringen aan de hand van de stageopdrachten in de Stagenota en daarin te verwerken wat tijdens deze colleges bestudeerd is.

Eindtermen

1, 2, 3b, 4, 5, 6, 7, 8

Leerdoelen AV

1.1; 1.3; 2.3; 2.4; 3.4; 3.5; 4.1; 5.1; 5.2

Studielaast

Colleges 9 uur
Collegevoorbereiding 9 uur
Zelfstudie 44 uur
Stagereflectieverslag 8 uur

Toetseisen

In je reflectieverslag geef je er blijk van de volgende literatuur verwerkt te hebben, die aan de hand van de voorbereidingsopdrachten grotendeels wordt doorgenomen:

- Hoek, J., *Gereformeerde spiritualiteit. Een actuele bezinning*. Heerenveen: Groen 2012. [189 p. leesstof → 18 uur].
- Kater, M.J., *Liever langer luisteren: Een focus op de communicatie van het Woord in de 21e eeuw*. Apeldoornse Studies 70. Apeldoorn: TUA, 2017, 23-39. [16 p. cat. 2 → 3 uur].
- Plaisier, Arjan, *Zorg voor de ziel: Spiritueel leven vanuit de christelijke traditie*. Utrecht: KokBoekencentrum, 2020. [220 p. leesstof → 20 uur].

- Collegestof. [→ 3 uur].
- Aanbevolen literatuur**
- Immink, Gerrit en Henk de Roest, *Praktische theologie in meervoud. Identiteit en vernieuwing*. Zoetermeer: Meinema, 2003.
 - Grethlein, Christian, *An Introduction to Practical Theology*. Waco: Baylor University Press, 2016.
 - Swinton, John and Harriet Mowat, *Practical Theology and Qualitative Research*. London: SCM Press, 2016².
 - McGrath, Alister, *Christelijke spiritualiteit*. Kampen: Kok, 2002 (Engelse uitgave: *Christian spirituality. An introduction*. Oxford: Blackwell Publishers, 1999).
- Bijzonderheden** Dit onderdeel behoort tot de module 'Praktische Theologie 1-5'. Studiepunten worden pas toegekend als alle onderdelen van de module behaald zijn.

Praktische Theologie 2A: Geestelijke Verzorging

Docent	Dr. P. Veerman	Module-code	BT2-PT2-GV
Toetsvorm	Portfolio met daarin de uitwerking van de verschillende toetsopdrachten	Omvang	1,25 EC
Tentamenduur	N.v.t.	Periode	BT2 / periode 1
Tentamendata	N.v.t.	Colleges	1 college-uur per week
Inleveren opdracht(en)	27 januari 2026 Herkansing: 2 april 2026	Instapeis	N.v.t.

- Toetsdoelen** De student:
- verwerft kennis van de belangrijkste stromingen op het gebied van het pastoraat;
 - bouwt inzicht op in het specifieke karakter van pastorale zorg te midden van allerlei vormen van hulpverlening, alsmede de eigen aard van gereformeerd pastoraat;
 - verwerft initiële praktische vaardigheden m.b.t. het voeren van pastorale gesprekken.
- Eindtermen** 2, 3b, 4a, 4c, 5b, 6a, 7a, 7b, 8
- Leerdoelen AV** 1.1, 1.2, 1.3, 1.5, 2.5, 3.4, 4.1, 4.2, 4.5, 5.1, 5.2.
- Studielast** Colleges 4,5 uur
Literatuur voor collegevoorbereiding en verslag 11,5 uur
Praktische opdrachten (1 en 2) en zelfstudie (het voeren van pastorale gesprekken [de stage] en daarvan schriftelijk verslag doen, zie opdracht 1 en 2) 14 uur stage + 5 uur verwerking in rapportage = 19 uur
- Toetseisen** De toetsing (portfolio) bestaat uit de volgende opdrachten voor het portfolio (1500–5000 wrd.):
- Het schrijven van een werkverslag van een drietal pastorale gesprekken.
 - Het schrijven van een verslag van een korte casusstudie over een specifiek pastoraal terrein.
 - Het schrijven van een eindrapportage met daarin reflectieverslag over onderdelen van de bestudeerde literatuur.
- Leesstof t.b.v. opdracht 3 (voor praktische theologie 2A en 2B)**
- Kooi, Margriet van der en Kees van der Kooi, *Goed gereedschap is het halve werk: De urgentie van theologie in pastoraat en zielzorg*. Utrecht: Boekencentrum, 2017, 7-168. [161 p. leesstof → 11 uur]
 - Meulen, H.C. van der (red.), *Liefdevol oog en open oor: Handboek pastoraat in de christelijke gemeente*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2010⁴, hfdst. 6 t/m 9. [168 p. leesstof → 11 uur]
- N.B.: De toetsing betreft de uitwerking van alle opdrachten waaraan de student in periode 1-2 (Praktische Theologie 2) werkt. Zie ook de toetseisen bij PT2B.
- Aanbevolen literatuur**
- Assink, M. (red.), *De praktijk van het ambt: Handreiking aan nieuwe ambtsdragers*. Barneveld: De Vuurbaak, 2012.
 - Blok, J., *Bitterzoet: Een handreiking voor zieken en hun omgeving*. Barneveld: Plateau, 2006.
 - Bukowski, P., *De Bijbel ter sprake brengen: Een basisvraag in het pastoraat*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2003.

- Klein Kranenburg, E.S., *Trialoog: De Derde in het pastorale gesprek*. Den Haag: Boekencentrum, 1988.
- Kramer-Hasselaar, G., *In gesprek: Handreiking gespreksvoering in het pastoraat*. Utrecht: Kok, 2011.
- Koole, D. en W.H. Velema (red.), *Uit liefde tot Christus en Zijn gemeente: Een handreiking aan de ouderling*. Kampen: Kok, 1982.
- Pelt, J.W. van, *Pastoraat in trinitarisch perspectief: De samenhang tussen trinitarische en antropologische aspecten in het pastoraat*. Heerenveen: Groen, 1999.
- Rietberg, C. e.a., *Handboek voor kinder- en jeugdpastoraat*. Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 2012.
- Smit, J., *Tot de kern komen: De kunst van het pastorale gesprek*. Kampen: Kok, 2006.
- Vries, R.J. de, *Gods Woord verandert mensen: Een praktisch-theologisch onderzoek naar het veranderingsconcept in de pastorale theologie van Eduard Thurneysen*. Gorinchem: Narratio, 2008.

Bijzonderheden Geestelijke verzorging moet in samenhang worden gezien met de modules psychologie en PPV.

Dit onderdeel behoort tot de module 'Praktische theologie 1-5'. Studiepunten worden pas toegekend als alle onderdelen van de module behaald zijn.

De richtlijnen en formulieren ten behoeve van de 'stage Geestelijke verzorging' zijn te vinden in de 'Stagenota Praktische theologie'.

Voor de stage *Geestelijke verzorging* voert de student in overleg met de stagebegeleider een aantal (minstens drie) zelfstandige gesprekken en woont enkele gesprekken bij in het kader van het bijzonder pastoraat. De student schrijft hiervan een verslag waarbij verantwoording wordt gegeven over het Bijbelgebruik, gebed en het eventuele gebruik van andere rituelen.

Canoniek Nieuwe Testament

<i>Docent</i>	Dr. A. van den Os	<i>Module-code</i>	BT2-CanNT
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen en presentatie	<i>Omvang</i>	3,75 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT2 / periode 2
<i>Tentamendata</i>	12 januari 2026 Herkansing: 6 juli 2026	<i>Colleges</i>	3 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	n.v.t.	<i>Instapeis</i>	Grieks 1 t/m 5 voldoende hebben afgerond

<i>Toetsdoelen</i>	De student: - kan de eigen aard van het Nieuwe Testament als tweede deel van de Bijbel en de gereformeerde theologische uitgangspunten met betrekking tot de canoniek van het Nieuwe Testament omschrijven; - kan initieel enkele elementaire inleidingsvragen per nieuwtestamentisch Bijbelboek (Evangelien, Handelingen, Brieven, Openbaring) uiteenzetten en deze op grond van eigen overtuiging kritisch evalueren; - kan in hoofdlijn het onderzoek naar de wordingsgeschiedenis van het Nieuwe Testament weergeven; dit betreft de nieuwtestamentische canon in zijn geheel en in het bijzonder de synoptische evangelien; - kan elk van de evangelien typeren naar zijn eigen aard, de verschillende accenten daarin per Bijbelboek benoemen en de achtergronden daarvan verklaren; - is in staat om van de inhoud van elk nieuwtestamentisch boek enkele hoofdlijnen te reproduceren; - weet waar hij materiaal voor verdere bestudering van inleidingsvragen kan vinden; - maakt initieel kennis met de nieuwtestamentische apocriefen (m.n. apocriefe evangelien).
<i>Eindtermen</i>	1, 2, 3, 5, 9, 10, 12, 13, 14
<i>Leerlijnen AV</i>	2.1, 2.2, 2.4, 3.1, 3.2, 3.5, 4.2, 5.1, 5.2
<i>Studielast</i>	Hoor- en werkcolleges 13,5 uur (colleges n.a.v. enkele belangrijke canonieke kwesties. Specifieke aandacht krijgen het synoptisch vraagstuk en nieuwere inzichten in de ontstaansgeschiedenis van de evangelien. Delen van de tentamenliteratuur zullen voor de colleges voorbereid en in de colleges besproken worden.) Collegevoorbereiding 5,5 uur Presentatie canoniek van een Bijbelboek 10 uur Zelfstudie 76 uur
<i>Toetseisen</i>	Groepspresentatie over de inleidingsvragen van een Bijbelboek, te presenteren in het laatste college. [10 uur] Schriftelijk tentamen over: ◦ Naselli, Andrew D., <i>Introducing the New Testament</i>. Grand Rapids: Zondervan, 2010. [160 p. cat. 1/2 → 40 uur] ◦ Versteeg, J.P., <i>Evangelie in viervoud: Een karakteristiek van de vier evangelien</i>. Kampen: Kok, 1980 of later. [130 p. cat. 2 → 26 uur] ◦ Theissen, G. und A. Merz, <i>Der historische Jesus. Ein Lehrbuch</i>. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2011⁴, 51-69. [19 p. cat. 1/2 → 5 uur] ◦ Porter, S.E. and B.R. Dyer (eds.), <i>The Synoptic Problem. Four Views</i>. Grand Rapids: Baker Academic, 2016, 1-26. [27 p. cat. 3 → 4 uur] ◦ Collegestof [1 uur].
<i>Aanbevolen literatuur</i>	- Achtemeier, P.J. e.a., <i>Introducing the New Testament: Its Literature and Theology</i>. Grand Rapids: Eerdmans, 2001. - Aune, David E. (ed.), <i>The Blackwell Companion to the New Testament</i>. Malden/Oxford: Wiley-Blackwell, 2010. - Bauckham, Richard, <i>Jesus and the Eyewitnesses: The Gospels as Eyewitness Testimony</i>. Grand Rapids: Eerdmans, 2006.

- Bockmuehl, Markus and Donald A. Hagner (eds.), *The Written Gospel*. Cambridge: Cambridge University Press, 2005.
- Bruggen, J. van, *Het kompas van het christendom: Ontstaan en betekenis van een omstreden bijbel*. Kampen: Kok, 2003.
- Carson, D.A. and D.J. Moo, *An Introduction to the New Testament* (Second Edition). Grand Rapids: Zondervan, 2005.
- Helyer, Larry R., *Exploring Jewish Literature of the Second Temple Period: A Guide for New Testament Students*, Christian Classics Bible Studies. Downers Grove: IVP Academic, 2002.
- Marksches, Chr. (ed.), *Antike christliche Apokryphen*, I. Band, Evangelien und Verwandtes. Tübingen: Mohr Siebeck, 2012.
- Perkins, Pheme, *Introduction to the Synoptic Gospels*. Grand Rapids: Eerdmans, 2007.
- Woude, A.S. van der (red.), *Bijbels Handboek*, 3: *Het Nieuwe Testament*. Kampen: Kok, 1987, hfdst. 6.

Canoniek Oude Testament

<i>Docent</i>	Dr. H. de Waard	<i>Module-code</i>	BT2-CanOT
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT2 / periode 2
<i>Tentamendata</i>	22 januari 2026 Herkansing: 31 maart 2026	<i>Colleges</i>	3 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Colleges Hebreeuws 1 t/m 3

Leerdoelen

De student:

- kan de eigen aard van het Oude Testament als eerste deel van de Bijbel en de gereformeerde uitgangspunten met betrekking tot de canoniek van het Oude Testament omschrijven;
- verwerft zich elementaire kennis van de inleidingsvragen per oudtestamentisch Bijbelboek (of groep van Bijbelboeken) en kan deze mede op grond van eigen overtuiging kritisch evalueren;
- kan in hoofdlijn het onderzoek naar de wordingsgeschiedenis van het Oude Testament (dit betreft zowel de oudtestamentische canon in zijn geheel als de afzonderlijke Bijbelboeken) weergeven;
- weet waar hij literatuur voor verdere bestudering van inleidingsvragen kan vinden.

Eindtermen

2a, 2b, 5a, 5b, 6a

Leerdoelen AV

1.1, 2.4, 4.1, 5.2

Studielast

Hoorcolleges 13,5 uur
Zelfstudie: literatuurtentamen 56,5 uur

Toetseisen

- Jacobson, R.A. and M.J. Chan, *Introducing the Old Testament. A Historical, Literary and Theological Survey*. Grand Rapids: Baker Academic, 2023, selectie (n.t.b.). [250 p. cat. 2 → 50 uur]
- Collegestof. [→ 6,5 uur]

Aanbevolen literatuur

- Arnold, B.T., *Introduction to the Old Testament*. Cambridge: University Press, 2014.
- Beckwith, R., *The Old Testament Canon of the New Testament Church and its Background in Early Judaism*. London: SPCK, 1985.
- Hess, Richard S., *The Old Testament: A Historical, Theological, and Critical Introduction*. Grand Rapids: Baker Academic, 2016.
- Treballe Barrera, J.C., *The Jewish Bible and the Christian Bible: An Introduction to the History of the Bible*. Leiden: Brill, 1998.
- Vriezen, Th.C. en A.S. van der Woude, *Oud-Israëlitische en vroegjoodse literatuur*. Kampen: Kok, 2000¹⁰.
- Zenger, E. e.a. (Hrsg.), *Einleitung in das Alte Testament*. Stuttgart: Kohlhammer, 2016⁹.

Exegese Nieuwe Testament 1

<i>Docent</i>	Dr. M.C. Mulder	<i>Module-code</i>	BT2-ExNT1
<i>Toetsvorm</i>	Groepsverslag	<i>Omvang</i>	1,25 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT2 / periode 2
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	3 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams. 27 januari 2026 Herkansing: 2 april 2026	<i>Instapeis</i>	Bijbel in Context en Inleiding exegese met een voldoende afgerond en colleges Grieks 4 gevolgd

Toetsdoelen

De student:

- verwerft initiële vaardigheden in de uitleg van het Nieuwe Testament. De in de module Inleiding exegese NT verworven kennis en vaardigheden worden toegepast en verder ontwikkeld;
- krijgt in hoorcolleges inzicht in het exegetische proces;
- oefent in groepswork in het zelfstandig exegetiseren van een opgegeven perikoop;
- weet daarin op een vruchtbare manier met anderen samen te werken;
- leert het verworven inzicht in de perikoop adequaat en relevant te presenteren.

De keuze van de perikopen is zodanig gevarieerd dat in het geheel van het curriculum de diverse nieuwtestamentische boeken en hoofdgenres aan de orde komen.

Eindtermen

1, 2a, 2b, 3a, 5a, 5b, 6a, 8

Leerdoelen AV

1.1, 1.3, 1.4, 2.1 2.3, 2.4, 3.1, 3.2, 3.4, 4.1, 5.1, 5.5

Studielast

Hoorcolleges 9 uur

Werkcolleges 4,5 uur

Collegevoorbereiding, inclusief bijdrage aan een groepsworkstuk 21,5 uur

Aanbevolen literatuur

- Berger, Klaus, *Exegese des Neuen Testaments: Neue Wege vom Text zur Auslegung*. Heidelberg: Quelle & Meyer, 1991.
- Ebner, Martin und Bernhard Heiniger, *Exegese des Neuen Testaments: Ein Arbeitsbuch für Lehre und Praxis*. Paderborn: Ferdinand Schöningh, 2018⁴.
- Fee, Gordon D., *Exegese van het Nieuwe Testament: Een praktische handleiding*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2001.
- McKnight, Scot, *Introducing New Testament Interpretation*. Grand Rapids: Baker, 1996.
- Schnelle, Udo, *Einführung in die neutestamentliche Exegese*. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2014.
- Op Teams wordt een lijst met aanbevolen commentaren aangeboden.

Bijzonderheden

De hoor- en werkcolleges Exegese NT 1 en Exegese NT 2 worden gecombineerd.

Grieks 5

<i>Docent</i>	Dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	<i>Module-code</i>	BT2-Gr5
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	3 uur	<i>Periode</i>	BT2 / periode 2
<i>Tentamendata</i>	27 januari 2026 Herkansing: 12 maart 2026	<i>Colleges</i>	3 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Grieks 1-4 afgerond of eindexamen Grieks gedaan

Toetsdoelen

De student consolideert zijn kennis van de Griekse grammatica en is in staat onderdelen hiervan uit te leggen (kennis) en aan te wijzen in de teksten (inzicht). Verder maakt de student kennis met de teksten van enkele evangelieschrijvers en is hij aan het eind van de periode in staat de Griekse zinnen in de bestudeerde teksten op morfologisch en syntactisch niveau te analyseren en in correct Nederlands weer te geven (kennis/inzicht). Daarnaast kan hij aangeven hoe verschillende Bijbelvertalingen met de Griekse

grondtekst zijn omgegaan en is hij in staat een stukje ongeziene tekst met behulp van een woordenboek te vertalen (toepassing).

<i>Eindtermen</i>	3a
<i>Leerdoelen AV</i>	1.3, 2.4
<i>Studielast</i>	Hoorcolleges, instructiecolleges 13,5 uur (3 x 3 + 3 x 1.5 uur) Collegevoorbereiding 27 uur (9 x 3 uur) Zelfstudie 29,5 uur
<i>Toetseisen</i>	◦ Actieve participatie tijdens colleges. ◦ Tentamen: - Marcus 1 en Johannes 15. - Nader op te geven paragrafen uit: Hensels, P.M. <i>Nieuwtestamentisch Grieks: Een beknopte grammatica</i>. Bussum: Uitgeverij Coutinho, 2008.
<i>Aanbevolen literatuur</i>	- Bauer, W. <i>Griechisch-deutsches Wörterbuch zu den Schriften des Neuen Testaments und der frühchristlichen Literatur</i>. Berlin e.a.: de Gruyter, 1988⁶. - Of de Engelse vertaling hiervan: 2001. <i>A Greek-English Lexicon of the New Testament and other Early Christian Literature</i> (BDAG), revised and edited by Fredrick William Danker, based on Walter Bauer's <i>Wörterbuch zu den Schriften des Neuen Testaments und der frühchristlichen Literatur, sixth edition</i>. - Blass, F. e.a. <i>Grammatik des neutestamentlichen Griechisch</i>. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1984¹⁶ of later. - Decker, R.J. <i>Mark 1-8: A Handbook on the Greek Text</i>. Waco, Texas: Baylor University Press, 2014. - Louw, J.P. and E.A. Nida. <i>Greek-English Lexicon of the New Testament Based on Semantic Domains</i>. New York: United Bible Societies, 1988 of later. - Murre, J.A. <i>Lexicon Nieuwe Testament</i>. Vught: Skandalon, 2016³. - Nestle, E. en K. Aland, <i>Novum Testamentum Graece</i>. Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 2012²⁸ (verplicht aanschaffen). - Novakovic, L. <i>John 11-21: A Handbook on the Greek Text</i>. Waco, Texas: Baylor University Press, 2020. - Sluiter, I. e.a. <i>Woordenboek Grieks/Nederlands</i>. Amsterdam: Amsterdam University Press, 2024. Zie ook www.woordenboekgrieks.nl.

Integratiecolleges en studiereis naar Israël (of themadagen)

<i>Docent</i>	Hoogleraren en (gast)docenten	<i>Module-code</i>	BT1-IT
<i>Tentamenvorm</i>	Testimonium	<i>Omvang</i>	2,5 EC aan einde BT2
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT2 / periode 2 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 + 3 of 10 (college)dagen
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Data</i>	6 en 7 november (integratiecolleges) 7 t/m 16 april (studiereis) 8 t/m 10 april (alternatieve themadagen bij annulering studiereis)

<i>Toetsdoelen</i>	Verwerving en verdieping van inzicht in een specifiek theologisch thema, met het oog op de samenhang van de theologische disciplines. Verwerven van vaardigheid in het beoordelen van een theologische vraagstelling en zijn overtuiging beargumenteren in een wetenschappelijke discussie.
<i>Eindtermen</i>	6a, 8
<i>Leerdoelen AV</i>	1.1, 1.4, 2.2, 3.3, 3.5, 4.1, 4.2, 5.1, 5.2
<i>Studielast</i>	Hoorcolleges door hoogleraren en (gast)docenten. Plenaire discussie of bespreking in groepen aan de hand van stellingen of vragen. Eigen bijdragen door studenten. Bijbelstudie. - integratiecolleges 10 uur

- facultatieve studiereis naar Israël of bij annulering van de studiereis niet-facultatieve themadagen (zie voor meer informatie de keuzemodule 'Studiereis naar Israël' op p. 129v)
- collegevoorbereiding 2 uur

Aanbevolen literatuur

Zie het programma met literatuurtips dat voorafgaand aan de colleges wordt uitgereikt.

Bijzonderheden

- Integratiecolleges worden gehouden in het gebouw van de TUA. Hoogleraren en docenten belichten het centrale thema vanuit hun eigen vakgebied.
- Eens in de 5 à 6 jaar wordt in plaats van de themadagen een reis naar Israël gepland.
- Het bijwonen van de integratiecolleges en themadagen is verplicht. De studiereis naar Israël is facultatief. Mocht de studiereis geannuleerd worden zullen er als alternatief themadagen georganiseerd worden.
- Indien de student door omstandigheden niet aanwezig kan zijn, dient hij zelf te zorgen voor vervanging met een omvang van 1 EC (28 uur). Als vervanging kan gedacht worden aan bezoek aan een (theologisch of verwant onderwerp) symposium, een keuzemodule e.d. Goedkeuring van de vervangende stof dient gevraagd te worden aan de examencommissie met overlegging van een bewijs. Dat kan in het geval van een symposium o.i.d. door middel van een verslag, voor een keuzemodule volstaat een kopie van het tentamenbriefje. Er kan geen financiële bijdrage gevraagd worden aan de TUA in de kosten van een symposium e.d. als dit bezocht wordt ter vervanging van themadagen of integratiecolleges. Integratiecolleges en/of themadagen kunnen in totaal maximaal 3 keer gedurende de bachelor op deze wijze vervangen worden.

Praktische Theologie 2B: Geestelijke Verzorging

<i>Docent</i>	Dr. P. Veerman	<i>Module-code</i>	BT2-PT2-GV
<i>Toetsvorm</i>	Verslagen	<i>Omvang</i>	1,25 EC Poimeniek
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT2 / periode 2
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	1 college-uur per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams 27 januari 2026 Herkansing: 2 april 2026	<i>Instapeis</i>	Praktische Theologie 2A

Toetsdoelen

- De student:
- verwerft kennis van de belangrijkste stromingen op het gebied van het pastoraat;
 - bouwt inzicht op in het specifieke karakter van pastorale zorg te midden van allerlei vormen van hulpverlening, alsmede de eigen aard van gereformeerd pastoraat;
 - verwerft initiële praktische vaardigheden m.b.t. het voeren van pastorale gesprekken.

Eindtermen

2, 3b, 4a, 5b, 6a, 7a, 7b, 8

Leerdoelen AV

1.1, 1.2, 1.3, 1.5, 2.5, 3.4, 4.1, 4.2, 4.5, 5.1, 5.2.

Studielast

Colleges 4,5 uur
Literatuur voor collegevoorbereiding en verslag 11 uur
Zelfstudie, inclusief schrijven verslagen en eindverslag 19 uur

Toetseisen

De toetsing bestaat uit de volgende opdrachten voor het portfolio (1500–5000 wrd.):

1. Het schrijven van een werkverslag van een drietal pastorale gesprekken;
2. Het schrijven van een verslag van een korte casusstudie over een specifiek pastoraal terrein;
3. Het schrijven van een eindrapportage met daarin reflectieverslag over onderdelen van de bestudeerde literatuur;

N.B.: De toetsing betreft de uitwerking van alle opdrachten waaraan de student in periode 1-2 (Praktische Theologie 2A en 2B) werkt. Zie ook de toetseisen bij PT2A.

Aanbevolen literatuur

- Assink, M. (red.), *De praktijk van het ambt: Handreiking aan nieuwe ambtsdragers*. Barneveld: De Vuurbaak, 2012.
- Blok, J., *Bitterzoet: Een handreiking voor zieken en hun omgeving*. Barneveld: Plateau, 2006.
- Bukowski, P., *De Bijbel ter sprake brengen: Een basisvraag in het pastoraat*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2003.

- Klein Kranenburg, E.S., *Trialoog: De Derde in het pastorale gesprek*. Den Haag: Boekencentrum, 1988.
- Koole, D. en W.H. Velema (red.), *Uit liefde tot Christus en Zijn gemeente: Een handreiking aan de ouderling*. Kampen: Kok, 1982.
- Kramer-Hasselaar, G., *In gesprek: Handreiking gespreksvoering in het pastoraat*. Utrecht: Kok, 2011.
- Pelt, J.W. van, *Pastoraat in trinitarisch perspectief: De samenhang tussen trinitarische en antropologische aspecten in het pastoraat*. Heerenveen: Groen, 1999.
- Rietberg, C. e.a., *Handboek voor kinder- en jeugdpastoraat*. Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 2012.
- Smit, J., *Tot de kern komen: De kunst van het pastorale gesprek*. Kampen: Kok, 2006.
- Vries, R.J. de, *Gods Woord verandert mensen: Een praktisch-theologisch onderzoek naar het veranderingsconcept in de pastorale theologie van Eduard Thurneysen*. Gorinchem: Narratio, 2008.

Bijzonderheden Geestelijke verzorging moet in samenhang worden gezien met de modules psychologie en PPV.

Dit onderdeel behoort tot de module 'Praktische theologie 1-5'. Studiepunten worden pas toegekend als alle onderdelen van de module behaald zijn.

De richtlijnen en formulieren ten behoeve van de 'stage Geestelijke verzorging' zijn te vinden in de 'Stagenota Praktische theologie'.

Voor de stage *Geestelijke verzorging* voert de student in overleg met de stagebegeleider een aantal (minstens drie) zelfstandige gesprekken en woont enkele gesprekken bij in het kader van het bijzonder pastoraat. De student schrijft hiervan een verslag waarbij verantwoording wordt gegeven over het Bijbelgebruik, gebed en het eventuele gebruik van andere rituelen.

Praktische Theologie 3A: Kerk en Onderwijs

<i>Docent</i>	Drs. L. Snoek	<i>Module-code</i>	BT2-PT3-KO
<i>Toetsvorm</i>	Werkstuk	<i>Omvang</i>	1,25 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT2 / periode 2
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	5 x 2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	- Tussentijdse oefenopdrachten: via Teams - 4 november 2025: versie 1 van Praktijkopdracht (= verslag van leerproces + ontwerp eigen catecheseles) - Herkansing: 27 januari 2026	<i>Instapeis</i>	Praktijkplek t.b.v. stagelessen

Leerdoelen De student:

- verwerft inzicht in het karakter en de doelstellingen van de catechese;
- neemt kennis van pedagogische en didactische beginselen, toegepast op catechese;
- ontwikkelt vaardigheden om op een pedagogisch en didactisch verantwoorde wijze catechisatielessen voor te bereiden, te geven en te evalueren.

Eindtermen 2, 5 t/m 8

Leerdoelen AV 1.3, 4.1, 5.1

Studielast Colleges 7,5 uur
Collegevoorbereiding 2,5 uur
Zelfstudie 18 uur (incl. werkstuk, versie 1 van praktijkopdracht met verwerking van literatuur, zie voor versie 2 PT3B)

Toetseisen

- Kock, A. de e.a., *Altijd leerling: Basisboek catechetiek*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2011, hfdst. 1 t/m 10. [270 p. leesstof → 18 uur]

N.B.: De toetsing betreft de uitwerking van alle opdrachten waaraan de student in periode 2-3 (Praktische Theologie 3A en 3B) werkt. Zie ook de toetseisen bij PT3B.

*Aanbevolen
literatuur*

- Meerveld, Hans, Opbrengsten van jongerencatechese: Een kwalitatief empirisch onderzoek in vier protestantse geloofsgemeenschappen in Nederland. Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 2018.
- Verboom, W., Leren kennen: Een visie op catechese vanuit het verbond. Kampen: Kok, 1989.

Bijzonderheden

- Dit onderdeel behoort tot de module 'Praktische theologie 1-5'. Studiepunten worden pas toegekend als alle onderdelen van de module behaald zijn.
- De richtlijnen en formulieren ten behoeve van de 'stage Kerk en Onderwijs' zijn te vinden in de 'Stagenota Praktische theologie'.
- De stage omvat 14 uur. Hieronder vallen voor Kerk en Onderwijs: het voorbereiden, bijwonen en verzorgen van catecheselessen. Het is aan de student hoe hij de stage-uren verspreidt over het studiejaar.

Ethiek 2: Fundamentele ethiek

<i>Docent</i>	Dr. N.C. Smits	<i>Module-code</i>	BT2-Eth2-FEth
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT2 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	23 maart 2026 Herkansing: 29 juni 2026	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Toetsdoelen</i>	Verwerven van kennis van en inzicht in de wijze waarop de Bijbel spreekt over moraal, en hoe de theologische ethiek zich op de Schrift kan en mag beroepen.
<i>Eindtermen</i>	1 t/m 6
<i>Leerdoelen AV</i>	1.1, 3.1, 3.2, 4.1, 5.1, 5.2
<i>Studielast</i>	Hoorcolleges 9 uur Zelfstudie 61 uur
<i>Toetseisen</i>	◦ Hertog, G.C. den, <i>De eerste ethiek van de Reformatie</i> (Apeldoornse studies 74) Apeldoorn: TUA, 2019. [67 p. cat. 2/3 → 11 uur] ◦ Vos, P. <i>Het goede in het gewone leven. Protestantse deugdeethiek</i>. Amsterdam: Buijten en Schipperheijn Motief, 2025 [176 p. cat. 2 → 38 uur] ◦ Collegedictaat. [→ 12 uur]
<i>Aanbevolen literatuur</i>	- Banner, Michael, <i>Christian Ethics: A Brief History</i>. Malden: Willy Blackwell, 2009. - Douma, J., <i>De Tien Geboden: Handreiking voor het christelijk leven</i>. Kampen: Van den Berg, 1992. - Lalleman-de Winkel, H., <i>Van levensbelang: De relevantie van de oudtestamentische ethiek</i>. Zoetermeer: Boekencentrum, 1999.

Exegese en Theologie Oude Testament 1

<i>Docent</i>	Lianne Kalkman-Mahdi, ResMA	<i>Module-code</i>	BT2-ExThOT1
<i>Toetsvorm</i>	Groepswerkstuk en schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT2 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	26 maart 2026 Herkansing: 18 juni 2026	<i>Colleges</i>	Wekelijks 2 hoorcolleges en 2 werkcolleges
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams. 2 april 2026 Herkansing: 26 juni 2026	<i>Instapeis</i>	Inleiding exegese OT, colleges Hebreeuws 1 t/m 4

<i>Toetsdoelen</i>	De student: - maakt via de exegetische analyse van een korte perikoop uit Exodus kennis met het proces van de exegese van het OT; - verkrijgt inzicht in de basisprincipes van de exegese van het OT; - verwerft initiële kennis van de discipline van de theologie van het OT; - levert een bijdrage aan de vervaardiging van een exegetisch groepspaper over een perikoop uit Exodus.
<i>Eindtermen</i>	1, 2a, 2b, 5a, 5b, 6a, 7b
<i>Leerdoelen AV</i>	1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 3.1, 3.2, 3.4, 4.1, 5.4, 5.5
<i>Studielast</i>	Hoorcolleges over de exegese van een korte perikoop, met uitdieping van het theologische thema dat aan deze exegese gerelateerd is: 9 uur Werkcolleges: 9 uur

Totale collegelast incl. voorbereiding: 35 uur (inbegrepen: het in groepen vervaardigen van een eindwerkstuk betreffende een perikoop uit Exodus, dat door de docent per groep wordt besproken)

Zelfstudie voor tentamen: 35 uur

Toetseisen

- Voorbereiden groepswerkstuk exegese van max. 2.500 wrd., met aandacht voor een eigen beargumenteerde vertaling; tekstkritiek; structuur, genre, historische achtergrond en literaire context; vers-voor-vers exegese.
- Schriftelijk tentamen:
 - B.K. Waltke, *An Old Testament Theology. An exegetical, canonical, and thematic approach*. Grand Rapids: Zondervan, 2007, 49-73, 173-231, 305-404, 897-926. [210 p. cat. 2/3 → 33 uur]
 - Collegestof [→ 2 uur]

Aanbevolen literatuur

- Goldingay, J., *Old Testament Theology, I Israel's Gospel, II Israel's Faith and III Israel's Life*. Downers Grove: Intervarsity Press, 2003, 2006 en 2009.
- Gorman, M.J., *Elements of Biblical Exegesis: A Basic Guide for Students and Ministers. Revised and Expanded Edition*. Peabody: Baker Academic, 2009, 2010.
- Richelle, M., *Interpreting Israel's Scriptures: A Practical Guide to the Exegesis of the Hebrew Bible/Old Testament*. Peabody: Hendrickson, 2022.
- Stuart, D., *Old Testament Exegesis: A Handbook for Students and Pastors*. Louisville: Westminster John Knox, 2022⁵.
- Talstra, E., *Oude en nieuwe lezers: Een inleiding in de methoden van uitleg van het Oude Testament (Ontwerpen deel II)*. Kampen: Kok, 2002.
- Walton, J.H., *Old Testament Theology for Christians: From Ancient Context to Enduring Belief*. Downers Grove: IVP, 2017.

Hebreeuws 5

<i>Docent</i>	D.A.M. Sonneveld MA	<i>Module-code</i>	BT2-Hebr5
<i>Toetsvorm</i>	-Deeltoets paradigma 1 -Deeltoets vocabulaire -Schriftelijk tentamen -Schriftelijk werkstuk	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	3 uur	<i>Periode</i>	BT2 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	2 april 2026 Herkansing: 9 juni 2026	<i>Colleges</i>	4 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams. 2 april 2026 26 juni 2026	<i>Instapeis</i>	Tentamen Hebreeuws 3 met goed gevolg afgelegd

Toetsdoelen

Kennis – De student:

- onderhoudt de bij Hebreeuws 1-4 verworven kennis;
- breidt de kennis uit van alle onderdelen van de syntaxis van het Bijbels Hebreeuws;
- breidt de kennis uit van de vocabulaire van het Bijbels Hebreeuws (naamwoorden, werkwoorden);
- heeft basale kennis van de aard van de Bijbels Hebreeuwse poëzie;

Inzicht en toepassing – De student:

- onderhoudt de bij Hebreeuws 1-4 verworven vaardigheden;
- kan poëtische en moeilijkere narratieve teksten uit de Hebreeuwse Bijbel analyseren en in het Nederlands vertalen.

Eindtermen

3, 5

Leerlijnen AV

1.3 en 2.4

Studielast

Hoor-, werk- en instructiecolleges 18 uur
Collegevoorbereiding 22 uur (11 x 2 uur)
Zelfstudie 15 uur
Schriftelijk werkstuk 15 uur

Toetseisen

Tentamen:

- Baasten, M.F.J. en W.Th. van Peursen, *Leerboek van het Bijbels Hebreeuws, gebaseerd op J.P. Lettinga's Hulpboek bij de grammatica van het Bijbels Hebreeuws*. Leiden: Brill, 2012, Woordenlijst 3: Lijst van frequente werkwoorden (de eerste 120 werkwoorden).
- Lettinga, J.P., *Grammatica van het Bijbels Hebreeuws*, twaalfde, herziene editie door M.F.J. Baasten en W.Th. van Peursen. Leiden: Brill, 2012.
- Enkele gedeelten uit de Hebreeuwse Bijbel, door de docent op te geven (totaal ong. 50 verzen).
- Woordenlijst Hebreeuws-Nederlands, sectie 1-7.

Schriftelijk werkstuk:

Een geannoteerde analyse en vertaling van enkele gedeelten uit de Hebreeuwse Bijbel (totaal ong. 20 verzen, door de docent op te geven).

Te gebruiken

Zie onder Hebreeuws 4.

Praktische Theologie 3B: Kerk en Onderwijs

<i>Docent</i>	Drs. L. Snoek	<i>Module-code</i>	BT2-PT3-KO
<i>Toetsvorm</i>	Werkstuk en reflectieverslag	<i>Omvang</i>	1,25 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT2 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	1 x 3 college-uren (13 maart 2026 9.00-12.00 uur)
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams op 16 maart 2026: reflectieverslag stage KO + werkstuk (= praktijkopdracht versie 2 met reflectie op praktijk en verwerking feedback en college-inhoud) Herkansing: 11 juni 2026 (tijdens All Nations)	<i>Instapeis</i>	Praktijkplek t.b.v. stagelessen

Toetsdoelen

De student:

- verwerft inzicht in het karakter en de doelstellingen van de catechese;
- neemt kennis van pedagogische en didactische beginselen, toegepast op catechese;
- ontwikkelt vaardigheden om op een pedagogisch en didactisch verantwoorde wijze catechisatielessen voor te bereiden, te geven en te evalueren.

Eindtermen

2, 5 t/m 8

Leerdoelen AV

1.3, 4.1, 5.1

Studielast

Colleges 2,25 uur (spiegeling van praktijkervaringen aan college-inhouden van periode 2, aan theorie en aan andermans ervaringen)
Collegevoorbereiding 1,75 uur
Zelfstudie 18 uur (praktijkopdracht, incl. spiegeling aan literatuur en verwerking van college-inhoud)
Reflectieverslag 6 uur
Stage 14 uur

Toetseisen

- Kock, A. de e.a., *Altijd leerling: Basisboek catechetiek*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2011. [270 p. leesstof → 18 uur]

N.B.: De toetsing betreft de uitwerking van alle opdrachten waaraan de student in periode 2-3 (Praktische Theologie 3A en 3B) werkt. Zie ook de toetseisen bij PT3A.

Aanbevolen literatuur

- Meerveld, Hans, *Opbrengsten van jongerencatechese: Een kwalitatief empirisch onderzoek in vier protestantse geloofsgemeenschappen in Nederland*. Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 2018.
- Verboom, W., *Leren kennen: Een visie op catechese vanuit het verbond*. Kampen: Kok, 1989.

Stage

- De richtlijnen en formulieren ten behoeve van de 'stage Kerk en Onderwijs' zijn te vinden in de 'Stagenota Praktische Theologie', zie Teams.
- De stage omvat 14 uur.
- Voor de stage Kerk en Onderwijs woont de student catechisatie-lessen van de mentorcatecheet bij en geeft zelf minimaal 3 catechisatie-lessen, zo mogelijk verdeeld

over verschillende leeftijdsgroepen. In deze lessen voert hij ook de pedagogisch-didactische praktijkopdracht uit.

Bijzonderheden - Dit onderdeel behoort tot de module 'Praktische theologie 1-5'. Studiepunten worden pas toegekend als alle onderdelen van de module behaald zijn.

Praktische Theologie 4: Eredienst

**Deze module is niet verplicht voor studenten die de volledige opleiding Bijbelvertalen volgen. Zie p. 103v voor meer informatie.*

<i>Docent</i>	Dr. J. van der Knijff en dr. P. Veerman	<i>Module-code</i>	BT2-PT4-Ered
<i>Toetsvorm</i>	Paper	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT2 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams. 2 april 2026 Herkansing: 26 juni 2026	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Toetsdoelen De student:

- maakt tijdens een stage kennis met de praktijk van de eredienst in het algemeen en de prediking in het bijzonder (kennis);
- verwerft inzicht in de opbouw van de liturgie in verschillende soorten erediensten (inzicht);
- kan theologisch de aard en het adres van de prediking karakteriseren en kan de homiletische consequenties daarvan trekken (toepassing);
- kan verschillende preekstijlen typeren en homiletisch waarderen (toepassing);
- kan zelfstandig analyseren en evalueren wat hij in de stagegemeente in de liturgie meemaakt, zowel wat het geheel van de liturgie, als wat de prediking in het bijzonder betreft (kennis/inzicht);
- kan tijdens de colleges zijn ervaringen in de stagegemeente mondeling presenteren (toepassing);
- is in staat beknopt schriftelijk verslag te doen van zijn ervaringen aan de hand van de stageopdrachten in de 'Stagenota Praktische Theologie BT2 (25-26)' (toepassing).

Eindtermen 1, 2, 5, 6, 7

Leerdoelen AV 2.4, 3.2, 3.4, 3.5, 4.1

Studielast Colleges 9 uur
Collegevoorbereiding (o.a. met het oog op presentatie) 6 uur
Voorlopig verslag 12 uur
Zelfstudie 12 uur
Definitief paper 17 uur
Stage 14 uur

Toetseisen

- Smelik, J., *Eredienstwaardig*, Woord & Wereld 80. Bedum: Woord en Wereld, 2009. [106 p. leesstof → 7 uur]
- Kater, M.J., *Een samenkomst om naar te verlangen: Over het verbazingwekkende van de kerkdienst*. Apeldoorn: De Banier, 2017. [100 p. leesstof → 7 uur]
- Paper 4 A4 (2.000 wrd.) waarin verslag wordt gedaan van de stageopdracht voor het onderdeel Eredienst (zie Stagenota Praktische Theologie BT2 (25-26), 6 en 16-18), met verwerking van de collegestof en de hierboven genoemde leesstof (Smelik en Kater).

Bijzonderheden Dit onderdeel behoort tot de module 'Praktische theologie 1-5'. Voor meer informatie, zie de 'Stagenota Praktische Theologie BT2 (25-26)'.

Theologie Nieuwe Testament (Evangelien, Openbaring)

<i>Docent</i>	Dr. M.C. Mulder	<i>Module-code</i>	BT2-ThNT-EvOp
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT2 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	17 maart 2026 Herkansing: 2 juli 2026	<i>Colleges</i>	3 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Grieks 1 t/m 5 voldoende hebben afgerond

<i>Toetsdoelen</i>	De student: - krijgt een initieel overzicht over de belangrijkste theologische thema's uit de nieuwtestamentische godsopenbaring, met name in de Evangelien, Handelingen en het boek Openbaring; - kan enkele van deze thema's in onderlinge samenhang beschrijven; - kan relevante discussies omtrent de theologie van het Nieuwe Testament uit de geschiedenis van de exegese benoemen; - weet zich hierover initieel een mening te vormen en kan die verbinden met een gereformeerde visie op schriftuitleg.
<i>Eindtermen</i>	1, 2a, 2b, 3a, 3b, 5a, 6a
<i>Leerdoelen AV</i>	1.1, 2.1, 2.3, 3.2, 2.4, 3.2, 4.1, 5.1
<i>Studielast</i>	Hoor- en werkcolleges 13,5 uur (over een belangrijk theologisch thema uit de evangelien) Zelfstudie 56,5 uur
<i>Toetseisen</i>	◦ Stuhlmacher, P, <i>Biblische Theologie des Neuen Testaments, Band 1: Grundlegung. Von Jesus zu Paulus</i>. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2005³, 39-220. Alternatief: Peter Stuhlmacher, <i>Biblical Theology of the New Testament</i>, transl. Daniel P. Balley. Grand Rapids: Eerdmans, 2028, Book One, hfdst. 2-15. [180 p. cat. 1 → 56,5 uur] ◦ Collegestof.
<i>Aanbevolen literatuur</i>	- Baum, Armin en Rob van Houwelingen (red.), <i>Theologie van het Nieuwe Testament in twintig thema's</i>. Utrecht: Kokboekencentrum, 2019. - Beasley-Murray, G.R., <i>Jesus and the Kingdom of God</i>. Grand Rapids: Eerdmans, 1986. - Dunn, James D.G., <i>New Testament Theology: An Introduction</i>. Nashville: Abingdon, 2009. - Ladd, G.E., <i>A Theology of the New Testament</i>. Grand Rapids: Eerdmans, 1993, rev. ed. - Marshall, I.H., <i>New Testament Theology: Many Witnesses, One Gospel</i>. Downers Grove: InterVarsity, 2004. - Schreiner, Th.R., <i>Magnifying God in Christ: A Summary of New Testament Theology</i>. Grand Rapids: Baker, 2010.

Algemene Kerkgeschiedenis 4: Calvin en het calvinisme

<i>Docenten</i>	Drs. C.T. Boerke	<i>Module-code</i>	BT2-AKg3-Calv
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT2 / periode 4
<i>Tentamendata</i>	16 juni 2026 Herkansing: 24 augustus 2026	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Kerkgeschiedenis 1 en 2

- Leerdoelen*
- Het verwerven van kennis van en inzicht in de geschiedenis van kerk en theologie van de vroege Reformatie en met name in de persoon en het werk van Johannes Calvin.
 - Bronteksten uit deze periode zelfstandig kunnen analyseren.
 - In staat zijn om de relevantie te beoordelen van de eerstgenoemde doelstelling voor de huidige situatie van kerk en theologie.
 - In staat zijn om een wetenschappelijk werkstuk over een persoon of thema uit deze periode te maken en dit te presenteren.
 - Oog krijgen voor historische patronen en ontwikkelingen binnen het calvinisme.
 - In staat zijn de opgedane kennis te vertalen naar de theologische praktijk van vandaag.
- Eindtermen* 1, 2, 5
- Leerdoelen AV* 1.1, 2.1
- Studielast* Hoor- en werkcolleges 9 uur
Zelfstudie 61 uur
- Toetseisen*
- McKim, Donald K. (ed.), *The Cambridge Companion to John Calvin*. Cambridge: Cambridge University Press, 2004, Repr. 2006. [300 p. → 59 uur]
 - Collegestof [→ 2 uur]

Dogmatiek 2: God de Zoon

* Dogmatiek 2: God de Zoon wordt gegeven in periode 4.

<i>Docent</i>	Prof. dr. H. van den Belt en dr. C.C. den Hertog	<i>Module-code</i>	BT2-Dog2-GZn
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT2 / periode 4
<i>Tentamendata</i>	11 juni 2026 (tijdens All Nations) Herkansing: 20 augustus 2026	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

- Toetsdoelen*
- De student:
- kan verschillende opvattingen weergeven over a. (erf)zonde, b. persoon en werk van Jezus Christus, c. verzoening;
 - is in staat deze opvattingen te illustreren aan de hand van voorbeelden uit de geschiedenis en het heden;
 - kan de relevantie van systematisch-theologische discussies (op de genoemde gebieden) uitleggen en waarderen;
 - kan een beredeneerde keuze maken in het debat over de methode van de christologie en in het debat over de vraag of christologie het hart is van de theologie;
 - kan beredeneerd de christelijke leer (op de bovengenoemde gebieden) toelichten en eventueel bekritisieren vanuit Bijbelse gegevens;
 - kan complexe theologische teksten (op de bovengenoemde gebieden) samenvatten, analyseren en beredeneerd beoordelen.
- Eindtermen* 1, 2, 4a, 4c, 5, 6a

Leerdoelen AV	1.1, 3.1, 3.2, 4.1, 5.1
Studielast	Hoorcolleges 9 uur Collegevoorbereiding 24 uur Zelfstudie 37 uur
Toetseisen	◦ Brink, G. van den en C. van der Kooi, <i>Christelijke dogmatiek: Een inleiding</i>. Zoetermeer: Boekencentrum, 2012, 230-308 en 395-442. [127 p. cat. 3 → 18 uur] ◦ Genderen, J. van en W.H. Velema, <i>Beknopte gereformeerde dogmatiek</i>. Kampen: Kok, 1992, 292-352, 354-399, 402-490. [206 p. cat. 2/3 → 34 uur minus 24 uur (voorbereiding colleges) → 10 uur] ◦ Iwand, Hans Joachim, "'Sed originale per hominem unum.' Ein Beitrag zur Lehre vom Menschen", in id., <i>Glaubensgerechtigkeit: Gesammelte Aufsätze</i>, ed. Gerhard Sauter. München: Chr. Kaiser Verlag, 1980, 2:171-193. [22 p. cat. 2 → 4 uur] (Ook in <i>Evangelische Theologie</i> 6 (1946-1947)). ◦ Collegestof. [→ 5 uur]
Aanbevolen literatuur	- Bauckham, Richard J., <i>Jesus and the God of Israel: God Crucified and Other Studies on the New Testament's Christology of Divine Identity</i>. Grand Rapids: Eerdmans, 2008. - Beek, A. van de, <i>Jezus Kurios: Christologie als hart van de theologie. Spreken over God 1.1</i>. Kampen: Kok, 1998. - Bockmuehl, Markus N.A., <i>The Cambridge Companion to Jesus</i>. Cambridge: UP, 2001. - Crisp, Oliver D., <i>Divinity and Humanity: The Incarnation Reconsidered</i>. Cambridge: UP, 2007. - Kasper, Walter, <i>Jesus der Christus</i>. Mainz: Grünewald, 1998¹². - Kooi, C. van der, <i>Hinkelen binnen de lijnen: Krijgstrepen voor een christologie</i>. Kampen: Kok, 1999. - Pannenberg, Wolfhart, <i>Grundzüge der Christologie</i>. Gütersloh: G. Mohn, 1964.

Geschiedenis Oud-Israël

Docent	Dr. H. de Waard	Module-code	BT2-GsOI
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen	Omvang	2,5 EC
Tentamenduur	2 uur	Periode	BT2 / periode 4
Tentamendata	23 juni 2026 Herkansing: 25 augustus 2026	Colleges	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	Instapeis	Colleges Canoniek Oude Testament

Toetsdoelen	De student: - kent de geschiedenis van Oud-Israël in hoofdlijn; - kan de eigen kenmerken van de oudtestamentische historiografie herkennen en benoemen; - kan zelfstandig-kritisch reflecteren op een historisch-kritische of biblicistische omgang met historiografisch-narratieve teksten.
Eindtermen	1, 2a, 2b, 5a, 5b
Leerdoelen AV	1.1, 2.4, 4.1, 5.2
Studielast	Hoor- en werkcolleges 9 uur Zelfstudie (literatuurtentamen) 61 uur
Toetseisen	◦ Bekkum, K. van, "Het Oude Testament als historisch document", <i>Theologia Reformata</i> 46/4 (2003), 328-355. [27 p. cat. 2 → 5 uur] (full-text op Digibron.nl) ◦ Paas, S., "Het Oude Testament als religieus document", <i>Theologia Reformata</i> 46/4 (2003), 308-327. [20 p. cat. 2 → 4 uur] (full-text op Digibron.nl) ◦ Provan, Iain e.a., <i>A Biblical History of Israel</i>. Louisville: Westminster John Knox, 2015², 155-342; 343-409. [187 p. cat. 2/3 → 31 uur; 66 p. cat. 1/2 → 17 uur] ◦ Collegestof. [→ 4 uur]
Aanbevolen literatuur	- Arnold, B.T. and H.G.M. Williamson, <i>Dictionary of the Old Testament Historical Books</i>. Downers Grove: InterVarsity, 2005. - Arnold, B.T. and Richard S. Hess (eds.), <i>Ancient Israel's History: An Introduction to Issues and Sources</i>. Grand Rapids: Baker Academic, 2014.

- Grabbe, L.L., *Ancient Israel: What Do We Know and How Do We Know It?* London etc.: Bloomsbury, 2017².
- Greer, Jonathan S. et al (eds.), *Behind the Scenes of the Old Testament: Cultural, Social, and Historical Contexts*. Grand Rapids: Baker, 2018.

Grieks 6

<i>Docent</i>	Dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	<i>Module-code</i>	BT2-Gr6
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	3 uur	<i>Periode</i>	BT2 / periode 4
<i>Tentamendata</i>	25 juni 2026 Herkansing: 27 augustus 2026	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Grieks 1-5 afgerond

Toetsdoelen De student consolideert en verdiept zijn kennis van de Griekse syntaxis en is in staat onderdelen hiervan uit te leggen en aan te wijzen in de teksten. Hij maakt kennis met de Griekse tekst van Handelingen en is aan het eind van de periode in staat de bestudeerde teksten op morfologisch en syntactisch niveau te analyseren en in correct Nederlands weer te geven (kennis/ inzicht). Daarnaast kan hij aangeven hoe verschillende Bijbelvertalingen met de Griekse grondtekst zijn omgegaan en is hij in staat een stukje ongeziene tekst met behulp van een woordenboek te vertalen (toepassing).

Eindtermen 3a

Leerdoelen AV 1.3, 2.4

Studielast Instructiecolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 24 uur
Zelfstudie 37 uur

Toetseisen

- Actieve participatie tijdens colleges.
- Tentamen: a) Handelingen 16, 17:16-32; b) Syntaxis-syllabus.

Aanbevolen literatuur

- Barrett, C.K. *The Acts of the Apostles, International Critical Commentary*. London – New York: T & T Clark International, 2004.
- Bauer, W. *Griechisch-deutsches Wörterbuch zu den Schriften des Neuen Testaments und der frühchristlichen Literatur*. Berlin e.a.: de Gruyter, 1988⁶ of later.
- Of de Engelse vertaling hiervan: 2001. *A Greek-English Lexicon of the New Testament and other Early Christian Literature* (BDAG), revised and edited by Fredrick William Danker, based on Walter Bauer's *Wörterbuch zu den Schriften des Neuen Testaments und der frühchristlichen Literatur, sixth edition*.
- Blass, F. e.a. *Grammatik des neutestamentlichen Griechisch*. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1984¹⁶ of later.
- Culy, M.M. and M.C. Parsons. *Acts: A Handbook on the Greek Text*. Waco, Texas: Baylor University Press, 2003.
- Louw, J.P. and E.A. Nida. *Greek-English Lexicon of the New Testament Based on Semantic Domains*. New York: United Bible Societies, 1988 of later.
- Murre, J.A. *Lexicon Nieuwe Testament*. Vught: Skandalon, 2016³ of later.
- Nestle, E. en K. Aland, *Novum Testamentum Graece*. Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 2012²⁸ (**verplicht aanschaffen**).
- Rijksbaron, A. e.a. *Beknopte Syntaxis van het klassiek Grieks*. Lunteren: Hermaion, 2000.
- Sluiter, I. e.a. *Woordenboek Grieks/Nederlands*. Amsterdam: Amsterdam University Press, 2024. Zie ook de website www.woordenboekgrieks.nl.

Integratiecolleges en studiereis naar Israël (of themadagen)

<i>Docent</i>	Hoogleraren en (gast)docenten	<i>Module-code</i>	BT1-IT
<i>Tentamenvorm</i>	Testimonium	<i>Omvang</i>	2,5 EC aan einde BT2
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT2 / periode 2 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 + 3 of 10 (college)dagen
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Data</i>	6 en 7 november (integratiecolleges) 7 t/m 16 april (studiereis) 8 t/m 10 april (alternatieve themadagen bij annulering studiereis)

Zie voor informatie over deze module p. 64v.

Praktische Theologie 5: Missionaat

<i>Docent</i>	Dr. J. van 't Spijker i.s.m. adviseurs/werkers uit het veld	<i>Module-code</i>	BT2-PT5-Mis
<i>Toetsvorm</i>	Portfolio met daarin de uitwerking van de verschillende toetsopdrachten	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT2 / periode 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams. 26 juni 2026 Herkansing: 28 augustus 2026	<i>Instapeis</i>	Evangelisatiek/Missiologie 1

Toetsdoelen De student:

- leert benoemen, beschrijven en onderscheiden wat de theologische vragen zijn waarvoor missionaire en missionair-diaconale initiatieven zich geplaatst zien;
- leert gezamenlijk en zelfstandig reflecteren op mogelijkheden, kansen en problemen van missionaire en missionair-diaconale aanwezigheid in een stadssituatie.

Eindtermen 1, 2a, 3b, 4a, 4b, 4c, 5b, 6b, 7a, 7b, 8

Leerdoelen AV 1.1; 1.3; 2.1; 2.3; 3.1; 3.2; 4.1; 5.1

Studielaast Colleges 4,5 uur
Bezoek aan Open Doors Bezoekerscentrum 4 uur
Participeren in groepsverband in een missionair of missionair-diaconaal initiatief (in overleg met de docent) met daaropvolgend een eerste persoonlijke rapportage (zie opdracht 1) 36 uur
Groepsbespreking van de individueel opgedane ervaringen en gezamenlijke reflectie daarop, met een schriftelijke gezamenlijke rapportage in een presentatie waarin discussiepunten geformuleerd worden (zie opdracht 2) 8,5 uur
Zelfstudie (zie opdracht 3) 9 uur
Eindrapportage (zie opdracht 4) 8 uur

Toetseisen De toetsing bestaat uit de volgende opdrachten voor het portfolio:

1. Een schriftelijk verslag (maximaal 800 wrd.) van de eerste persoonlijke impressies van de afgelegde bezoeken vanuit de vragen: wat verrast? Wat roept vragen op? Wat is een eyeopener?
2. Een gezamenlijk voorbereide presentatie van de opgedane ervaringen en de daaraan verbonden reflecterende bespreking in de groep, ter voorbereiding op de einddiscussie (met een daarbij gevoegd procesverslag waaruit ieders aandeel in de bespreking blijkt).
3. Een reflectieverslag (maximaal 1.000 wrd.) van de individueel bestudeerde literatuur.
4. Een eindverslag (maximaal 1.500 wrd.) met daarin een weerslag van de belangrijkste leermomenten uit de bezoeken, de literatuur en de einddiscussie.

Te bestuderen literatuur:

- Jack Barentsen en Oeds Blok, *Wakker in Gods wereld. Kerk zijn in de 21^e eeuw* Amsterdam: Buijten en Schipperheijn Motief 2024, hoofdstukken 4, 5 en 6, [102 p. cat. 3 → 9 uur]

*Aanbevolen
literatuur*

- Deijl, Willem van der, *Lijden met Christus: Een theologie van vervolging voor de kerk vandaag*, Uitgeverij Plateau & Open Doors, 2024.
- Jochemsen, H. (red.), *'Als de tak wil bloeien...' Ontwikkelingssamenwerking in christelijk perspectief*. Amsterdam: Buijten en Schipperheijn Motief, 2018.
- Keller, Tim, *Centrum Kerk: Het evangelie midden in je stad* (speciale Nederlandse editie onder redactie van Stefan Paas). Franeker: Van Wijnen, 2014.
- Paas, S., *De werkers van het laatste uur: De inwijding van nieuwkomers in het christelijk geloof en in de christelijke gemeente*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2003.

17. Schema Bachelor jaar 3 (BT3) – cohort 2023

Aantal EC's per module

MODULE	(MINOR 27,5 EC) Bachelor 5 ^e semester		Bachelor 6 ^e semester		Cursusjaar EC
	Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4	
Integratiecolleges, Themadagen/ Studiereis naar Israël*	-	X	-	X	X
Master I/II kritiekcollege	X	X	X	X	X
Persoonlijke en professionele vorming	X	X	X	2,5	2,5
Algemene Kerkgeschiedenis 5	-	-	2,5	-	2,5
Apologetiek	-	-	2,5	-	2,5
Bachelorproef (incl. methodologie)	-	X	2,5	7,5	10
Biblistiek	-	-	2,5	-	2,5
Dogmatiek 4	-	-	-	2,5	2,5
Exegese en Theologie OT 2	-	-	2,5	-	2,5
Exegese Nieuwe Testament 2	-	2,5	-	-	2,5
Grieks 7	2,5	-	-	-	2,5
Hebreeuws 6, 7	2,5	-	-	2,5	5
(Praktische) Homiletiek	2,5	2,5	X	-	5
Judaïca/Kerk en Israël	-	2,5	-	-	2,5
Liturgiek	-	2,5	-	-	2,5
Nederlandse Kerkgeschiedenis 1, 2	2,5	2,5	-	-	5
Oecumenica en wereldreligies	2,5	-	-	-	2,5
Symboliek	2,5	-	-	-	2,5
Theologie NT (Paulus)	-	-	2,5	-	2,5
Keuzemodule**	-	2,5	-	-	5
TOTAAL	15	15	15	15	60

* In het cursusjaar 2025-2026 vindt de 5-6-jaarlijkse studiereis naar Israël plaats, hiermee vervallen de jaarlijkse themadagen. Mocht de situatie in Israël ertoe leiden dat deze geannuleerd wordt, zullen er alternatieve themadagen worden georganiseerd. Zie voor meer informatie de keuzemodule 'Studiereis naar Israël' op p. 129v.

** Zie voor de aangeboden route Opleiding Bijbelvertalen binnen de Bachelor Theologie en een overzicht van de keuzemodules p. 101vv.

Voor modules aangeduid met een X staan wel colleges/contacturen gepland, maar worden (nog) geen studiepunten uitgekeerd.

Studenten kunnen voor 27,5 EC elders een minor doen. Het gearceerde gedeelte geeft aan welke modules dan vervallen en waar de minor voor in de plaats komt. Studenten die voornemens zijn na de Bachelor Theologie de Master Theologie aan de TUA te volgen, worden geacht deze modules wel te volgen.

Zie voor extra herkansingen van het BT3-programma van periode 3 en 4 van het cursusjaar 2024-2025 p. 35.

BT3 – PERIODE 1 (MINOR A)

Persoonlijke en professionele vorming

<i>Docent</i>	J.J. de Lijster-Brak en J.W. van der Zande-de Roo	<i>Module-code</i>	BT3-PPV
<i>Toetsvorm</i>	Gesprekken, opdrachten en reflectieverslagen	<i>Omvang</i>	2,5 EC aan einde bachelor
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT3 / periode 1 t/m 4
<i>Tentamendata</i>	De student ontvangt via de mail een uitnodiging voor de gesprekken	<i>Colleges</i>	2 x 2 college-uren per college-periode volgens apart rooster
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams. In overleg met docent	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Toetsdoelen Het verwerven en vergroten van persoonlijke professionele vaardigheden en inzichten om het persoonlijke en beroepsmatige handelen verder te ontwikkelen.

De student verwerft:

- kennis van de betekenis van het invloed hebben en macht uitoefenen;
- kennis van groepsdynamica en de betekenis hiervan voor zijn professionele handelen;
- kennis van zijn eigen grenzen en hoe hiermee om te gaan;
- inzicht in zijn persoonlijke levensloop en de kwaliteiten die deze hem heeft opgeleverd, inclusief valkuilen, allergieën en uitdagingen;
- inzicht en vaardigheid in het ontwikkelen van zijn leer- en zelfregulerend vermogen;
- inzicht en vaardigheid in het onderkennen van stress, stressoren en manieren om stress gezond te hanteren.

Eindtermen 8

Leerdoelen AV 1.1, 1.3

Studielast Werkcolleges 12 uur
Gesprekken persoonlijk begeleider (2) 2 uur
Papers ter voorbereiding van de gesprekken en reflectieverslagen 3 uur

Toetseisen

- Voorbereiding van en actieve participatie tijdens de colleges en de gesprekken.
- Reflectieverslagen van de gesprekken met de persoonlijk begeleider.
- Persoonlijk ontwikkelingsplan.

Aanbevolen literatuur *Invloed en macht*

- Kessler, V. e.a., *Macht in de gemeente: Over machtsfiguren en machtsmisbruik in de kerk*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2002.
- Mulder, M., *De logica van de Macht*. Schiedam: Scriptum, 2004.

Groepsdynamica

- Alblas, Gert en Ella Wijsman, *Gedrag in organisaties*. Groningen/Houten: Noordhoff Uitgevers, 2009⁵.
- Aron, Elaine N., *De kracht van zelfwaardering. Sta prettiger in het leven door beter contact met anderen*. Amsterdam: A.W. Bruna Uitgevers, 2009⁶.
- Vane, Sjaak, *Werken met de Roos van Leary*. Amsterdam: Boom uitg., 2016².

Leidinggeven

- Derkse, Wil, *Benedictijnse stuurmanskunst. Leiding geven in dienst van de gemeenschap* (Tielt: Lannoo 2021).
- Grievink, Jan-Willem, *Hand- en hartsboek christelijk leiderschap* (Heerenveen: Uitgeverij Medema, 2011).
- Grün, Anselm, *Bezielend leidinggeven. Impulsen vanuit de Regel van Benedictus van Nursia* (Lannoo: Ten Have, 2016¹⁰).
- Hoogland, Jan & Maarten Verkerk, *Prediker voor managers. Levenswijsheid voor bestuurders en professionals* (Kampen: Uitgeverij Ten Have, 2010²).
- Nuijten, Inge, *Dienend leiderschap. Ultieme gids voor het creëren van energie en eigenaarschap* (Amsterdam: Nuijten en Boom uitgevers, 2022³).
- Potter, W.J. de, *Leiden bij de gratie Gods. Een analyse van christelijk leiderschap* (Apeldoorn: de Banier, 2019).

Grenzen

- Berger, J., *Hoe overleef ik moeilijke mensen?* Utrecht: KokBoekencentrum Uitgevers, 2018.
- Berger, J., *Hoe overleef ik mezelf?* Utrecht: KokBoekencentrum Uitgevers, 2019.
- Cloud, Henry en John Twonsend, *Grenzen: Wanneer zeg ik ja, wanneer zeg ik nee, hoe bepaal ik mijn eigen grenzen.* Hoogblokland: Koinonia Uitgeverij, 1997.

Persoonlijke ontwikkeling

- Derkse, Wil, *Een levensregel voor beginners. Benedictijnse spiritualiteit voor het dagelijks leven.* Tielt: Uitgeverij Lannoo, 2003²³ of latere druk.
- DeYoung, Kevin, *Hollen, rennen, vliegen. Een klein boekje over een groot probleem.* Apeldoorn: Uitgeverij De Banier, 2020.
- Jensen, Stine, *Faalmoed en andere filosofische overdenkingen.* Alkmaar, Pepper Books, 2021⁴.

Zie voor meer literatuur ook onder de betreffende kopjes bij Persoonlijke en professionele vorming van het eerste en tweede studiejaar.

Bijzonderheden Voor meer informatie over dit onderdeel in de studie zie men SharePoint en de website.

Grieks 7

<i>Docent</i>	Dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	<i>Module-code</i>	BT3-Gr7
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	3 uur	<i>Periode</i>	BT3 / periode 1
<i>Tentamendata</i>	3 november 2025 Herkansing: 6 januari 2026	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Grieks 1-6 afgerond

Toetsdoelen De student leert omgaan met de woordenboeken van Bauer en Louw & Nida, en met de grammatica van Blass & Debrunner & Rehkopf. Daarnaast bestudeert hij de principes waarop het lexicon van Louw en Nida is gebaseerd en is in staat deze uit te leggen. Verder maakt de student kennis met de Griekse tekst van de brief van Paulus aan de Filippenzen en is aan het eind van de periode in staat de bestudeerde teksten op morfologisch en syntactisch niveau te analyseren en in correct Nederlands weer te geven (kennis/ inzicht). Daarnaast is hij in staat een ongeziene tekst van Paulus met behulp van een woordenboek te vertalen (toepassing).

Eindtermen 3a

Leerdoelen AV 1.3 en 2.4

Studielast Instructiecolleges 9 uur (6 x 1,5 uur)
Schriftelijke opdracht 7 uur
Collegevoorbereiding 24 uur (6 x 4 uur)
Zelfstudie 30 uur

Toetseisen

- Schriftelijke opdracht. Doel: leren omgaan met de woordenboeken van Bauer en Louw & Nida, en met de grammatica van Blass & Debrunner & Rehkopf (16^e druk of later). In boven genoemde werken moet over een aantal verzen uit Fil. 3 of 4 informatie worden opgezocht. Deze informatie moet nauwkeurig beschreven worden; vervolgens moet met behulp hiervan een vertaling worden gemaakt.
Beoordeling: Men moet voldoen aan de eisen d.w.z. men moet de informatie begrepen, correct weergegeven en toegepast hebben; er wordt geen cijfer gegeven.
Uiterste inleverdatum: De opdracht dient voor het tentamen ingeleverd te zijn.
- Tentamen: Colossenzen 1, 2 en 3:1-11. Introduction van lexicon van Louw & Nida.

Aanbevolen literatuur

- Bauer, W. *Griechisch-deutsches Wörterbuch zu den Schriften des Neuen Testaments und der frühchristlichen Literatur.* Berlin e.a.: de Gruyter, 1988⁶.
- Of de Engelse vertaling hiervan: 2001. *A Greek-English Lexicon of the New Testament and other Early Christian Literature* (BDAG), revised and edited by Fredrick William Danker, based on Walter Bauer's *Wörterbuch zu den Schriften des Neuen Testaments und der frühchristlichen Literatur, sixth edition.*

- Blass, F. e.a. *Grammatik des neutestamentlichen Griechisch*. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1984¹⁶ of later.
- Campbell, C.R. *Colossians and Philemon: A Handbook on the Greek Text*. Waco, Texas: Baylor University Press, 2013.
- Emde Boas, E. van, e.a. *The Cambridge Grammar of Classical Greek*. Cambridge: Cambridge University Press, 2019.
- Louw, J.P. en E.A. Nida. *Greek-English Lexicon of the New Testament Based on Semantic Domains*. New York: United Bible Societies, 1988 of later.
- Murre, J.A., *Lexicon Nieuwe Testament*. Vught: Skandalon, 2016³ of later.
- Nestle, E. en K. Aland. *Novum Testamentum Graece*. Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 2012²⁸.
- Rijksbaron, A. e.a., *Beknopte Syntaxis van het klassiek Grieks*. Lunteren: Hermaion, 2000.
- Sluiter, I. e.a. *Woordenboek Grieks/Nederlands*. Amsterdam: Amsterdam University Press, 2024. Zie ook de website woordenboekgrieks.nl.

Hebreeuws 6

<i>Docent</i>	D.A.M. Sonneveld MA	<i>Module-code</i>	BT3-Hebr6
<i>Toetsvorm</i>	-Deeltoets paradigma 1 -Deeltoets vocabulaire -Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	3 uur	<i>Periode</i>	BT3 / periode 1
<i>Tentamendata</i>	23 oktober 2025 Herkansing: 19 december 2025	<i>Colleges</i>	4 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Tentamen Hebreeuws 4 met goed gevolg afgelegd

<i>Toetsdoelen</i>	<i>Kennis</i> – De student: - onderhoudt de bij Hebreeuws 1-5 verworven kennis; - verdiept de kennis van alle onderdelen van de syntaxis van het Bijbels Hebreeuws; - breidt de kennis van de vocabulaire van het Bijbels Hebreeuws uit (naamwoorden, werkwoorden); <i>Inzicht en toepassing</i> – De student: - onderhoudt de bij Hebreeuws 1-5 verworven vaardigheden; - kan moeilijkere poëtische en narratieve teksten uit de Hebreeuwse Bijbel analyseren en in het Nederlands vertalen.
<i>Eindtermen</i>	3, 5
<i>Leerdoelen AV</i>	1.3 en 2.4
<i>Studielast</i>	Hoor-, werk- en instructiecolleges 18 uur Collegevoorbereiding 36 uur (12 x 3 uur) Zelfstudie 16 uur
<i>Toetseisen</i>	<i>Tentamen:</i> ◦ Baasten, M.F.J. en W.Th. van Peursen, <i>Leerboek van het Bijbels Hebreeuws, gebaseerd op J.P. Lettinga's Hulpboek bij de grammatica van het Bijbels Hebreeuws</i>. Leiden: Brill, 2012, Woordenlijst 3: Lijst van frequente werkwoorden (de eerste 140 werkwoorden). ◦ Lettinga, J.P., <i>Grammatica van het Bijbels Hebreeuws</i>, twaalfde, herziene editie door M.F.J. Baasten en W.Th. van Peursen. Leiden: Brill, 2012. ◦ Enkele gedeelten uit de Hebreeuwse Bijbel, door de docent op te geven (totaal ong. 100 verzen). ◦ Woordenlijst Hebreeuws-Nederlands, sectie 1-8.
<i>Te gebruiken</i>	Zie onder Hebreeuws 4.

(Praktische) Homiletiek

<i>Docent</i>	Drs. A.T. van Olst	<i>Module-code</i>	BT3-(Prak)Hom
<i>Toetsvorm</i>	Opdrachten, schriftelijk tentamen en een preekvoorstel	<i>Omvang</i>	5 EC (2,5 EC in periode 1 en 2,5 EC in periode 2)
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT3 / periode 1, 2 en 3
<i>Tentamendata</i>	15 januari 2026 Herkansing: 12 maart 2026	<i>Colleges</i>	Gemiddeld 3 college-uren per week (aantal uur praktisch deel varieert gedurende deze periodes)
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams. Diverse datums tussen februari en juli, zie Teams	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Toetsdoelen

De student leert verschillende aspecten van de *communicatie* van het Woord. Het gaat daarbij om het 'maakbare' van een toespraak c.q. preek, en het *eigene* van de prediking. De student:

- kent de belangrijkste Bijbelse noties inzake de communicatie van het Woord, in het bijzonder de prediking (kernwoorden, inhoud en doel);
- kent de belangrijkste elementen uit de communicatieleer die van belang zijn voor de vertolking van het christelijk geloof;
- kan uitleggen wat het betekent dat de prediking plaatsvindt in een eredienst, en de relatie tussen prediking en liturgie benoemen;
- kan de kernpunten van de principiële en praktische homiletiek beschrijven;
- kan de onderlinge verschillen tussen 'scholen' adequaat weergeven, waarderen en demonstreren;
- kan de eisen beschrijven waaraan een inleiding van een preek en andere vormen van communicatie van het Evangelie dienen te voldoen volgens de retorica;
- kan gebruikmaken van verschillende soorten bronnen om inleidingen te componeren;
- kent de voor- en nadelen van de verschillende structuren voor een preek en kan deze toepassen;
- verkrijgt inzicht in het preekvoorbereidingsproces (van tekst naar preek).

Eindtermen

2, 3, 5, 6, 8

Leerdoelen AV

1.1; 1.3; 2.3; 2.4; 3.4; 4.1; 4.2; 4.5; 5.1; 5.2

Studielast

Hoorcolleges 18 uur (9 uur periode 1; 9 uur periode 2)

Werkcolleges 12 uur (periode 1: 3 x college praktische homiletiek met het oog op het schrijven van het preekvoorstel + bijwonen en verwerking preekcolleges Barnabaskerk in periode 2 en 3)

Collegevoorbereiding d.m.v. opdrachten en preekanalyse 18 uur

Preekvoorstel 24 uur

Literatuurstudie 68 uur

Deze studielast zal evenwichtig verdeeld worden over de beide periodes, doordat de hieronder vermelde literatuur in de 1^e periode al zal worden doorgenomen aan de hand van opdrachten.

Toetseisen

- Immink, F.G., *Het heilige gebeurt: Praktijk, theologie en traditie van de protestantse kerkdienst*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2011, 16-59, 219-293. [117 p. cat. 3 → 12 uur]
- Kremer, W., *Priesterlijke prediking*. Amsterdam: Ton Bolland, 1976 (in hoofdlijnen). [126 p. cat. 3 → 8 uur] Dit boek is opgenomen in: D.H.J. Folkers en J. Westerink, *Priesterlijke prediking*. Verzameld werk van prof. W. Kremer, Kampen: Brevier, 2017, 151-279.
- Leede, Bert en Ciska Stark, *Ontvouwen: Protestantse prediking in de praktijk*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2017. [304 p. cat. 3 → 40 uur]
- Velema, W.H., "De plaats van de hoorder in de prediking", *Theologia Reformata* 37/I, II (1994). [27 p. cat. 2 → 4 uur]
(<https://www.digibron.nl/viewer/collectie/Digibron/offset/0/zoekwoord/velema+plaats+hoorder/id/397d8124b4c841c223cc6facfa62ed9a> én <https://www.digibron.nl/viewer/collectie/Digibron/offset/1/zoekwoord/velema+plaats+hoorder/id/5f882b883c745c3b6653396007b0b430>).
- Collegestof. [→ 4 uur]

Aanbevolen literatuur

- Klippert, W., *Van tekst tot preek: Handboek voor de prediking*. Heerenveen: Groen, 1997.
- Kooten, R. van, *Handboek apostolische homiletiek. Band 1; uitleggende prediking van de tekst*. Apeldoorn: De Banier, 2023.
- Lloyd-Jones, D.M., *Preaching and Preachers*. Grand Rapids: Zondervan, 1971 (ook in Nederlandse vertalingen verkrijgbaar).
- Murray, David, *How Sermons Work*. Carlisle: EP Books, 2011.
- Olyott, Stuart, *Preaching Pure and Simple*. Bryntirion: Bryntirion Press, 2005.
- Ruijter, Kees de, *Horen naar de stem van God: Theologie en methode van de preek*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2013.
- Stott, J.R.W., *I believe in Preaching*. London: Hodder & Stoughton, 1982.
- Trimp, C., *De preek: Een praktisch verhaal over het maken en houden van preken*. Kampen: Kok, 1986³.

Bijzonderheden

- Een deel van de opdrachten bestaat uit het bijwonen van preekcolleges in de Barnabaskerk voor MT1 en MT2.
- Het preekvoorstel wordt beoordeeld als goed, voldoende of onvoldoende. Bij een onvoldoende dient een nieuw preekvoorstel te worden ingeleverd.
- Het cijfer voor Homiletiek wordt bepaald door een gewogen gemiddelde van het schriftelijke tentamen (telt 75%) en de opdracht preekanalyse (telt 25%). Om de module af te kunnen sluiten dient voor het schriftelijke tentamen minimaal een 5,5 gehaald te worden; het gewogen gemiddelde dient ook minimaal een 5,5 zijn.

Nederlandse Kerkgeschiedenis 1: De Middeleeuwen tot en met de 17^e eeuw

<i>Docent</i>	Drs. C.Th. Boerke	<i>Module-code</i>	BT3-NedKg1
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT3 / periode 1
<i>Tentamendata</i>	20 oktober 2025 Herkansing: 24 augustus 2026	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Toetsdoelen

De student:

- krijgt kennis van het ontstaan, de geschiedenis en de theologische ontwikkelingen van de kerk in de Nederlanden tussen 1450 en 1700;
- krijgt inzicht in de eigen aard, betekenis en relevantie daarvan;
- is in staat bronteksten uit de Nederlandse kerkgeschiedenis van deze periode historisch en theologisch te analyseren en te actualiseren.

Eindtermen

1, 2, 5

Leerdoelen AV

1.1 en 2.1

Studielast

Hoor- en werkcolleges 9 uur
Zelfstudie 61 uur

Toetseisen

- Selderhuis, H.J. (red.), *Handboek Nederlandse kerkgeschiedenis*, Deel 1. KokBoekencentrum 2025. [275 p. cat. 2 → 55 uur]
- Collegestof. [→ 6 uur]

Oecumenica en wereldreligies

<i>Docent</i>	Dr. J. van 't Spijker	<i>Module-code</i>	BT3-OecWr
<i>Toetsvorm</i>	Leesverslag en presentatie van een thema	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT3 / periode 1
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams. 4 november 2025 Herkansing: 27 januari 2026	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Toetsdoelen De student:

- verkrijgt kennis en theologisch inzicht in de hoofdlijnen van de geschiedenis en theologische ontwikkeling van de oecumenische beweging;
- leert onderscheiden en analyseren wat de theologische relevantie is van de discussies die op het oecumenische niveau gevoerd zijn en worden in relatie tot de gereformeerde theologie en tot andere wereldreligies.

Eindtermen 1, 2a, 2b, 4b, 4c, 5a, 5b, 6a, 7a, 7b, 8

Leerdoelen AV 1.1; 1.2; 1.3; 2.1; 2.3; 3.1; 3.2; 4.1; 5.1

Studielast Hoorcolleges 4,5 uur
Werkcolleges 4,5 uur, bestaande uit de bespreking van een thema uit de oecumenische beweging
Collegevoorbereiding 9 uur
Zelfstudie incl. leesverslag 52 uur

Toetseisen Het schrijven van een reflectieverslag over een bepaald thema waarbij de ontwikkeling die in de loop van de tijd optreedt vanuit de bestudeerde literatuur besproken wordt. Het thema wordt gekozen in overleg met de docent.

- Het reflectieverslag mag niet meer dan 3500 woorden bevatten.
- Uit het verslag moet niet slechts de historische ontwikkeling duidelijk worden, maar moet ook sprake zijn van beargumenteerde theologische verwerking.
- In de vermelde leestijd is de reflectieve verwerking van de gelezen stof inbegrepen.

Te bestuderen literatuur:

- Briggs, John, Mercy Amba Oduyoye & Georges Tsetsis, *A History of the Ecumenical Movement*, Volume 3, 1968-2000. Geneva: World Council of Churches, 2004, hfdst. 1 tot 5 en 27. [133 p. cat. 2/3 → 24 uur]
- Fey, Harold E., *The Ecumenical Advance. A History of the Ecumenical Movement*, Volume 2, 1948-1968. London: SPCK, 1970, hfdst 6. [27 p. cat. 2/3 → 5 uur]
- Rouse, Ruth en Stephen Charles Neill, *A History of the Ecumenical Movement 1517-1948 Second Edition with Revised and Expanded Bibliography*. London: SPCK, 1967 of latere editie, hfdst. 8, 9 en 16. [125 p. cat. 2/3 → 23 uur]

Symboliek

<i>Docent</i>	Prof. dr. H. van den Belt	<i>Module-code</i>	BT3-Symb
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT3 / periode 1
<i>Tentamendata</i>	28 oktober 2025 Herkansing: 7 juli 2026	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Toetsdoelen De student:

- kan de taakstelling en inhoud van de module symboliek beschrijven en interpreteren;
- kan de theologische en historische achtergronden van de Apostolische Geloofsbelijdenis en de Geloofsbelijdenis van Nicea-Constantinopel beschrijven;
- kan de teksten van de Apostolische Geloofsbelijdenis en de Geloofsbelijdenis van Nicea-Constantinopel vanuit hun historische contexten interpreteren;

	- kan reflecteren op de actualiteit van het belijden van de vroege kerk voor de theologie van vandaag.
<i>Eindtermen</i>	1, 2a, 6a
<i>Leerdoelen AV</i>	1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 3.1, 3.2, 4.1, 4.2, 4.3, 5.1, 5.2
<i>Studielast</i>	Hoorcolleges 9 uur Collegevoorbereiding 3 uur Zelfstudie 58 uur
<i>Toetseisen</i>	◦ Kinzig, Wolfram, <i>A history of early Christian creeds</i>. Berlin: De Gruyter, 2024, 1-12, 50-53, 101-267, 606-626. 13+4+167+27 [211 p. cat. 3 → 30 uur] ◦ Ortiz, Jared en Daniel A. Keating, <i>The Nicene Creed: A Scriptural, Historical, and Theological Commentary</i>. Grand Rapids: Baker, 2024, 1-210. [209 p. cat. 3 → 30 uur] ◦ Collegestof. [→ 1 uur]

BT3 – PERIODE 2 (MINOR B)

Exegese Nieuwe Testament 2

* Deze module valt niet onder de minor en is verplicht voor alle studenten.

<i>Docent</i>	Dr. M.C. Mulder	<i>Module-code</i>	BT3-ExNT2
<i>Toetsvorm</i>	Groepsverslag en individueel exegesepaper	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT3 / periode 2
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	3 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams. 27 januari 2026 Herkansing: 2 april 2026	<i>Instapeis</i>	Nieuwe Testament 1 en Exegese NT 1

<i>Toetsdoelen</i>	De student: - verdiept zijn vaardigheden in de uitleg van het Nieuwe Testament; - bouwt hierin voort op de eerder verworven exegetische kennis; - krijgt tijdens de hoorcolleges verder inzicht in het exegetische proces; - oefent in groepswork in het zelfstandig exegetiseren van een opgegeven perikoop; - weet daarin op een vruchtbare manier met anderen samen te werken; - kan het verworven inzicht in de perikoop adequaat en relevant presenteren; - vervaardigt een eigen exegese van een perikoop (in overleg met de docent vast te stellen). De keuze van de perikopen is zodanig gevarieerd dat in het geheel van het curriculum de diverse nieuwtestamentische boeken en hoofdgenres aan de orde komen.
<i>Eindtermen</i>	1, 2a, 2b, 5a, 5b, 6a, 7b
<i>Leerdoelen AV</i>	1.1, 1.3, 1.4, 2.1 2.3, 2.4, 3.1, 3.2, 3.4, 4.1, 5.1, 5.5
<i>Studielast</i>	Hoorcolleges 9 uur Werkcolleges 4,5 uur Collegevoorbereiding, inclusief bijdrage aan een groepsworkstuk 21,5 uur Zelfstudie en exegesepaper 35 uur
<i>Aanbevolen literatuur</i>	Zie bij Exegese Nieuwe Testament 1.
<i>Bijzonderheden</i>	De hoor- en werkcolleges Exegese NT 1 en Exegese NT 2 worden gecombineerd.

(Praktische) Homiletiek

<i>Docent</i>	Drs. A.T. van Olst	<i>Module-code</i>	BT3-(Prak)Hom
<i>Toetsvorm</i>	Opdrachten, schriftelijk tentamen en een preekvoorstel	<i>Omvang</i>	5 EC (2,5 EC in periode 1 en 2,5 EC in periode 2)
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT3 / periode 1, 2 en 3
<i>Tentamendata</i>	15 januari 2026 Herkansing: 12 maart 2026	<i>Colleges</i>	Gemiddeld 3 college-uren per week (aantal uur praktisch deel varieert gedurende deze periodes)
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams. Diverse datums tussen februari en juli, zie Teams	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Zie voor informatie over deze module p. 82v.

Integratiecolleges en studiereis naar Israël (of themadagen)

<i>Docent</i>	Hoogleraren en (gast)docenten	<i>Module-code</i>	BT1-IT
<i>Tentamenvorm</i>	Testimonium	<i>Omvang</i>	2,5 EC aan einde BT2
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT3 / periode 2 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 + 3 of 10 (college)dagen
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Data</i>	6 en 7 november (integratiecolleges) 7 t/m 16 april (studiereis) 8 t/m 10 april (alternatieve themadagen bij annulering studiereis)

Toetsdoelen Verwerving en verdieping van inzicht in een specifiek theologisch thema, met het oog op de samenhang van de theologische disciplines. Verwerven van vaardigheid in het beoordelen van een theologische vraagstelling en zijn overtuiging beargumenteren in een wetenschappelijke discussie.

Eindtermen 6a, 8

Leerdoelen AV 1.1, 1.4, 2.2, 3.3, 3.5, 4.1, 4.2, 5.1, 5.2

Studielast Hoorcolleges door hoogleraren en (gast)docenten.
Plenaire discussie of bespreking in groepen aan de hand van stellingen of vragen.
Eigen bijdragen door studenten.
Bijbelstudie.
- integratiecolleges 10 uur
- facultatieve studiereis naar Israël of bij annulering van de studiereis niet-facultatieve themadagen (zie voor meer informatie de keuzemodule 'Studiereis naar Israël' op p. 129v)
- collegevoorbereiding 2 uur

Aanbevolen literatuur Zie het programma met literatuurtips dat voorafgaand aan de colleges wordt uitgereikt.

Bijzonderheden

- Integratiecolleges worden gehouden in het gebouw van de TUA. Hoogleraren en docenten belichten het centrale thema vanuit hun eigen vakgebied.
- Eens in de 5 à 6 jaar wordt in plaats van de themadagen een reis naar Israël gepland.
- Het bijwonen van de integratiecolleges en themadagen is verplicht. De studiereis naar Israël is facultatief. Mocht de studiereis geannuleerd worden zullen er als alternatief de reguliere themadagen georganiseerd worden.
- Indien de student door omstandigheden niet aanwezig kan zijn, dient hij zelf te zorgen voor vervanging met een omvang van 1 EC (28 uur). Als vervanging kan gedacht worden aan bezoek aan een (theologisch of verwant onderwerp) symposium, een keuzemodule e.d. Goedkeuring van de vervangende stof dient gevraagd te worden aan de examencommissie met overlegging van een bewijs. Dat kan in het geval van een symposium o.i.d. door middel van een verslag, voor een keuzemodule volstaat een kopie van het tentamenbriefje. Er kan geen financiële bijdrage gevraagd worden aan de TUA in de kosten van een symposium e.d. als dit bezocht wordt ter vervanging van themadagen of integratiecolleges. Integratiecolleges en/of themadagen kunnen in totaal maximaal 3 keer gedurende de bachelor op deze wijze vervangen worden.

Judaïca/Kerk en Israël

<i>Docent</i>	Dr. M.C. Mulder	<i>Module-code</i>	BT3-Jud/KI
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT3 / periode 2
<i>Tentamendata</i>	12 januari 2026 Herkansing: 6 juli 2026	<i>Colleges</i>	3 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Colleges Hebreeuws 1 t/m 5 gevolgd

Toetsdoelen	De student: - maakt kennis met het Jodendom, m.n. het rabbijnse Jodendom. Hij kan de hoofdlijn van de geschiedenis van de Tweede Tempelperiode weergeven, evenals van de belangrijkste literatuur uit die periode. - bezint zich initieel op de relatie van Israël en de kerk, kan zich hierover het begin van een Bijbels gefundeerd oordeel vormen en weet dit te verbinden met de praktijk van de evangelieverkondiging onder Israël vandaag.
Eindtermen	1, 2a, 2b, 4b, 5a, 5b, 6a, 7b
Leerdoelen AV	1.1, 1.5, 2.1, 2.3, 3.2, 2.4, 3.2, 4.1, 5.1, 5.2
Studielast	Hoorcolleges 13,5 uur (met name inleiding in rabbijnse literatuur, hermeneutische regels, liturgie en bezinning op de verhouding kerk en Israël) Zelfstudie 56,5 uur (literatuurtentamen)
Toetseisen	◦ Hertog, G.C. den, <i>Gedeelde hoop: Israël en de kerk op de weg der verwachting</i>. Enschede: Willem de Zwijgerstichting, 2003. [45 p. cat. 3 → 6 uur] ◦ Mulder, M.C., "Israël, een mysterie... Over de verhouding van Joden en heidenen in de gemeente van God", in Armin Baum en Rob van Houwelingen (red.), <i>Theologie van het Nieuwe Testament in twintig thema's</i>. Utrecht: KokBoekencentrum, 2019, 95-109. [15 p. cat. 2 → 3 uur] ◦ VanderKam, J.C., <i>An Introduction to Early Judaism</i>. Grand Rapids: Eerdmans, 2001. [216 p. cat. 1/2 → 47,5 uur] ◦ Collegestof.
Aanbevolen literatuur	- Brink, G. van den en C. van der Kooi, <i>Christelijke dogmatiek: Een inleiding</i>. Zoetermeer: Boekencentrum, 2012, hfdst. 9. - Cohn-Sherbok, D., <i>Judaism: History, Belief and Practice</i>. London: Routledge, 2003. - Evers, L., en J. Stodel, <i>Jodendom in de praktijk: Een heldere inleiding</i>. Amsterdam: Boekerij, 2011. - Evers, R., <i>Talmoedisch Denken: De methodologie van de Talmoed en de dertien interpretatieregels van Rabbi Jisjmaëel</i>. Amsterdam: Amphora, 1999. - Goldberg, D.J. and J.D. Rayner, <i>The Jewish People</i>. London: Penguin, 1989. - Nelis, J.T., "Joodse literatuur uit de periode tussen Oude en Nieuwe Testament", in A.S. van der Woude (red.), <i>Bijbels Handboek, 2B: Tussen Oude en Nieuwe Testament</i>. Kampen: Kok, 1983 of later. - Schäfer, P., "Geschiedenis en godsdienst van het Palestijnse Jodendom vanaf Pompejus tot en met de opstand onder Bar Kochba", in A.S. van der Woude e.a. (red.), <i>Bijbels Handboek, 3: Het Nieuwe Testament</i>. Kampen: Kok, 1987 of later. - Schechter, S., <i>Aspects of Rabbinic Theology</i>. New York: Schocken, 1961 en Edinburgh: Peabody, 1998. - Schürer, E. and G. Vermes, <i>The History of the Jewish People in the Age of Jesus Christ (175 B.C.-A.C. 135)</i>, m.n. vol. I, Edinburgh: T&T Clark, 1987, over geschiedenis en vol. II, Edinburgh: T&T Clark, 1986, over literatuur en stromingen. - Versteeg, J.P., "Kerk en Israël volgens Romeinen 9-11", <i>Theologia Reformata</i> 34 (1991) 151-169. (https://www.digibron.nl/viewer/collectie/Digibron/offset/3/zoekwoord/versteeg+kerk+en+israel/id/d68ba590dd9e411aa798cfd7e5853015). - Woude, A.S. van der, "Geschiedenis en godsdienst van het Palestijnse Jodendom vanaf Alexander de Grote tot aan de komst van de Romeinen", in A.S. van der Woude e.a. (eds.), <i>Bijbels Handboek, 2B: Tussen Oude en Nieuwe Testament</i>. Kampen: Kok, 1983 of later.

Liturgiek

Docent	Dr. J. van der Knijff	Module-code	BT3-Lit
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen	Omvang	2,5 EC
Tentamenduur	2 uur	Periode	BT3 / periode 2
Tentamendata	27 januari 2026 Herkansing: 20 maart 2026	Colleges	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	Instapeis	N.v.t.

Toetsdoelen	De student: - kan globaal het veld van de liturgie en de liturgiegeschiedenis beschrijven en ontwikkelingen analyseren; - heeft inzicht in wat het eigenlijke van (de gereformeerde) liturgie is; - heeft inzicht in de Bijbels-theologische criteria voor het inrichten van de eredienst; - kan zelfstandig bronteksten uit de geschiedenis van de liturgie analyseren en duiden; - kan de verschillende onderdelen van de eredienst definiëren en de (betekenis van de) onderlinge relaties uitleggen; - kan de verworven inzichten en kennis op een verantwoorde wijze gebruiken voor het vormgeven van orden van dienst
Eindtermen	1, 2, 5, 6
Leerdoelen AV	2.1, 2.5, 3.2, 4.3
Studielast	Hoor-/werkcolleges 9 uur Collegevoorbereiding, inclusief korte presentatie 3 uur Zelfstudie 58 uur
Toetseisen	◦ Brienens, T., <i>Calvijn en de kerkdienst</i>. Heerenveen: Groen, 1999. [78 p. cat. 3 → 10 uur] ◦ Immink, F.G., <i>Het heilige gebeurt: Praktijk, theologie en traditie van de protestantse kerkdienst</i>. Zoetermeer: Boekencentrum, 2011, 60-95, 126-218, 293-327. [164 p. cat. 3 → 22 uur] ◦ Oskamp, Paul en Niek Schuman (red.), <i>De weg van de liturgie: Tradities, achtergronden, praktijk</i>. Zoetermeer: Boekencentrum, 2001³, 90-279. [190 p. cat. 3 → 26 uur]
Aanbevolen literatuur	- Barnard, Marcel, <i>Tot Gods eer: Handreiking voor gesprekken over liturgie</i>. Utrecht: Boekencentrum, 2018. - Brienens, T., <i>Oriëntatie in de liturgie</i>. Zoetermeer: Boekencentrum, 1992. - Jong, K.W. de, <i>Ordering van dienst: Achtergronden van en ontwikkelingen in de eredienst van de Gereformeerde Kerken in Nederland</i>. Baarn: Ten Have, 1996. - Jonker, H., <i>Liturgische oriëntatie: Gesprekken over de eredienst</i>. Pretoria: N.G. Kerkboekhandel [1977³]. - Knijff, Jaco van der, <i>Heft hier voor God uw lofzang aan: Principe en praktijk van de gemeentezang in gereformeerd perspectief</i>. Hilversum: Willem de Zwijgerstichting, 2022. - Knijff, Jaco van der, <i>Heilige gezangen: Herkomst, ontwikkeling en receptie van de lofzangen in het psalmboek van Dathenus en de 'Eenige Gezangen' in de Staatsberijming van 1773</i>. Apeldoorn: De Banier, 2018. - Knijff, Jaco van der, <i>Ons psalmboek: Achtergronden en gebruik van het kerkboek van 1773</i>. Apeldoorn: De Banier, 2021. - Luth, Jan e.a. (red.), <i>Het kerklied: Een geschiedenis</i>. Zoetermeer: Mozaïek, 2001. - Karin Maag, <i>Lifting Hearts to the Lord: Worship with John Calvin in Sixteenth-Century Geneva</i>. Grand Rapids: William B. Eerdmans, 2016. - Poll, Evert W. van de, <i>Samen in de naam van Jezus: Over evangelische liturgie en muziek</i>. Zoetermeer: Boekencentrum, 2009. - Rongen, G. van, <i>Met al de heiligen: Liturgie in hemel en op aarde</i>, 3 delen. Barneveld: De Vuurbaak, 1990. - Setten, C.R. van, "Tussen samenkomst en liturgie: Een observatie", in Ad van der Dussen e.a. (red.), <i>Evangelische theologie schrijft geschiedenis: 25 jaar evangelische theologische bezinning in Soteria</i>. Sliedrecht: Merweboek, 2009, 78-99 (eerder verschenen in <i>Soteria</i> 15/2 (juni 1998), 2-21). - Smelik, Jan, <i>Gods lof op de lippen: Aspecten van liturgie en kerkmuziek</i>. Zoetermeer: Boekencentrum, 2009. - Velden, M.J.G. van der e.a., <i>Als wij samenkomen: Liturgie in de gereformeerde traditie</i>. Zoetermeer: Boekencentrum, 2000. - Vrijlandt, M.A., <i>Liturgiek</i>. Den Haag/Zoetermeer: Boekencentrum, 1992³. - Wegman, H.A.J., <i>Riten en mythen: Liturgie in de geschiedenis van het christendom</i>. Kampen: Kok, 1995².

Nederlandse Kerkgeschiedenis 2: de 18^e eeuw tot 2020

<i>Docent</i>	Drs. C.Th. Boerke	<i>Module-code</i>	BT3-NedKg2
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT3 / periode 2
<i>Tentamendata</i>	20 januari 2026 Herkansing: 25 augustus 2026	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Nederlandse Kerkgeschiedenis 1 (1450-1800)

<i>Toetsdoelen</i>	De student: - krijgt kennis van de geschiedenis en de theologische ontwikkelingen van de kerk in Nederland van 1700–2020; - krijgt inzicht in de eigen aard, betekenis en relevantie daarvan; - kan de kerkelijke kaart van Nederland historisch en theologisch verklaren met bijzondere aandacht voor het gereformeerd protestantisme; - is in staat bronteksten uit de Nederlandse kerkgeschiedenis van deze periode historisch en theologisch te analyseren en te actualiseren.
<i>Eindtermen</i>	1, 2, 5
<i>Leerdoelen AV</i>	1.1, 2.1
<i>Studielast</i>	Hoor- en werkcolleges 9 uur Zelfstudie 61 uur
<i>Toetseisen</i>	◦ Selderhuis, H.J. (red.), <i>Handboek Nederlandse kerkgeschiedenis</i>. Deel 2, Utrecht: KokBoekencentrum 2025 [275 p. cat. 2 → 55 uur] ◦ Collegestof. [→ 6 uur]

Algemene Kerkgeschiedenis 5: Orthodoxie en Verlichting

<i>Docent</i>	Dr. G.A. van den Brink	<i>Module-code</i>	BT2-AKg5-OV
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT2 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	2 april 2026 Herkansing: 2 juli 2026 (Herkansing 2024-2025: 30 oktober 2025)	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Inleiding Kerkgeschiedenis en Kerkgeschiedenis 1 en 2

<i>Toetsdoelen</i>	De student: - verwerft kennis van en inzicht in de geschiedenis van kerk en theologie in de periode van de (vroege) Verlichting; - verkrijgt goede kennis van de uitdagingen die de Verlichting aan de gereformeerde orthodoxie stelde, en verdiept zich in reactie van de orthodoxie op deze uitdagingen; - kan zelfstandig bronteksten uit deze periode analyseren; - is in staat om de relevantie te beoordelen van de eerstgenoemde doelstelling voor de huidige situatie van kerk en theologie; - krijgt oog voor historische patronen en ontwikkelingen; - is in staat de opgedane kennis praktisch te maken voor prediking en pastoraat.
--------------------	---

Eindtermen 2, 5, 7

Leerdoelen AV 1.1; 2.2; 3.1; 4.3; 5.1

Studielast Colleges 9 uur
Voorbereiden colleges 9 uur
Vroegmoderne teksten bestuderen 18 uur
Zelfstudie 34 uur

Toetseisen

- Woodbridge, John D. and Frank A. James, III, *Church History Volume Two 'From Pre-Reformation to the Present Day'*. Grand Rapids: Zondervan, 2013, hfdst. 7, 8, 9, 10; 253-388. [136 p. cat. 2 → 27 uur]
- Woodbridge, John D. and Frank A. James, III, *Church History Volume Two 'From Pre-Reformation to the Present Day'*. Grand Rapids: Zondervan, 2013, hfdst. 11, 12, 13; p. 389-488. [100 p. leesstof → 7 uur]
- Vroegmoderne teksten van gereformeerde auteurs en hun opponenten (worden digitaal beschikbaar gesteld). [→ 18 uur]

Apologetiek

<i>Docent</i>	C.C. den Hertog	<i>Module-code</i>	BT3-Apol
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT3 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	24 maart 2026 Herkansing: 9 juni 2026 (tijdens All Nations) (Herkansing 2024-2025: 23 oktober 2025)	<i>Colleges</i>	3 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Toetsdoelen</i>	De student: - heeft kennis van de vragen die vanuit de samenleving aan het christelijk geloof gesteld worden en de diverse vraagstukken waarmee de apologetiek zich bezighoudt;
--------------------	---

- kent argumenten voor en tegen bepaalde opvattingen van het christelijk geloof;
- heeft elementaire kennis van de geschiedenis van de apologetiek en de diverse 'scholen' en kan de verschillen en overeenkomsten in de diverse opvattingen over apologetiek uitleggen;
- kan bepaalde kritische vragen die aan het christelijk geloof gesteld worden herleiden tot bepaalde vooronderstellingen die daarbij een rol spelen en de verschillende wereldvisies onderscheiden en benoemen;
- ontwerpt in samenspraak met anderen een apologie als reactie op een actueel artikel c.q. boek.

Bij deze module komen aan de orde:

- de Bijbels-theologische lijnen;
- een overzicht van de verschillende opvattingen (apologetische 'scholen'): de methode, de inhoud en het doel van de apologetiek en de betekenis daarvan voor de 21^e eeuw;
- een kennismaking met enkele critici van het christelijk geloof, zowel uit de geschiedenis van de vroege kerk als uit de laatste eeuw;
- een bezinning op enkele thema's uit de christelijke geloofsleer in het kader van een verantwoording.

Eindtermen 1, 2, 3b, 6, 8

Leerdoelen AV 1.1, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 4.1, 5.1, 5.2

Studielast Hoorcolleges 9 uur
Werkcolleges 4,5 uur (werken aan ontwerp 'apologie')
Collegevoorbereiding d.m.v. opdrachten 6,5 uur
Zelfstudie 50 uur

Toetseisen

- Bakker, H.A. e.a. (red.), *Verantwoord geloof: Handboek christelijke apologetiek*. Kampen: Brevier, 2014, capita selecta [300 p. cat. 3 → 30 uur]
- McGrath, Alister, *Narrative Apologetics: Sharing the Relevance, Joy, and Wonder of the Christian Faith*. Grand Rapids: Baker Books, 2019. [145 p. cat. 3 → 15 uur]
- Collegestof. [→ 5 uur]
- De toets bestaat uit twee onderdelen:
 1. Een tentamen over de bestudeerde stof.
 2. Het schrijven van een apologie n.a.v. artikel of boek.

Aanbevolen Literatuur

- Beukel, A. van den, *De dingen hebben hun geheim: Gedachten over natuurkunde, mens en God*. Baarn: Ten Have, 1990.
- Beukel, A. van den, *Geen beter leven dan een goed leven: Over de kwaliteit van het bestaan*. Baarn: Ten Have, 1998.
- Biezeveld, K.E. e.a., *Wie God zegt... Spreken over God in een wereld zonder God*. Kampen: Kok, 2001.
- Fiedrowicz, M., *Apologie im frühen Christentum: Die Kontroverse um den christlichen Wahrheitsanspruch in den ersten Jahrhunderten*. Paderborn: Schöningh, 2000.
- Gollwitzer, H., *Die Existenz Gottes im Bekenntnis des Glaubens*. Beiträge zur evangelischen Theologie, Band 34. München: Kaiser, 1963.
- Hoek, J. e.a. (red.), *Verantwoorde hoop: Apologetische thema's*. Heerenveen: Groen, 2011.
- Keller, T., *The Reason for God: Belief in an Age of Skepticism*. London: Hodder & Stoughton, 2008.
- Keller, T., *Bij je volle verstand: Een uitnodiging aan sceptici*. Franeker: Van Wijnen, 2017.
- Kolakowski, L., *Religie. Stel: er is geen God... Over God, de duivel, zonde en andere perikelen van de zogenaamde filosofie van de religie*. Hilversum: Gooi en Sticht, 1987.
- Markus, Arjan, *Adieu God: Over het afscheid van een persoonlijk God*. Zoetermeer: Meinema, 2010.
- McGrath, Alister, *Narrative Apologetics: Sharing the Relevance, Joy, and Wonder of the Christian Faith*. Grand Rapids: Baker Books, 2019.
- McGrath, Alister, *Handboek apologetiek: Communicatie van het christelijk geloof*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2012.
- McGrath, Alister, *The Twilight of Atheism: The Rise and Fall of Disbelief in the Modern World*. New York: Doubleday, 2004.
- Paas, Stefan en Rik Peels, *God bewijzen: Argumenten voor en tegen geloven*. Amsterdam: Balans, 2013.

- Riessen, J.P. van, *Verlangen naar God in een verlaten cultuur: Proeve van een sceptische theologie*. Zoetermeer: Boekencentrum, 1998.
- Smit, Meint, *Geloof in de toekomst – een terugblik met het oog op morgen*. Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 2019.
- Spufford, Francis, *Dit is geen verdediging!* Baarn: Ten Have, 2013.

Een uitgebreide literatuurlijst wordt uitgereikt op de colleges.

Bachelorproef (incl. methodologie)

<i>Docent</i>	Een van de hoogleraren of docenten (inhoud) en dr. Rouwendal (methodologie)	<i>Module-code</i>	BT3-Bpr-M
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijke opdracht	<i>Omvang</i>	10 EC (colleges methodologie in periode 3)
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT3 / periode 1 en 3
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	Instructiecolleges over vraagstelling en planning in periode 1; werkcolleges in periode 3
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Tien werkdagen voorafgaand aan de vergadering van de Senaat in pdf ingeleverd te worden bij het secretariaat. Zie ook 'Bijzonderheden'.	<i>Instapeis</i>	Methodologie BT1 afgerond

Toetsdoelen

De student:

- is in staat tot een zelfstandige bronnenbestudering van een specifieke thematiek op het terrein van een van de theologische hoofddisciplines;
- is in staat relevante theologische wetenschappelijke literatuur te analyseren en te beoordelen;
- weet zijn bevindingen op wetenschappelijke wijze te beargumenteren en weer te geven in een goed gestructureerde schriftelijke rapportage.

Eindtermen

1, 2, 3, 5, 6a, 7b, 8

Leerdoelen AV

1.1-1.5, 2.1-2.5, 3.1-3.5, 4.1-4.5, 5.1-5.5

Studielast

Schriftelijk werkstuk 210 uur
Methodologie 70 uur

Scriptie-eisen

Het werkstuk moet een omvang hebben van 20 à 30 p. (10.000 tot 15.000 wrd.), inclusief voetnoten, exclusief literatuurlijst en bijlagen (volgens BGC).

Verplichte literatuur

- Huijgen, A. e.a., *Beknopt en goed citeren*. Apeldoorn: Theologische Universiteit Apeldoorn, 2021, 6e herziene editie. (BGC) (op SharePoint en de website) [→ 1 uur]
- Vyhmeister, Nancy, *Your Guide to Writing Quality Research Papers: For Students of Religion and Theology*. Grand Rapids: Zondervan, 2020, pp. 17-26 en 87-286. [→ 28 uur]

Aanbevolen literatuur

- Zie bij Schrijfofdracht methodologie BT1
- Kate L. Turabian, *A Manual for Writers of Research Papers, Theses and Dissertations. Chicago Style for Students and Researchers*. Chicago: UCP, 2018, 9th edition.
- Het scriptiereglement. (op SharePoint en de website)
- Beknopt en Goed Citeren. (op SharePoint en de website)

Methodologiecolleges

Alle studenten worden verwacht bij de werkcolleges in periode 3. Als voorbereiding leest ieder het aangeleverde werk en becommentarieert dat uit methodologisch oogpunt.

Bijzonderheden

Tijdpad:

- *Juni*

Om te komen tot een evenwichtige verdeling over de vakgebieden en indeling van de feedbackgroepjes, informeert het secretariaat bij de student naar

voorkeur voor vakgebied(en) en begeleider(s).

- *Periode 1*

Introductiecolleges over onderwerpsafbakening, vraagstelling en planning.

- *December*

De student formuleert een onderzoeksplan inclusief een conceptliteratuurlijst. Bespreking van het ingeleverde plan voor de bachelorproef en de daarbij behorende literatuurlijst met de begeleider.

De student maakt met dr. Rouwendal afspraken over voor welk college in periode 3 en 4 hij/zij werk ter bespreking aanlevert.

- *Periode 3*

Tweewekelijkse colleges methodologie en consultatie door dr. Rouwendal:

- Elke student legt zijn of haar onderzoeksvoorstel (onderzoeksvraag en plan van aanpak) voor ter bespreking aan de groep. Dit dient tenminste vier werkdagen voor de bespreking te gebeuren zodat iedereen het stuk kan voorbereiden.
- Indien een student al verder is of komt met schrijven kan eventueel een ander deel van de bachelorproef besproken worden. Doel is dat van elke student een deel van zijn bachelorproef besproken wordt.

- *Juni*

Na goedkeuring door de begeleider inleveren van de definitieve versie van de bachelorproef ter beoordeling in de vergadering van de Senaat. De definitieve versie dient tien werkdagen voorafgaand aan de vergadering van de Senaat in pdf ingeleverd te worden bij het secretariaat. Na inlevering van de bachelorproef wordt een meelezer aangewezen, die samen met de begeleider en dr. Rouwendal een voorstel doet voor het cijfer (aan de hand van het beoordelingsformulier voor BT3, zie scriptiereglement), dat vastgesteld wordt in een vergadering van de Senaat. Het ingevulde beoordelingsformulier (inclusief cijfer en feedback) ontvangt de student van zijn begeleider.

Aanvullend:

Naast begeleiding door de hoogleraar of docent en dr. Rouwendal, participeert de student gedurende het collegejaar in een feedbackgroepje o.l.v. een promotiestudent.

Biblistiek

<i>Docent</i>	Dr. M.C. Mulder en dr. H. de Waard	<i>Module-code</i>	BT3-Bibl
<i>Toetsvorm</i>	Groepspresentatie en schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT3 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	17 maart 2026 Herkansing: 30 juni 2026	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
	(Herkansing 2024-2025: 14 oktober 2025)		
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Colleges Hebreuws 1 t/m 5; Exegese OT en NT 1

Leerdoelen

De student:

- verwerft initiële kennis inzake de relatie OT-NT;
- ontwikkelt inzicht inzake OT-citaten in het NT;
- maakt kennis met verschillende hermeneutische modellen inzake de relatie OT-NT;
- oefent zich in de praktijk van Bijbels-theologische exegese van concrete teksten.

Eindtermen

2a, 2b, 3a, 5a, 5b, 6a

Leerdoelen AV

1.1, 2.4, 3.1-3.5, 5.1

Studielast

- a) De twaalf colleges bestaan uit hoor- en werkcolleges, incl. voorbereiding: 14 uur
- b) Schriftelijk literatuurtentamen, zelfstudie 56 uur

Toetseisen

Schriftelijk tentamen:

- Alexander, T. Desmond and Brian S. Rosner (eds), *New Dictionary of Biblical Theology*. Leicester: IVP, 2000, 81-89 (G. Goldsworthy, 'Relationship of Old Testament and New Testament'). [9 p. cat. 1 → 3 uur]
- Osborne, G.R., *The Hermeneutical Spiral: A Comprehensive Introduction to Biblical Interpretation, Revised and Expanded*. Downers Grove: Intervarsity Press, 2006, 345-373. [29 p. cat. 2 → 6 uur]
- Porter E. and Beth M. Stovell, *Biblical Hermeneutics: Five Views*. Downers Grove: IVP, 2012, hfdst. 1-5. [105 p, cat. 2 → 20 uur]
- Richard Hays, *The Conversion of the Imagination: Paul as Interpreter of Israel's Scripture*. Grand Rapids: Eerdmans, 2005, introd., hfdst. 1-4, 8, 10 (pp viii-xvii, 1-84, 143-162, 190-201). [133 p. cat. 2 → 27 uur]

Aanbevolen literatuur

- Reeks *Jahrbuch für biblische Theologie*. Neukirch-Vluyn: Neukirchener Verlag, 1986-2021.
- Baker, D.L., *Two Testaments, One Bible. The Theological Relationship Between the Old and New Testaments*. Downers Grove: InterVarsity Press, 2010³.
- Barr, J., *The Concept of Biblical Theology: An Old Testament Perspective*. London: SCM Press, 1999.
- Moyise, Steve, *Paul and Scripture: Studying the New Testament Use of the Old testament*. Grand Rapids: Baker, 2010.
- Roscam Abbing, P.J., *Inleiding in de bijbelse theologie*. Amsterdam: Bolland, 1983.
- Perdue, Leo G. a.o. (eds), *Biblical Theology: Introducing the Conversation*. Nashville: Abingdon, 2009.

Bijzonderheden Deze module wordt verdeeld tussen de docent OT en de docent NT. Het tentamen wordt door beiden beoordeeld.

Exegese en Theologie Oude Testament 2

<i>Docent</i>	Dr. H. de Waard	<i>Module-code</i>	BT3-ExThOT2
<i>Toetsvorm</i>	Groepswerkstuk; paper	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur (geldt alleen voor herkansing 2024-2025)	<i>Periode</i>	BT3 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	Herkansing 2024-2025: 6 januari 2026	<i>Colleges</i>	4 college-uren per week (2 hoor- en 2 werkcolleges)
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams. 2 april 2026 Herkansing: 26 juni 2026	<i>Instapeis</i>	Inleiding exegese, Hebreeuws 1 t/m 4

- Toetsdoelen** De student:
- maakt nader kennis met het proces van de exegese van het OT;
 - heeft inzicht in de principes van de exegese van het OT;
 - is in staat om in samenwerking met andere studenten een detailexegese van een perikoop te maken;
 - verwerft initiële kennis van de discipline van de theologie van het OT.
- Eindtermen** 1, 2a, 2b, 5a, 5b, 6a, 7b
- Leerdoelen AV** 1.1, 2.4, 4.1, 5.2
- Leerlijnen** Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, psychosociale attitude, discussiëren en argumenteren, samenwerken, praktische vaardigheden
- Studielast** Hoorcolleges over de theologie van het OT: 9 uur
Groepswerkstuk exegese: 26 uur (inclusief 9 uur werkcollege)
Totale collegelast incl. paper theologie OT: 35 uur (6 x 3 uur voorbereidingsopdrachten college; 17 uur eindopdracht)
- Toetseisen**
- Groepswerkstuk exegese van max. 2.500 woorden
 - Paper theologie OT (voorbereidingsopdrachten colleges en eindopdracht) van maximaal 3.000 woorden, met verwerking van:
 - Allen, Leslie C., *A Theological Approach to the Old Testament: Major Themes and New Testament Connections*. Eugene: Wipf & Stock, 2014, 1-79, 89-140 (full text via TUA catalogus).
 - Collegestof

Aanbevolen literatuur - Zie bij Exegese en theologie OT 1 (BT2).

(Praktische) Homiletiek

Docent	Drs. A.T. van Olst	Module-code	BT3-(Prak)Hom
Toetsvorm	Opdrachten, schriftelijk tentamen en een preekvoorstel	Omvang	5 EC (2,5 EC in periode 1 en 2,5 EC in periode 2)
Tentamenduur	2 uur	Periode	BT3 / periode 1, 2 en 3
Tentamendata	15 januari 2026 Herkansing: 12 maart 2026	Colleges	Gemiddeld 3 college-uren per week (aantal uur praktisch deel varieert gedurende deze periodes)
Inleveren opdracht(en)	Via Teams. Diverse datums tussen februari en juli, zie Teams	Instapeis	N.v.t.

Zie voor informatie over deze module p. 82v.

Theologie Nieuwe Testament (Paulus)

Docent	Dr. A. van den Os	Module-code	BT3-ThNT-Pau
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen	Omvang	2,5 EC
Tentamenduur	2 uur	Periode	BT3 / periode 3
Tentamendata	30 maart 2026 Herkansing: 15 juni 2026 (Herkansing 2024-2025: 20 oktober 2025)	Colleges	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	Instapeis	Exegesevaardigheden Nieuwe Testament op bachelorniveau

Leerdoelen

De student:

- heeft kennis van en inzicht in de belangrijkste theologische thema's in de Paulinische literatuur;
- toont inzicht in de benadering van het *New Perspective on Paul*, weet daar een gefundeerde visie op te geven en deze te verbinden met grondbeginselen van de gereformeerde theologie;
- kan op basis van zijn kennis van enkele grondgedachten uit het *corpus Paulinum* een zelfstandige bijdrage aan theologische vragen leveren.

Eindtermen

1, 2, 3, 5, 9, 10

Leerlijnen AV

2.1, 2.2, 2.4, 3.1, 3.2, 5.1

Studielast

Hoor- en werkcolleges 9 uur
Zelfstudie 61 uur

Toetseisen

- Ridderbos, Herman, *Paulus: Ontwerp van zijn theologie*. Kampen: Kok 1984⁵ of later, 40-170, 197-278. [211 p. cat. 2 → 41 uur]
- Stuhlmacher, P., *Biblische Theologie des Neuen Testaments*, Band 1: Grundlegung: Von Jesus zu Paulus. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2005³, par. 17, 20. [57 p. cat. 1/2 → 14 uur]
- M.J. Gorman, "Pauline Theology. Perspectives, Perennial Topics, and Prospects", in: S. McKnight and N.K. Gupta (eds.), *The State of New Testament Studies. A Survey of Recent Research*. Grand Rapids: Baker Academic, 2019, 197-223. [26 p. cat. 3 → 4 uur]
- Collegestof. [→ 2 uur]

Aanbevolen literatuur

- Bruggen, Jakob van, *Paulus: Pionier voor de Messias van Israël*. Kampen: Kok, 2001.
- Dunn, James D.G., *The Theology of Paul the Apostle*. Edinburgh: T&T Clark, 1998.
- Marshall, I. Howard, *New Testament Theology: Many Witnesses, One Gospel*. Downers Grove, IL: IVP, 2004.
- Schreiner, Thomas R., *Paul, Apostle of God's Glory in Christ: A Pauline Theology*. Downers Grove, IL: IVP, 2001.

BT3 – PERIODE 4

Bachelorproef (incl. methodologie)

<i>Docent</i>	Een van de hoogleraren of docenten (inhoud) en dr. Rouwendal (methodologie)	<i>Module-code</i>	BT3-Bpr-M
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijke opdracht	<i>Omvang</i>	10 EC (colleges methodologie in periode 3)
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT3 / periode 1 en 3
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	Instructiecolleges over vraagstelling en planning in periode 1; werkcolleges in periode 3
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Tien werkdagen voorafgaand aan de vergadering van de Senaat in pdf ingeleverd te worden bij het secretariaat. Zie ook 'Bijzonderheden'.	<i>Instapeis</i>	Schrijfopdracht methodologie BT1 afgerond

Zie voor informatie over deze module p. 93v.

Dogmatiek 4: God de Heilige Geest

<i>Docent</i>	Dr. C.C. den Hertog (of één van de nieuwe docenten)	<i>Module-code</i>	BT3-Dog4-GHG
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT3 / periode 4
<i>Tentamendata</i>	18 juni 2026 Herkansing: 20 augustus 2026 (Herkansing 2024-2025: 15 januari 2026)	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Toetsdoelen

De student:

- kan verschillende opvattingen weergeven over a. rechtvaardiging, b. heiliging, c. de orde van het heil, d. doop, e. Avondmaal, f. Israël, g. de ecclesiologie, h. de eschatologie;
- is in staat deze opvattingen te illustreren aan de hand van voorbeelden uit de geschiedenis en het heden;
- kan de relevantie van systematisch-theologische discussies (op de genoemde gebieden) uitleggen en waarderen;
- kan een beredeneerde keuze maken in het debat over a. de aard van de rechtvaardiging, b. de legitimiteit van de kinderdoop, c. de aard van de sacramenten, d. de vragen rond de orde van het heil, e. de plaats van Israël, de verwachting van de kerk;
- kan beredeneerd de christelijke leer (op de bovengenoemde gebieden) toelichten en eventueel bekritisieren vanuit Bijbelse gegevens;
- kan complexe theologische teksten op de bovengenoemde gebieden samenvatten, analyseren en beredeneerd beoordelen.

Eindtermen

1, 2, 4a, 4c, 5, 6a

Leerdoelen AV

1.1, 3.1, 3.2, 4.1, 5.1, 5.2

Studielast

Hoorcolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 12 uur
Zelfstudie 49 uur

**Toetseisen
tentamen**

- Brink, G. van den en C. van der Kooij, *Christelijke dogmatiek: Een inleiding*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2012, 309-344; 517-678. [196 p. cat. 3 → 24 uur minus 6 uur (voorbereiding colleges) → 18 uur]
- Genderen, J. van en W.H. Velema, *Beknopte gereformeerde dogmatiek*. Kampen: Kok, 1992, 522-795. [273 p. cat. 3 → 34 uur minus 6 uur (voorbereiding colleges) → 28 uur]
- Collegestof. [→ 3 uur]

Hebreeuws 7

<i>Docent</i>	D.A.M. Sonneveld MA	<i>Module-code</i>	BT3-Hebr7
<i>Toetsvorm</i>	-Deeltoets paradigma 1 -Deeltoets vocabulaire -Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	3 uur	<i>Periode</i>	BT3 / periode 4
<i>Tentamendata</i>	25 juni 2026 Herkansing: 27 augustus 2026	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
	(Herkansing 2024-2025: 22 januari 2026)		
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	26 juni 2026 Herkansing: 28 augustus 2026	<i>Instapeis</i>	Tentamen Hebreeuws 5 met goed gevolg afgelegd

Toetsdoelen

Kennis – De student:

- onderhoudt de bij Hebreeuws 1-6 verworven kennis;
- verdiept de kennis van alle onderdelen van de syntaxis van het Bijbels Hebreeuws;
- breidt de kennis van de vocabulaire van het Bijbels Hebreeuws uit (naamwoorden, werkwoorden);

Inzicht en toepassing – De student:

- onderhoudt de bij Hebreeuws 1-5 verworven vaardigheden;
- kan moeilijkere Hebreeuwse teksten van verschillende genres analyseren en in het Nederlands vertalen.

Eindtermen

3, 5

Leerdoelen AV

1.3 en 2.4

Studielast

Hoor-, werk- en instructiecolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 24 uur (6 x 4 uur)
Zelfstudie 37 uur

Toetseisen

Tentamen:

- Baasten, M.F.J. en W.Th. van Peursen, *Leerboek van het Bijbels Hebreeuws, gebaseerd op J.P. Lettinga's Hulpboek bij de grammatica van het Bijbels Hebreeuws*. Leiden: Brill, 2012, Woordenlijst 3: Lijst van frequente werkwoorden (de eerste 160 werkwoorden).
- Lettinga, J.P., *Grammatica van het Bijbels Hebreeuws*, twaalfde, herziene editie door M.F.J. Baasten en W.Th. van Peursen. Leiden: Brill, 2012.
- Enkele gedeelten uit de Hebreeuwse Bijbel, door de docent op te geven (totaal ong. 100 verzen).
- Woordenlijst Hebreeuws-Nederlands, sectie 1-9

Te gebruiken

Zie onder Hebreeuws 4.

Integratiecolleges en studiereis naar Israël (of themadagen)

<i>Docent</i>	Hoogleraren en (gast)docenten	<i>Module-code</i>	BT1-IT
<i>Tentamenvorm</i>	Testimonium	<i>Omvang</i>	2,5 EC aan einde BT2
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT3 / periode 2 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 + 3 of 10 (college)dagen
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Data</i>	6 en 7 november (integratiecolleges) 7 t/m 16 april (studiereis) 8 t/m 10 april (alternatieve themadagen bij annulering studiereis)

Zie voor informatie over deze module p. 87.

Routes en Keuzemodules Bachelor en Master Theologie

18. Route Bachelor Theologie

Opleiding Bijbelvertalen

(voorbereidend op de *Minor Bible Translation van de VU Amsterdam*)

De route Bijbelvertaalwerk in de bachelor biedt studenten die belangstelling hebben voor het Bijbelvertaalwerk, met name in een niet-westerse context, een goede inleiding vanuit een overtuigd gereformeerd perspectief. De route richt zich op toerusting met het oog op beroepsmogelijkheden in het veld als bijbelvertaalconsulent. Concreet vormt de route een voorbereiding op de *minor Bible Translation in the Digital Age* (30 EC) die aan de VU Amsterdam wordt gegeven.

Het te volgen programma behelst:

- Routemodule: Bijbelvertalen in een missionaire context (5 EC, periode 2 en 3; ook te volgen als keuzemodule)
- (optioneel) Keuzemodule: God en de goden (2,5 EC, periode 1)
- (optioneel) Keuzemodule: Aramees 1 en 2 (beide 2,5 EC) (wordt in 2026-2027 in periode 2 en 3 aangeboden)

In het derde jaar doen de studenten de *minor Bible Translation in the Digital Age* (30 EC) aan de VU. Binnen de minor is er, na een toelatingsprocedure, de mogelijkheid om een buitenlandse stage (10 EC) bij Wycliffe te doen, mits Wycliffe er in slaagt een geschikte stageplek te vinden. De stage wordt begeleid vanuit de TUA. Neem voor het bespreken van stagemogelijkheden in een zo vroeg mogelijk stadium contact op met J.A. Karels.

Ruimte voor de Opleiding Bijbelvertalen is er via:

- een vrijstelling voor Praktische Theologie 4: Eredienst (2,5 EC) in BT2 periode 3, als de volledige route Bijbelvertalen in de Bachelor wordt gekozen
- vrije ruimte in BT1 periode 1-4 (10 EC) voor degenen die reeds Grieks op het VO hebben gedaan
- vrije ruimte in BT2 periode 4 (2,5 EC) (4 EC vanaf 2026-2027)
- minor in BT3 (27,5 EC) (30 EC vanaf 2027-2028)

Voor informatie over deze route kun je contact opnemen met de studieadviseur van de TUA en J.A. Karels MA en/of dr. J. van 't Spijker.

Routemodule: Bijbelvertalen in een missionaire context

<i>Docent</i>	J.A. Karels MA (coördinator), Dr. J. van 't Spijker, Dr. A. van den Os en gastdocenten uit het werkveld	<i>Module-code</i>	R-BvtMC
<i>Toetsvorm</i>	Portfolio van schriftelijke opdrachten, leesverslag en twee essays met presentatie	<i>Omvang</i>	5 EC (2,5 EC in periode 2 en 2,5 EC in periode 3)
<i>Tentamenduur</i>	n.v.t.	<i>Periode</i>	BT2 t/m BT3 / periode 2 en 3 (BT1 in overleg)
<i>Tentamendata</i>	n.v.t.	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	In overleg met docent	<i>Instapeis</i>	n.v.t.

Leerdoelen

De student:

- neemt kennis van de basisprincipes van het Bijbelvertalen en leert specifieke vertaalproblemen te identificeren, analyseren en op te lossen
- verdiept zich daarbij met name in het vertalen van Bijbelse kernbegrippen en theologische concepten in een niet-westerse context. Specifieke aandacht gaat uit naar een theologisch-hermeneutische bezinning op het vertalen van de namen van God de Vader, de Zoon en de Heilige Geest in missionaire context.
- bezint zich op een aantal specifieke thema's en vraagstukken die spelen in de context van bijbelvertalen in missionaire context in de 21^e eeuw (o.a. oral Bible translation, lokaal eigenaarschap, kwaliteit in Bijbelvertalingen, meertaligheid en culturele identiteit)

Eindtermen

3, 4a, 4c, 5, 6a

<i>Leerdoelen AV</i>	1.1, 1.3, 2, 3, 4.1, 5.4, 5.5
<i>Studielast</i>	Hoor- en werkcolleges 18 uur Collegevoorbereiding 42 uur Zelfstudie en leesverslag 40 uur Twee essays (één in periode 2, één in periode 3) 40 uur
<i>Toetseisen</i>	◦ De essays: - betreffen in afstemming met de docenten vastgestelde vraagstukken met betrekking tot Bijbelvertalen, éénmaal met een technische/theoretische vraagstelling, éénmaal met een praktische vraagstelling; - bonen een eigen en onderbouwde visie, gevoed door relevante literatuur en input vanuit de gevolgde colleges; - Hebben elk een omvang van 2500-3000 woorden ◦ Tijdens de collegereeks geeft de student van beide essays een presentatie, gevolgd door een plenaire bespreking.
<i>Aanbevolen literatuur</i>	- Barnwell, Katharine, <i>Bible Translation: An Introductory Course in Translation Principles</i>. Fourth edition. Dallas: SIL International, 2020. - Gutt, Ernst-August, <i>Translation and Relevance: Cognition and Context</i>. 2nd ed. Manchester: St. Jerome, 2000. - Hill, Harriet, Ernst-August Gutt, Margaret Hill, Christoph Unger, Rick Floyd, <i>Bible Translation Basics. Communicating Scripture in a Relevant Way</i>. Dallas: SIL International, 2011. - Hill, Harriet, <i>The Bible at Cultural Crossroads: From Translation to Communication</i>. Manchester [etc.]: St. Jerome Publishing, 2006. - Naudé, J.A. & P.H. van der Merwe (eds.) <i>Contemporary Translation Studies and Bible Translation: A South African Perspective</i>. Acta Theologica Supplementum 2. Bloemfontein: University of the Free State, 2002. - Noss, Philip A., Charles S. Houser, <i>A Guide to Bible Translation: People, Languages and Topics</i>. American Bible Society. Kindle Edition (2019). - Sanneh, Lamin, <i>Translating the Message: the Missionary Impact on Culture</i>. 2nd ed., revised and expanded. Maryknoll, NY: Orbis Books, 2009. - Wendland, Ernst, <i>Contextual Frames of References in Translation: A Coursebook for Bible Translators and Teachers</i>. Abingdon: Routledge, 2008. - Wilt, Timothy (ed.), <i>Bible translation: Frames of Reference</i>. Londen/New York: Routledge, 2014.

19. Routes Master Theologie

Driejarige opleiding Master theologie

Vanouds is deze driejarige academische master bedoeld voor hen die predikant willen worden in de Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland. Een aantal jaren geleden is hieraan zelfs nog een nadere toespitsing gegeven. Tevens zijn er ook altijd studenten vanuit andere kerken die deze opleiding als 'basisopleiding' volgen en daarnaast binnen hun eigen kerk nog een extra eigen vorming krijgen.

Juist onze complexe tijd en samenleving vraagt om academisch gevormde predikanten. We 'Denken om te dienen'. Maar denken doen we niet slechts met ons hoofd, daar is ons hart bij betrokken. Kennen en liefhebben gaan samen. Ook aan dat aspect geven we invulling. Er is ook geen scheiding tussen theorie en praktijk. Studenten die langs deze weg hun roeping volgen, krijgen in principe het programma zoals dat beschreven is op de volgende bladzijden.

Het is echter een misverstand dat deze grondige theologische master alleen maar voor toekomstige predikanten of kerkelijk werkers bedoeld is. Daarom geven we hieronder een aantal andere mogelijkheden aan, die laten zien dat deze diepgaande vorming ook voor andere taken binnen Gods koninkrijk geschikt is.

Opleiding Godsdienstleraar, eerstegraads

Degenen die een opleiding leraar eerstegraads godsdienstonderwijs willen volgen, kunnen als onderdeel van de master theologie aan de TUA de deeltijdopleiding Master Leraar Godsdienst aan de Christelijke Hogeschool Ede (CHE) volgen (90 EC). Informatie over deze master is te vinden op: [Deeltijd Master Leraar Godsdienst en Levensbeschouwing | Christelijke Hogeschool Ede \(che.nl\)](#)

Een (toekomstige) master theologie aan de TUA geeft recht op vrijstelling van de theologische onderdelen (30 EC) van de godsdienstlerarenopleiding aan de CHE. De colleges didactiek/ opvoedkunde (30 EC) en de praktijkonderdelen (30 EC) zijn verplicht.

Aan de TUA kan op basis van de eerstegraads godsdienstlerarenopleiding vrijstelling gevraagd worden voor:

- Module Kerkgeschiedenis CGK (2,5 EC)
- Module Kerk en Israël/Judaica (2,5 EC)
- Keuzemodules (15 EC)
- Stage (10 EC)
- Deel van de specialisatie i.o.m. de docent
- De eindschrijving voor de master aan de TUA kan mogelijk gecombineerd worden met het eindwerkstuk aan de CHE.

Toelatingsvoorwaarden:

1. Afgeronde bachelor theologie
2. Verklaring van afronding eerste masterjaar TUA (60 EC)

Voor informatie over de godsdienstlerarenopleiding kun je contact opnemen met de studieadviseur van de TUA en drs. L Snoek (tevens docent aan de CHE).

Opleiding Geestelijke Verzorging

Degenen die een opleiding tot Geestelijke Verzorging willen volgen, kunnen als onderdeel van de master theologie aan de TUA de deeltijdopleiding Master Geestelijke Verzorging aan de Radboud Universiteit Nijmegen (RUN) volgen (60 EC). Informatie over deze master is te vinden op: [Master Religiewetenschappen: Geestelijke Verzorging \(ru.nl\)](#)

Aan de TUA kan op basis van de master Geestelijke Verzorging vrijstelling gevraagd worden voor:

- Module Kerkgeschiedenis CGK (2,5 EC)
- Module Kerk en Israël/Judaica (2,5 EC)
- Keuzemodules (15 EC)
- Stage (10 EC)
- Deel van de specialisatie i.o.m. de docent
- De eindschrijving voor de master aan de TUA kan mogelijk gecombineerd worden met de eindschrijving aan de RUN.

Toelatingsvoorwaarden:

1. Afgeronde bachelor theologie

Stage in het kader van de master Geestelijke Verzorging kan gedaan worden bij stichting Cura Mare in Dirksland ([Zorg met hart en ziel - CuraMare](#)) o.l.v. drs. G.J.H. Vogel (gertjanvogel@gmail.com).

Voor informatie over de opleiding Geestelijke Verzorging kun je contact opnemen met de studieadviseur van de TUA.

Opleiding Missionair Werk

De route missionaire werk spitst zich, zeker naar het eind toe, op het actief betrokken zijn in het missionaire aspect van het kerk zijn. Wat zijn daarin de praktisch-theologische principes waarmee je te maken krijgt en waarvoor je komt te staan. In de specialisatie waarvan een verblijf bij All Nations in Londen deel uitmaakt, in een uitgebreide missionaire stage en in een doelgerichte minor die zich richt op de communicatie van het evangelie in de geseculariseerde samenleving van vandaag wordt hier aandacht gegeven.

Het te volgen programma:

- Programma bij All Nations in Londen ([Cross-Cultural Mission Training | All Nations Christian College](#)) (10 EC – samen te stellen in een overleg met dr. Van 't Spijker en All Nations; maakt deels onderdeel uit van de specialisatie)
- Specialisatie Missionair werk (45 EC)
- Minor communicatie van het evangelie in een seculiere context (15 EC)
- Stage (10 EC)

Voor het verblijf bij All Nations kan een beroep gedaan worden op het NL Scholarship: [NL Scholarship - Theologische Universiteit Apeldoorn \(tua.nl\)](#).

Aan de TUA kan op basis van bovenstaand programma vrijstelling gegeven worden voor:

- Module Kerkgeschiedenis CGK (2,5 EC)
- Module Kerk en Israël/Judaïca (2,5 EC)
- Keuzemodules (15 EC)
- Stage (10 EC)

Voor informatie over deze route kun je contact opnemen met de studieadviseur van de TUA en dr. J. van 't Spijker.

Opleiding Bijbelvertaalwerk

In vervolg op de route Bijbelvertaalwerk in de bachelor (zie hierover de informatie op p. 103v) wordt gewerkt aan een route Bijbelvertaalwerk in de master.

Voor informatie over deze route kun je contact opnemen met de studieadviseur van de TUA en J.A. Karels MA en/of dr. J. van 't Spijker.

Studiereis naar Israël

In het kader van de specialisatie in de master kan een studiereis naar Israël gemaakt worden met als doel:

- kennismaking met het land en verschillende stromingen in jodendom en christendom in Israël alsmede met messiasbelijdende Joden;
- kennismaking met de praktijk van de joods-christelijke ontmoeting;
- bestudering van één thema dat relevant is in deze ontmoeting.

Informeer bij de studieadviseur naar de mogelijkheden voor deze route.

20. Overzicht Keuzemodules Bachelor en Master Theologie

Keuzemodules	Docent	Frequentie	BT1	BT2	BT3	MT1	MT2
Alle periodes							
Bricolage		A	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Onderzoeksstage	<i>Div</i>	A				2,5/10	2,5/10
Praktijkoriëntatie	<i>Mentor of hoogleraar</i>	A	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Proponeren		A					2,5
Onderdelen van de specialisatie in de master kunnen als keuzemodule gedaan worden. E.e.a. in overleg met de docent. Voor de module informatie zie p. 163vv.	<i>nmb</i>	A				5/10	5/10
Periode 1							
Bijbelkennis	<i>MVn</i>	A	2,5	2,5	2,5		
God en de goden	<i>JSr</i>	A	2,5	2,5	2,5		
Grieks 1*	<i>JOs</i>	A	5				
Intertestamentaire literatuur: Identiteit en Verwachting	<i>AOs/AV/HWd/MMr</i>	C	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Latijn 3, Augustinus	<i>JOs</i>	A	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Periode 2							
Augustinus' exegese van de Romeinenbrief	<i>MWn</i>	A				2,5	2,5
Bijbelvertalen in een missionaire context	<i>Jks/JSr/AOs</i>	C	5	5	5	5	5
Grieks 2*	<i>JOs</i>	A	2,5				
Luther lezen	<i>CBe</i>	B		2,5	2,5	2,5	2,5
Septuaginta	<i>MMr/HWd</i>	B		2,5	2,5	2,5	2,5
Thomas van Aquino en de genade	<i>PRi</i>	C	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Periode 3							
Bijbelvertalen in een missionaire context (vervolg)	<i>Jks/JSr/AOs</i>	C	*	*	*	*	*
Calvin lezen	<i>CBe</i>	B		2,5	2,5	2,5	2,5
Economie voor theologen: geschiedenis en actualiteit	<i>JHI</i>	C	2,5	2,5	2,5		
Grieks 3*	<i>JOs</i>	A	2,5				
Kongress Psychotherapie und Seelsorge Würzburg (29 mrt t/m 2 apr 2026)	<i>Abk</i>	C		5	5	5	5
Leesvaardigheid wetenschappelijke literatuur Duits	<i>EBI</i>	A	0				
Latijn 1, basiscursus	<i>JOs</i>	A	5	5	5	5	5
Periode 4							
All Nations	<i>JSr</i>	A	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Erasmus en de Reformatie	<i>CBe</i>	C	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Geschiedenis van het gereformeerd Piëtisme	<i>JKp</i>	C	2,5/6	2,5/6	2,5/6	2,5/6	2,5/6
Kerk, recht en samenleving	<i>WZg</i>	A	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Latijn 2, basiscursus	<i>JOs</i>	A	5	5	5	5	5
Studiereis naar Israël	<i>Div</i>	C	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Theology and Bible Translation	<i>Jks/JSr</i>	C	2,5	2,5	2,5		
Vroegchristelijk Grieks	<i>JOs</i>	A	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5

Keuzemodules kunnen gezien worden als vrije ruimte die ook elders (buiten de TUA) kan worden ingevuld. Studenten van MT1 en MT2 kunnen daarnaast een minor kiezen als keuzemodule. Deze minors bedragen altijd 10 EC. De periode (of de periodes) waarin de minors worden gegeven, is te bepalen in overleg tussen student en docent.

Frequentie: A = jaarlijks, B = tweejaarlijks, C = in principe eenmalig. N.B. Het doorgaan van een keuzemodule hangt af van het aantal aanmeldingen.

* Deze module is verplicht voor hen die in hun vooropleiding geen Grieks hebben gehad. Studenten die wel Grieks in hun vooropleiding hebben gehad, mogen de ruimte voor Grieks 1 t/m 4 met andere keuzemodules vullen.

ALGEMENE KEUZEMODULES

Keuzemodule (verbredend/verdiepend): Bricolage ('vrije ruimte')

<i>Docent</i>	N.v.t.	<i>Module-code</i>	K-Bri
<i>Toetsvorm</i>	Divers	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT1 t/m MT3
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	N.v.t.
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams of e-mail. In overleg met docent	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Toetsdoelen</i>	Het verwerven van - theologische kennis op een nader te bepalen gebied; - praktische vaardigheden zoals prioriteiten stellen, plannen en gestructureerd werken.
<i>Eindtermen</i>	1, 12, 13 (BT1) 2a, 2b, 8 (BT2 en 3) 5, 6, 37 (MT)
<i>Leerdoelen AV</i>	1.3 (BT) 9 (MT) Verder afhankelijk van te volgen studieonderdelen (niveau is afhankelijk van het leerjaar waarin de student zich bevindt)
<i>Studielast</i>	Voorbeelden van activiteiten waarvoor studie-uren verkregen kunnen worden: ◦ Bijwonen van de kritiekcolleges (1 studie-uur per preekvoorstel. Admissiale master-studenten worden gedurende hun studie 2 keer ingeroosterd voor het leveren van preekvoorstellen en geacht altijd aanwezig te zijn bij de kritiekcolleges). ◦ Bijdrage aan de kritiekcolleges in de vorm van het leveren van kritiek (admissiale studenten worden ingeroosterd; niet-admissiale studenten kunnen zich hiervoor - m.h.o. op het opstellen van het rooster - opgeven in de maand augustus) (6 studie-uren). ◦ Bezoek aan een conferentie, inclusief het opstellen van een verslag (aantal studie-uren wordt bepaald door de examencommissie. Er kan geen subsidie aangevraagd worden indien van deze mogelijkheid gebruikgemaakt wordt). ◦ Bezoek Weetwatjegeloof.nl-studiedagen/-cursussen (toekenning studie-uren door examencommissie). ◦ Bijwonen van gastcolleges (1 studie-uur per college-uur). ◦ Werkzaamheden als student-assistent (onbetaald) voor hoogleraren (de betreffende hoogleraar bepaalt het aantal studie-uren).
<i>Toetseisen</i>	Zodra een student aangeeft zijn uren in te willen wisselen voor studiepunten, of wanneer de administratie bij het einde van de studie van de student constateert dat de student minimaal 70 studie-uren heeft ingeleverd, zal door de administratie een keuzemodule 'vrije ruimte' voor 2,5 EC worden aangemaakt. Deze module dient binnen één opleiding te worden voltooid. Dus binnen de bachelor of binnen de master.
<i>Bijzonderheden</i>	De student is er zelf verantwoordelijk voor dat de studie-uren bij de administratie worden ingeleverd om genoteerd te worden op de cijferlijst. De student kan aan de betreffende docent, begeleider of organisatie vragen het formulier 'toekenning studie-uren t.b.v. de module "vrije ruimte"' in te vullen, waarna hij (een kopie van) het ingevulde formulier inlevert bij de administratie. Het formulier kan ook dienen als bijlage bij het 'aanvraagformulier toekenning studie-uren' ten behoeve van een verzoek aan de examencommissie. De formulieren en verdere informatie zijn te verkrijgen bij de studieadviseur.

Keuzemodule/minor (verdiepend): Onderzoeksstage

<i>Docent</i>	Een van de hoogleraren of U(H)D's met onderzoeksaanstelling	<i>Module-code</i>	K-Ondzst MT-Mn-Ondzst
<i>Toetsvorm</i>	Paper / werkstuk	<i>Omvang</i>	2,5 EC (keuzemodule) 10 EC (minor)
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT1 t/m MT3 / alle periodes
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	Geen
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams of e-mail. In overleg met docent	<i>Instapeis</i>	In overleg

- Toetsdoelen*
- Het in de praktijk leren kennen van verschillende aspecten van onderzoek doen;
 - het professionaliseren van academische vaardigheden met betrekking tot het doen van onderzoek;
 - Het zich een beeld vormen van eigen mogelijkheden en interesses.
- Eindtermen* 2, 4, 5, 8, (14), (16), 17,19
- Leerdoelen AV* 1, 2, 3, 5, 9
- Studielast*
- Vorbereiden onderzoeksstage (contact zoeken met begeleider en vaststellen opdrachten en tijdspad) 10 uur (5 uur)
Onderzoeksgroep bijwonen 5 uur (2,5 uur)
Opdrachten uitvoeren 250 uur (55 uur)
Stageverslag 15 uur (7,5 uur)
- Vereisten*
- Het stageverslag moet de volgende onderdelen bevatten:
- persoonlijke doelstelling;
 - programma (met tijdschema);
 - lijst van alle opgeleverde stukken;
 - opgeleverde stukken;
 - eigen beleving van de werkzaamheden;
 - reflectie met leerpunten aan de hand van leerlijnen en eindtermen.
- Bijzonderheden*
- De onderzoeksstage bestaat uit meelopen en meewerken met een hoogleraar of U(H)D om ervaring op te doen met het doen van wetenschappelijk onderzoek.
 - Met het organiseren van de stage moet ruim op tijd begonnen worden. De student neemt, in overleg met de studieadviseur, contact op met een hoogleraar of U(H)D. De student stelt voor zijn stage de doelstelling vast, stelt in overleg met de begeleider een programma op waarin zoveel mogelijk aspecten van het wetenschappelijk onderzoek doen aan de orde komen en waarin een tijdschema is opgenomen.
 - Een tweede beoordelaar wordt aangewezen door de Senaat. Bij voorkeur is deze beoordelaar een academisch geschoolde professional uit het werkveld.
 - De student kan in overleg met de begeleider bepalen hoelang de stage zal duren, met een minimum van 10 weken en maximum van 1 studiejaar. Na de stage levert de student een stageverslag in, waarop de begeleider en tweede beoordelaar duidelijke feedback geven.
 - Voorbeelden van stage-onderdelen (deze lijst is niet uitputtend):
 - literatuur voor een onderzoek zoeken, ordenen, beperken, meelesen, samenvatten, bespreken, reviewen;
 - deel van onderzoeksartikel redigeren, schrijven;
 - publicatieproces van boek/artikel meemaken;
 - onderzoeksopzet maken;
 - onderzoeksgroep bijwonen;
 - congres/forumdiscussie bijwonen.
 - De student is verantwoordelijk voor het bij het secretariaat inleveren van een correct ingevuld contract, dat voorafgaand aan de start van de stage is ondertekend door de betrokkenen.

Keuzemodule (verbredend): Praktijkoriëntatie

<i>Stagebegeleider</i>	Dr. J. van 't Spijker (gemeentestage) Hoogleraar of docent (ander terrein)	<i>Module-code</i>	K-PrakOr
<i>Toetsvorm</i>	Evaluatieverslag en eindgesprek	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT1 t/m MT3 / alle periodes
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	Geen
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams of e-mail. In overleg met docent	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Toetsdoelen Het in de praktijk leren kennen van verschillende aspecten van het (mogelijk) toekomstige werkterrein en het zich een beeld vormen van eigen mogelijkheden en interesses.

Eindtermen 6, 8, 12, 14 (BT1)
4b, 6b, 7a, 7b, 8 (BT2 en 3)
7, 10, 23, 25 t/m 38 (MT)

Leerdoelen AV 1.1, 1.3, 2.3, 3.4, 5.2 (BT)
3, 6, 7, 8, 9 (MT)

Studielast Voorbereiding stage 5 uur
Stage 55 uur
Stageverslag 10 uur

Vereisten Het stageverslag moet de volgende onderdelen bevatten:

- doelstelling;
- programma (met tijdschema);
- eigen beleving van de werkzaamheden;
- leerpunten;
- notitie van de begeleider als bewijs van goedkeuring.

Bijzonderheden

- Optie 1: *Gemeentestage*
De student loopt gedurende 55 uur mee met een predikant/kerkelijk werker van een gemeente tijdens diens werkzaamheden. Daarbij moet gestreefd worden naar het kennismaken met zo veel mogelijk verschillende programmaonderdelen (pastoraat, catechese, preekvoorbereiding, jeugdwerk, vergaderingen, evangelisatie, kringwerk etc.).
- Optie 2: *Stage op een ander terrein*
Bijvoorbeeld op het terrein van instellingspastoraat, geestelijke verzorging, maatschappelijk werk, godsdienstonderwijs, zendingswerk of evangelisatie. Ook op deze terreinen moet gestreefd worden naar het kennismaken met een breed scala aan programmaonderdelen, zodat een goed beeld van de werkzaamheden verkregen wordt.
- Met het organiseren van de stage moet ruim op tijd begonnen worden. De student zoekt, in overleg met de stagebegeleider, een geschikte stageplek aan de hand van bestaande interesses en regelt zelf de toestemming van de betreffende begeleider en gemeente of organisatie. De student stelt voor zijn stage de doelstelling(en) vast, stelt in overleg met de begeleider een programma op en laat dit goedkeuren door zijn begeleider aan de TUA. Na de stage levert de student een stageverslag in, waarna een eindgesprek met de stagebegeleider plaatsvindt. De student mag, in overleg met de stagebegeleider, de stage verlengen, maar hiervoor kan geen compensatie worden verleend.
- De stage wordt gepland in de collegevrije periode. Bij problemen hierover beslist de Senaat.

Keuzemodule (verbredend): Proponeren

* *Admissiale studenten gaan na het verkrijgen van het preekconsent een verplicht aantal zondagen voor in de Christelijke Gereformeerde Kerken. Dit wordt in zijn totaliteit aangemerkt als keuzemodule van 2,5 EC.*

<i>Docent</i>	Senaat	<i>Module-code</i>	K-Prop
<i>Toetsvorm</i>	Evaluatieformulieren vanuit de kerken	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT2 en MT3, na ontvangst preekconsent
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	Geen
<i>Inleveren preekvoorstel- len en evaluaties</i>	Via e-mail en Teams. Zie hieronder 'bijzonderheden'.		

<i>Toetsdoelen</i>	De student: - verwerft de praktische vaardigheid in het schrijven van preken en het voorbereiden van de eredienst; - verwerft de vaardigheid van het voorgaan in de eredienst.
<i>Eindtermen</i>	3 t/m 6, 11 t/m 13, 19 t/m 21, 23, 24, 36 t/m 38
<i>Leerdoelen AV</i>	1, 2, 3, 4, 7, 9
<i>Toetseisen</i>	Minimaal 24 zondagen voorgaan in gemeenten van de CGK, in overleg met pretor en rector vastgesteld.
<i>Bijzonderheden</i>	- Voor de begeleiding is het belangrijk dat de aangewezen curator-begeleider en de examiner PT de preekvoorstellen en de evaluatieformulieren van de proponentenbeurten ontvangen. De student dient ervoor te zorgen dat zijn curator-begeleider én ds. C.J Droger (cjdroger@tua.nl) een kopie ontvangen van de evaluatieformulieren van de proponentenbeurten (die hij via de administratie ontvangt). - Tevens is het regel dat de student zijn curator-begeleider alle preekvoorstellen doet toekomen en tijdig informeert wanneer hij voor moet gaan bij een master I- resp. II-kritiekcollege zodat de curator-begeleider er, indien mogelijk, bij aanwezig kan zijn. - Zie ook de regelingen met betrekking tot de 'admissiale studenten' op SharePoint en de website.

KEUZEMODULES PERIODE 1

Keuzemodule (verbredend): Bijbelkennis

<i>Docent</i>	M. van Vlastuin (student-assistent)	<i>Module-code</i>	K-Bk
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT1 t/m BT3 / periode 1
<i>Tentamendata</i>	31 oktober 2025 Herkansing: 1 juli 2026 (op aanvraag bij dhr. J.E. Bulten)	<i>Colleges</i>	N.v.t.
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen De verwerving van kennis van de inhoud van de Bijbel, zowel Oude als Nieuwe Testament. Inleidend keuzemodule dat de student dwingt zijn Bijbelkennis op niveau te brengen dan wel te houden.

Eindtermen 2a

Leerlijnen Geestelijke instelling

Studielast Zelfstudie 70 uur (incl. algemene instructie van 0,5 uur)

Toetseisen
 ◦ Snoek, I., *Leerboek voor de bijbelse geschiedenis*. Kampen: Voorhoeve, 1974¹⁴, leerpunten 1-106 (m.u.v. p. 42-43, 'De Ceremoniële Wet'), 107-249, 265-367, 372-452, 459-492, 531-678, 684-730, 733-841. [275 p. cat. 1/2, → 69 uur] + leerpunten. 493-530. [leesstof → 1 uur]

De specifieke inhoud en vindplaatsen van Bijbelse zaken in de afzonderlijke hoofdstukken uit de Bijbel hoeft niet geleerd te worden.

Aanbevolen literatuur
 - Kole, I.A. (red.), *Oriëntatie in de bijbelse oudheidkunde*. Zoetermeer: Boekencentrum, 1994.
 - Rösel, M., *Bibelkunde des Alten Testaments: Die kanonischen und apokryphen Schriften*. Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag, 2008⁶.

Bijzonderheden Deze module kent geen colleges. Wel is er aan het begin een instructiemoment.

Keuzemodule (verbredend): God en de goden (Evangelistiek/Missiologie)

**Deze module kan gekozen worden als onderdeel van de opleiding Bijbelvertalen.*

<i>Docent</i>	Dr. J. van 't Spijker	<i>Module-code</i>	K-Ggn
<i>Toetsvorm</i>	Paper met presentatie	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT1 t/m BT3 / periode 1
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams. 4 november 2025 Herkansing: 27 januari 2026	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Toetsdoelen De student maakt kennis met en leert reflecteren op de plurale wereld van godsdiensten en religies vanuit christelijk perspectief en op de theologische vragen die daarmee samenhangen.

Eindtermen 1, 2a, 4a, 4b, 5a, 5b, 6a, 7a, 7b, 8

Leerdoelen AV 1.1; 1.3; 2.1; 2.3; 3.1; 3.2; 4.1; 5.1

Studielast Colleges 9 uur (12 x 45 minuten, waarvan 5 hoorcolleges, 5 werkcolleges en een afsluitend dubbelcollege voor de presentaties)
 Bestudering in groepsverband, als voorbereiding op de werkcolleges, van een aantal specifieke casussen en theologische vraagstukken die met het hoofdthema te maken hebben 50 uur
 Voorbereiding van de eindopdracht (zie toetseisen) 11 uur

- Toetseisen**
- De student werkt actief mee aan de voorbereiding in groepsverband van een aantal werkcolleges rond specifieke casussen en theologische vraagstukken.
 - De student schrijft een kort paper over een met het hoofdthema samenhangend (sub)onderwerp, en geeft daarover een presentatie tijdens het laatste dubbelcollege.
- Aanbevolen literatuur**
- Muck, Terry and Frances S. Adeney, *Christianity Encountering World Religions: The Practice of Mission in the Twenty-first Century*. Grand Rapids: Baker Academics, 2009.
 - Strange, Daniel, *Their Rock Is Not Like Our Rock: A Theology of Religions*. Grand Rapids: Zondervan, 2014.
 - Verkuyl, J., *Zijn alle godsdiensten gelijk?* Kampen: Kok, 1984⁵ of later.

Keuzemodule: Grieks 1

**Deze module is verplicht voor hen die in hun vooropleiding geen Grieks hebben gehad.*

Docent	Dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	Module-code	BT1-Gr1
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen, drie schriftelijke overhoringen	Omvang	5 EC
Tentamenduur	3 uur	Periode	BT1 / periode 1
Tentamendata	4 november 2025 Herkansing: 19 december 2025	Colleges	3 x 2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	Instapeis	N.v.t.

Zie voor informatie over deze module p. 39v.

Keuzemodule: Intertestamentaire literatuur: Identiteit en Verwachting

Docent	Dr. M.C. Mulder, dr. A. van den Os, Prof. dr. A. Versluis, dr. H. de Waard (coördinator)	Module-code	K-InterLit
Toetsvorm	Paper	Omvang	2,5 EC
Tentamenduur	n.v.t.	Periode	BT1 t/m MT3 / periode 1
Tentamendata	n.v.t.	Colleges	2 college-uren per week
Inleverdata opdracht(en)	4 november 2025 Herkansing: 27 januari 2026	Instapeis	n.v.t.

- Leerdoelen**
- De student:
- heeft basale kennis van de verschillende typen intertestamentaire literatuur (apocriefen, pseudepigraphen, Qumran e.a.);
 - heeft basale kennis van de wijze waarop in intertestamentaire literatuur gesproken wordt over geselecteerde thema's (incl. historische context, ontwikkelingen en relatie met OT en NT);
 - kan, met behulp van relevante hulpmiddelen (secundaire literatuur), intertestamentaire teksten interpreteren met inachtneming van het genre en de historische en literaire context;
 - kan de inhoud van intertestamentaire teksten relateren aan het Oude en Nieuwe Testament.
- Eindtermen** 1, 9, 10 (BT1); 2, 3, 5 (BT2-3); 1, 3, 5, 6, 8, 16-19 (MT)
- Leerdoelen AV** 1.3, 1.4, 2.4, 3.1-3.5, 5.1, 5.4, 5.5 (BT); 2-5 (MT)
- Studielast** Hoor- en werkcolleges 7,5 uur
Collegevoorbereiding, inclusief presentatie 16 uur
Schriftelijk werkstuk 46,5 uur
- Toetseisen** De student bereidt zich voor elk college grondig voor, door het maken van de opgegeven voorbereidingsopdracht (in te leveren via Teams, voorafgaand aan het college). (4 x 4 uur)

De student schrijft een paper (ca. 2000 woorden) over een specifieke thematiek in één of enkele intertestamentaire tekst(en). Tijdens het laatste college 'pitcht' iedere student het onderwerp van zijn paper. (46,5 uur)

Aanbevolen literatuur

- Charlesworth, J.H. (ed.), *The Old Testament Pseudepigrapha. Volume I and II*. London: Darton, Longman and Todd, 1983 of later.
- DeSilva, D.A., *Introducing the Apocrypha of Second Temple Judaism. Message, Context and Significance*. Grand Rapids: Baker Academic, 2018².
- Gurtner, D.M., *Introducing the Pseudepigrapha of Second Temple Judaism. Message, Context, and Significance*. Grand Rapids: Baker Academic, 2020.
- Helyer, Larry R., *Exploring Jewish Literature of the Second Temple Period: A Guide for New Testament Students*, Christian Classics Bible Studies. Downers Grove: IVP Academic, 2002.
- Janse, S., *De Apocriefe Boeken. Inleiding op de deuterocanonieke boeken*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2009.
- VanderKam, J.C., *An Introduction to Early Judaism*. Grand Rapids: Eerdmans, 2001.
- Vriezen, Th.C., A.S. van der Woude en F. Garcia Martinez, *Oudisraëlistische en Vroegjoodse literatuur*. Kampen: Kok, 2000.

Bijzonderheden

Er zijn vijf colleges (start in 2^e collegeweek), die als volgt worden ingevuld: 1. Algemene inleiding; 2. Thema: verkiezing; 3. Thema: Joodse identiteit in relatie tot andere volken; 4. Thema: toekomstverwachting, toegespitst op het duizendjarig rijk; 5. Pitches door studenten, met feedback door medestudenten en docenten.

Keuzemodule (verdiepend): Latijn 3, Augustinus

<i>Docent</i>	Dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	<i>Module-code</i>	K-Lat3-Aug
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT1 t/m MT3 / periode 1
<i>Tentamendata</i>	31 oktober 2025 Herkansing: 1 juli 2026 (op aanvraag bij dhr. Bulten)	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Basiscursus Latijn 1 en 2, of eindexamen Latijn

Toetsdoelen

Het onderhouden van de kennis van het Latijn, het ontwikkelen van vertaalvaardigheid en kennismaking met een preek van Augustinus. Aan het eind van de periode is de student in staat syntactische regels uit te leggen (kennis), syntactische verschijnselen te herkennen en te analyseren (inzicht), de Latijnse tekst van de bestudeerde preek van Augustinus op woord- en zinsniveau te doorgronden en te vertalen (kennis/inzicht), en vertalingen te vergelijken (toepassing).

Eindtermen

3a (BT)
1 (MT)

Leerdoelen AV

1.3 en 2.4 (BT); 2 (MT)

Studielast

Hoor- en instructiecolleges 9 uur (6 x 1,5 uur)
Collegevoorbereiding 24 uur (6 x 4 uur)
Zelfstudie 37 uur

Toetseisen

- De Latijnse teksten die tijdens de colleges behandeld zijn en enige achtergrondliteratuur. Welke tekst gelezen gaat worden, wordt in overleg vastgesteld.
- Een door de docent uit te reiken overzicht van de Latijnse syntaxis.

Aanbevolen literatuur

- Blaise, A. *A Handbook of Christian Latin: Style, Morphology, and Syntax*. Translated by Grant C. Roti. Washington: Brepols, 1994.
- Blaise, A. et H. Chirat. *Dictionnaire Latin-Français des auteurs chrétiens*. Turnhout: Brepols, 1993.
- Diercks, G.F. en N.H.C. van Loenen. *Kleine Latijnse Grammatica*. Houten: Uitgeverij Paul Brand, 1987⁵ of later.
- Pinkster, H. (red.), *Woordenboek Latijn-Nederlands*. Amsterdam: Amsterdam University Press, 1998 of later.
- Sleumer, A., *Kirchenlateinisches Wörterbuch*. Hildesheim: Georg Olms Verlag 2002.

KEUZEMODULES PERIODE 2

Keuzemodule (verbredend): Augustinus' exegese van de Romeinenbrief

<i>Docent</i>	Prof. dr. M.A. van Willigen	<i>Module-code</i>	K-AugExRom
<i>Toetsvorm</i>	Mondelinge presentaties (25% van het eindcijfer) Schriftelijk tentamen (75% van het eindcijfer)	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2,5 uur	<i>Periode</i>	MT1 t/m MT3 / periode 2
<i>Tentamendata</i>	13 januari 2026 Herkansing: 1 juli 2026 (op aanvraag bij dhr. Bulten)	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	In duo's of individueel tijdens college presenteren, na commentaar via Teams inleveren op 27 januari 2026. Herkansing: 2 april 2026	<i>Instapeis</i>	Bachelor Theologie en basiskennis van het Latijn (vwo of Latijn 1)

Leerdoelen

De student:

- kent de exegese van Augustinus op de Romeinenbrief;
- heeft *inzicht* in de theologische en exegetische uitgangspunten van deze denker met betrekking tot de exegese van de Romeinenbrief;
- is in staat de exegese van Augustinus een plaats te geven in zijn eigen exegese van de Romeinenbrief (toepassing in engere zin, namelijk binnen hetzelfde literaire document);
- is in staat om de exegetische inzichten van Augustinus te *plaatsen* in de exegese- en dogmaontwikkeling van de Vroege Kerk en de Reformatie (dus een historische inkadering);
- geeft er blijk van dat hij de inzichten van Augustinus *begrijpt* en *kan toepassen* in zijn eigen exegetische praktijk (toepassing in de bredere zin, buiten het literaire document);
- is in staat om Augustinus' exegese van de Romeinenbrief te vergelijken met de meer moderne exegese van de Romeinenbrief, bijvoorbeeld met die van Karl Barth.

Eindtermen

1 t/m 3, 5

Leerlijnen

Kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren, samenwerken, mondeling presenteren

Studielast

Hoorcolleges 9 uur
Zelfstudie/paper 61 uur [ongeveer 100 p. cat. 3]

Toetseisen

- Presentatie (25% van het eindcijfer). De student geeft samen met een medestudent(e) als duo een presentatie van een van tevoren opgegeven gedeelte uit de exegese van Augustinus over de Romeinenbrief.
- Schriftelijk tentamen (75% van het eindcijfer) over de behandelde collegestof + te lezen achtergrondinformatie.

Aanbevolen literatuur

Wordt bij het college nader aangegeven. In ieder geval zal de Latijnse tekst van Augustinus' exegese op de Romeinenbrief als uitgangspunt worden benut. Deze is te vinden in: Migne, *Patrologia Latina*, vol. 35: *Expositio quarumdam quaestionum in epistula ad Romanos*: 2063-2088. Parijs: Montfaucon, 1860, p. 2087-2106.

Verdere aan te bevelen literatuur: Patte, Daniël and Eugene TeSelle, *Engaging Augustine on Romans: Self, context, and theology in interpretation*. Harrisburg: Trinity Press International, 2002.

Keuzemodule: Bijbelvertalen in een missionaire context

*Deze module is onderdeel van de opleiding Bijbelvertalen.

<i>Docent</i>	J.A. Karels MA (coördinator), Dr. J. van 't Spijker, Dr. A. van den Os en gastdocenten uit het werkveld	<i>Module-code</i>	R-BvtMC
<i>Toetsvorm</i>	Portfolio van schriftelijke opdrachten, leesverslag en twee essays met presentatie	<i>Omvang</i>	5 EC (2,5 EC in periode 2 en 2,5 EC in periode 3)
<i>Tentamenduur</i>	n.v.t.	<i>Periode</i>	BT2 t/m BT3 / periode 2 en 3 (BT1 in overleg)
<i>Tentamendata</i>	n.v.t.	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	In overleg met docent	<i>Instapeis</i>	n.v.t.

Zie voor informatie over deze module p. 103v.

Keuzemodule: Grieks 2

*Deze module is verplicht voor hen die in hun vooropleiding geen Grieks hebben gehad.

<i>Docent</i>	Dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	<i>Module-code</i>	BT1-Gr2
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen Schriftelijke overhoringen in overleg	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	3 uur	<i>Periode</i>	BT1 / periode 2
<i>Tentamendata</i>	20 januari 2026 Herkansing: 17 maart 2026	<i>Colleges</i>	2 x 2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Grieks 1 afgerond

Zie voor informatie over deze module p. 43v.

Keuzemodule (verdiepend): Luther lezen

<i>Docent</i>	Drs. C.Th. Boerke	<i>Module-code</i>	K-LuthL
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT2 t/m MT3 / periode 2
<i>Tentamendata</i>	9 januari 2026 Herkansing: 1 juli 2026 (op aanvraag bij dhr. Bulten)	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	n.v.t.	<i>Instapeis</i>	Kerkgeschiedenis 3 (Luther/lutheranisme)

Toetsdoelen

- In staat zijn het oeuvre van Luther globaal te omschrijven en theologisch te typeren.
- In staat zijn een brontekst in de historische context te plaatsen.
- In staat zijn een brontekst te analyseren en daarin kenmerken van Luthers theologie en spiritualiteit te herkennen.
- In staat zijn de inhoud van een brontekst uit te leggen.
- In staat zijn de relevantie van een tekst aan te geven voor de eigen tijd en spiritualiteit.

Eindtermen

1, 2, 5, 8 (BT)
1, 2, 3, 5 (MT)

Leerdoelen AV

2.1, 3.2 (BT)
2, 5 (MT)

Studielast

Werkcolleges: 9 uur
Zelfstudie: 61 uur

- Toetseisen** Het schriftelijk tentamen bestaat uit vragen over de onderstaande literatuur en de analyse van een of enkele bronteksten.
- Beutel, A. (Hg.), *Luther Handbuch*. Tübingen: Mohr Siebeck 2005, 2010² of 2017³, p. 258-459 (afdeling C Werk: Gattungen, Themen, Strukturen). [200 p. cat. 2 → 40 uur]
 - Teksten van Luther die tijdens de colleges zijn besproken en de daarbij gemaakte aantekeningen. Voor deze teksten wordt gebruik gemaakt van: Selderhuis, Herman J. (red.), *Luther Verzameld*, Deel I en II. Utrecht: Kok 2016. [100 p. cat. 2 → 21 uur]
- Bijzonderheden** Aan het begin van de colleges worden de te lezen teksten in overleg vastgesteld.

Keuzemodule (verdiepend): Septuaginta

<i>Docent</i>	Dr. M.C. Mulder en dr. H. de Waard	<i>Module-code</i>	K-Sept
<i>Toetsvorm</i>	Presentaties; schriftelijk werkstuk	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT2 t/m MT3 / periode 2
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	4 november 2025 Herkansing 27 januari 2026	<i>Instapeis</i>	Grieks 1 t/m 3 (of eindexamen vwo); Hebreeuws 1 t/m 3; Inleiding Exegese OT

- Leerdoelen** De student:
- verdiept zijn kennis van het ontstaan, de overlevering en het karakter van de Septuaginta;
 - verdiept zijn inzicht in het belang van Septuaginta-studies voor oud- en nieuwtestamenteel onderzoek;
 - kan vruchtbaar gebruik maken van de Septuaginta bij zijn bestudering van Oude en Nieuwe Testament.
- Eindtermen** 2, 3, 5 (BT)
1, 3, 5, 6, 8, 16-19 (MT)
- Leerdoelen AV** 1.4, 2.2-2.4, 3.1-3.5, 5.4 (BT)
1-5, 9 (MT)
- Studielast** Werkcolleges met presentaties over gestudeerde literatuur 9 uur
Collegevoorbereiding en -verwerking, inclusief presentatie 24 uur
Schriftelijk werkstuk 37 uur
- Toetseisen**
- Karen H. Jobes & Moisés Silva, *Invitation to the Septuagint*. Grand Rapids: Baker Academic, 2015² (leesverslag).
 - Actieve participatie tijdens colleges, inclusief een presentatie.
 - Schriftelijk werkstuk over een in overleg vast te stellen onderwerp, waarin de op college besproken literatuur wordt verwerkt.
- Aanbevolen literatuur**
- Martin Hengel, *The Septuagint as Christian Scripture: Its Prehistory and the Problem of Its Canon*. Edinburgh/New York: T&T Clark, 2002.
 - Wolfgang Kraus & Martin Karrer (Hrsg.), *Septuaginta Deutsch: das griechische Alte Testament in deutscher Übersetzung*. Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 2010².
 - Martin Karrer & Wolfgang Kraus (Hrsg.), *Septuaginta Deutsch: Erläuterungen und Kommentare zum griechischen Alten Testament*. Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 2011.
 - Albert Pietersma & Benjamin G. Wright (eds.), *A New English Translation of the Septuagint and the Other Greek Translations Traditionally Included under That Title*. New York/Oxford: Oxford University Press, 2007.
 - Emanuel Tov, *The Text-Critical Use of the Septuagint in Biblical Research*. Winona Lake: Eisenbrauns, 2015³.

Keuzemodule (verdiepend): Thomas van Aquino over genade

<i>Docent</i>	Dr. P.L. Rouwendal	<i>Vakcode</i>	K-ThvAq
<i>Toetsvorm</i>	Tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT1 t/m MT2 periode 2
<i>Tentamendata</i>	23 januari 2026 Herkansing: 1 juli 2026 (op aanvraag bij dhr. Bulten)	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Geen

Toetsdoelen

De student:

- heeft kennis van en inzicht in de theologische methodiek (scholastiek) van Thomas van Aquino, en van zijn opvattingen over "genade";
- kan methodiek en opvattingen plaatsen in historische context van Thomas;
- reflecteert op de bruikbaarheid van methodiek en opvattingen voor het hedendaags theologiseren;
- heeft inzicht in de continuïteit en discontinuïteit van Thomas' opvattingen over genade met die van de Reformatie en latere gereformeerde theologie
- heeft kennis van protestantse visies op Thomas en kan die beoordelen op grond van Thomas' eigen geschriften.

Eindtermen

1, 2, 4, 9, 10, 12, 13 (BT1), 1, 2, 5, 6, 8 (BT2-3), 2, 4, 6, 11, 18, 19 (MT)

Leerdoelen AV

BT: 1.5, 2.1-2.4, 3.2, 3.4, 3.5, 4.1, 4.3, 4.5, 5.1-5.5
MT: 1, 2, 5, 7, 8, 9

Studielast

Colleges: 9 uur

Collegevoorbereiding: 11 uur + lezing van deel tentamenstof.

Literatuurstudie: 50 uur. Een deel van de literatuur voor het tentamen behoort mede tot de collegevoorbereiding.

Colleges

- gezamenlijke lezing en bespreking van delen van Thomas' *Summa Theologia* deel I-II, over genade (quaestio 109-114) (in Engelse vertaling);
- bespreking en beoordeling van (protestantse) secundaire literatuur over Thomas:
 - De Chirico, Leonardo. *Engaging with Thomas Aquinas: An Evangelical Approach*. 1st ed. La Vergne: Inter-Varsity Press, 2024. [172 p. leesstof → 11 uur]
 - Elders, L.J., en C.A. Tukker. *Thomas van Aquino: zijn leven, werk en invloed*. Leiden: Groen [u.a.], 1992, 9-24, 73-91, 184-227.

Toetseisen

- Thomas van Aquino, *New English Translation of St. Thomas Aquinas's Summa Theologiae (Summa Theologica) Part 1-2*, by Alfred J. Freddoso, (online) 'Grace', question 109-114. [46 p. cat. 1 → 16 uur]
- Bauerschmidt, Frederick Christian. *Thomas Aquinas: Faith, Reason, and Following Christ*. Christian Theology in Context. Oxford New York: Oxford University Press, 2013, 229-263. [34 p. cat. 1 → 11 uur]
- Elders, L.J., en C.A. Tukker. *Thomas van Aquino: zijn leven, werk en invloed*. Leiden: Groen, 1992, 9-24, 73-91, 184-227. [66 p. cat. 2 → 13 uur]
- Wawrykow, Joseph. 'Grace'. In *The theology of Thomas Aquinas* onder redactie van Rik van Nieuwenhove en Joseph Wawrykow. Notre Dame IN: University of Notre Dame Press, 2010, 192-221. [29 p. cat. 1 → 6 uur]

Aanbevolen literatuur

- Feser, Edward. *Aquinas: A Beginner's Guide*. Oneworld Beginner's Guides. Oxford: Oneworld, 2009.
- Kerr, Fergus. *Thomas Aquinas: a Very Short Introduction*. Very short introductions 214. Oxford; New York: Oxford University Press, 2009.
- Nieuwenhove, Rik van, en Joseph Wawrykow, red. *Theology of Thomas Aquinas, The*. Notre Dame IN: University of Notre Dame Press, 2010.
- Pesch, Otto Hermann. *Thomas von Aquin: Grenze und Grösse mittelalterlicher Theologie. Eine Einführung*. Mainz: Matthias-Grünwald-Verl, 1988.
- Wawrykow, Joseph Peter. *God's Grace and Human Action: 'Merit' in the Theology of Thomas Aquinas*. Paperback edition. Notre Dame, Indiana: University of Notre Dame Press, 2016.

Bijzonderheden Van studenten wordt een actieve en kritische houding verwacht bij de lezing en bespreking.
Het laatste college wordt verzorgd door dr. H.J.M.J. Goris (Universiteit Tilburg), lid van de Pauselijke Academie van St. Thomas van Aquino.

KEUZEMODULES PERIODE 3

Keuzemodule: Bijbelvertalen in een missionaire context (vervolg)

*Deze module is onderdeel van de opleiding Bijbelvertalen.

<i>Docent</i>	J.A. Karels MA (coördinator), Dr. J. van 't Spijker, Dr. A. van den Os en gastdocenten uit het werkveld	<i>Module-code</i>	R-BvtMC
<i>Toetsvorm</i>	Portfolio van schriftelijke opdrachten, leesverslag en twee essays met presentatie	<i>Omvang</i>	5 EC (2,5 EC in periode 2 en 2,5 EC in periode 3)
<i>Tentamenduur</i>	n.v.t.	<i>Periode</i>	BT2 t/m BT3 / periode 2 en 3 (BT1 in overleg)
<i>Tentamendata</i>	n.v.t.	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	In overleg met docent	<i>Instapeis</i>	n.v.t.

Zie voor informatie over deze module p. 103v.

Keuzemodule (verdiepend): Calvin lezen

<i>Docent</i>	Drs. C.Th. Boerke	<i>Module-code</i>	K-CalvL
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT2 t/m MT3 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	19 maart 2026 Herkansing: 26 augustus 2026 (op aanvraag bij dhr. Bulten)	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	n.v.t.	<i>Instapeis</i>	Kerkgeschiedenis 4 (Calvin/calvinisme)

<i>Toetsdoelen</i>	- In staat zijn het oeuvre van Calvin globaal te omschrijven en theologisch te typeren. - In staat zijn een brontekst in de historische context te plaatsen. - In staat zijn een brontekst te analyseren en daarin kenmerken van Calvijn's theologie en spiritualiteit te herkennen. - In staat zijn de inhoud van een brontekst uit te leggen. - In staat zijn de relevantie van een tekst aan te geven voor de eigen tijd en spiritualiteit.
<i>Eindtermen</i>	1, 2, 5, 8 (BT) 1, 2, 3, 5 (MT)
<i>Leerdoelen AV</i>	2.1, 3.2 (BT) 2, 5 (MT)
<i>Studielast</i>	Werkcolleges: 9 uur Zelfstudie: 61 uur
<i>Toetseisen</i>	Het schriftelijk tentamen bestaat uit vragen over de onderstaande literatuur ende analyse van een of enkele bronteksten ◦ Selderhuis, Herman J. (red.), <i>Calvin Handboek</i>. Kampen: Kok 2008, p. 259-408. [150 p. cat. 2 → 31 uur] ◦ Teksten van Calvin die tijdens de colleges zijn besproken en de daarbij gemaakte aantekeningen. Voor deze teksten wordt gebruik gemaakt van: Selderhuis, Herman J. (red.), <i>Calvin Verzameld</i>, Deel I en II. Utrecht: KokBoekencentrum, 2019 en van: Johannes Calvin, <i>Institutie</i> (vert. door C.A. de Niet) deel I en II. Houten: Den Hertog 2009. [150 p. cat. 2 → 30 uur]
<i>Aanbevolen literatuur</i>	- Spijker, W. van 't, <i>Bij Calvin in de leer. Een handleiding bij de Institutie</i>. Houten: Den Hertog 2009².

Bijzonderheden - Aan het begin van de colleges worden de te lezen teksten in overleg vastgesteld.

Keuzemodule: Economie voor theologen: geschiedenis en actualiteit

<i>Docent</i>	Dr. J.W. Hengstmengel	<i>Code</i>	K-EcvTh
<i>Toetsvorm</i>	Mondeling tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	45 minuten	<i>Periode</i>	BT1 t/m BT3 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	In overleg met de docent.	<i>Colleges</i>	4 colleges van 4 klokuren binnen 4 weken
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Basiskennis van de kerk- en theologiegeschiedenis

Toetsdoelen De student:

- heeft kennis van de historische wisselwerking tussen theologie en economisch denken van de vroege kerk tot het heden;
- heeft inzicht in de achtergrond en de essentie van de belangrijkste theologisch-economische kwesties uit het verleden;
- vormt een mening over de roeping van theologen en predikanten in het maatschappelijk en economisch debat;
- kan reflecteren op de relevantie van de gereformeerde theologie bij het doordenken van hedendaagse economische vraagstukken;

Eindtermen 2, 3, 4, 7, 9, 10 (BT1)
1, 3b, 4a, 4c, 5b, 6a (BT2 en 3)

Leerdoelen AV Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren
Studielast Hoor- en werkcolleges 16 uur
Collegevoorbereiding en zelfstudie 54 uur

Toetseisen

- Asselt, W.J. van, "Een roepende zonde". Gisbertus Voetius (1589–1676) en zijn strijd tegen de lombarden'. In M.F. Farag e.a. (red.), *Armzalig of armlastig? Armoede als vraagstuk en inspiratiebron voor de theologie*. Utrecht: Faculteit Godgeleerdheid Universiteit Utrecht, 2006, 86-103 [online beschikbaar: <https://dspace.library.uu.nl/handle/1874/22639>].
- Bavinck, Herman, *Christelijke beginselen en maatschappelijke verhoudingen*. Utrecht: G.J.A. Ruys, 1908 [Full tekst beschikbaar via TUA catalogus].
- Le Goff, Jacques, *De woekeraar en de hel. Economie en religie in de middeleeuwen*. Amsterdam: Wereldbibliotheek, 1987 [nader te bepalen selecties]
- Hengstmengel, Joost, *Hemelse zaken. De kerkvaders over economie*. Amsterdam: Buijten & Schipperheijn Motief, 2019 [verplicht aan te schaffen].
- Kouwenhoven, A. *De dynamiek van christelijk sociaal denken*. Nijkerk: Callenbach, 1989 [nader te bepalen selecties].
- Polder, Johan, "Calvijn en de economie", in J. van der Knijff (red.), *De relevantie van Calvijn*. Kampen: De Groot Goudriaan, 69-90.
- Vries, J.P. de, *Theologische blik op economische vragen. Capita selecta uit de economische ethiek*. Buijten & Schipperheijn Motief, 2019 [verplicht aan te schaffen].

Aanbevolen literatuur

- Van Geest, Paul & Lans Bovenberg, *Kruis en munt. De raakvlakken van economie en theologie*. Utrecht: KokBoekencentrum, 2021.
- Jongeneel, R.A., *Economie van de barmhartigheid. Een christelijk-normatieve visie op economie*. Kampen: Kok, 1996.

Bijzonderheden Deze module wordt verzorgd door een gastdocent van School voor Religie en Theologie van de Vrije Universiteit Amsterdam.

Keuzemodule: Grieks 3

*Deze module is verplicht voor hen die in hun vooropleiding geen Grieks hebben gehad.

<i>Docent</i>	Dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	<i>Module-code</i>	BT1-Gr3
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen Schriftelijke overhoringen in overleg	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	3 uur	<i>Periode</i>	BT1 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	26 maart 2026 Herkansing: 11 juni 2026 (tijdens All Nations)	<i>Colleges</i>	2 x 2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Grieks 1 en 2 afgerond

Zie voor informatie over deze module p. 46.

Keuzemodule: Kongress Psychotherapie und Seelsorge Wurzburg

<i>Docent</i>	Dr. A. van den Brink	<i>Code</i>	K-KonPuS
<i>Toetsvorm</i>	Essay	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT2 t/m MT2 / periode 3 (De studiereis is van 29 mei tot 2 april 2026)
<i>Tentamendata</i>	n.v.t.	<i>Colleges</i>	geen
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	26 juni 2026 Herkansing: 28 augustus 2026	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Toetsdoelen</i>	De student: - weet welke visies er op de verhouding tussen theologie en psychologie bestaan in het Duitstalig deel van Europa; - ontwikkelt een eigen visie op de verhouding tussen theologie en psychologie; - krijgt praktische handvatten om psychologische expertise in het pastoraat te integreren; - kan de nieuw-opgedane kennis toepassen op een concreet probleem op het snijvlak van theologie en psychologie.
<i>Eindtermen</i>	BT. 3b, 7a, 7b, 8 MT. 8, 26, 27, 35
<i>Leerdoelen AV</i>	1.1; 2.1; 2.2; 2.4; 2.5; 3.1; 3.3; 3.4; 4.1; 4.2; 5.1 (BT) 2, 3, 5, 8 (MT)
<i>Studielast</i>	Bezoeken conferentie: 30 uur Zelfstudie: 95 uur Schrijven essay: 15 uur
<i>Toetseisen</i>	◦ Het essay: - betreft een concreet probleem of vraagstuk op het snijvlak van theologie en psychologie; - toont een eigen en onderbouwde visie, gevoed door zowel relevante literatuur als input vanuit het bezochte congres; - bevat 2000-3000 wrd., exclusief de citaties. ◦ Johnson, Eric L. (red.), <i>Psychology & Christianity: Five Views</i>. Second Edition. Downers Grove, IL: IVP Academic, 2010. [ca. 300 p. → 40 uur] ◦ Utsch, M. en S. Demmrich, <i>Psychologie des Glaubens. Einführung in die Religionspsychologie</i>. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht Verlage, 2023. [ca. 300 p. → 55 uur]
<i>Bijzonderheden</i>	Dit keuzevak kan niet gevolgd worden door eerstejaars studenten. De studiereis is van 29 mei tot 2 april 2026.

Keuzemodule (verbredend): Leesvaardigheid wetenschappelijke literatuur Duits

<i>Docent</i>	F. van Brussel-Lankamp M Ed	<i>Module-code</i>	K-Duits
<i>Toetsvorm</i>	Testimonium	<i>Omvang</i>	0 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT1 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 x 4 college-uren
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Toetsdoelen</i>	De student: - vergroot zijn vaardigheid om wetenschappelijke literatuur te lezen, zodanig dat de kern van de tekst voor de student duidelijk is; - leert de kern uit Duitse teksten te halen door zicht te krijgen op zinsstructuren, verbindingswoorden en grammaticale constructies; - kan concentrisch lezen i.p.v. lineair: niet van voor naar achter, maar eerst globaal en dan via volgende leesrondes; - kan samenvattend en structurerend lezen i.p.v. vertalend; - vergroot zijn kennis van Duitse zinsstructuren, verbindingswoorden en grammatica, waardoor het tekstbegrip van Duitstalige teksten toeneemt; - kent enkele strategieën die hij/zij kan inzetten om teksten betere te begrijpen.
<i>Studielast</i>	Hoor- en werkcolleges 6 uur Collegevoorbereiding: bestanden op Teams en te lezen bladzijdes uit Hauschild, Wolf-Dieter und Volker Henning Drecol, <i>Lehrbuch der Kirchen- und Dogmengeschichte, Band 1, Völlig überarbeitete Neuauflage</i>. Gütersloh: Gütersloher Verlagshaus, 2016.
<i>Toetseisen</i>	◦ Actieve participatie tijdens de colleges
<i>Aanbevolen websites</i>	- www.duits.de - www.uitmuntend.de - https://sslleiden.nl/examentraining/duits
<i>Bijzonderheden</i>	De keuzemodule is een faciliteit die de TUA kosteloos aan de student aanbiedt. Aan deze module kunnen geen studiepunten worden ontleend. Zie voor meer informatie p. 18 van deze studiegids.

Keuzemodule (verbredend): Latijn 1, basiscursus

<i>Docent</i>	Dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	<i>Module-code</i>	K-Lat1
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	3 uur	<i>Periode</i>	BT1 t/m MT3 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	16 maart 2026 Herkansing: 26 augustus 2026 (op aanvraag bij dhr. Bulten)	<i>Colleges</i>	2 x 2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Toetsdoelen</i>	Eerste kennismaking met Latijn. De student verwerft kennis van de woorden, vormleer en syntaxis die aan bod komen in les 1 t/m 9 van <i>Latinitas</i> . Aan het eind van de periode is de student in staat de betekenis te geven van losse Latijnse woorden (kennis), de grammaticale vormen te herkennen en te analyseren (inzicht), syntactische regels uit te leggen (kennis) en een eenvoudige Latijnse tekst met behulp van een woordenlijst te vertalen (toepassing).
<i>Eindtermen</i>	3a (BT) 1 (MT)
<i>Leerdoelen AV</i>	1.3, 2.4 (BT); 2 (MT)
<i>Studielast</i>	Hoor- en instructiecolleges 18 uur (6 x 3 uur) Collegevoorbereiding 48 uur (12 x 4 uur)

Zelfstudie 74 uur

Toetseisen

- Les 1 t/m 9 van *Latinitas*.

*Verplicht
aanschaffen*

- Diercks, G.F. en N.H.C. van Loenen. *Kleine Latijnse Grammatica*. Houten: Uitgeverij Paul Brand, 1987⁵ of later.
- Oranje, H. *Latinitas: Cursus Latijn*. Amsterdam: VU Uitgeverij, 2001, 2^e herziene druk.
- Oranje, H., *Latinitas: Grammatica en uitwerkingen*. Amsterdam: VU Uitgeverij, 2001, 2e herziene druk.

*Aanbevolen
literatuur*

- Pinkster, H. (red.). *Woordenboek Latijn-Nederlands*. Amsterdam: Amsterdam University Press, 1998 of later.

KEUZEMODULES PERIODE 4

Keuzemodule (verbredend): All Nations

Introduction to integral mission in the intercultural, interreligious, post-Christian city of London

<i>Responsible lecturer</i>	Dr. J. van 't Spijker	<i>Subject code</i>	K-MisMetr
<i>Examination</i>	Portfolio	<i>Study credits</i>	2,5 EC
<i>Duration of exam</i>	Not applicable	<i>Period</i>	From BT1 up to MT3/ Period 4 God willing June 7 –14, 2025
<i>Date of exam</i>	Not applicable	<i>Classes</i>	See program
<i>Submission date</i>	In consultation with the responsible lecturer	<i>Pre-requirements</i>	Preliminary readings

<i>Aims</i>	The student: - gets acquainted with the basic theological questions, issues and challenges a missionary worker is confronted with in the intercultural, interreligious and post-Christian city of London (Great Britain); - learns to reflect on these questions, issues and challenges in participating in an intercultural learning community, viz. All Nations in London.
<i>Goals</i>	1, 4a, 4b, 4c, 5b, 6a, 7a, 7b, 8 (BT) 5, 7, 8, 10, 13, 15, 16, 23, 36, 37 (MT)
<i>Study skills</i>	1.1; 1.3; 2.1; 2.3; 3.1; 3.2; 4.1; 5.1 (BT) 1, 2, 3, 4, 6 (MT)
<i>Study load</i>	This module exists in a working visit of a week to All Nations in London, where the students participate partly in the study-program of All Nations, and where visits are made to at least two intercultural/interreligious initiatives in London. In individual and group reflection, the different parts of the program are being prepared (preliminary readings) and worked out (a final reflection paper).
<i>Literature</i>	◦ To be chosen yet by the staff of All Nations.
<i>Comments</i>	This module is co-organized by the Deputies of Mission and the Deputies of Diaconate of the Christelijke Gereformeerde Kerken in the Netherlands. The maximum number of students is 12. The student contributes partially to the financial costs of this course.

Keuzemodule: Erasmus en de Reformatie

<i>Docent</i>	Drs. C.Th. Boerke	<i>Vakcode</i>	K-ErasRef
<i>Toetsvorm</i>	Literatuurreview	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	n.v.t.	<i>Periode</i>	BT1–MT3 / periode 4
<i>Tentamendata</i>	n.v.t.	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	26 juni 2026 Herkansing: 28 augustus 2026	<i>Instapeis</i>	Kerkgeschiedenis 1 t/m 3

<i>Leerdoelen</i>	- Kennis van de biografie en theologie van Erasmus op hoofdpunten. - Inzicht in de betekenis van Erasmus voor de Reformatie. - Analyse en beoordeling van enkele bronteksten en die in historisch kader kunnen plaatsen. - Inzicht in de theologische positie van Erasmus tussen Rome enerzijds en Reformatie anderzijds.
<i>Eindtermen</i>	1, 2, 5 (BT) 1, 2, 3, 5 (MT)
<i>Leerdoelen AV</i>	1.1, 2.1, 3.1 (BT) 1, 2, 3 (MT)

<i>Studielast</i>	Colleges: 9 uur Literatuurreview: 61 uur
<i>Toetseisen</i>	◦ Literatuurreview: Schrijf een review van een boek over Erasmus, over één van zijn werken of over een thema uit zijn theologie. De titel wordt in overleg met de docent gekozen. Omvang: maximaal 2000 wrd.

Keuzemodule: Geschiedenis van het gereformeerd Piëtisme

<i>Docent</i>	Dr. J. van de Kamp	<i>Module-code</i>	K-GesGeP
<i>Toetsvorm</i>	Mondelinge presentatie	<i>Omvang</i>	2,5 EC (naar wens uit te breiden tot 6 EC)
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT1 t/m MT3 / periode 4 (periode 6 aan VU, juni)
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	6 college-uren per week, 3 weken lang
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	26 juni 2026 Herkansing: 28 augustus 2026	<i>Instapeis</i>	n.v.t.

<i>Toetsdoelen</i>	De student: - heeft een overzicht van de theologische en historische ontwikkelingen binnen het gereformeerd piëtisme en aanverwante stromingen in de vroegmoderne tijd (kennis); - kan bronnen betreffende deze stromingen met behulp van secundaire literatuur interpreteren en analyseren (inzicht); - heeft de vaardigheid om de bereikte resultaten op een verantwoorde wijze te presenteren (toepassing).
<i>Eindtermen</i>	1, 2a, 2b, 3a, 3b, 4a, 4c, 5a, 5b (BT) 2-3, 4-6, 8, 11, 18-19 (MT)
<i>Leerdoelen AV</i>	2.2, 3.1, 3.2, 3.3, 3.5 (BT); 1, 2, 4, 5 (MT).
<i>Studielast</i>	Hoor- en werkcolleges 18 uur Vorbereiding colleges 35 uur Mondelinge presentatie: voorbereiding 17 uur
<i>Toetseisen</i>	◦ Mondelinge presentatie waarbij de student een fragment van een primaire tekst inbedt in een hoofdstuk van: - Hall, David H., <i>The Puritans. A Transatlantic History</i>. Princeton: Princeton University Press, 2019. [520 p. leesstof → ca. 35 uur]
<i>Bijzonderheden</i>	Deze module wordt aangeboden vanuit het Research Center Puritanism and Piety (ReCePP) (samenwerking TUA en HHS/VU) en wordt aan de Vrije Universiteit in Amsterdam gegeven. Voor aanmelding, zie: https://vu.nl/nl/onderwijs/meer-over/bijvak-of-minor .

Keuzemodule: Kerk, recht en samenleving

<i>Docent</i>	Prof. mr. dr. W.A. Zondag	<i>Module-code</i>	K-KRS
<i>Toetsvorm</i>	Mondeling tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	35 minuten	<i>Periode</i>	BT1 t/m MT3 / periode 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	In overleg met de docent	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Toetsdoelen</i>	De student: - neemt kennis van de beginselen van het kerkrecht en het 'wereldlijke' recht (burgerlijk recht, strafrecht, etc.); - leert duiden welke ontwikkelingen er zijn waar te nemen in de wederkerige relaties tussen de kerk, het recht en de samenleving;
--------------------	--

- reflecteert op de wijze waarop kerkgenootschappen omgaan met thema's als rechtsbescherming (van kerkelijke functionarissen) en geschillenbeslechting (en bestudeert daartoe verschillende kerkordes);
- bezint zich op de vraag hoe kerkgenootschappen adequaat kunnen en moeten reageren op actuele thema's als (seksueel) misbruik;
- oriënteert zich op de vraag wat kerkgenootschappen (in binnenland en buitenland) van elkaar kunnen leren alsmede hoe kan worden voorkomen dat de wereldlijke rechter moet beslissen in een kerkelijk geschil.

Eindtermen 2, 4, 6, 8, 14, 16, 19

Leerdoelen AV 1.1;
1, 2, 5, 9 (MT)

Studielast Hoor- en werkcolleges 9 uur (in deze colleges worden onder andere kerkordes met elkaar vergeleken en worden casusposities besproken).
Zelfstudie 61 uur

Toetseisen ◦ Selderhuis, Herman J. (red.), *Handboek gereformeerd kerkrecht*. Heerenveen: Groen, 2019, p. 207-512. [305 p. cat. 2 → 61 uur].

Aanbevolen literatuur

- Diverse kerkordes: <http://www.kerkrecht.nl/kerkordes>
- Boele-Noort, T.E. en P.T. Pel (red.), *Kerk en recht in balans. Aandacht voor de kwaliteit van de kerkelijke rechtsorde*. Apeldoorn 2021 (Apeldoornse Studies no. 78).
- Gent, W.J. van, 'Als kort goed is, is lang verkeerd!', *Een onderzoek naar de mogelijkheid van een effectievere appelprocedure op basis van de grondbeginselen van het gereformeerde kerkrecht*, masterscriptie TUA 2019.
<https://www.tua.nl/nl/onderzoek/scripties/masterscripties>.
- Kamphuis, J., *Om de heiligheid van de gemeente. De kerkelijke tucht*. Kampen: Van den Berg, 1982. (<http://www.kerkrecht.nl>).
- Santing-Wubs, A.H., *Kerken in geding*, dissertatie RUG. Den Haag, 2002. (www.kerkrecht.nl)
- Oldenhuis, F.T., 'Kerkgenootschappen en privaatrecht', in: *CJHB Brunner-bundel*. Deventer, 1994. (www.kerkrecht.nl)
- Zondag, W.A., *Religie in de arbeidsverhouding. Over religieuze werkgevers en religieuze werknemers*. Preadvises voor de vergadering van de Christen Juristen Vereniging op 13 mei 2011.
(http://christenjuristen.nl/wp-content/uploads/2015/09/2011-Religie_in_de_arbeidsverhoudingWEB.pdf)

Keuzemodule (verbredend): Latijn 2, basiscursus

<i>Docent</i>	Dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	<i>Module-code</i>	K-Lat2
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	3 uur	<i>Periode</i>	BT1 t/m MT3 / periode 4
<i>Tentamendata</i>	22 juni 2026 Herkansing: 26 augustus 2026 (op aanvraag bij dhr. Bulten)	<i>Colleges</i>	2 x 2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Colleges Latijn 1 gevolgd, of Latijn gehad op middelbare school

Toetsdoelen Verdere kennismaking met klassiek Latijn en eerste kennismaking met vroegchristelijke Latijnse teksten. Voor wat betreft het klassiek Latijn verwerft de student kennis van de woorden, vormleer en syntaxis die aan bod komen in les 10 t/m 18 van *Latinitas*. Ter kennismaking met het vroegchristelijk Latijn zullen enkele gedeelten uit de Martelaarsacten gelezen worden. Aan het eind van de periode is de student in staat de betekenis te geven van losse Latijnse woorden, de grammaticale vormen te herkennen en te analyseren, syntactische regels uit te leggen en een Latijnse tekst met behulp van een woordenlijst te vertalen.

Eindtermen 3a (BT)
1 (MT)

<i>Leerdoelen AV</i>	1.3 en 2.4 (BT); 2 (MT)
<i>Studielast</i>	Hoor- en instructiecolleges 18 uur (6 x 3 uur) Collegevoorbereiding 48 uur (12 x 4 uur) Zelfstudie 74 uur
<i>Toetseisen</i>	◦ Les 10 t/m 18 van <i>Latinitas</i> en collegestof.
<i>Verplicht aanschaffen</i>	◦ Zie Latijn 1.
<i>Aanbevolen literatuur</i>	- Blaise, A. <i>A Handbook of Christian Latin: Style, Morphology, and Syntax</i>. Translated by Grant C. Roti. Washington: Brepols, 1994. - Blaise, A. et H. Chirat. <i>Dictionnaire Latin-Français des auteurs chrétiens</i>. Turnhout: Brepols, 1993. - Bremmer, J.N en J. den Boeft. <i>Martelaren van de oude kerk, bewaarde documenten van de christenvervolgung tot circa 300 na Christus</i>. Kampen: Uitgeversmaatschappij J.H. Kok, 1988. - Donato, Mia e.a. <i>The Passion of Perpetua, A Latin Text of the Passio Sanctarum Perpetuae et Felicitatis with Running Vocabulary and Commentary</i>. Pixelia Publishing, 2021. - Hefferman, T.J. <i>The Passion of Perpetua and Felicity</i>. Oxford: Oxford University Press, 2012. - Pinkster, H. (red.). <i>Woordenboek Latijn-Nederlands</i>. Amsterdam: Amsterdam University Press, 1998 of later.

Keuzemodule: Studiereis naar Israël

<i>Docent</i>	Hoogleraren en (gast)docenten	<i>Module-code</i>	K-StrIsr
<i>Tentamenvorm</i>	Testimonium	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT-MT-HGT / Periode 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	10 (college)dagen
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Data</i>	7 t/m 16 april (studiereis)

<i>Toetsdoelen</i>	De student: - maakt kennis met de Bijbelse geschiedenis in relatie tot het land Israël, en kan de verbinding leggen tussen de Bijbelse geschiedenis en specifieke plaatsen in het land Israël; - komt in aanraking met het hedendaagse levende (rabbijnse) Jodendom; - maakt kennis met het Joodse leven zoals dit geleefd werd tijdens de Sjoa; - bezint zich op de betekenis van Israël en de kerk, kan zich hierover (het begin van) een Bijbels gefundeerd oordeel vormen; - bezint zich op de staat Israël en de theologisch-politieke vraagstukken die met de staat Israël gepaard gaan.
<i>Eindtermen</i>	BT: 1, 2a, 2b, 4b, 4c, 5b, 6a, 8 MT: 5, 6, 11, 15, 18, 19, 23, 24, 33, 34, 36, 37, 38 HGT: 1, 4, 5
<i>Leerlijnen</i>	Discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling
<i>Studielast</i>	Studiereis naar Israël: - Excursies naar verschillende belangrijke plaatsen in Israël: Gedacht kan worden aan: Jeruzalem met de Olijfberg, Gethsemané, de Via Dolorosa, de Grafkerk, een bezoek aan YadVaShem, het Sjoa-monument, de woestijn, de Dode Zee, beklimming van de burcht Massada, een bezoek aan de vindplaats van de Qumran-rollen, een bezoek aan Bethlehem en Nazareth, een boottocht over het meer van Tiberias, en het zien van de landschappen van de Golan en Galilea. De reis wordt uniek door de ontmoetingen met Joden. Er zijn onder meer gesprekken met holocaust-survivors, het deelnemen aan een sabbatsmaaltijd, het krijgen van een paar verrijkende lezingen en het deelnemen aan een studiedag met een rabbijnenopleiding. - Plenaire discussie of bespreking in groepen aan de hand van stellingen of vragen.

- Eigen bijdragen door studenten.
- Bijbelstudie.

Ter voorbereiding, de student:

- noteert de data (7-16 april 2026) in de agenda en houdt ze vrij voor deze reis;
- denkt na over adressen in de omgeving die de student zou kunnen benaderen met een verzoek tot sponsoring;
- meldt aan de commissie (dr. C.C. den Hertog, Anna Molenaar-Dek, dr. M.C. Mulder, Jan Willem van Panhuis en Lennard van der Toorn) welke acties de student heeft bedacht en voor welke acties de student beschikbaar is om mee te denken.

- Bijzonderheden**
- Eens in de 5 à 6 jaar wordt deze reis naar Israël gepland in plaats van de themadagen. De studiereis naar Israël is facultatief. Mocht de studiereis geannuleerd worden zullen er als alternatief reguliere themadagen georganiseerd worden.
 - De studiereis naar Israël kost geld. Daarom wordt de reis in een vroeg stadium aangekondigd, zodat studenten gezamenlijk hun best kunnen gaan doen om de kosten zo ver mogelijk omlaag te drukken door sponsoracties. Bij eerdere edities van de studiereis is dat altijd goed gelukt en dat geeft goede reden om te hopen dat het in de editie van 2025-2026 ook gaat lukken. De ervaring uit het verleden leert dat dat gelukt is, doordat velen zich er enthousiast voor hebben ingezet en acties hebben bedacht en uitgevoerd.
 - Omdat deze reis vanwege allerlei redenen niet eerder gemaakt kon worden, wordt ook de gelegenheid geboden aan bij de TUA afgestudeerden van de bachelor of de master, om mee te gaan.
 - De reis staat ook open voor HGT-studenten.
 - De student wordt in de aanloop naar de studiereis door de commissie op de hoogte gehouden over de ontwikkelingen en het specifieke programma van de studiereis.

Keuzemodule (verdiepend): Vroegchristelijk Grieks

<i>Docent</i>	Dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	<i>Module-code</i>	K-VrChrGr
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT1 t/m MT3 / periode 4
<i>Tentamendata</i>	12 juni 2026 (tijdens All Nations) Herkansing: 26 augustus (op aanvraag bij dhr. Bulten)	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Grieks 1 t/m 4 of eindexamen Grieks

- Leerdoelen** Het onderhouden van de kennis van het Grieks, het ontwikkelen van vertaalvaardigheid en kennismaking met teksten van een vroegchristelijk Griekse auteur. Aan het eind van de periode is de student in staat de vroegchristelijke, Griekse teksten die op college zijn behandeld op woord- en zinsniveau te analyseren en te vertalen (kennis/inzicht).
- Eindtermen** 3a (BT)
1 (MT)
- Leerdoelen AV** 1.3, 2.4 (BT); 2 (MT)
- Studielast** Instructiecolleges 9 uur (6 x 1,5 uur)
Collegevoorbereiding 24 uur (6 x 4 uur)
Zelfstudie 37 uur
- Toetseisen**
- Actieve participatie tijdens colleges.
 - Tentamen: Capita selecta uit *A Patristic Greek Reader* van Rodney A. Whitacre (Hendrickson Publishers, 2007), en nader op te geven achtergrondliteratuur.
- Aanbevolen literatuur**
- Bauer, W. *Griechisch-deutsches Wörterbuch zu den Schriften des Neuen Testaments und der frühchristlichen Literatur*. Berlin e.a.: De Gruyter, 1988⁶.
 - Of de Engelse vertaling hiervan: 2001. *A Greek-English Lexicon of the New Testament and other Early Christian Literature* (BDAG), revised and edited by Fredrick William Danker, based on Walter Bauer's *Wörterbuch zu den Schriften des Neuen Testaments und der frühchristlichen Literatur, sixth edition*.

- Blass, F. e.a. *Grammatik des neutestamentlichen Griechisch*. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1984¹⁶ of later.
- Lampe, G.W.H. *A Patristic Greek Lexicon*. Oxford: Clarendon Press, 1961 of later.

Master Theologie (180 EC)

21. Eindtermen Master Theologie

Einddoelen De afgestudeerde...	Eindtermen De afgestudeerde...
1. is in staat tot zelfstandig bronnenonderzoek.	1. beheerst de talen van de Bijbel en het oudchristelijk Latijn in die mate dat hij in staat is tot zelfstandig bronnenonderzoek. 2. kan gebruik maken van hulpmiddelen als internet en databases. 3. heeft vaardigheden in het exegetiseren.
2. gaat zelfstandig om met relevante theologische literatuur en begrippen.	4. is in staat zelfstandig relevante theologische literatuur te verzamelen, te bestuderen, te evalueren en te verwerken. 5. kan op de verschillende terreinen op adequate wijze theologisch-wetenschappelijke begrippen, theorieën, modellen, methoden en paradigma's interpreteren en toepassen.
3. heeft grondige kennis van en inzicht in de Bijbelse, ecclesiologische, systematische en praktische modules.	6. heeft grondige kennis van en inzicht in de Heilige Schrift, de geschiedenis van kerk en theologie, de christelijke geloofsleer en ethiek, en de principiële praktisch-theologische bezinning. 7. heeft kennis van het missionaire en diaconale aspect van het gemeente zijn.
4. is in staat om theologie te bedrijven in de bredere context van deze modulegebied.	8. kan bij zijn theologisch onderzoek de mogelijkheden van inbreng van andere wetenschappen naar waarde schatten en benutten. 9. is in staat op basis van basale kennis van en inzicht in persoonlijkheidsontwikkeling, en in het bijzonder van jongeren, hun gaven te ontdekken en de ontplooiing ervan te stimuleren. 10. beseft dat er culturele en sociale verschillen tussen mensen en leeftijdsgroepen zijn en weet deze in positieve zin te gebruiken.
5. weet zijn theologische kennis en vaardigheden vruchtbaar te maken voor kerk en samenleving.	11. weet zijn theologische kennis en vaardigheden te integreren in een gereformeerde levensovertuiging. 12. kan preken maken die schriftuurlijk en confessioneel zijn en kan de liturgie daarop afstemmen. 13. is bereid en in staat in zijn prediking rekening te houden met maatschappelijke, culturele en levensbeschouwelijke ontwikkelingen in de hedendaagse maatschappij. 14. kan op adequate wijze als theoloog reageren op en meewerken aan een oplossing van problemen die vanuit kerk en samenleving om een antwoord vragen. 15. is in staat in een multiculturele samenleving het evangelie te verhelderen, te verdedigen en te verbreiden.
6. kan door middel van een schriftelijk werkstuk een wetenschappelijke visie presenteren.	16. toont door de vervaardiging van een schriftelijk werkstuk als vrucht van eigen onderzoek in staat te zijn tot initiële beheersing van een wetenschappelijke theologische probleemstelling. 17. kan op basis van kennis van de actuele stand van het onderzoek en via de formulering van een werkbare probleem- en doelstelling komen tot zelfstandige meningsvorming en deze verwoorden in een wetenschappelijk acceptabele en valide beargumenteerde visie. 18. kan zijn visie op bevredigende wijze presenteren en verdedigen tegenover een kritisch forum. 19. kan zich in woord en geschrift helder en goed uitdrukken.
7. weet op verantwoorde wijze zijn theologische kennis en vaardigheden te vertalen naar een mondelinge of schriftelijke presentatie voor een niet-theologisch gespecialiseerd publiek.	20. kan verantwoord leidinggeven aan de eredienst. 21. kan een verantwoorde presentatie verzorgen van hetgeen hij heeft voorbereid. 22. beschikt over verschillende (o.a. pedagogische en didactische) vaardigheden om catechese te verzorgen en beheerst de daarvoor benodigde werkvormen. 23. kan de eigen geloofsbeleving op een zuivere wijze communiceren, zowel binnen als buiten de kerk. 24. kan de normen en waarden die aan zijn handelen ten grondslag liggen verhelderen.

8. heeft zich een geestelijke instelling en psychosociale attitude verworven om op adequate wijze leiding te kunnen geven en pastoraat te bedrijven in de gemeente en andere kerkelijke of maatschappelijke instanties.	25. heeft inzicht in groepsprocessen binnen de gemeente. 26. is in staat pastorale gesprekken te voeren. 27. (her)kent de grenzen van het pastoraat en kan doorverwijzen naar gespecialiseerde instanties. 28. heeft visie op, kan leidinggeven aan gemeenteopbouw. 29. kan adequaat inspelen op verscheidenheid in de gemeente. 30. kan conflicten analyseren en op positieve wijze hanteren. 31. beheerst verschillende vergadertechnieken. 32. kan leidinggeven aan en is in staat medeverantwoordelijkheid te dragen voor de beleidsmatige processen binnen de plaatselijke gemeente c.q. het bredere kerkelijke leven. 33. is bereid en in staat tot reflectie op eigen houdingen en opvattingen en kan op grond daarvan zijn handelen bijstellen. 34. is bereid en in staat vorm te geven aan een goed (geestelijk) klimaat in een groep en is in staat soepel in te spelen op diverse situaties. 35. is bereid zich in te leven in ervaringen en belevingen van anderen en weet dit zo te verwerken in het pastorale gesprek, dat zij kunnen groeien in zelfstandigheid en verantwoordelijkheid.
9. heeft een geestelijke instelling die getuigt van de liefde tot de Here God, zijn Woord, zijn dienst en zijn gemeente.	36. is zich bewust van zijn missionaire roeping. 37. beschikt over empathisch vermogen en communicatieve vaardigheden om in de omgang met de ander vorm te geven aan zijn roeping. 38. heeft zich verdiept in de taak en de plaats van het geloof in zijn persoonlijk leven.

22. Leerlijn Academische Vorming Master Theologie

In de Bachelor Theologie wordt een aanzet gedaan voor de leerlijn Academische Vorming. Deze leerlijn wordt doorgezet in de Master Theologie.

Hieronder een overzicht van de 9 onderdelen die behoren bij deze leerlijn in de master met daarbij per onderdeel een toelichting.

1. Onderzoeken Kan beoordelen en beslissen wanneer voldoende informatie en publicaties beschikbaar zijn gegeven het doel, en de resultaten evalueren (waaronder ook de beperkingen aangeven) in relatie tot de randvoorwaarden zoals tijd, budget en toegankelijkheid van bronnen. Kan publicaties op hoog wetenschappelijk niveau over een theologisch onderwerp kritisch lezen, incl. de relaties tussen theorie, onderzoek, empirie en praktijk. Kan zelfstandig een relevante probleemstelling ontwikkelen en een daarbij passend onderzoek opzetten, uitvoeren en verslaan.
2. Kritisch analyseren en synthetiseren Kan aangeven wat een tekst/informatie bijdraagt aan de kennisontwikkeling op het betreffende gebied, wat de beperkingen ervan zijn, en welke aspecten of problemen onopgelost blijven. Kan een aantal, evt. tegenstrijdige, ingrediënten integreren bij de ontwikkeling van een eigen ontwerp, het ontwerpproces en het resultaat theoretisch verantwoorden, de reikwijdte van het resultaat aangeven, en anticiperen op receptie en gebruik van het resultaat door anderen.
3. Schrijven Kan met weinig aanwijzingen een zelf te ontwikkelen en te documenteren betoog schrijven over een pittig onderwerp, gericht op een specifiek publiek, uitmondend in heldere conclusies.
4. Mondeling presenteren Kan ondersteund door diverse media presenteren, het publiek boeien en er inhoudelijk bij betrekken, en met het publiek interacteren.
5. Discussiëren en argumenteren Kan bij een debat de context waarin het debat plaatsvindt betrekken (maatschappelijk, wetenschappelijk, e.d.) en de rol aangeven die deze context speelt.
6. Samenwerken Kan binnen de groep sociale problemen (helpen) oplossen, de groep naar buiten toe vertegenwoordigen, en samenwerken met een externe partij (bijv. opdrachtgever). Kan aankoersen op een in de context optimaal resultaat.
7. Geestelijke instelling Is vervuld van liefde voor God en Zijn Woord, kan zijn eigen spiritualiteit ontwikkelen, weet zich dienaar en is zich bewust van zijn voorbeeldpositie, durft geestelijk gezag te dragen en te accepteren en kan op verbindende wijze reflecteren op spiritualiteit van anderen.
8. Psychosociale attitude Durft authentiek en onafhankelijk te zijn, kan reflecteren op eigen handelen en zijn, is zelfstandig en pastoraal bewogen, kan eigen grenzen bewaken, is standvastig en flexibel, kan samenwerken vanuit een coöperatieve grondhouding, kan omgaan met kritiek en eigen kwetsbaarheid, durft verantwoordelijkheid te nemen en kan (stressbestendig) omgaan met crisissituaties en werkdruk.
9. Professionele vaardigheden Kan prioriteiten stellen, plannen en gestructureerd werken, beheerst communicatieve vaardigheden en kan spreken in het openbaar, heeft pedagogische vaardigheden, kan omgaan met conflicten en kan leidinggeven.

23. Collegeverdeling Master Theologie

MODULES	MT1 Programma voor cursusjaar 2026-2027				MT2 Programma voor cursusjaar 2025-2026				MT3 Programma voor cursusjaar 2025-2026			
	Per. 1	Per. 2	Per. 3	Per. 4	Per. 1	Per. 2	Per. 3	Per. 4	Per. 1	Per. 2	Per. 3	Per. 4
Integratiecolleges			X			X				X		
Themadagen/Studiereis naar Israël				X				X				X
Master I- en II-kritiekcolleges	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Spreekvaardigheid	X	X	X	X	X	X	X	X				
Persoonlijke en professionele vorming	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Thema: Seculiere tijd												
- Bijbelse theologie	2											
- Dogmatiek	2											
- (missionaire) Homiletiek	2											
- Kerkgeschiedenis	2											
Thema: Verbond (2026/2027 resp. 2029/2030)												
- Bijbelse theologie												
- Systematische theologie												
- Homiletiek												
- Kerkgeschiedenis												
Thema: Eschatologie (2027/2028 resp. 2030/2031)												
- Bijbelse theologie			2									
- Systematische theologie			2									
- Homiletiek			2									
- Kerkgeschiedenis			2									
Thema: Heiliging (2025/2026 resp. 2028/2029)												
- Bijbel en verkondiging							4				4	
- Theologiegeschiedenis en dogmatiek							4				4	
Bijbelse theologie OT/NT					2	3						
Confessies				2								
Evangelistiek/Missiologie								2				
Exegese OT/NT		5				2	3					
Geschiedenis van de CGK	2											
Grieks		2										
Hebreeuws		2				2						
Judaïca / Kerk en Israël				2								
Kerkelijk onderwijs	0,5	1	1,5									
Kerkgeschiedenis				2								
Kerkrecht								2				
Liturgiek								2				
(Materiële) Ethiek	2				2							
Pastorale dogmatiek					4							
Pastorale psychologie						2						
Poimeniek						2						

MODULES	MT1				MT2				MT3			
	Per. 1	Per. 2	Per. 3	Per. 4	Per. 1	Per. 2	Per. 3	Per. 4	Per. 1	Per. 2	Per. 3	Per. 4
(Praktische) Homiletiek	1	1	1		3	1	1					
Specialisatie: - 10 EC - 5 EC - Thesis			X	X			X	X		X	X	X
Keuzeminor (15 EC)									X			
Gemeentestage										X		
<i>Aantal colleges per week</i>	<i>14,5</i>	<i>12</i>	<i>11,5</i>	<i>7</i>	<i>12</i>	<i>13</i>	<i>13</i>	<i>7</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>9</i>	<i>1</i>

De cijfers duiden op het aantal college-uren per week in de betreffende periode.

De grijze gedeelten (MT1) laten de modules zien waarvoor in 2025-2026 géén colleges worden gegeven. Colleges voor deze modules worden weer gegeven in 2026-2027.

Zie voor keuzemodules p. 101vv van deze studiegids.

X = colleges gedurende een aantal dagen per collegeperiode, volgens een apart rooster, of individuele begeleiding

24a. Schema eerste studiejaar Master Theologie (programma 2026-2027)

Aantal EC's per module

MODULE	Master 1 ^e semester		Master 2 ^e semester		Cursusjaar EC
	Periode 1 Thema: Seculiere tijd	Periode 2	Periode 3 Thema: Verbond	Periode 4	
<i>Integratiecolleges, themadagen</i>			X	X	X
<i>Master I-/II-kritiekcollege</i>	X	X	X	X	X
<i>Persoonlijke en professionele vorming</i>	X	X	X	X	X
<i>Spreekvaardigheid</i>	X	X	X	X	X
Thema: Seculiere tijd - Bijbelse theologie - Dogmatiek - (missionaire) Homiletiek - Kerkgeschiedenis	2,5 2,5 2,5 2,5				10
Thema: Eschatologie - Bijbelse theologie - Systematische theologie - Homiletiek - Kerkgeschiedenis			2,5 2,5 2,5 2,5		10
<i>Confessies</i>				2,5	2,5
<i>Ethiek 1</i>	2,5				2,5
<i>Exegese OT/NT 1, incl. exegesescriptie</i>		7,5			7,5
<i>Geschiedenis van de CGK</i>	2,5				2,5
<i>Grieks 1</i>		2,5			2,5
<i>Hebreeuws 1</i>		2,5			2,5
<i>Judaica/Kerk en Israël</i>				2,5	2,5
<i>Kerkgeschiedenis 3</i>				2,5	2,5
<i>Kerkelijk onderwijs</i>		2,5	2,5		5
<i>Praktische Homiletiek</i>	X	X	X		X
<i>Specialisatie</i>			2,5	7,5	10
TOTAAL	15	15	15	15	60

Voor de samengestelde modules 'Seculiere tijd' en 'Verbond' geldt dat de cijfers worden ingeschreven nadat voor elk van de onderdelen een voldoende (min. 5,5) behaald is.

Zie voor een overzicht van de aangeboden keuzemodules p. 101vv aan het einde van de bachelor.

Voor modules aangeduid met een X staan wel colleges/contacturen gepland, maar worden (nog) geen studiepunten uitgekeerd.

Zie voor de herkansingen van het programma van het cursusjaar 2024-2025 p. 142.

24b. Schema tweede studiejaar Master Theologie (programma 2025-2026)

Aantal EC's per module

MODULE	Master 1 ^e semester		Master 2 ^e semester		Cursusjaar EC
	Periode 1	Periode 2	Periode 3 Thema: Heiliging	Periode 4	
Integratiecolleges, themadagen/ studiereis naar Israël*	-	X	-	2,5	2,5
Master I-/II-kritiekcollege	X	X	X	X	X
Persoonlijke en professionele vorming	2,5	X	X	X	2,5
Spreekvaardigheid	X	X	X	X	X
Thema: Heiliging** - Bijbel en verkondiging - Theologiegeschiedenis en dogmatiek	- -	- -	5 5	- -	10
Bijbelse Theologie OT/NT	2,5	5	-	-	7,5
Evangelistiek/Missiologie	-	-	-	2,5	2,5
Exegese OT/NT 2	-	1,25	1,25	-	2,5
Hebreeuws 2	-	2,5	-	-	2,5
Kerkrecht	-	-	-	2,5	2,5
Liturgiek	-	-	-	2,5	2,5
Materiële ethiek	2,5	-	-	-	2,5
Pastorale Dogmatiek	5	-	-	-	5
Pastorale psychologie	-	2,5	-	-	2,5
Poimeniek	-	2,5	-	-	2,5
(Praktische) homiletiek 3	2,5	X	X	-	2,5
Specialisatie	-	-	5	5	10
TOTAAL	15	13,75	16,25	15	60

* In het cursusjaar 2025-2026 vindt de 5-6-jaarlijkse studiereis naar Israël plaats, hiermee vervallen de jaarlijkse themadagen. Mocht de situatie in Israël ertoe leiden dat deze geannuleerd wordt, zullen er alternatieve themadagen worden georganiseerd. Zie voor meer informatie de keuzemodule 'Studiereis naar Israël' op p. 129v.

** Voor de samengestelde modules '**Heiliging**' geldt dat de cijfers worden ingeschreven nadat voor elk van de onderdelen een voldoende (min. 5,5) behaald is.

Zie voor een overzicht van de aangeboden keuzemodules p. 101vv.

Voor modules aangeduid met een X staan wel colleges/contacturen gepland, maar worden (nog) geen studiepunten uitgekeerd.

Zie voor de herkansingen van het programma van het cursusjaar 2024-2025 p. 142.

Verantwoordelijkheden van de masterstudent

- Een masterstudent is verplicht voor zijn specialisatie colleges te volgen, indien deze bij voldoende belangstelling gegeven worden.
- De masterstudenten kunnen, wanneer zij dat wensen en indien dat binnen de mogelijkheden ligt, ook colleges van modules in een ander dan zijn eigen jaar in de master volgen, of colleges van een andere specialisatie.
- De admissiale masterstudenten zijn verplicht de master I- en master II-kritiekcolleges bij te wonen. De master-kritiekcolleges zijn overigens toegankelijk en aan te bevelen voor alle studenten.
- De masterstudenten zijn verplicht de integratiecolleges en themadagen te bezoeken. Beide soorten colleges worden in de masterfase in totaal minimaal driemaal bezocht.
- De masterstudenten worden aangemoedigd zoveel mogelijk deel te nemen aan de normale studenten-activiteiten (P.F.S.A.R., leeskringen etc.).
- De masterstudenten worden, evenals alle andere studenten, verwacht bij de openbare activiteiten van de universiteit zoals de rectoraatsoverdracht, jubilea e.d.
- De admissiale studenten krijgen huisbezoek door een van de leden van de senaat en van de curator-begeleider.

Extra hertentamendata MT1-2 (2024-2025)

Op de volgende data worden extra herkansingen gehouden voor de MT1-2 studenten uit het cohort 2023 en 2024 die deze modules nog niet hebben afgerond:

- 21 oktober 2025	Ethiek 1
- 23 oktober 2025	Geschiedenis van de CGK
- 3 november 2025	Kerkgeschiedenis 1
- 5 januari 2026	Grieks 1
- 15 januari 2026	Hebreeuws 1
- 17 maart 2026	Dogmatiek 2
- 23 maart 2026	Kerkgeschiedenis 2
- 16 juni 2026	Judaïca/Kerk & Israël
- 23 juni 2026	Kerkgeschiedenis 3
- 26 juni 2026	Confessies

Indien je een of meerdere van bovenstaande tentamens wilt gaan doen, dien je dat minstens twee weken voor de tentamendatum door te geven aan dhr. J.E. Bulten.

Raadpleeg voor de module-informatie van deze herkansingen de Studiegids 2024-2025.

Routes Master Theologie

Binnen de Master Theologie is het mogelijk verschillende routes te volgen die voorbereiden op de diverse uitstroommogelijkheden na de Master Theologie. Zo zijn er o.a. de routes:

- Opleiding Master Theologie
- Opleiding Godsdienstleraar, eerstegraads
- Opleiding Geestelijke Verzorging
- Opleiding Bijbelvertaalwerk
- Opleiding Missionair Werk

Zie voor een uitgebreide beschrijving van deze routes p. 101vv.

Master I-kritiekcollege

<i>Docent</i>	Senaat	<i>Module-code</i>	MT-Krcol1
<i>Toetsvorm</i>	Preekvoorstel	<i>Omvang</i>	Variabel
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT1
<i>Tentamendata</i>	Zie jaaragenda op SharePoint	<i>Colleges</i>	Een uur en 15 minuten per preekvoorstel
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams. Een week voor het kritiekcollege	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Toetsdoelen

- Het analyseren van preken en het leveren van gefundeerde kritiek op een preekvoorstel.
- Het verwerven van de praktische vaardigheid ten aanzien van het schrijven en uitspreken van een preekvoorstel.

Eindtermen 3 t/m 5, 11, 19 t/m 21, 23, 24, 36 t/m 38

Leerdoelen AV 1.1, 1.3, 1.4, 2.1, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 4.1, 4.2, 5.1, 5.2

Bijzonderheden

- De kritiekcolleges staan onder leiding van de (con)rector; een afvaardiging van de Senaat is aanwezig om kritiek te leveren op het preekvoorstel.
- De tekst voor het preekvoorstel wordt 5 weken voorafgaand aan de datum van het kritiekcollege door de Senaat aan de student opgegeven.
- De preek dient een week voor het desbetreffende preekcollege door de student zelf ingeleverd te worden bij de curator-begeleider, prof. Kater, de overige leden van de Senaat die kritiek moeten leveren en de critici uit de studenten. De preek dient tevens een week tevoren opgenomen te zijn in het Team 'Master Kritiekcollege'.
- Het aantal kritiekcolleges wordt bepaald door het aantal admissiale studenten in de master.
- Voor het leveren van kritiek worden vanuit de (admissiale) studenten 3 personen aangewezen. Zie het rooster dat hiervoor wordt opgesteld.
- Kritiek op het eerste gehoor, taal/stijl/liturgie, exegese/homilese worden door alle drie de critici uit de studenten gegeven (maximaal te besteden tijd is 5 minuten).
- De volgorde van kritiseren is in volgorde van de jaren (bijv. eerst eerstejaars (MT1), dan tweedejaars (MT2) enz.).
- De Master-kritiekcolleges zijn verplicht voor alle admissiale studenten vanaf het tweede jaar van de bachelor (vanaf BT2) en bovendien toegankelijk en aan te bevelen voor alle niet-admissiale studenten.
- Niet-admissiale studenten die een preekvoorstel willen leveren of meedoen in het rooster van critici (zie ook hieronder het punt van opsparen studie-uren), worden verzocht dit uiterlijk eind augustus door te geven aan het secretariaat.
- Voor participatie aan de kritiekcolleges kunnen studie-uren opgespaard worden in het kader van het keuzemodule bricolage ('vrije ruimte').

Persoonlijke en professionele vorming

<i>Docent</i>	Drs. A. van den Brink, J.J. de Lijster-Brak en J.W. van der Zande-de Roo	<i>Module-code</i>	MT1, MT2 en MT3-PPV
<i>Toetsvorm</i>	Gesprekken, opdrachten en reflectie-verslagen	<i>Omvang</i>	2,5 EC aan einde master
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT1 t/m MT3 / periode 1 t/m 4
<i>Tentamendata</i>	De student ontvangt via Teams en/of de mail een uitnodiging voor de gesprekken	<i>Colleges</i>	2 x 2 college-uren per college-periode volgens apart rooster
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams of e-mail. In overleg met docent	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Toetsdoelen De student bezit persoonlijke professionele vaardigheden en inzichten om diens persoonlijke en beroepsmatige handelen te ontwikkelen.

De student:

- leert onbekende, wisselende (kerkelijke) contexten met een hoge mate van onzekerheid te hanteren om daarin te gaan leidinggeven;
- vergroot inzicht in zichzelf als spiritueel, affectief en cognitief mens achter de theologisch beroepsbeoefenaar;
- vertaalt dit inzicht in bijdragen aan het geestelijk klimaat in de gemeente/op de werkplek;
- ontwikkelt vermogen de verscheidenheid en diversiteit in de gemeente/op de werkplek te hanteren, ook als generatiefactoren van invloed gaan zijn op de groepsdynamiek;
- groeit in het ontwikkelen van leiding geven gericht op het functioneren van de gemeente/collega's.

Eindtermen 23, 28 t/m 34, 38

Leerdoelen AV 6, 7, 8, 9

Studielast Werkcolleges 12 uur
Vorbereiding 2 uur
Intervisiegesprekken o.l.v. de persoonlijk begeleider (4x) 8 uur
Reflectieverslagen 4 uur

Toetseisen

- Vorbereiding van en actieve participatie tijdens de colleges en de gesprekken.
- Reflectieverslagen van de intervisiegesprekken o.l.v. de persoonlijk begeleider.
- Persoonlijk ontwikkelingsplan.

Aanbevolen literatuur De student ontvangt artikelen waarin de thema's uiteengezet worden. Daarbij vindt de student ook verwijzingen voor meer literatuur. De literatuur is afhankelijk van de behandelde thema's per sessie.

Bijzonderheden

- De bijeenkomsten worden met de studenten van alle drie de masterjaren gehouden.
- De planning en inhoud worden in de loop van het jaar vastgesteld. Meer informatie over dit onderdeel in de studie is te vinden in SharePoint..

Proponentsexamen

<i>Docent</i>	Curatorium, in aanwezigheid van afgevaardigde(n) van de Senaat	<i>Module-code</i>	MT-Propex
<i>Toetsvorm</i>	Mondeling examen	<i>Omvang</i>	N.v.t.
<i>Tentamenduur</i>	1 uur en 30 minuten	<i>Periode</i>	MT1
<i>Examendata</i>	Zie examendata in de jaaragenda op SharePoint	<i>Colleges</i>	Geen
<i>Inleverdata preek-voorstellen</i>	Zie hieronder bij 'bijzonderheden'	<i>Instapeis</i>	Zie voor de vereisten bij 'Bijzonderheden'.

Toetsdoelen

- Het verwerven van de praktische vaardigheid ten aanzien van het schrijven en uitspreken van een preekvoorstel over een tevoren opgekregen tekst.
- Het zelfstandig kunnen voorbereiden met het oog op bespreking van een pars binnen de verschillende theologische disciplines: exegese Oude Testament, exegese Nieuwe Testament, dogmatiek, homiletiek, ethiek en kerkrecht.

Eindtermen N.v.t.

Leerdoelen AV 1, 2, 3, 4, 5, 7, 9

Studielast N.v.t.

Toetseisen

- De opgegeven tentamenstof kunnen toepassen op de praktijk van het kerkelijk leven en het geloofsleven.

Aanbevolen literatuur Zie bij de modules exegese OT/NT, dogmatiek, homiletiek, kerkrecht en ethiek.

Bijzonderheden

- Om proponentsexamen te kunnen doen moet 90 EC binnen MT1 en MT2 behaald zijn. Waarbij tenminste de volgende onderdelen afgerond zijn:
 - 7,5 EC (Praktische) Homiletiek, incl. 2 preekvoorstellen
 - 7,5 EC Exegese OT/NT (incl. exegesescriptie)
 - 5 á 10 EC aan specialisatie
 - 1 volledig roulerend thema á 10 EC

- Het proponentsexamen kan afgelegd worden in de vergaderingen van het curatorium van februari, juni, september en november.
- Zij die het proponentsexamen willen afleggen en preekconsent willen aanvragen, dienen dat uiterlijk tien weken voor de bewuste vergadering te melden aan de secretaris van het curatorium. Hij zal de student dan voorzien van de regeling voor het proponentsexamen. Daarin zijn de afspraken voor het proponentsexamen en het preekconsent opgenomen.
- Bij het proponentsexamen dienen twee preekvoorstellen aangeleverd te worden, één over een opgegeven tekst en één over een tekst naar keuze. Uiterlijk twee weken voor de vergadering dienen deze preekvoorstellen ingeleverd te worden bij de secretaris van het curatorium.
- De secretaris van het curatorium vraagt bij de kerkenraad van de student een attest op.
- Het proponentsexamen wordt gehouden in een vergadering van het curatorium en heeft het niveau van het kerkelijk peremptoir examen (classisexamen).
- Zie ook de regelingen met betrekking tot (de aanvraag van) het preekconsent op SharePoint.

Spreekvaardigheid

<i>Docent</i>	N. Duijzer-Algra	<i>Module-code</i>	MT-Sprv
<i>Toetsvorm</i>	Testimonium	<i>Omvang</i>	2,5 EC aan het begin van het tweede masterjaar, opgenomen in de EC's voor PPV
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT1
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	Volgens afspraak
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Data</i>	Volgens rooster

Leerdoelen De student brengt duidelijk, levendig en met overtuiging zijn boodschap. Dit wordt bereikt door het optimaliseren van houding, adem, stem en stemgebruik, spreektempo, intonatie, presentatie en taalgebruik.

Leerlijnen Praktische vaardigheden

Bijzonderheden

- De studenten die predikant hopen te worden en anderen die aangeven deel te willen nemen aan deze module, worden bij instroom in de master aan de TUA, gescreend.
- In de MT1/MT2 ontvangen de studenten in principe tweewekelijks een individuele trainingssessie. Mw. Duijzer is ook aanwezig bij het houden van de preekvoorstellen, (door de studenten die deelnemen aan deze module) in de Barnabaskerk en geeft ook daar haar feedback op de presentatie van de preek.

MT1 & MT2 – PERIODE 1

Bijbels thema: sabbat

<i>Docent</i>	Dr. M.C. Mulder en prof. dr. A. Versluis	<i>Module-code</i>	MT2-BT-Sab
<i>Toetsvorm</i>	Essay	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT1 en MT2 / periode 1
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	6 colleges OT en 6 colleges NT
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	4 november 2025 Herkansing: 27 november 2025	<i>Instapeis</i>	Bachelorniveau Bijbelse vakken

<i>Toetsdoelen</i>	De student: - verwerft en verdiept kennis inzake Bijbels-theologische kernthema's; - verdiept inzicht in de samenhang tussen OT en NT op een essentieel theologisch thema; - ontwikkelt verder inzicht in de samenhang tussen exegese en Bijbelse theologie; - oefent en versterkt exegetische vaardigheden; - is in staat om de betekenis van doorlopende Bijbelse thema's te integreren in zijn visie op de Bijbel en de gereformeerde theologie.
<i>Eindtermen</i>	3, 5, 6, 11, 14, 15
<i>Leerdoelen AV</i>	1, 2, 3, 5, 8
<i>Studielast</i>	Hoor/werkcolleges incl. voorbereiding 20 uur Lectuur Heschel en schrijven van essay met eigen exegese: 50 uur
<i>Toetseisen</i>	◦ Abraham Joshua Heschel, <i>The Sabbath, its meaning for modern man</i>, New York: Farrar, Straus and Giroux, 1951, vertaald door Leo Mok en Henk de Bie, <i>De sabbat</i>, Amsterdam: Abraxas, 2006, of andere vertaling. ◦ Eén thema uit deze klassieker wordt door de student uitgediept aan de hand van eigen exegese, theologische en hermeneutische doordenking, gepresenteerd in een essay van maximaal 3.000 woorden. Specifieke richtlijnen hiervoor worden op college aangereikt.
<i>Aanbevolen literatuur</i>	- Theologieën van het Oude en Nieuwe Testament. - Artikelen over relevante teksten op te sporen via ATLA. - Aanbevolen commentaren. - Jon D. Levenson, <i>Israel's Day of Light and Joy: The Origin, Development, and Enduring Meaning of the Jewish Sabbath</i>. University Park: Eisenbrauns, 2024. - Otilia Lukács, <i>Sabbath in the Making: A Study of the Inner-Biblical Interpretation of the Sabbath Commandment</i>, Contributions to Biblical Exegesis & Theology 97. Leuven: Peeters, 2020. - Nina L. Collins, <i>Jesus, the Sabbath and the Jewish Debate. Healing on the Sabbath in the 1st and 2nd Centuries CE</i>, London/New York: T&T Clark, 2014. - G.C. den Hertog, <i>Sabbat en zondag</i>, Enschede: Willen de Zwijgerstichting, 2009. - G.C. den Hertog (red.), <i>Stil tot God, Opstellen rond een verwaarloosd theologische thema</i>, Apeldoorn: TUA, 2011. - Peter Tomson, <i>'Als dit uit de Hemel is...'</i>, <i>Jezus en de schrijvers van het Nieuwe Testament in hun verhouding tot het Jodendom</i>, Hilversum: Folkertsma stichting, 1997.
<i>Bijzonderheden</i>	- Deze module wordt verdeeld tussen de docent OT (3 blokuren) en de docent NT (3 blokuren): de eerste drie weken OT en de laatste drie weken NT.

Homiletiek 3

<i>Docent</i>	Prof. dr. M.J. Kater en drs. A.Th. van Olst	<i>Module-code</i>	MT2-Hom3
<i>Toetsvorm</i>	Mondeling Tentamen, portfolio-opdrachten en een preekvoorstel (c.q. preekschets)	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	1 uur	<i>Periode</i>	MT1 en MT2 / periode 1
<i>Tentamendata</i>	In overleg met hoogleraar	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week; praktisch deel: gemiddeld 1 uur per week gedurende periode 1-3.
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Volgens uit te reiken overzicht via portfolio Teams	<i>Instapeis</i>	Homiletiek op bachelorniveau

<i>Toetsdoelen</i>	De student: - kan beschrijven op welke wijze de heilsorde dient te functioneren in de prediking; - krijgt inzicht in de eigen aard van verschillende soorten 'stoffen' (genres) voor de prediking; - kan reflecteren op aspecten van de prediking aan de hand van verschillende homiletische ontwerpen; - ontwikkelt een verantwoorde visie op 'Christusprediking' vanuit het Oude en Nieuwe Testament. - ontwikkelt een gereformeerde visie op de plaats van geloofsbevinding in de prediking.
<i>Eindtermen</i>	3 t/m 5, 11 t/m 13, 19 t/m 21, 23, 24, 36 t/m 38
<i>Leerdoelen AV</i>	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
<i>Studielast</i>	Hoorcolleges 9 uur Collegevoorbereiding d.m.v. opdrachten 9 uur Werk- en preekcolleges praktische deel 14 uur Maken preekvoorstel (MT1- of MT2-preek) 16 uur Literatuurstudie aan de hand van een take home tentamen 22 uur
<i>Toetseisen</i>	1. <i>Literatuurtentamen</i> ◦ Kater, Maarten and Kruger, Ferdi, <i>Preaching in Arduous Times: Outline of Perspectives from the Hebrews Sermon</i>. Kampen: Summum Academic Publications, 2020, 1-126. [116 p. cat. 2/3 → 18 uur] ◦ Collegestof. [→ 4 uur] 2. <i>Praktische opdrachten</i> I. In de loop van de colleges voorbereidings- en/of verwerkingsopdrachten. II. Tijdens de middagen praktische homiletiek: Globale invulling van het praktische deel (in MT1 en MT2 is dit helemaal toegespitst op de prediking en loopt van periode 1 door tot en met periode 3): a. Een preekvoorbereidingsproces doorlopen, uitmondend in een preekschets. De tekst wordt opgegeven (in groepjes). b. Een preekvoorbereidingsproces doorlopen (in groepjes), uitmondend in een individueel geschreven preek. De tekst wordt zelf gekozen. c. Een preekvoorstel houden en participeren als criticus tijdens de colleges in de Barnabaskerk.
<i>Aanbevolen literatuur</i>	- Buttrick, David, <i>Homiletic: Moves and Structures</i>. Philadelphia: Fortress Press, 1987. - Dingemans, G.D.J., <i>Als hoorder onder de hoorders: Een hermeneutische homiletiek</i>. Kampen, Kok, 1995². - Knijff, Arie van der, <i>Bevindelijk preken: Een empirisch-homiletisch onderzoek naar bevinding in de prediking binnen de Gereformeerde Gemeenten</i>. Apeldoorn: Labarum Academic, 2019. - Long, Thomas G., <i>The Witness of Preaching</i>. Louisville: Westminster/John Knox Press, 1989. - Müller, H.M., <i>Homiletik: Eine Evangelische Predigtlehre</i>. Berlin: De Gruyter, 1996.
<i>Bijzonderheden</i>	- Het praktische deel van deze module wordt gevolgd in periode 1, 2, en 3.

- Deze module kan alleen worden afgesloten wanneer naast het tentamen aan alle vereisten is voldaan. Dat geldt uiteraard zowel het theoretische als het praktische deel van de module. Alle onderdelen, zowel de opdrachten voor Homiletiek 3 als de vereisten voor Praktische Homiletiek, dienen aan het Homiletiek-portfolio toegevoegd te worden vóór de aangegeven deadline. Het preekvoorstel wordt beoordeeld als goed, voldoende of onvoldoende. Bij een onvoldoende dient een nieuw preekvoorstel te worden ingeleverd.
- Het cijfer voor Homiletiek 3 wordt bepaald door het gemiddelde van het tentamen en de opdrachten. Om de module af te kunnen sluiten, dient voor het mondelinge tentamen minimaal een 5,5 gehaald te worden; het gemiddelde dient ook minimaal een 5,5 zijn.

Materiële ethiek

<i>Docent</i>	Dr. N.C. Smits	<i>Module-code</i>	MT2-MatEth
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen en opdracht	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	MT1 en MT2 / periode 1
<i>Tentamendata</i>	28 oktober 2025 Herkansing: 30 juni 2026	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams, Uiterlijk 22 september 2025	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Toetsdoelen

- Het verwerven van kennis van een theologische manier van omgaan met ethische thema's.
- Het verwerven van inzicht in en vertrouwdheid met een theologische manier van omgaan met ethische thema's.
- Het op basis van de verworven kennis en vaardigheden zelfstandig een oordeel leren vormen.

Eindtermen 4 t/m 6, 12, 15, 16

Leerdoelen AV Kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren

Studielast Hoor-/werkcolleges 9 uur
Zelfstudie, incl. opdracht 61 uur

Toetseisen

- Huber, Wolfgang, *Ethik: Die Grundfragen unseres Lebens von der Geburt bis zum Tod*. München: C.H. Beck, 2013, 9-281. [272 p. cat. 3 → 41 uur]; of: Huber, Wolfgang, *Ethics: The Fundamental Questions of our Lives*, ed. B. McNeil. Washington: Georgetown University Press, 2015.
- Opdracht. [→ 10 uur]
- Collegedictaat. [→ 10 uur]

Aanbevolen literatuur

- Douma, J., *Medische ethiek*. Christelijke ethiek 6. Kampen: Kok, 1997.
- Heyns, J.A., *Teologiese Etiek 2/1 en 2/2*. Pretoria: N.G. Kerkboekhandel Transvaal, 1986-1989.
- Honecker, Martin, *Grundriß der Sozialethik*. Berlin: De Gruyter, 1995.
- Steensma, D.J., *Echtscheiding: Een exegetisch-ethische evaluatie*. Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 2016.

Pastorale dogmatiek

<i>Docent</i>	Prof. dr. H. van den Belt	<i>Module-code</i>	MT2-PastDog
<i>Toetsvorm</i>	Presentatie tijdens de colleges: 30% Essay van ongeveer 6.000 wrd.: 70%	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT1 en MT2 / periode 1
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	4 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams. 1 november 2025 Herkansing 1 januari 2026	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	De student: - kan de pro's en contra's van verschillende theologische benaderingen en methoden, in relatie tot die van de gereformeerde theologie, onderscheiden en waarderen; - kan de consequenties van de gereformeerde benadering voor verschillende loci (met name de voorzienigheidsleer) doorzien en beoordelen; - kan complexe theologische teksten samenvatten, analyseren, beredeneerd beoordelen en met elkaar vergelijken; - kan de pastorale relevantie van dogmatische kwesties aantonen, en kan relevant theologiseren voor de pastorale praktijk; - kan de eigen theologisch-methodische positie beredeneerd ontwikkelen.
<i>Eindtermen</i>	4 t/m 6, 8, 10, 15 t/m 17
<i>Leerdoelen AV</i>	1 t/m 9
<i>Studielast</i>	Hoorcolleges 9 uur Werkcolleges 9 uur Collegevoorbereiding 35 uur (bestaande uit genoemde leesstof voor de werkcolleges) Zelfstudie, voorbereiding presentatie en schrijven essay 87 uur
<i>Toetseisen</i>	<i>Leesstof voor de werkcolleges:</i> ◦ Bavinck, Herman, <i>Magnalia Dei: Onderwijzing in de christelijke religie naar gereformeerde belijdenis</i>. 2e druk. Kampen: Kok, 1931, 113-165. [53 p. → 7 uur] ◦ Brink, G. van den, en Smits, J.C. "The Reformed Stance", in <i>Journal of Reformed Theology</i>, 9(4), 325-347. [23 p. → 3 uur] (Full text via catalogus beschikbaar) ◦ Calvijn, Johannes, <i>Institutie of onderwijzing in de christelijke godsdienst</i>, vertaald door C.A. de Niet, deel 1. Houten: Den Hertog, 2009, 524-605. [80 p. leesstof voor college → 9 uur] ◦ Noordmans, O., "Herscheping", in Noordmans, O., <i>Verzamelde Werken. Deel II. Dogmatische peilingen: Rondom Schrift en Belijdenis</i>, ed. J.M. Hasselaar e.a. Kampen: Kok, 1979, 214-317. [104 p. → 14 uur] ◦ Ruler, Arnold A. van, "God en de chaos", in <i>God, schepping, mens, zonde</i> [Verzameld werk deel III]. Zoetermeer: Boekencentrum, 2019, 159-172 [14 p. → 2 uur] <i>Hiernaast kiest de student een tekst van een Nederlandse theoloog (ongeveer 50 pagina's) om daar een presentatie en paper over de schrijven. Daarnaast zo'n 300 pagina's aan leesstof (ongeveer 100 p. secundaire literatuur over de gekozen theoloog en/of tekst, ongeveer 100 p. van dezelfde auteur en ongeveer 100 p. van een andere auteur met een ander perspectief op hetzelfde thema.</i> Lijst met suggesties voor de bronteksten: - Herman Bavinck, <i>Gereformeerde Dogmatiek</i>. - Abraham van de Beek, <i>Waarom?, Rechtvaardiger dan God, Een lichtkring om het kruis</i> - Gerrit Cornelis Berkouwer, <i>De voorzienigheid Gods</i> - Oepke Noordmans, <i>Verzamelde werken</i> (niet de teksten die we voor het college lezen) - Heiko Miskotte, <i>Verzamelde werken</i> (bijvoorbeeld: <i>Antwoord uit het onweer</i>) - Arnold A. van Ruler, <i>Verzamelde werken</i> (niet de teksten die we voor het college lezen) - Klaas Schilder, <i>Christus in zijn lijden</i> (een gedeelte hieruit) - Klaas Schilder, <i>Zondag 10</i> <i>Alternatieve bronteksten:</i> - E.J. Beker, J.M. Hasselaar, een gedeelte uit <i>Wegen en kruispunten in de dogmatiek</i> - E.J. Beker, K.A. Deurloo, <i>Het beleid over ons bestaan. Vragen en verwijzingen rondom de voorzienigheid</i>. - H. Berkhof, <i>Christus de zin der geschiedenis</i> of een gedeelte uit <i>Christelijk geloof</i> - K. Dijk, <i>De voorzienigheid Gods</i> - A. Kuyper, gedeelten uit de <i>Dictaten Dogmatiek</i> - G.C. van Niftrik, gedeelte uit <i>Kleine dogmatiek</i> - B. Wentsel, een gedeelte uit <i>Dogmatiek</i> deel 2

MT1 & MT2 – PERIODE 2

Exegese OT/NT 2

<i>Docent</i>	Prof. dr. A. Versluis en dr. A. van den Os	<i>Module-code</i>	MT2-ExOT/NT2
<i>Toetsvorm</i>	<i>Oude Testament:</i> Eindpaper groepswerkstuk en presentie/testimonium <i>Nieuwe Testament:</i> Eindpaper groepswerk en testimonium	<i>Omvang</i>	2,5 EC Exegese OT 1,25 EC Exegese NT 1,25 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT1 en MT2 / periode 2 (OT) en 3 (NT)
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	OT: 2 college-uren per week (hoor en werk) NT: 3 college-uren per week (inclusief voorbereiding presentatie in werkgroepjes)
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	De groepswerkstukken worden uiterlijk een week voor de gezamenlijke bespreking ingeleverd.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	De student: - maakt nader kennis met het proces van de exegese van het OT c.q. NT; - heeft inzicht in de principes van de exegese van het OT en NT; - is in staat om in samenwerking met andere studenten een detailexegese van een perikoop te maken; - doet in werkgroepen praktische ervaring op met het proces van de exegese en levert hieraan een substantiële bijdrage; - kan het verworven inzicht in de perikoop adequaat en relevant presenteren.
<i>Eindtermen</i>	1, 2, 4, 9 t/m 14
<i>Leerlijnen AV</i>	1, 2, 3, 4, 9
<i>Studielast</i>	<i>Oude Testament: 35 uur</i> Hoorcolleges 4,5 uur Werkcolleges 4,5 uur Collegevoorbereiding, inclusief bijdrage aan groepswerkstuk 26 uur <i>Nieuwe Testament: 35 uur</i> Hoorcolleges 9 uur Werkcolleges 4,5 uur Collegevoorbereiding, inclusief bijdrage aan een groepswerkstuk 21,5 uur
<i>Aanbevolen literatuur</i>	<i>Oude Testament:</i> - Gorman, M.J., <i>Elements of Biblical Exegesis: A Basic Guide for Students and Ministers. Revised and Expanded Edition</i>. Peabody: Baker Academic, 2010. - Richelle, M., <i>Interpreting Israel's Scriptures: A Practical Guide to the Exegesis of the Hebrew Bible/Old Testament</i>. Peabody: Hendrickson, 2022. - Stuart, D., <i>Old Testament Exegesis: A Handbook for Students and Pastors</i>. Louisville: Westminster John Knox, 2022⁵. - Talstra, E., <i>Oude en nieuwe lezers: Een inleiding in de methoden van uitleg van het Oude Testament (Ontwerpen deel II)</i>. Kampen: Kok, 2002. <i>Nieuwe Testament:</i> Zie bij Exegese Nieuwe Testament 1 (BT2). Een lijst met aanbevolen commentaren wordt aangeboden.

Hebreeuws 2

<i>Docent</i>	D.A.M. Sonneveldt MA	<i>Module-code</i>	MT2-Hebr2
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	3 uur	<i>Periode</i>	MT1 en MT2 / periode 2
<i>Tentamendata</i>	27 januari 2026 Herkansing: 12 maart 2026	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Min. 15 EC Hebreeuws op Ba-niveau behaald.

- Toetsdoelen*
- Kennis* – De student:
- onderhoudt en verdiept de in de bachelor verworven kennis, met name wat betreft (a) de werkwoordeterminatie en (b) de syntaxis;
- Inzicht en toepassing* – De student:
- onderhoudt de in de bachelor verworven vaardigheden;
 - kan moeilijke Hebreeuwse teksten analyseren en in het Nederlands vertalen.
- Eindtermen* 1, 2, 8
- Leerdoelen AV* 1, 2, 5
- Studielast* Hoor-, werk- en instructiecolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 24 uur (6 x 4 uur)
Zelfstudie 37 uur
- Toetseisen*
- Lettinga, J.P., *Grammatica van het Bijbels Hebreeuws*, twaalfde, herziene editie door M.F.J. Baasten en W.Th. van Peursen. Leiden: Brill, 2012.
 - Enkele gedeelten uit de Hebreeuwse Bijbel, door de docent op te geven (totaal ong. 120 verzen).
- Te gebruiken*
- Editie Hebreeuwse Bijbel:*
- Biblia Hebraica Stuttgartensia (BHS). Stuttgart, 1977 of later.
- Woordenboeken:*
- Broers, P.D.H., *Woordenboek van het Bijbels Hebreeuws*. Nieuw-Lekkerland: De Haan Boeken, 2007 of later.
 - Clines, D.J.A. (ed.), *The Dictionary of Classical Hebrew*. 8 Volumes. Sheffield: Sheffield Academic Press, 1993-2011.
 - Gesenius, W. und F. Buhl, *Hebräisches und Aramäisches Handwörterbuch über das Alte Testament*. Leipzig: F.C.W. Vogel, 1915¹⁶ of later.
 - Koehler, L. & W. Baumgartner, *Lexicon in Veteris Testamenti Libros + Supplementum*. Leiden: Brill, 1953, herdruk 1973.
 - VanGemeren, W.A. (ed.), *New International Dictionary of Old Testament Theology and Exegesis*. 5 Volumes. Carlisle: Paternoster, 1997.
- Grammatica's:*
- Gesenius W. e.a., *Gesenius' Hebrew Grammar, as Edited and Enlarged by the Late E. Kautzsch* (trans. A.E. Cowley). Oxford: Clarendon Press, 1910² of later.
 - Joüon, P. and T. Muraoka, *A Grammar of Biblical Hebrew* (2 delen). Roma: Editrice Pontificio Istituto Biblico, 1991 of later.
 - Waltke, B.K. and M. O'Connor, *An Introduction to Biblical Hebrew Syntax*. Winona Lake: Eisenbrauns, 1990.

Integratiecolleges en studiereis naar Israël (of themadagen)

<i>Docent</i>	Hoogleraren en (gast)docenten	<i>Module-code</i>	MT3-IT
<i>Tentamenvorm</i>	Testimonium	<i>Omvang</i>	2,5 EC aan einde BT2
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT1 en MT2 / periode 2 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 + 3 of 10 (college)dagen
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Data</i>	6 en 7 november (integratiecolleges) 7 t/m 16 april (studiereis) 8 t/m 10 april (alternatieve themadagen bij annulering studiereis)

Toetsdoelen Verwerving en verdieping van inzicht in een specifiek theologisch thema, met het oog op de samenhang van de theologische disciplines. Verwerven van vaardigheid in het beoordelen van een theologische vraagstelling en zijn overtuiging beargumenteren in een wetenschappelijke discussie.

Eindtermen 11, 14, 18, 19, 33, 34, 36, 37

Leerdoelen AV 5, 6, 7

Studielast Hoorcolleges door hoogleraren en (gast)docenten.
Plenaire discussie of bespreking in groepen aan de hand van stellingen of vragen.
Eigen bijdragen door studenten.
Bijbelstudie.
- integratiecolleges 10 uur
- facultatieve studiereis naar Israël (zie voor meer informatie de keuzemodule 'Studiereis naar Israël' op p. 129v)
- collegevoorbereiding 2 uur

Aanbevolen literatuur Zie het programma met literatuurtips dat voorafgaand aan de colleges wordt uitgereikt.

Bijzonderheden - Integratiecolleges worden gehouden in het gebouw van de TUA. Hoogleraren en docenten belichten het centrale thema vanuit hun eigen vakgebied.
- Eens in de 5 à 6 jaar wordt in plaats van de themadagen een reis naar Israël gepland.
- Het bijwonen van de integratiecolleges en themadagen is verplicht. De studiereis naar Israël is facultatief. Mocht de studiereis geannuleerd worden zullen er als alternatief de reguliere themadagen georganiseerd worden.
Indien de student door omstandigheden niet aanwezig kan zijn, dient hij zelf te zorgen voor vervanging met een omvang van 1 EC (28 uur). Als vervanging kan gedacht worden aan bezoek aan een (theologisch of verwant onderwerp) symposium, een keuzemodule e.d. Goedkeuring van de vervangende stof dient gevraagd te worden aan de examencommissie met overlegging van een bewijs. Dat kan in het geval van een symposium o.i.d. door middel van een verslag, voor een keuzemodule volstaat een kopie van het tentamenbriefje. Er kan geen financiële bijdrage gevraagd worden aan de TUA in de kosten van een symposium e.d. als dit bezocht wordt ter vervanging van themadagen of integratiecolleges. Integratiecolleges en/of themadagen kunnen in totaal maximaal 3 keer gedurende de bachelor op deze wijze vervangen worden.

Pastorale Psychologie

<i>Docent</i>	Dr. A. van den Brink	<i>Code</i>	MT2-PaPsy
<i>Toetsvorm</i>	Take-home tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	9 uur	<i>Periode</i>	MT1 en MT2 / periode 2
<i>Tentamendata</i>	12 januari 2026 Herkansing: 6 juli 2026	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Toetsdoelen</i>	De student heeft zicht op de praktisch-theologische vragen en problemen in de omgang met volwassen/oudere mensen, al dan niet met psycho-geriatrie problematiek, of psychiatrische problematiek, en beschikt over voldoende empathisch vermogen in de pastorale omgang met deze medemens. De student heeft zicht op de sociale kaart van de hulpverlening en de plaats van de pastor daarin. De student analyseert en reflecteert actief rond psychotherapeutische concepten in relatie tot theologie en geleefde spiritualiteit.
<i>Eindtermen</i>	27, 33, 35, 37
<i>Leerdoelen AV</i>	2, 7, 8, 9
<i>Studielast</i>	Hoorcolleges 9 uur Zelfstudie 52 uur Werkstuk/ take-home tentamen 9 uur
<i>Toetseisen</i>	◦ Take-home tentamen n.a.v. de literatuur en de colleges. ◦ Literatuur: - Heitink, G, <i>Pastorale zorg: Theorie – differentiatie – praktijk</i>. Kampen: Kok, 1998, 86-106. [20 p. cat. 2 → 4 uur] - Horst, W. ter, <i>Over troosten en verdriet</i>. Kampen: Kok, 2007, hfdst. 3. (p. 54-61) 'De doolhof van het leed'. [7 p. cat. 3 → 1 uur] - Lindijer, C.H. <i>Pastor en therapeut: Wat kan pastoraat leren van psychotherapie?</i>. 's-Gravenhage: Boekencentrum, 1984, 91-267. [176 p. leesstof → 12 uur] - Pfeifer, S., <i>Psychische stoornissen en bijbelse zielszorg</i>. Leiden: Groen, 1994. [160 p. leesstof → 10 uur] - Schaap-Jonker, Hanneke, <i>Handboek pastoraat bij psychische problemen</i>. Utrecht: KokBoekencentrum, 2020. [162 p. leesstof → 10 uur] - Tieleman, Maryke, <i>Levensfasen</i>. Amsterdam: Tieleman & Boom uitgeverij, 2019, hfdst. 9 'De oudere volwassene' en hfdst. 10 'De dood'. [56 p. cat. 3 → 8 uur] - Velema, W.H. <i>Geloof en gevoel</i>. Leiden: Groen, 1992. [90 p. leesstof → 6 uur] - Velema, W.H., <i>Rondom het levenseinde: Ethische en pastorale overwegingen</i>. Kampen: Kok, 1973, hfdst. 8 (p. 58-65) 'Begeleiding van de stervende'. [7 p. cat. 3 → 1 uur]

Poimeniek

<i>Docent</i>	Prof. dr. M.J. Kater	<i>Module-code</i>	MT2-Poim
<i>Toetsvorm</i>	Tentamen en reflectieverslag	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	MT1 en MT2 / periode 2
<i>Tentamendata</i>	22 januari 2026 Herkansing: 24 augustus 2026	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams. 27 januari 2026 Herkansing: 2 april 2026	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Toetsdoelen</i>	De student: - verdiept zijn of haar inzicht in de poimeniek aan de hand van actuele stromingen op het gebied van het pastoraat; - oriënteert zich op terreinen van bijzonder pastoraat; - verkrijgt inzicht in het specifieke karakter van pastorale zorg in een kerkelijke gemeente in relatie tot geestelijke verzorging in allerlei instellingen; - verkrijgt inzicht in het ontwikkelen van een pastorale beroepshouding; - ontwikkelt praktische vaardigheden m.b.t. het voeren van pastorale gesprekken.
<i>Eindtermen</i>	4 t/m 6, 8 t/m 11, 14, 21, 23 t/m 30, 33 t/m 38
<i>Leerdoelen AV</i>	3, 4, 7, 8, 9
<i>Studielast</i>	Colleges (te besteden aan een aantal actuele thema's in het pastoraat, analyse van pastorale gesprekken aan de hand van een of meerdere casus) 9 uur Praktische opdracht (het voeren van pastorale gesprekken in een ziekenhuis, verzorgingshuis, GGZ-instelling (of vergelijkbare instelling) en daarvan schriftelijk verslag doen) 13 uur Collegevoorbereiding 4 uur

Zelfstudie 44 uur

- Toetseisen**
- Ganzevoort, R.R. en J. Visser, *Zorg voor het verhaal: Achtergrond, methode en inhoud van pastorale begeleiding*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2007, hfdst. 4 t/m 7, 11. [120 p. cat. 2 → 24 uur]
 - Heitink, G., *Pastorale zorg: Theologie, differentiatie, praktijk*. Kampen: Kok, 1998 of later, hfdst. 2 en 12. [25 p. cat. 2 → 5 uur]
 - Menken-Bekius, C. en H.C. van der Meulen, *Reflecteren kun je leren: Basisboek voor pastoraat en geestelijke verzorging*. Kampen: Kok, 2007, hfdst. 1 t/m 3. [110 p. cat. 3 → 11 uur]
 - Collegestof [→ 4 uur]
- Aanbevolen literatuur**
- Bohren, Rudolf, *In der Tief der Zisterne: Erfahrungen mit der Schwermut*. München: Chr. Kaiser, 1990.
 - Doolaard, J.J.A. (red.), *Nieuw handboek geestelijke verzorging*. Kampen: Kok, 2006.
 - Immink, F.G., *In God geloven: Een praktisch-theologische reconstructie*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2003.
 - Kamp, P. van de, *Verhalen om te leven: Levensverhalen in het pastoraat*. Utrecht: Kok, 2013.
 - Louw, Daniël, *Cura Vitae: Illness and the Healing of Life in Pastoral Care and Counseling*. Wellington: Lux Verbi, 2008.
 - Meulen, H.C. van der, *Om het geheim van het leven: Over spiritualiteit en geestelijke begeleiding*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2013.
 - Meulink-Korf, H. en A. van Rhijn, *De onvermoede derde: Inleiding in het contextueel pastoraat*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2002.
 - Minderhoud, J., *Luisteren is een kunst: Over het voeren van verschillende gesprekken in het pastoraat*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2009.
 - Nauer, Doris, *Seelsorge: Sorge um die Seele*. Stuttgart: W. Kohlhammer, 2010.
 - Osmer, R.R., *Practical Theology: An Introduction*. Grand Rapids: Eerdmans, 2008.
 - Pelt, J.W. van, *De pastorale gemeente: Over schapen met het hart van een herder*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2002.
 - Schenderling, Jacques, *Beroepsethiek voor pastores*. Budel: Damon, 2008.
- Bijzonderheden**
- Studiepunten worden pas toegekend als alle onderdelen van de module behaald zijn.
 - Deze module moet in samenhang worden gezien met pastorale psychologie.

Praktische Homiletiek (praktisch deel Homiletiek 3)

<i>Docent</i>	Drs. A.Th. van Olst	<i>Module-code</i>	MT2-Hom3
<i>Toetsvorm</i>	Mondeling Tentamen, portfolio-opdrachten en een preekvoorstel (c.q. preekschets)	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	1 uur	<i>Periode</i>	MT1 en MT2 / periode 2-3
<i>Tentamendata</i>	In overleg met hoogleraar	<i>Colleges</i>	gemiddeld 1 uur per week gedurende periode 1-3.
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Volgens uit te reiken overzicht via portfolio Teams	<i>Instapeis</i>	Homiletiek op bachelorniveau

Zie voor informatie over deze module p. 147v.

Theologie Nieuwe Testament: Paulus (verdiepend)

<i>Docent</i>	Dr. M.C. Mulder	<i>Module-code</i>	MT2-ThNT-VerdPau
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	MT1 en MT2 / periode 2
<i>Tentamendata</i>	19 januari 2026 Herkansing: 2 april 2026	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Nieuwe Testament 1 en 2; Exegese Nieuwe Testament 1 en 2; Paulus op bachelorniveau

<i>Toetsdoelen</i>	De student: - heeft verdiepte kennis van en verdiept inzicht in de belangrijkste theologische thema's in de Paulinische literatuur; toegespitst op de thema's 'genade', 'rechtvaardiging' en 'participatie in Christus'; - toont inzicht in verschillende benaderingen van Paulus, weet een gefundeerde visie te geven en kan deze benaderingen verbinden met grondbeginselen van de gereformeerde theologie; - kan op basis van zijn kennis van enkele grondgedachten uit het <i>corpus Paulinum</i> een zelfstandige bijdrage aan theologische vragen leveren.
<i>Eindtermen</i>	1 t/m 6, 10, 14 t/m 17
<i>Leerdoelen AV</i>	1, 2, 4, 5, 6, 7
<i>Studielast</i>	Hoor- en werkcolleges 9 uur Collegevoorbereiding 4 uur Zelfstudie 57 uur
<i>Toetseisen</i>	◦ Barclay, J.M.G., <i>Paul and the Power of Grace</i>. Grand Rapids: Eerdmans, 2020, hoofdstukken 1, 7, 8 en 12. [50 p. cat. 2 → 10 uur] ◦ Dunn, James D.G., <i>The Theology of Paul the Apostle</i>. Edinburgh: T&T Clark, 1998, 334-412. [78 p. cat. 2 → 15 uur] ◦ Schreiner, Thomas R., <i>Paul, Apostle of God's Glory in Christ: A Pauline Theology</i>. Downers Grove, IL: IVP, 2001, 103-125, 189-249. [75 p. cat. 2 → 14 uur] ◦ Stuhlmacher, P., <i>Biblische Theologie des Neuen Testaments, Band 1: Grundlegung. Von Jesus zu Paulus</i>. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2005³, par. 18, 21 (p. 252-266, 310-347). [50 p. cat. 1 → 16 uur] ◦ Collegestof. [2 uur]
<i>Aanbevolen literatuur</i>	- Hofius, O., <i>Paulusstudien</i>, WUNT 51. Tübingen: Mohr, 1994². - Ridderbos, H.N., <i>Paulus: Ontwerp van zijn theologie</i>. Kampen: Kok, 1984⁵.

Theologie Oude Testament

<i>Docent</i>	Prof. dr. A. Versluis	<i>Module-code</i>	MT2-ThOT
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	MT1 en MT2 / periode 2
<i>Tentamendata</i>	6 januari 2026 Herkansing: 17 maart 2026	<i>Colleges</i>	1 college-uur per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Hebreeuws en Exegese OT op bachelorniveau

<i>Toetsdoelen</i>	De student: - verwerft nadere kennis over de theologie van het Oude Testament; - leert de belangrijke theologische themata van het Oude Testament kennen; - verkrijgt initieel inzicht in de methodische vragen van de discipline van de OTT; - kan op basis van zijn kennis van de Bijbelse theologie van het Oude Testament een zelfstandige bijdrage aan theologische vragen leveren
--------------------	--

<i>Eindtermen</i>	1 t/m 6, 8, 10
<i>Leerdoelen AV</i>	1, 2, 5
<i>Studielast</i>	a) een wekelijks college over een thema uit de oudtestamentische theologie (incl. voorbereiding) 24 uur b) schriftelijk literatuurtentamen, zelfstudie 46 uur
<i>Toetseisen</i>	Op college worden delen besproken uit de volgende werken (de te bespreken artikelen bij aanvang van de module vastgesteld): - Rad, G. von, <i>Theologie des Alten Testaments, Band I. Die Theologie der geschichtlichen Überlieferungen Israels</i>. München: Kaiser Verlag, 1957. - Moberly, R.W.L., <i>Old Testament Theology: Reading the Hebrew Bible as Christian Scripture</i>. Grand Rapids: Eerdmans, 2013. - Brueggemann, W., <i>Theology of the Old Testament: Testimony, Dispute, Advocacy</i>. Minneapolis: Fortress Press, 1997. - Janowski, B., diverse bundels <i>Beiträge zur Theologie und (Anthropologie) des Alten Testaments</i>. - Jeremias, J., <i>Theologie des Alten Testaments</i>, GAT 6. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2015. Schriftelijk tentamen over de op college besproken literatuur, aangevuld met: ◦ Moberly, R.W.L., <i>Old Testament Theology: Reading the Hebrew Bible as Christian Scripture</i>. Grand Rapids: Eerdmans, 2013, 211-288 [78 p.] ◦ Rendtorff, R., <i>Theologie des Alten Testaments. Ein kanonischer Entwurf. Band 2: Thematische Entfaltung</i>. Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag, 2001, 159-317 [159 p.] ◦ Samen 237 p. → 61 uur (incl. collegevoorbereiding)
<i>Aanbevolen literatuur</i>	- Barr, J., <i>The Concept of Biblical Theology: An Old Testament Perspective</i>. London: SCM Press, 1999. - Jeremias, J., <i>Studien zur Theologie des Alten Testaments</i>. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2015. - Moberly, R.W.L., <i>Old Testament Theology: Reading the Hebrew Bible as Christian Scripture</i>. Grand Rapids: Eerdmans, 2013.

MT1 & MT2 – PERIODE 3

Exegese OT/NT 2

<i>Docent</i>	Prof. dr. A. Versluis en dr. A. van den Os	<i>Module-code</i>	MT2-ExOT/NT2
<i>Toetsvorm</i>	<i>Oude Testament:</i> Eindpaper groepswerkstuk en presentie/testimonium <i>Nieuwe Testament:</i> Eindpaper groepswerk en testimonium	<i>Omvang</i>	2,5 EC Exegese OT 1,25 EC Exegese NT 1,25 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT1 en MT2 / periode 2 (OT) en 3 (NT)
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	OT: 2 college-uren per week (hoor en werk) NT: 3 college-uren per week (inclusief voorbereiding presentatie in werkgroepjes)
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	De groepswerkstukken worden uiterlijk een week voor de gezamenlijke bespreking ingeleverd.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Zie voor informatie over deze module p. 150.

Heiliging: Bijbel en verkondiging

Roulerend thema 'Heiliging'

<i>Docent</i>	Prof. dr. M.J. Kater; dr. A. van den Os en dr. H. de Waard	<i>Module-code</i>	MT3-BThOT/NT-Heil/Hom 4
<i>Toetsvorm</i>	Collegevoorbereiding en eindopdracht	<i>Omvang</i>	5 EC (2,5 OT-NT en 2,5 Hom.)
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT1, MT2 en MT3 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	4 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams. 2 april 2026 Herkansing: 26 juni 2026	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Toetsdoelen</i>	De student: - verwerft kennis van en inzicht in het thema heiliging / heiligheid in het Oude en Nieuwe Testament; - weet Bijbels-theologische verbanden inzake dit thema te leggen en uit te werken; - verwerft inzicht in verschillende exegetische visies en kan tot een verantwoorde beoordeling komen; - is in staat deze visie op een heldere wijze uiteen te zetten en dit alles relevant te maken voor de gereformeerde theologie en prediking. - heeft inzicht in de relatie tussen prediking en heiliging; - kan het eigen karakter van heiliging als gave en opdracht in de prediking beschrijven en evalueren; - kan theologisch duiden wat het verschil is tussen moralistische preken en preken die de heiliging beogen; - heeft besef van de urgentie van heiliging in de prediking en kan beredeneerd het belang daarvan aantonen.
--------------------	--

Eindtermen 1 t/m 6, 8, 10

Leerlijnen 1 t/m 3, 5-8

Studielast *Oude Testament:*
Hoorcolleges incl. voorbereiding 22.5 uur
Nieuwe Testament:

Hoor- en werkcolleges, incl. voorbereiding 22.5 uur

Praktische theologie:

Hoorcolleges incl. voorbereiding 27 uur

Onderzoek karakter van heiliging in preken 8 uur

Werk- en preekcolleges praktische deel 12 uur

(voor het maken van het te houden preekvoorstel (MT1- of MT2-preek) is in de module homiletiek 1 reeds 16 uur toegekend)

Eindopdracht:

48 uur

Toetseisen

Oude Testament:

- Collegevoorbereidingsopdrachten (3 x 6 uur), aan de hand van op te geven literatuur (n.t.b.), over de volgende onderwerpen:
 - Algemene inleiding: heiligheid in het OT
 - De (ethische) implicaties van Gods heiligheid voor Israël (o.a. Lev. 19:2; Joz. 24:19)
 - Heiligheid als eschatologische belofte (o.a. Jer. 31:40; Zach. 14:20-21).

Nieuwe Testament:

- Collegevoorbereidingsopdrachten (3 x 6 uur), aan de hand van de volgende literatuur:
 - Hans Burger, 'Participatie: leven in Christus' en Christian Stettler, 'Christenen als vernieuwde mensen' in: A.D. Baum en P.H.R. van Houwelingen (eds.), *Theologie van het Nieuwe Testament in twintig thema's*, Utrecht: KokBoekencentrum, 2019, 259-274 en 330-344.
 - Jan G. van der Watt, 'The Gospel of John's Perception of Ethical Behavior', *In die Skriflig* 45 (2011), 431-447 en Cornelis Bennema, 'A Model of Johannine Ethics', *Studies in Christian Ethics* 35 (2022), 433-456.
 - Grant A. Macaskill, *Living in Union with Christ. Paul's Gospel and Christian Moral Identity*, Grand Rapids: Baker, 2019, capita selecta.

Praktische theologie:

- Collegevoorbereidingsopdrachten (6 x 3uur) aan de hand van de volgende literatuur:
 - Block, Johannes, *De Rede von Sünde in der Predigt der Gegenwart. Eine Studie zur harmatologischen Homiletik am Beispiel von Predigten aus dem Internet*. Zürich: Theologischer Verlag, 2012, 17-201.
 - Velema, W.H., *Wet en Evangelie*, Kampen: Kok, 1987, capita selecta.

Algemeen:

- Een eindopdracht voor de bijbelse theologie en homiletiek gezamenlijk:
In deze opdracht analyseer en evalueer je (in kleine groepen) enkele preken in het licht van de bestudeerde literatuur aan de hand van de voorbereidingsopdrachten en de collegestof. Vervolgens doe je een aantal verbetervoorstellen en verwerk je die in een eigen preekvoorstel. De nadere specificering van deze eindopdracht volgt nog. [→ 48 uur]

Heiliging: Theologiegeschiedenis en dogmatiek

Roulerend thema 'Heiliging'

<i>Docenten</i>	Prof.dr. H. van den Belt en dr. P. Rouwendal	<i>Module-code</i>	MT3-Heil-ThgDog
<i>Toetsvorm</i>	Presentatie en paper	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	n.v.t.	<i>Periode</i>	MT1, MT2 en MT3 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	n.v.t.	<i>Colleges</i>	4 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Presentatie tijdens laatste college; Paper inleveren voor 2 april 2026 Herkansing voor 28 augustus 2026	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Toetsdoelen

De student:

- kent een gereformeerde visie op heiliging, in relatie tot de rechtvaardigingsleer, de antropologie en de pneumatologie;
- kan verschillende opvattingen weergeven over heiliging, zowel uit de geschiedenis als uit het heden;
- kan participeren in systematisch-theologische discussies ten aanzien van heiliging;
- kan een beredeneerde keuze maken ten aanzien van: (a) de relatie tussen rechtvaardiging en heiliging; (b) de eigen aard van de heiliging;

- kan complexe theologische teksten (op de bovengenoemde gebieden) samenvatten, analyseren en beredeneerd beoordelen.
- heeft kennis van en inzicht in de oorzaken, achtergronden en ontwikkelingen van visies op het thema 'heiliging' en de implicaties daarvan voor de geschiedenis van de kerk en voor de gereformeerde theologie
- heeft het vermogen genoemde visies te contextualiseren, te waarderen en te actualiseren.

Eindtermen 4 t/m 6, 15 t/m 17

Leerdoelen AV 1 t/m 5 en 9

Studielast Hoor-/werkcolleges 18 uur
Voorbereiding colleges: 18 uur
Paper en voorbereidende presentatie 40 uur
Zelfstudie literatuur: 64 uur

Toetseisen

- Allen, R. Michael, en Scott R. Swain, red. *Sanctification*. New Studies in Dogmatics. Zondervan, 2017, 169-189 [21 p. cat. 3 → 3 uur]
- Daniels, B. C. *Puritans at Play: Leisure and Recreation in Colonial New England*, St. Martin's Griffin: New York, 1996 [211 p. cat. 3 → 29 uur]
- Vlastuin, W. van, *Word vernieuwd: Een theologie van persoonlijke vernieuwing*, Kampen: Kok, 2011, 23-92 en 149-306 [228 p. cat. 3 → 32 uur]

Bijzonderheden

- Dit onderdeel behoort tot de integratiemodule 'Roulerend thema: Heiliging'. De student behoort voor beide deelmodules een voldoende (> 5,5) behaald te hebben voordat het tentamen als geheel wordt afgetekend. Het eindcijfer is het gemiddelde van de voor beide deelmodules behaalde cijfers.
- Tijdens de (voor)laatste dag van het collegeperiode wordt ter afsluiting van deze integratiemodule een integraal forum-college gegeven, waarbij studenten vragen stellen.

Praktische Homiletiek (praktisch deel Homiletiek 3)

<i>Docent</i>	Drs. A.Th. van Olst	<i>Module-code</i>	MT2-Hom3
<i>Toetsvorm</i>	Mondeling Tentamen, portfolio-opdrachten en een preekvoorstel (c.q. preekschets)	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	1 uur	<i>Periode</i>	MT1 en MT2 / periode 2-3
<i>Tentamendata</i>	In overleg met hoogleraar	<i>Colleges</i>	gemiddeld 1 uur per week gedurende periode 1-3.
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Volgens uit te reiken overzicht via portfolio Teams	<i>Instapeis</i>	Homiletiek op bachelorniveau

Zie voor informatie over deze module p. 147v.

MT1 & MT2 – PERIODE 4

Evangelistiek/Missiologie: Missionaire gemeente anno nu

<i>Docent</i>	Dr. J. van 't Spijker	<i>Module-code</i>	MT2-Evan-MisGe
<i>Toetsvorm</i>	Leesverslag met eigen reflectie	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT1 en MT2 / periode 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams. 26 juni 2026 Herkansing: 28 augustus 2026	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	De student: - leert onderscheiden, beschrijven en verwoorden wat de grondlijnen zijn van het Bijbels-theologisch spreken over het missionaire van de kerk; - leert reflecteren op en evalueren van onderscheiden modellen van missionair gemeente-zijn met het oog op de praktijk.
<i>Eindtermen</i>	4, 5, 7, 8, 10, 12, 13, 15, 18, 19, 23, 24, 33, 36 t/m 38
<i>Leerlijnen</i>	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9.
<i>Studielast</i>	Colleges 9 uur Individueel dan wel gezamenlijk voorbereiden colleges 9 uur Leesverslag 52 uur
<i>Toetseisen</i>	Toetsing vindt plaats door middel van een door de student te schrijven leesverslag (in de vorm van een evaluerend artikel voor een academisch tijdschrift van max. 3.000 wrd.) waaruit zelfstandige, kritische en analyserende verwerking, met daarin beargumenteerde beoordeling, blijkt van de collegestof en de inhoud van de volgende literatuur: ◦ Belcher, Jim, <i>Deep Church. A Third Way Beyond Emerging and Traditional</i>. Downers Grove: IVP, 2009, 9-207. [198 p. cat. 3 → 18 uur] ◦ Guder, Darrell L. (ed.), <i>The Continuing Conversion of the Church</i>. Grand Rapids: W.B. Eerdmans, 2000, vii-204. [214 p. cat. 3 → 20 uur] ◦ Paas, Stefan, <i>Church Planting in the Secular West. Learning from the European Experience</i>. Grand Rapids: Eerdmans, 2016, hoofdstuk 1, 4 en 5. [134 p. cat. 3 → 14 uur]
<i>Aanbevolen literatuur</i>	- Noordegraaf, A., <i>Vijf broden en twee vissen. Missionair gemeente-zijn in een post-moderne samenleving</i> . Zoetermeer: Boekencentrum, 1998.
<i>Bijzonderheden</i>	Dit onderdeel behoort tot de module 'Apologetiek'. Studiepunten worden pas toegekend als alle onderdelen van de module behaald zijn.

Kerkrecht

<i>Docent</i>	Prof. dr. H.J. Selderhuis	<i>Module-code</i>	MT2-Kr
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	MT1 en MT2 / periode 4
<i>Tentamendata</i>	18 juni 2026 Herkansing: 27 augustus 2026	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Toetsdoelen</i>	De student: - verwerft fundamentele kennis van de geschiedenis en de theologische beginselen van het gereformeerde kerkrecht; - verwerft inzicht in inhoud en functioneren van een gereformeerde kerkorde.
<i>Eindtermen</i>	2, 4, 6, 8, 14, 16, 19
<i>Leerdoelen AV</i>	1, 2, 5, 7

<i>Studielast</i>	Hoorcolleges 6 uur Werkcolleges 3 uur Zelfstudie 61 uur
<i>Toetseisen</i>	◦ Selderhuis, Herman J. (red.), <i>Handboek Gereformeerd Kerkrecht</i>. Heerenveen: Groen, 2019. [440 p. cat. 3 → 54 uur]. ◦ Collegestof. [→ 7 uur]

Liturgiek

<i>Docent</i>	Dr. J. van der Knijff	<i>Module-code</i>	M2-Lit
<i>Toetsvorm</i>	Leesverslag, paper	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT1 en MT2 / periode 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams. 26 juni 2026 Herkansing: 28 augustus 2026	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Toetsdoelen</i>	De student: - is in staat zich zelfstandig te bezinnen op de theologische en praktische vraagstukken in het veld van de liturgiek; - kan de liturgische gereformeerde traditie in rapport brengen met de huidige tijd en de actuele situatie; - is in staat om zelfstandig een review van een publicatie op het gebied van de liturgische theologie te schrijven; - kan zelfstandig een paper schrijven over de achtergronden en betekenis van een van de onderdelen van de gereformeerde liturgie.
--------------------	---

Eindtermen 2 t/m 6, 8, 11, 14, 16 t/m 21

Leerdoelen AV 2, 3, 4, 5

Studielast Colleges 9 uur
Collegevoorbereiding 6 uur
Schrijven boekverslag 30 uur
Schrijven paper 25 uur

<i>Toetseisen</i>	◦ De student levert twee schriftelijke opdrachten in: een paper over de achtergronden en betekenis van een van de onderdelen van de gereformeerde liturgie (in overleg met de docent en in afstemming met andere studenten) én een leesverslag over één van onderstaande vijf boeken. ◦ Doel: bezinning op de theologie van de liturgie aan de hand van een studie, en zelfstandige reflectie op (een onderdeel van) de praktijk van de eredienst. ◦ Opbouw: het leesverslag telt ca. 2500 woorden [→ 30 uur], de paper telt ca. 2.000 tot 3.500 wrd., al naargelang het gekozen boek voor het verslag [→ 25 uur]. ◦ Richtlijnen voor het schrijfproces: zie voor de details het programma van de module. ◦ Eisen ten aanzien van paper en leesverslag: zie het programma van de module. ◦ Procedure: de beide documenten worden samen ingeleverd via Teams bij de opdracht van 2526/4 MT1-2 Liturgiek, vóór het einde van tentamenperiode 4. ◦ Beoordeling: zie het programma van de module voor de beoordelingscriteria. ◦ Voor het boekverslag kiest de student uit een van de onderstaande titels: - Noordmans, O., <i>Liturgie</i>. Amsterdam: Holland, 1939. [190 p.] - Leeuw, G, van der, <i>Liturgiek</i>. Nijkerk: Callenbach [1940]. [220 p.] - Wolterstorff, Nicholas, <i>De God die wij aanbidden: Op verkenning in de liturgische theologie</i>. Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 2019. [202 p.] - Witvliet, John D., <i>Worship Seeking Understanding: Windows into Christian Practice</i>. Grand Rapids: Baker Academic, 2003. [300 p.] - Block, Daniel I., <i>For the Glory of God: Recovering a Biblical Theology of Worship</i>. Grand Rapids: Baker Academic, 2014 [360 p.]
-------------------	---

Integratiecolleges en studiereis naar Israël (of themadagen)

<i>Docent</i>	Hoogleraren en (gast)docenten	<i>Module-code</i>	MT3-IT
<i>Tentamenvorm</i>	Testimonium	<i>Omvang</i>	2,5 EC aan einde BT2
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT1 en MT2 / periode 2 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 + 3 of 10 (college)dagen
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Data</i>	6 en 7 november (integratiecolleges) 7 t/m 16 april (studiereis) 8 t/m 10 april (alternatieve themadagen bij annulering studiereis)

Zie voor informatie over deze module p. 152v.

25. Specialisatiecolleges Master Theologie jaar 1 en 2

Algemene richtlijnen en informatie

- De specialisatiefase omvat 45 EC, waarmee reeds in het eerste studiejaar wordt gestart (10 EC 1^e jaar, 10 EC 2^e jaar, 10 EC + thesis van 15 EC 3^e jaar). Daarnaast kan een gemeentestage of minor van 10 EC gedaan worden en een keuzeminor van 15 EC.
- Voor een admissiale student is een minor van 10 EC bestaande uit de gemeentestage verplicht. Voor niet-admissiale studenten bestaat de mogelijkheid deze ruimte toe te voegen aan de specialisatie of naar eigen keuze in te vullen. Bovendien is het mogelijk om ook (een deel van) de keuzemodules toe te voegen aan de specialisatiefase van de master.
- In het algemeen kan bij de in deze studiegids gegeven invulling voor de specialisatiemodules gesteld worden, dat het hier om voorbeelden/modellen gaat. Alternatieve mogelijkheden zijn voorhanden. Het uiteindelijke pakket wordt in overleg tussen docent en student vastgesteld, waarbij rekening wordt gehouden met de eigen voorkeur van de student. Dit geldt in het bijzonder wanneer een student een major van grotere omvang wenst te doen.
- Voor studenten die de opleiding eerstegraads godsdienstleraar willen doen naast hun master aan de TUA, is het theologische gedeelte aan de CHE vrijgesteld en geeft de TUA vrijstelling van (een deel van) de keuzemodules en/of de stage. Dit geldt overigens ook voor de opleiding tot Geestelijk Verzorger. Meer informatie hierover kan men vinden op p. 101vv en kan opgevraagd worden bij de studieadviseur.
- Wanneer een gewenste module niet aan de TUA wordt gedoceerd, behoort het tot de mogelijkheden dit onderdeel aan een andere instelling te volgen. Goedkeuring van de examencommissie is daarvoor vereist.
- Voor bepalingen omtrent de masterscriptie, zie men de beschrijving daarvan op p. 192v en het 'Scriptie-reglement' op SharePoint en de website.
- De masterstudie wordt afgesloten met een examen, dat bestaat uit de bespreking van de masterscriptie (die qua omvang 25.000 tot maximaal 35.000 woorden telt, inclusief voetnoten maar uitgezonderd de literatuurlijst en bijlagen). De gang van zaken is als volgt:
 - a. de student houdt eerst een korte presentatie van zijn scriptie (10 minuten), die meetelt bij de beoordeling;
 - b. naast de begeleider stellen ook twee daartoe aangewezen hoogleraren, UD's of externe deskundigen vragen, in totaal 40 minuten: de begeleider 20 minuten, de twee anderen elk 10 minuten (afhankelijk van de situatie kan in de tijdsverdeling enige variatie aangebracht worden).
 Tijdens elke vergadering van de Senaat wordt gelegenheid geboden om het masterexamen af te leggen. Viermaal per jaar vindt er een afsluitende openbare ceremonie plaats met officiële buluitreiking. De afgestudeerde masterstudent geeft tijdens deze ceremonie een beknopte presentatie (max. 4 minuten) van zijn afstudeerscriptie. Zie voor data de jaaragenda op SharePoint.

Schema specialisatie (45 tot 70 EC)

MODULE	MT1 Periode 3 en 4	MT2 Periode 3 en 4	MT3 Periode 1	MT3 Periode 2	MT3 Periode 3	MT3 Periode 4
Specialisatie	10 EC	10 EC		5 EC	5 EC	
Specialisatie Thesis						15 EC
Keuzeminor (mag toegevoegd worden aan de Specialisatie)			15 EC			
Gemeentestage (EC's kunnen door niet-admissialen toegevoegd worden aan de Specialisatie of naar eigen keuze ingevuld)				10 EC		

Specialisatie Systematische theologie (1–5)

<i>Docent</i>	Prof. dr. H. van den Belt en dr. C.C. den Hertog	<i>Module-code</i>	MT1-SpecDog1-FunDog
<i>Toetsvorm</i>	Portfolio, essay, scriptie	<i>Omvang</i>	30 EC (45 EC incl. Masterscriptie)
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT1-3 / periode 1-4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	6x per jaar een dagdeel van 3 klokuren = 18 uur per jaar.
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams of mail, in overleg met de docent		

Toetsdoelen Verdieping van de kennis van en het inzicht in de systematische theologie (dogmatiek, ethiek en publieke theologie), zowel wat de oorsprong en methode betreft als ook wat de actuele ontwikkelingen betreft; het zelfstandig kunnen analyseren en evalueren van bronnen en literatuur op het terrein van de systematische theologie.

Verdieping van inzicht in het eigene van de christelijk-theologische bezinning en de uitgangspunten van de systematische theologie.

Verdieping van het inzicht in de verhouding van de gereformeerde positie in de systematische theologie tot die van andere christelijke tradities.

Verdieping van de fundamentele kennis van dogmatiek, ethiek en publieke theologie en verdere specialisatie in één van deze drie sub-disciplines.

Eindtermen 4 t/m 8, 12, 17 t/m 21, 37

Leerdoelen AV 1 t/m 9

Studielast

- Werkcolleges 18 uur per jaar, uitgaande van 3 jaar: 54 uur
- Collegevoorbereiding 12 uur per jaar, uitgaande van 3 jaar: 36 uur
- Zelfstudie: We gaan uit van ong. 10 pagina's per uur (de leesstof wordt immers niet getentamineerd) tenzij de student overtuigend kan beargumenteren waarom de moeilijkheidsgraad van de literatuur om meer tijd vraagt.
- De verdeling is: in het eerste en tweede jaar 10 EC (verdeeld over blok 3 en 4) en in het derde jaar 10 EC literatuur ter voorbereiding op de scriptie (verdeeld over blok 2 en 3) + 15 EC voor de scriptie.
- 10 EC = 280 uur, onderverdeling: college en voorbereiding 30 uur (18 uur colleges + 12 uur voorbereiding per jaar, 160 p. / 6 = 27 p. per keer), zelfstudie (200 uur = 2000 p.), verwerking en toetsing 50 uur.

Invulling jaar 1-3

- Jaar 1: Een (meerdelige) dogmatiek / ethiek

Elke student maakt een verantwoorde en zo divers mogelijke selectie uit deze dogmatiek naar keuze.

Naast de stof uit de dogmatiek, leest de student minimaal 150 p. aan secundaire literatuur (boek over de theoloog, artikelen over delen van diens theologie), waaronder drie wetenschappelijke recensies.

Verwerking en toetsing: Presentatie en tekstlezing op college (45 minuten), essay van 5.000 woorden waarin de student het eigene van de gekozen theoloog belicht en op minimaal 2 verschillende loci nader ingaat in een kritische reflectie.

- Jaar 2: Verdieping in een van de loci van de dogmatiek – anders dan die waar de scriptie over gaat – waar de student van minimaal 3 theologen (anders dan in jaar 1) de positie bepaalt aan de hand van een monografie of minimaal 2 artikelen / hoofdstukken per theoloog. Voor elke theoloog moet ook minimaal een kritische recensie / respons gekozen worden op het betreffende thema.

Verwerking en toetsing: Presentatie en tekstlezing op college (45 minuten), essay van 5.000 woorden waarin de student haar of zijn eigen positie bepaalt en toelicht in gesprek met de gekozen theologen.

- Jaar 3: Verdieping in de locus waar de scriptie betrekking op heeft

De student komt met een integraal voorstel, waarin uitgelegd wordt hoe de gekozen literatuur zich verhoudt tot de voorbereiding van de scriptie. Hier vindt geen aparte toetsing plaats, omdat deze literatuur verwerkt wordt in de scriptie.

Bijzonderheden Aan het begin van de specialisatie stellen docenten en student in overleg het precieze programma vast.

Aan het begin van elk collegejaar stellen docenten en studenten het jaarprogramma vast.

Specialisatie Evangelistiek/Missiologie (1): Bijbelse fundering en geschiedenis (tevens PEP-cursus)

<i>Docent</i>	Dr. J. van 't Spijker	<i>Module-code</i>	MT1-SpecEvan1-BFunGs
<i>Toetsvorm</i>	Tentamens en/of leesverslagen, mini-scripties, scriptie	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT1 / periode 3 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	In overleg
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams of mail, in overleg met de docent		

Leerdoelen De student:

- leert zelfstandig onderscheiden, benoemen en beschrijven wat de Bijbelse fundering is van zending en/of evangelisatie;
- leert zelfstandig herkennen en identificeren van thema's uit de geschiedenis en/of de theologie van de Missiologie en/of de Evangelistiek;
- leert theologisch/reflecterend omgaan met missiologische thema's;
- leert zelfstandig omgaan met bronnen en de literatuur op het terrein van de Missiologie en/of de Evangelistiek.

Eindtermen 4 t/m 8, 10, 11, 13 t/m 19, 23 t/m 25, 28, 29, 36

Leerlijnen 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9

Studielast Colleges (in overleg) 9 uur
Collegevoorbereiding 9 uur
Zelfstudie 262 of 280 uur
Onderdeel van dit eerste deel van de specialisatie is het actief participeren in de keuzemodule Summer University bij All Nations in London op grond waarvan een uitvoerig explorerend paper wordt geschreven over een daar aangereikt thema (5 EC)

Toetseisen In overleg met de student wordt een programma voor bestudering vastgesteld uit de volgende literatuur. Afhankelijk van de keuze voor tentamen of leesverslag gelden de richtlijnen vertaling literatuur naar studie-uren.

A. Bijbelse fundering van de missiologie en evangelistiek.

Capita selecta (in overleg) uit o.a. de volgende literatuur:

- Becker, R., "Matthew 28:18-20 interpreted from the point of view of the apostolate", in Tj. Baarda e.a., *Zending op weg naar de toekomst: Essays aangeboden aan prof. dr. J. Verkuyl ter gelegenheid van zijn afscheid als hoogleraar in de missiologie en evangelistiek aan de Faculteit der Godgeleerdheid van de Vrije Universiteit te Amsterdam*. Kampen: Kok, 1978, 46-58.
- Bevans, Stephen B. and R.P. Schroeder, *Constants in Context: A Theology of Mission for Today*. New York: Orbis Books, 2006, 7-31.
- Blauw, J., *Goden en mensen: Plaats en betekenis van de heidenen in de heilige Schrift*. Groningen: Niemeijer, 1950.
- Blauw, J., *Gottes Werk in dieser Welt: Grundzüge einer biblischen Theologie der Mission*. München: Kaiser Verlag, 1961.
- Boer, H.R., *Pentecost and the Missionary Witness of the Church*. Franeker: Wever, 1955 of Boer, H.R., *Pentecost and missions*. London: Lutterworth Press, 1962.
- Bosch, D.J., *Die Heidenmission in der Zukunftsschau Jesu: Eine Untersuchung zur Eschatologie der synoptischen Evangelien*. Zürich: Zwingli Verlag, 1959.
- Bosch, D.J., "The why and how of a true biblical foundation for mission", in Tj. Baarda e.a., *Zending op weg naar de toekomst: Essays aangeboden aan prof. dr. J. Verkuyl ter gelegenheid van zijn afscheid als hoogleraar in de missiologie en evangelistiek aan de Faculteit der Godgeleerdheid van de Vrije Universiteit te Amsterdam*. Kampen: Kok, 1978, 33-45.
- Bouw, W.J. (red.), *Evangelisatie: Wat verstaan we eronder?* Kampen: Kok, 1981.

- Dodd, C.H., *The Apostolic Preaching and its Development*. London: Hodder & Stoughton, 1936 of later, of in vertaling: *De apostolische prediking en haar ontwikkelingsgang*. Nijkerk: Callenbach, s.a.
- Honig, A.G., *Bijdrage aan het onderzoek naar de fundering van de zendingsmethode der comprehensive approach in het Nieuwe Testament*. Kampen: Kok, 1951.
- Moreau, A.S. (ed.), *Evangelical Dictionary of World Missions*. Grand Rapids: Baker Books, 2000.
- Moreau, A.S. e.a., *Introducing World Missions: A Biblical, Historical, and Practical Survey*. Grand Rapids: Baker Books, 2004.
- Noordegraaf, A., *Creatura Verbi: De groei van de gemeente volgens de Handelingen der Apostelen*. 's-Gravenhage: Boekencentrum, 1983 of later.
- Noort, G. e.a., *Als een kerk opnieuw begint: Handboek voor missionaire gemeenschapsvorming*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2008.
- Schnabel, E.J., *Early Christian Mission: Jesus and the Twelve*. Illinois/Leicester: IVP, 2004.
- Schnabel, E.J., *Early Christian Mission: Paul and the early Church*. Illinois/Leicester: IVP, 2004.
- Spijker, Jan van 't e.a., *Betrokken in Gods missie. Basisboek missiologie* Utrecht: KokBoekencentrum uitgevers, 2023.
- Swigchem, D. van, *Het missionair karakter van de christelijke gemeente volgens de brieven van Paulus en Petrus*. Kampen: Kok, 1955.
- Verkuyl, J., *Inleiding in de nieuwere zendingswetenschap*. Kampen: Kok, 1975.
- Verkuyl, J., *Inleiding in de Evangelistiek*. Kampen: Kok, 1978.
- Versteeg, J.P., "De bijbelse fundering van de zending", in *Gij die eertijds verre waart... Een overzicht van de geschiedenis en taken van de zending*. Utrecht: De Banier, 1978, 11-60.
- Versteeg, J.P., "Opdracht in viervoud", in W.J. Bouw (ed.), *Evangelisatie: Wat verstaan we eronder?* Kampen: Kok, 1981, 9-47.
- Wright, Christopher J.H., *The Mission of God: Unlocking the Bible's Grand Narrative* Downers Grove: IVP, 2006.

B. Tentamen en/of leesverslagen Geschiedenis van de zending.

Capita selecta (in overleg) uit o.a. de volgende literatuur:

- Berg, J. van den, *Constrained by Jesus' love: An Inquiry into the Motives of the Missionary Awakening in great Britain in the Period between 1698 and 1815*. Kampen: Kok, 1956.
- Harnack, A. von, *Die Mission und Ausbreitung des Christentums in den ersten drei Jahrhunderten*. Leipzig: J.C. Hinrichse Buchhandlung, 1924.
- Hof, I.P.C. van 't, *Op zoek naar het geheim van de zending: In dialoog met de Wereldzendingsconferenties 1910-1963*. Wageningen: Veenman & zonen, 1972.
- Joosse, L.J., *Reformatie en zending: Bucer en Walaëus: Vaders van reformatorische zending*. Goes: Oosterbaan & Le Cointre, 1988.
- Moreau, A.S. (ed.), *Evangelical Dictionary of World Missions*. Grand Rapids: Baker Books, 2000.
- Moreau, A.S. e.a., *Introducing World Missions: A Biblical, Historical, and Practical Survey*. Grand Rapids: Baker Books, 2004.
- Neill, Stephen, *A History of Christian Missions*. Harmondsworth: Penguin Books, 1986².
- Spijker, Jan van 't, *To Participate in God's Mission. Looking for an ecclesial structure to be a witnessing church today* Utrecht: Eburon Academic Publishers, 2021 (beschikbaar als download at: <https://theoluniv.ub.rug.nl/426/>).
- Wind, A., *Zending en oecumene in de twintigste eeuw*, (1, 2a en 2b). Kampen: Kok, 1984, 1991, 1998.
- Yates, Timothy, *Christian Mission in the Twentieth Century*. Cambridge: University Press, 1994 of later.

Bijzonderheden Voor deze specialisatie kan ook ingetekend worden in het kader van de permanente educatie predikanten, waarbij naast de gemeenschappelijke colleges een eigen programma gevolgd kan worden met eventueel een kleinere tijdsinvestering.

Specialisatie Evangelistiek/Missiologie (2): Theologie van de zending (tevens PEP-cursus)

Missionaire theologie

Docent	Dr. J. van 't Spijker	Module-code	MT2-SpecEvan2-ThZen
Toetsvorm	Tentamens en/of leesverslagen, miniscripties, scriptie	Omvang	10 EC
Tentamenduur	N.v.t.	Periode	MT2 / periode 3 resp. 4
Tentamendata	N.v.t.	Colleges	In overleg
Inleveren opdracht(en)	Via Teams of e-mail, in overleg met de docent		

Leerdoelen De student:

- leert zelfstandig onderscheiden, benoemen en beschrijven wat de Bijbelse fundering is van zending en/of evangelisatie;
- leert zelfstandig herkennen en identificeren van thema's uit de geschiedenis en/of de theologie van de Missiologie en/of de Evangelistiek;
- leert theologisch/reflecterend omgaan met missiologische thema's;
- leert zelfstandig omgaan met bronnen en de literatuur op het terrein van de Missiologie en/of de Evangelistiek.

Eindtermen 4 t/m 8, 10, 11, 13 t/m 19, 23 t/m 25, 28, 29, 36

Leerlijnen 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9

Studielast Colleges (in overleg) 9 uur
Collegevoorbereiding 9 uur
Zelfstudie 262 of 280 uur

Toetseisen In overleg met de student wordt een programma voor bestudering vastgesteld uit de volgende literatuur. Afhankelijk van de keuze voor tentamen of leesverslag gelden de richtlijnen vertaling literatuur naar studie-uren.

Theologie van de missiologie en de evangelistiek.

Capita selecta (in overleg) uit o.a. de volgende literatuur:

- Baarda, Tj. e.a., *Zending op weg naar de toekomst: Essays aangeboden aan prof. dr. J. Verkuyl ter gelegenheid van zijn afscheid als hoogleraar in de missiologie en evangelistiek aan de Faculteit der Godgeleerdheid van de Vrije Universiteit te Amsterdam*. Kampen: Kok, 1978.
- Bavinck, J.H., *Religieus besef en christelijk geloof*. Kampen: Kok, 1949.
- Bavinck, J.H., *Inleiding in de zendingswetenschap*. Kampen: Kok, 1954.
- Bevans, S.B. and R.P. Schroeder, *Constants in Context: A Theology of Mission for Today*. New York: Orbis Books, 2006.
- Bosch, D.J., *Witness to the World: The Christian Mission in Theological Perspective*. London: Marshall, Morgan and Scott, 1980.
- Bosch, D.J., *Transforming Mission: Paradigm shifts in theology of mission*. New York: Orbis Books, 2011 of later, Twentieth anniversary edition.
- Doleweerd, J.H. van (red.) e.a., *Gij zult Mijn getuigen zijn: Zending in bijbels perspectief*. Houten: Den Hertog, 2006.
- Jongeneel, J.A.B., *Missiologie II: Missionaire theologie*. 's-Gravenhage: Boekencentrum, 1991.
- Jongeneel, J.A.B., "Christelijke theologie als missionaire theologie", *Kerk en theologie*, 55^e jaargang (2004), 42-53.
- Kraemer, H., *The Christian Message in a nonchristian World*. London: Edinburgh House, 1938 of andere druk.
- Kraemer, H., *Religion and the Christian Faith*. Cambridge: James Clarke, 2002, reprint.
- Moreau, A.S. (ed.), *Evangelical Dictionary of World Missions*. Grand Rapids: Baker Books, 2000.
- Moreau, A.S. e.a., *Introducing World Missions: A Biblical, Historical, and Practical Survey*. Grand Rapids: Baker Books, 2004.
- Newbigin, L., *The Gospel in a Pluralist Society*. Grand Rapids: Eerdmans, 1989.
- Newbigin, L., *The Open Secret: An Introduction to the Theology of Mission*. Grand Rapids: Eerdmans, 1995, revised editio.

- Versteeg, J.P. e.a., *Gij die eertijds verre waart... Een overzicht van de geschiedenis en taken van de zending*. Utrecht: De Banier, 1978.
- Verkuyl, J., *Inleiding in de nieuwere zendingswetenschap*. Kampen: Kok, 1975.
- Verkuyl, J., *Zijn alle godsdiensten gelijk?* Kampen: Kok, 1984⁵ of later, 103-142.
- Visser, P.J., *Bemoeienis en getuigenis: Het leven en de missionaire theologie van Johan H. Bavinck*. Zoetermeer: Boekencentrum, 1997.

Bijzonderheden Voor deze specialisatie kan ook ingetekend worden in het kader van de permanente educatie predikanten, waarbij naast de gemeenschappelijke colleges een eigen programma gevolgd kan worden met eventueel een kleinere tijdsinvestering.

Specialisatie Kerkgeschiedenis (1): Early Modern Christianity (tevens PEP-cursus)

<i>Docent</i>	Prof. dr. H.J. Selderhuis	<i>Module-code</i>	MT1-SpecKg1-EModChr
<i>Toetsvorm</i>	Mondeling tentamen, presentatie	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	1,5 uur	<i>Periode</i>	MT1 / periode 3 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met docent	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Toetsdoelen De student:

- verkrijgt kennis van de principia en de belangrijkste problematieken van kerkhistorisch onderzoek met name m.b.t. Early Modern Christianity (1400-1700);
- verkrijgt grondige kennis van de kerkelijke en theologische ontwikkelingen in drie hoofdperiodes namelijk Late Middeleeuwen, Reformatie en Orthodoxie;
- is in staat zelfstandig zijn weg te vinden in de literatuur van en over Early Modern Christianity.

Eindtermen 2, 4, 6, 8, 14, 16, 19

Leerdoelen AV 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9

Studielast Hoor- en werkcolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 9 uur
Presentatie 30 uur
Zelfstudie 232 uur

Toetseisen

- Bradley, James E. and Muller, Richard, A., *Church History: An Introduction to Research Reference Works, and Methods*. Grand Rapids: Eerdmans, 2016. [210 p. cat. 3 → 25 uur]
- Brady, T.A. e.a., *Handbook of European History 1400-1600, Vol. II: Visions, Programs and Outcomes*. Leiden: Brill, 1995, 1-415. [360 p. cat. 2 → 69 uur]
- Ehrenpreis, S. und Ute Lotz-Heumann, *Reformation und Konfessionelles Zeitalter*. Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 2002. [120 p. cat. 3 → 12 uur]
- Lehner, Ulrich L., e.a., *The Oxford Handbook of Early Modern Theology, 1600-1800*. Oxford: OUP, 2016, capita selecta. [420 p. cat. 2 → 84 uur]
- Müller, Sigrid, *Theologie und Philosophie im Spätmittelalter*. Münster: Aschendorff, 2018, capita selecta. [220 p. cat. 2 → 42 uur]
- Presentatie van een minder bekend theoloog of kerkhistorisch moment uit EMC. [→ 30 uur]

Bijzonderheden

- Er kan in overleg met de docent een eigen toespitsing aan het programma van de specialisatie gegeven worden, gerelateerd aan specifieke interesses of het beroepsperspectief van de student.
- Voor deze specialisatie kan ook ingetekend worden in het kader van de permanente educatie predikanten, waarbij naast de gemeenschappelijke colleges een eigen programma gevolgd kan worden met eventueel een kleinere tijdsinvestering.

Specialisatie Kerkgeschiedenis (2): Early Modern Christianity (tevens PEP-cursus)

<i>Docent</i>	Prof. dr. H.J. Selderhuis	<i>Module-code</i>	MT2-SpecKg2-EModChr
<i>Toetsvorm</i>	Mondeling tentamen, presentatie	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	1,5 uur	<i>Periode</i>	MT2 / periode 3 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met docent	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Toetsdoelen</i>	De student: - verkrijgt grondige kennis van de kerkelijke en theologische ontwikkelingen in drie hoofdperiodes, namelijk Late Middeleeuwen, Reformatie en Orthodoxie; - is in staat zelfstandig zijn weg te vinden in de literatuur van en over Early Modern Christianity.
<i>Eindtermen</i>	2, 4, 6, 8, 14, 16, 19
<i>Leerdoelen AV</i>	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9
<i>Studielast</i>	Hoor- en werkcolleges 9 uur Collegevoorbereiding 9 uur Presentatie 30 uur Zelfstudie 232 uur
<i>Toetseisen</i>	◦ Bakker, J.T., <i>Coram Deo: Bijdrage tot het onderzoek naar de structuur van Luthers theologie</i>. Kampen: Kok, 1956. [230 p. leesstof → 24 uur] ◦ Ebeling, G., <i>Luthers Seelsorge: Theologie in der Vielfalt der Lebenssituationen an seinen Briefen dargestellt</i>. Tübingen: Mohr, 1997. [240 p. cat. 2/3 → 45 uur] ◦ Jung, Martin, <i>Frömmigkeit und Theologie bei Melanchthon</i>. Tübingen: Mohr Siebeck, 1998. [340 p. cat. 2/3 → 61 uur] ◦ Wengert, Timothy J., <i>Human Freedom, Christian Righteousness: Philip Melanchthon's Exegetical Dispute with Erasmus of Rotterdam</i>. New York: Oxford University Press, 1998. [270 p. cat. 2/3 → 50 uur] ◦ H.A. Speelman, <i>Melanchthon and Calvin on confession and Communion : early modern Protestant penitential and eucharistic piety</i>. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2016. [240 p. cat. 2 → 52 uur]
<i>Bijzonderheden</i>	- Bovenstaande is een model. Er kan in overleg met de docent een eigen toespitsing aan het programma van de specialisatie gegeven worden, gerelateerd aan specifieke interesses of het beroepsperspectief van de student. - Voor deze specialisatie kan ook ingetekend worden in het kader van de permanente educatie predikanten, waarbij naast de gemeenschappelijke colleges een eigen programma gevolgd kan worden met eventueel een kleinere tijdsinvestering.

Specialisatie Kerkrecht (1): Theologie en het kerkrecht (tevens PEP-cursus)

<i>Docent</i>	Prof. dr. H.J. Selderhuis	<i>Module-code</i>	MT1-SpecKr1-ThKr
<i>Toetsvorm</i>	Mondeling tentamen	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	1,5 uur	<i>Periode</i>	MT1 / periode 3 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met docent	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Toetsdoelen</i>	De student: - verwerft fundamentele kennis van de geschiedenis en de theologische beginselen van het gereformeerde kerkrecht; - verwerft inzicht in verschillende visies op de theologie van het kerkrecht.
--------------------	--

<i>Eindtermen</i>	2, 4, 6, 8, 14, 16, 19
<i>Leerdoelen AV</i>	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9
<i>Studielast</i>	Hoor- en werkcolleges 9 uur Collegevoorbereiding 9 uur Zelfstudie 262 uur
<i>Toetseisen</i>	◦ Bouwman, H., <i>Gereformeerd kerkrecht I en II</i>. Kampen: Kok, 1928. [1.000 p. cat. 3/leesstof → 80 uur] ◦ Coertzen, P., <i>Gepas en Ordelyk: 'n Teologiese verantwoording van die orde vir en in die kerk</i>. Pretoria: Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing, 1991. (Engelse vert.: Coertzen, P. "Decently and in order": A theological reflection in the order for, and the order in, the church. Leuven: Peeters, 2004. [240 p. cat. 2 → 42 uur] ◦ Harnack, A., <i>Entstehung und Entwicklung der Kirchenverfassung und des Kirchenrechts in den ersten zwei Jahrhunderten</i>. Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 1978. [100 p. cat. 3 → 14 uur] ◦ Maurer, W., <i>Die Kirche und ihr Recht: Gesammelte Aufsätze zum evangelischen Kirchenrecht</i>. Tübingen: Mohr, 1976, 1-207. [200 p. cat. 2 → 38 uur] ◦ Artikel <i>Theologische Realenzyklopädie</i>, Band 18, 662-749. [87 p. cat. 2 → 18 uur] ◦ Twee à drie monografieën, in overleg vast te stellen. [→ 70 uur]
<i>Bijzonderheden</i>	- Er kan in overleg met de docent een eigen toespitsing aan het programma van de specialisatie gegeven worden, gerelateerd aan specifieke interesses of het beroepsperspectief van de student. - Voor deze specialisatie kan ook ingetkend worden in het kader van de permanente educatie predikanten, waarbij naast de gemeenschappelijke colleges een eigen programma gevolgd kan worden met eventueel een kleinere tijdsinvestering.

Specialisatie Kerkrecht (2): Theologie en het kerkrecht (tevens PEP-cursus)

<i>Docent</i>	Prof. dr. H.J. Selderhuis	<i>Module-code</i>	MT2-SpecKr2-ThKr
<i>Toetsvorm</i>	Mondeling tentamen, papers	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	1,5 uur	<i>Periode</i>	MT2 / periode 3 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met docent	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams. In overleg met docent	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Toetsdoelen</i>	De student: - is in staat kerkrechtelijke problematieken te analyseren en daarvoor oplossingen aan te dragen; - is in staat innovatief met kerkrecht om te gaan.
<i>Eindtermen</i>	2, 4, 6, 8, 14, 16, 19
<i>Leerdoelen AV</i>	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9
<i>Studielast</i>	Hoor- en werkcolleges 9 uur Collegevoorbereiding 9 uur Papers 40 uur Zelfstudie 222 uur
<i>Toetseisen</i>	◦ Golverdingen, M, <i>Oud en nieuw kerkrecht</i>. Apeldoorn: TUA-scriptie, 2001. [120 p. cat. 2 → 24 uur] (beschikbaar op www.kerkrecht.nl). ◦ Jansen, Joh., <i>De kerkelijke tucht: Handleiding ten dienste der Gereformeerde Kerken</i>. Nijverdal: Bosch, 1913. [160 p. cat. 3 → 22 uur] ◦ Kamphuis, J., <i>Verkenningen III. Opstellen over kerk en kerkrecht</i>. Goes: Oosterbaan & Le Cointre, 1966. [140 p. leesstof → 14 uur] ◦ Oldenhuis, F.T., <i>Rechtsvinding van de burgerlijke rechter in kerkelijke conflicten: De strijd om het zelfstandig bestaan van de plaatselijke kerk</i>. Groningen: De Vuurbaak, 1977. [60 p. cat. 2 → 12 uur]

- Steensma, Douwe J., *Waarom trouwen? De publieke bevestiging van een relatie*. Heerenveen: Boekencentrum, 2021. [180 p. leesstof → 18 uur]
- Trimp, C., *Ministerium: Een introductie in de reformatorische leer van het ambt*. Barneveld: Vuurbaak, 1982. [200 p. cat. 2 → 40 uur]
- Witte, John Jr., *The Reformation of Rights*. Cambridge: CUP, 2007, 10-80. [70 p. cat. 2 → 16 uur]
- Verdere literatuur in overleg. [→ 76 uur]

- Bijzonderheden*
- Er kan in overleg met de docent een eigen toespitsing aan het programma van de specialisatie gegeven worden, gerelateerd aan specifieke interesses of het beroepsperspectief van de student.
 - Voor deze specialisatie kan ook ingetekend worden in het kader van de permanente educatie predikanten, waarbij naast de gemeenschappelijke colleges een eigen programma gevolgd kan worden met eventueel een kleinere tijdsinvestering.

Specialisatie Nederlandse Kerkgeschiedenis (model): 19^e en 20^e eeuw (tevens PEP-cursus)

<i>Docent</i>	Drs. C.Th. Boerke en prof. dr. H.J. Selderhuis	<i>Module-code</i>	MT1/2-SpecNedKg1/2
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen, werkstuk	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	1,5 uur	<i>Periode</i>	MT1 resp. MT2 / periode 3 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	Datum in overleg met docent	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams, uiterlijk een week voor het tentamen	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

- Toetsdoelen*
- De student:
- verkrijgt kennis van de principia van kerkhistorisch onderzoek m.b.t. de Nederlandse kerkgeschiedenis van de 19^e en 20^e eeuw;
 - verkrijgt grondige kennis van de kerkelijke en theologische ontwikkelingen in de Nederlandse protestantse kerkgeschiedenis van de 19^e en 20^e eeuw;
 - is in staat zelfstandig een beknopt onderzoek in te stellen naar een kerkhistorisch moment of een kerkhistorische persoon die in deze periode van invloed is geweest op de ontwikkelingen in kerkelijk Nederland.
- Eindtermen*
- 2, 4, 6, 8, 14, 16, 19
- Leerdoelen AV*
- Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling
- Studielast*
- Hoor- en werkcolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 9 uur
Werkstuk 30 uur
Literatuurstudie 232 uur
- Toetseisen*
- Bradley, James E. and Muller, Richard, A., *Church History: An Introduction to Research Reference Works, and Methods*. Grand Rapids: Eerdmans, 2016. [210 p. cat. 3 → 25 uur]
 - Eijnatten, J. van en F.A. van Lieburg, *Nederlandse religiegeschiedenis*. Hilversum: Verloren, 2005, 169-400. [230 p. cat. 3 → 33 uur]
 - McLeod, H., *Religion and the People of Western Europe 1789-1989*. Oxford / New York: Oxford University Press 1997². [208 p. cat. 2 → 40 uur]
 - Meijering, E.P., *Het Nederlands christendom in de twintigste eeuw*. Amsterdam: Balans, 2007. [553 p. cat. 3 → 74 uur]
 - Selderhuis, H.J. (red.), *Handboek Nederlandse kerkgeschiedenis*. Kampen: Kok 2025⁵, 717-1131. [414 p. cat. 2 → 60 uur]
 - Werkstuk over een kerkhistorisch moment of een kerkhistorische persoon uit de Nederlandse kerkgeschiedenis 1800-2000. [→ 30 uur]
- Bijzonderheden*
- In overleg met de docent kan dit model worden aangepast en een eigen toespitsing en/of vervolg aan deze specialisatie gegeven worden, gerelateerd aan specifieke interesses of het beroepsperspectief van de student.

- Voor deze specialisatie kan ook ingetekend worden in het kader van de permanente educatie predikanten, waarbij naast de gemeenschappelijke colleges een eigen programma gevolgd kan worden met eventueel een kleinere tijdsinvestering.

Specialisatie Nieuwe Testament (1): Context NT

(tevens PEP-cursus)

<i>Docent</i>	Dr. A. van den Os en dr. M.C. Mulder en	<i>Module-code</i>	MT1-SpecNT1-ContNT
<i>Toetsvorm</i>	Mondeling tentamen, presentatie	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	1,5 uur	<i>Periode</i>	MT1 / periode 3 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met docent	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week (naast Aramees/LXX: separaat)
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Toetsdoelen De student:

- vermeerderd en verdiept zijn kennis van de context van het Nieuwe Testament;
- is in staat zelfstandig zijn weg te vinden in vragen betreffende de contemporaine religieuze wereld, relevante archeologische data, de Joodse *Umwelt* van het Nieuwe Testament en de intertestamentaire literatuur;
- verwerft zodanige kennis van het Bijbels Aramees c.q. de Septuaginta dat hij in staat is Bijbels-Aramees teksten c.q. de Septuaginta te lezen en de relevantie daarvan voor de uitleg van het Nieuwe Testament naar waarde kan schatten.

Eindtermen 1 t/m 6, 8, 10, 11, 14 t/m 19, 21, 36 t/m 38

Leerlijnen 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9

Studielast Hoor- en werkcolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 9 uur
Studie Bijbels Aramees of Septuaginta 70 uur
Zelfstudie 192 uur

Toetseisen

A. Bijbels Aramees of Septuaginta

- Zie separate opgave voor Bijbels Aramees 1. [→ 70 uur]
- Idem keuzemodule Septuaginta. [→ 70 uur]

B. Historia/Umwelt Nieuwe Testament [→ 192 uur, literatuurtentamen]

I. Archeologie en de sociale politieke context:

- Charlesworth, James H. (ed.), *Jesus and Archaeology*. Grand Rapids: Eerdmans, 2006, 11-83 (art. van James H. Charlesworth, "Jesus Research and Archaeology: A New Perspective", en van Seann Freyne, "Archaeology and the Historical Jesus"). [72 p. cat. 2 → 14 uur]
- Cline, Eric H., *Biblical Archaeology: A Very Short Introduction*. Oxford: Oxford, 2009, hfdst. 1-6 en 10-11. [84 p. cat. 2/3 → 13 uur]
- Evans, C.A., *Jesus and His World: the Archaeological Evidence*. Louisville: Westminster John Knox Press, 2012. [143 p. cat. 2 → 28 uur]

II. Intertestamentaire en rabbijnse literatuur: Joodse religieuze context

- Helyer, Larry R., *Exploring Jewish Literature of the Second Temple Period: A Guide for New Testament Students* (Christian Classics Bible Studies). Downers Grove: IVP Academic, 2002. [461 p cat. 2 → 94 uur]
- Schechter, S., *Aspects of Rabbinic Theology. Major Concepts of the Talmud*. New York: Schocken, 1961 en Edinburgh: Peabody, 1998, alle uitgaven bruikbaar, hfdst. 1-11, 17, 18. [219 p. cat. 2 → 43 uur]

Bijzonderheden

- Voor het literatuurtentamen dient de student stellingen te maken over de bestudeerde stof.
- Aramees 1 wordt als keuzemodule aangeboden in periode 3.
- Er kan in overleg met de docent een eigen toespitsing aan het programma van de specialisatie gegeven worden, gerelateerd aan specifieke interesses of het beroepsperspectief van de student.

- Dit programma wordt aangeboden in combinatie met de Specialisatie Nieuwe Testament. De inhoud van deze specialisatie kan in overleg met de studenten worden aangepast.
- Voor deze specialisatie kan ook ingetekend worden in het kader van de permanente educatie predikanten, waarbij naast de gemeenschappelijke colleges een eigen programma gevolgd kan worden met eventueel een kleinere tijdsinvestering.

Specialisatie Nieuwe Testament (2): Theologie NT

(tevens PEP-cursus)

<i>Docent</i>	Dr. A. van den Os en dr. M.C. Mulder	<i>Module-code</i>	MT2-SpecNT2-ThNT
<i>Toetsvorm</i>	Essay en mondeling tentamen	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	1,5 uur	<i>Periode</i>	MT2 / periode 3 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met docent	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Educator. In overleg met docent	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Toetsdoelen</i>	De student: - vermeerderd en verdiept zijn kennis van de theologie van het Nieuwe Testament; - is in staat zelfstandig zijn weg te vinden in vragen betreffende de theologie van het Nieuwe Testament; - kan bij specifieke onderwerpen in de theologie van het Nieuwe Testament een eigen visie formuleren.
<i>Eindtermen</i>	1 t/m 6, 8, 10, 11, 14 t/m 19, 21, 36 t/m 38
<i>Leerlijnen</i>	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9
<i>Studielast</i>	Hoor- en werkcolleges 9 uur Collegevoorbereiding 9 uur Zelfstudie 262 uur
<i>Toetseisen</i>	I. <i>Werkcolleges</i>: I.H. Marshall, <i>New Testament Theology: Many Witnesses, One Gospel</i>. Downers Grove, IL: IVP, 2004. Voor de werkcolleges worden nader op te geven delen bestudeerd. II. <i>Essay</i>. Traceren en kort beschrijven van een actueel onderwerp op het nieuwtestamentisch vakgebied. Optie: verkenning voor een scriptieonderwerp. [→ 55 uur] III. <i>Literatuurtentamen</i>: ◦ Baum, A.D. en P.H.R. van Houwelingen (eds.), <i>Theologie van het Nieuwe Testament in twintig thema's</i>. Utrecht: KokBoekencentrum, 2019, met uitzondering van hoofdstuk 2, 12, 14 en 19 [300 p. cat. 2 → 30 uur] ◦ Dunn, James D.G., <i>New Testament Theology: An Introduction</i>. Nashville: Abingdon, 2009. [160 p. cat. 2 → 32 uur] ◦ Eastman, S.G., <i>Paul and the Person. Reframing Paul's Anthropology</i>. Grand Rapids: Eerdmans, 2017, 1-25 en 85-185. [125 p. cat. 2 → 24 uur] ◦ Hofius, O., <i>Neutestamentliche Studien</i>. WUNT 132. Tübingen: Mohr Siebeck, 2000, 361-377. [17 p. cat. 1 → 6 uur] ◦ Schreiner, Thomas R., <i>Magnifying God in Christ: A Summary of New Testament Theology</i>. Grand Rapids, MI: Baker, 2010. [248 p. cat. 2 → 50 uur] ◦ Stuhlmacher, Peter, <i>Biblische Theologie des Neuen Testaments, Band 2. Von der Paulusschule bis zur Johannesoffenbarung</i>. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2005³, hfdst. 4-6. [286 p. cat. 2 → 65 uur]
<i>Bijzonderheden</i>	- Voor het literatuurtentamen dient de student stellingen te maken over de bestudeerde stof. - Er kan in overleg met de docent een eigen toespitsing aan het programma van de specialisatie gegeven worden, gerelateerd aan specifieke interesses of het beroepsperspectief van de student.

Specialisatie Oude Testament (1): Context en Inleiding

(tevens PEP-cursus)

<i>Docent</i>	Prof. dr. A. Versluis	<i>Module-code</i>	MT1-SpecOT1-ContInl
<i>Toetsvorm</i>	Portfolio en bespreking	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	1,5 uur	<i>Periode</i>	MT2 / periode 3 resp. 4 ¹
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met docent	<i>Colleges</i>	Twee werkcolleges van drie uur
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Portfolio / gesprekspunten inleveren uiterlijk 1 week voor tentamen	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Toetsdoelen De student:

- vermeerderd en verdiept zijn kennis van Israël's Umwelt en de inleidingsvragen van het Oude Testament;
- is in staat om zelfstandig zijn weg te vinden in vragen betreffende de religies, de literatuur en de geschiedenis van de contemporaine wereld van het Oude Testament, en van de ontstaans- en tekstgeschiedenis van het Oude Testament;
- verwerft naast de kennis van het Bijbels Hebreeuws een initiële beheersing van het Bijbels Aramees, zodanig dat hij in staat is met de nodige hulpmiddelen een Bijbels-Aramees tekst te lezen.

Eindtermen 1 t/m 6, 8, 10, 11, 14 t/m 19, 21

Leerdoelen AV 1 t/m 7, 9

Studielast Hoor/werkcolleges incl. voorbereiding 18 uur
Studieonderdeel Bijbels Aramees 70 uur
Portfolio 192 uur

Toetseisen *A. Bijbels Aramees 1*

- Zie separate opgave voor Bijbels Aramees 1. Bijbels Aramees bestaat uit twee delen: Aramees 1 is verplicht en Aramees 2 aanbevolen. Wie tevens Aramees 2 doet, kan vermindering van de studielast voor onderdeel C aanvragen [→ 70 uur]

B. Umwelt Oude Testament

- Bill T. Arnold and Brent A. Strawn (eds.), *The World around the Old Testament: The Peoples and Places in the Ancient Near East*. Grand Rapids: Baker Academic, 2016, hfdst. 2 (Assyria), 3 (Babylonia), 5 (Egypt), 11 (Persia). [172 p. leesstof voor portfolio → 20 uur]
- Hays, C.B., *Hidden Riches: A Sourcebook for the Comparative Study of the Hebrew Bible and Ancient Near East*. Westminster: John Knox Press, 2014, 15-38 plus uit deel II-V een aantal hoofdstukken naar keuze, verdeeld over de verschillende genres. [totaal 200 p. leesstof voor portfolio → 20 uur]

C. Inleiding Oude Testament

- H.H. Hardy II and M. Daniel Carroll R., *The State of Old Testament Studies: A Survey of Recent Research*. Grand Rapids: Baker Academic, 2024, deel 1-2 [300 p. leesstof voor portfolio → 30 uur]
- Een substantieel deel van een goede inleiding op het Oude Testament (bv. Arnold, Hess, Jacobsen/Chan, Zenger). De breedte van het Oude Testament moet aan bod komen, maar de selectie mag worden toegespitst op de eigen interesse [ongeveer 300 pag. leesstof voor portfolio → 30 uur]
- Hess, Richard S. and Bill T. Arnold (eds.), *Ancient Israel's History: An Introduction to Issues and Sources*. Grand Rapids: Baker Academic, 2014, 1-425. [425 p. leesstof voor portfolio → 43 uur]

D. Essay

- Essay over (a) de ontstaansgeschiedenis van één Bijbelboek óf (b) over een actueel onderwerp in het vakgebied. [40 uur]

¹ In onderling overleg worden colleges voor deze module eventueel gegeven in periode 3.

- (a) De student beschrijft de stand van zaken in het onderzoek naar de ontstaansgeschiedenis van een Bijbelboek, aan de hand van inleidingen van uiteenlopende visie en andere literatuur. Daarbij geeft de student bijzondere aandacht aan ontwikkelingen in de laatste 25 jaar. Tevens neemt hij/zij beredeneerd een eigen standpunt in over ontstaan, datering e.d.
- (b) De student beschrijft een actueel onderwerp in de oudtestamentische wetenschap en neemt beredeneerd een eigen standpunt in.
- Samenstellen portfolio. [9 uur]

Bijzonderheden In de specialisatie legt de student een portfolio aan op basis van gelezen literatuur; richtlijnen voor portfolio en essay zijn op te vragen bij de docent. Over de literatuur en het portfolio/essay vindt een bespreking plaats. Bovenstaande literatuuropgave is een model; in overleg met de docent kan een ander pakket worden afgesproken. Voor de specialisatie OT kan ook ingetkend worden in het kader van de permanente educatie predikanten, waarbij naast de colleges een eigen programma gevolgd kan worden met eventueel een kleinere tijdsinvestering.

Specialisatie Oude Testament (2): Theologie van het OT (tevens PEP-cursus)

<i>Docent</i>	Prof. dr. A. Versluis	<i>Module-code</i>	MT2-SpecOT2-ThOT
<i>Toetsvorm</i>	Portfolio, essay, bespreking	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	MT2 / periode 3 resp. 4 ²
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met docent	<i>Colleges</i>	Twee werkcolleges van drie uur
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Portfolio / essay inleveren uiterlijk 1 week voor tentamen	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Toetsrdoelen De student:

- verwerft nadere kennis van de discipline van de theologie van het Oude Testament;
- vermeerdert en verdiept zijn kennis van en inzicht in de theologie van de diverse boeken van het Oude Testament;
- vermeerdert en verdiept zijn kennis van en inzicht in doorgaande theologische thema's in het Oude Testament;
- is in staat om zelfstandig zijn weg te vinden in theologische vraagstukken betreffende het Oude Testament.

Eindtermen 1 t/m 6, 8, 10, 11, 14 t/m 19, 21

Leerdoelen AV 1 t/m 7, 9

Studielast Hoor/werkcolleges incl. voorbereiding 18 uur
Portfolio en essay 262 uur

Toetseisen Portfolio, bestaande uit drie delen:

I. *Vast deel*

- Brueggemann, W., *Theology of the Old Testament: Testimony, Dispute, Advocacy*. Minneapolis: Fortress Press, 1997, 117-403. [280 p. → 35 uur]
- Jeremias, J., *Theologie des Alten Testaments*, GAT 6. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2015, 283-495. [213 p. → 25 uur]
- Moberly, R.W.L., *Old Testament Theology: Reading the Hebrew Bible as Christian Scripture*. Grand Rapids: Eerdmans, 2013; Moberly, R.W.L., *The God of the Old Testament : encountering the divine in Christian Scripture*. Grand Rapids: Baker Academic, 2020 [essays naar keuze voor 200 p. → 25 uur]

II. *Secties uit enkele van de volgende oudtestamentische theologieën, naar keuze, met een omvang van ± 600 bladzijden:*

- Rad, G. von, *Theologie des Alten Testaments, Band I. Die Theologie der geschichtlichen Überlieferungen Israels*. München: Kaiser Verlag, 1957; Zimmerli, W., *Grundriss der alttestamentlichen Theologie*. Stuttgart: Kohlhammer, 1972 of later; Westermann, C., *Theologie des Alten Testaments in Grundzügen*. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht,

² In onderling overleg worden colleges voor deze module eventueel gegeven in periode 3.

1978 of later; House, P.R., *Old Testament Theology*. Downers Grove: Intervarsity Press, 1998; Rendtorff, R., *Theologie des Alten Testaments. Ein kanonischer Entwurf. Band 2: Thematische Entfaltung*. Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag, 2001; Goldingay, J., *Old Testament Theology, I, II and III*. Downers Grove: Intervarsity Press, 2003, 2006 en 2009; Kessler, John, *Old Testament Theology: Divine Call and Human Response*. Waco: Baylor University Press, 2013; Jeremias, J., *Studien zur Theologie des Alten Testaments*. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2015; Dietrich, W. (ed.), *Die Welt der hebräischen Bibel. Umfeld – Inhalte – Grundthemen*. Stuttgart: Kohlhammer, 2021²; Janowski, B., *Anthropologie des Alten Testaments. Grundfragen – Kontexte – Themenfelder*. Tübingen: Mohr Siebeck, 2019; J. Dietrich e.a. (eds.), *Handbuch Alttestamentliche Anthropologie*. Tübingen: Mohr Siebeck, 2024. [→ 65 uur]

III. *Literatuur* toegespitst op een thema uit de oudtestamentische theologie (artikelen, monografieën), zelf in te vullen in overleg. [500-600 p. → 60 uur]

De literatuur bij II en III moet een diversiteit aan benaderingen weerspiegelen.

IV. *Verdiepend / vergelijkend / verbredend essay* over aspecten van de leesstof [40 uur], op basis van de literatuur I-III met enkele specifieke studies/artikelen.

◦ Samenstellen portfolio en gesprekspunten. [12 uur]

Bijzonderheden Voor deze specialisatie kan ook ingetekend worden in het kader van de permanente educatie predikanten, waarbij naast de gemeenschappelijke colleges een eigen programma gevolgd kan worden met eventueel een kleinere tijdsinvestering.

Specialisatie Praktische theologie (1): Een praktische theologie van de gebrokenheid en het lijden (tevens PEP-cursus)

<i>Docent</i>	Prof. dr. M.J. Kater	<i>Module-code</i>	MT1-SpecPT1-PrakThGebr
<i>Toetsvorm</i>	Mondeling tentamen, presentatie	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	1 uur	<i>Periode</i>	MT1 / periode 3 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met docent	<i>Colleges</i>	5 dagdelen in periode 2 en 3 , in onderling overleg
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams. In overleg met docent.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Toetsdoelen De student:

- vermeerderd en verdiept zijn kennis van de verschillende aspecten van de praktische theologie en van verschillende onderzoeksmethoden, waaronder de fenomenologische benadering;
- verwerft kennis en inzicht in christelijke praktijken met name over de plaats en betekenis van Christus voor en in die praktijken, zowel wat betreft de wetenschappelijke doordening als de praktische uitwerking daarvan;
- kan adequaat een visie verwoorden hoe recht gedaan kan worden in pastoraat en prediking aan een 'Christopraxis'.

Eindtermen 4 t/m 6, 8 t/m 11, 14, 26 t/m 30, 33 t/m 38

Leerdoelen AV 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9

Studielaast Hoor- en werkcolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 9 uur
Presentatie 20 uur
Preekvoorstel 20 uur
Zelfstudie 222 uur

Toetseisen

- Swinton, John, *Finding Jesus in the Storm. The Spiritual Lives of Christians with Mental Health Challenges*. London: SCM Press, 2020. [200 p. cat. 1/2 → 60 uur]
- Root, Andrew, *Christopraxis: A Practical Theology of the Cross*. Minneapolis: Fortress Press, 2014. [285 p. cat. 1 → 90 uur]
- Preekvoorstel. [→ 20 uur]
- Diverse artikelen en collegestof. [→ 72 uur]

- Bijzonderheden*
- Voor het mondelinge literatuurtentamen dient de student een paper in met daarin naast een beknopte samenvatting per boek (max. 600 woorden) vijf punten te benoemen die je geleerd hebt vanuit het boek en vijf vragen waarover je met de auteur in gesprek zou willen gaan.
 - Voor deze specialisatie kan ook ingetekend worden in het kader van de permanente educatie predikanten, waarbij naast de gemeenschappelijke colleges een eigen programma gevolgd kan worden met eventueel een kleinere tijdsinvestering.
 - Er kan in overleg met de docent een eigen toespitsing aan het programma van de specialisatie gegeven worden, gerelateerd aan specifieke interesses of het beroepsperspectief van de student.

Specialisatie Praktische theologie (2): Nadere terreinverkenning

<i>Docent</i>	Prof. dr. M.J. Kater	<i>Module-code</i>	MT2-SpecPT2-NadTer
<i>Toetsvorm</i>	Mondeling tentamen, presentatie, onderzoeksopzet	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	1 uur	<i>Periode</i>	MT2 / periode 3 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met docent	<i>Colleges</i>	5 dagdelen in periode 1-3
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams. In overleg met docent.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

- Toetsdoelen*
- De student:
- vermeerderd en verdiept zijn kennis van de verschillende aspecten van de praktische theologie en van verschillende onderzoeksmethoden, waaronder de fenomenologische benadering;
 - verwerft nadere kennis van en inzicht in christelijke praktijken door middel van de opzet van een onderzoek dat gebruikt kan worden binnen dat onderdeel van de praktische theologie waarin men zich specialiseert;
 - verwerft kennis van de geschiedenis, de methode van behandeling en de theologische en praktische relevantie van dat onderdeel van de praktische theologie waarin men zich specialiseert;
 - geeft er blijk van in staat te zijn tot het ontwerp van een wetenschappelijk praktisch-theologisch onderzoek en de voorlopige uitwerking daarvan in een introductiehoofdstuk.
- Eindtermen* 4 t/m 6, 8 t/m 11, 14, 26 t/m 30, 33 t/m 38
- Leerdoelen AV* 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9
- Studielast*
- Hoor- en werkcolleges 12,5 uur
 Collegevoorbereiding 12,5 uur
 Presentatie 5 uur
 Onderzoeksopzet/ Introductiehoofdstuk 50 uur
 Zelfstudie 200 uur
- Toetseisen*
- In onderling overleg wordt een literatuurlijst samengesteld voor dat gebied/die gebieden waarop de student zich verder wil ontwikkelen. [→ 160 uur]
 - Diverse artikelen en collegestof. [→ 40 uur]
- Bijzonderheden*
- Voor deze specialisatie kan ook ingetekend worden in het kader van de permanente educatie predikanten, waarbij naast de gemeenschappelijke colleges een eigen programma gevolgd kan worden met eventueel een kleinere tijdsinvestering.

26. Schema derde studiejaar Master Theologie Cohort 2023

Aantal EC's per module

MODULE	Master 1 ^e semester		Master 2 ^e semester		Cursusjaar EC
	Periode 1	Periode 2	Periode 3 Thema: Heiliging	Periode 4	
<i>Integratiecolleges, themadagen</i>			X	X	X
<i>Master I-/II-kritiekcollege</i>	X	X	X	X	X
<i>Persoonlijke en professionele vorming</i>	X	X	X	X	X
<i>Spreekvaardigheid</i>	X	X	X	X	X
Thema: Eschatologie - Bijbelse en verkondiging - Homiletiek en Kerkgeschiedenis			5 5		10
<i>Keuzeminor</i>	15				15
<i>Gemeentestage *</i>		10			10
<i>Specialisatie</i>		5	5	15	25
TOTAAL	15	15	15	15	60

* Studenten die de master niet doen met het oog op het predikantschap, kunnen de studiepunten voor de stage vrij invullen.

MT3 – ALGEMENE MODULES

Master II-kritiekcollege

<i>Docent</i>	Senaat	<i>Module-code</i>	MT-Krcol2
<i>Toetsvorm</i>	Preekvoorstel	<i>Omvang</i>	N.v.t.
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT3 / periode 3, 4 of MT3
<i>Tentamendata</i>	Zie jaaragenda op SharePoint	<i>Colleges</i>	1 uur 15 minuten per preekvoorstel
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams. Een week voor het kritiekcollege	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Toetsdoelen

- Het analyseren van preken en het leveren van gefundeerde kritiek op een preekvoorstel.
- Het verwerven van de praktische vaardigheid ten aanzien van het schrijven en uitspreken van een preekvoorstel.

Eindtermen 3 t/m 6, 11 t/m 13, 19 t/m 21, 23, 24, 36 t/m 38

Leerdoelen AV 1.1, 1.3, 1.4, 2.1, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 4.1, 4.2, 5.1, 5.2

Bijzonderheden

- De kritiekcolleges staan onder leiding van de rector; een afvaardiging van de Senaat is aanwezig om kritiek te leveren op het preekvoorstel.
- De tekst voor het preekvoorstel wordt 5 weken voorafgaand aan de datum van het kritiekcollege door de Senaat aan de student opgegeven.
- De preek dient een week voor het desbetreffende preekcollege door de student zelf ingeleverd te worden bij de curator-begeleider, de hoogleraren, dr. Van 't Spijker (wanneer hij kritiek moet leveren) en de critici. De preek dient tevens een week tevoren opgenomen te zijn in Team Master Kritiekcolleges.
- Het aantal kritiekcolleges wordt bepaald door het aantal admissiale studenten in de master.
- Voor het leveren van kritiek worden vanuit de (admissiale) studenten 3 personen aangewezen. Zie het rooster dat hiervoor wordt opgesteld.
- Kritiek op het eerste gehoor, taal/stijl/liturgie, exegese/homilese worden door alle drie de critici uit de studenten gegeven (maximaal te besteden tijd is 5 minuten).
- De volgorde van kritiseren is in volgorde van de jaren (bijv. eerst eerstejaars, dan tweedejaars enz.).
- De Master-kritiekcolleges zijn verplicht voor alle admissiale studenten vanaf het tweede jaar van de bachelor (BT2) en bovendien toegankelijk en aan te bevelen voor alle niet-admissiale studenten.
- Niet-admissiale studenten die een preekvoorstel willen leveren of meedoen in het rooster van critici (zie ook hieronder het punt van opsparen studie-uren), worden verzocht dit uiterlijk eind augustus door te geven aan het secretariaat.
- Voor participatie aan de kritiekcolleges kunnen studie-uren opgespaard worden in het kader van het keuzemodule bricolage ('vrije ruimte').

MT3 – PERIODE 2

Gemeentestage

<i>Docent</i>	Dr. J. van 't Spijker (mentor)	<i>Module-code</i>	MT3-Gemst
<i>Toetsvorm</i>	Evaluatieverslagen en gesprekken	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT3 / periode 2
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	Geen
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams of e-mail. In overleg met de mentor		

<i>Toetsdoelen</i>	Het doel van de stageperiode is: - de student bekend en vertrouwd te maken met de diverse facetten van het werk dat een predikant in een gemeente heeft te doen; - de theologische kennis en eigen vaardigheden al lerend in praktijk te brengen met het oog op de toekomstige (beroeps)praktijk; - het leren (onder)kennen van eigen mogelijkheden en beperkingen in de praktijk van het werkveld; - het leggen van verbindingen tussen praktijk en theorie.
<i>Eindtermen</i>	6, 7, 9 t/m 15, 19 t/m 38
<i>Leerdoelen AV</i>	1.1, 1.3, 1.4, 2.1, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 4.1, 4.2, 4.5, 5.1, 5.2
<i>Studielaast</i>	Stage 245 uur Stageverslag 15 uur Supervisie 20 uur
<i>Bijzonderheden</i>	- Aan het einde van de stage vindt een afrondend gesprek plaats met stagebegeleider en mentor n.a.v. het stageverslag. - Gedurende de stage is er een supervisietraject, waarover ruim voor de stage contact opgenomen dient te worden met J.J. de Lijster-Brak. - Voor de invulling en praktische regelingen m.b.t. de stage staat op SharePoint de 'Hand-leiding gemeentestage'. De gemeentestage is voor de admissiale studenten verplicht. Hun stageplaats en stagebegeleider wordt door de Senaat, na overleg met het curatorium, toegewezen. De overige studenten die een stage willen doen, kunnen in overleg met de mentor of vakdocent zelf een stageplaats en stagebegeleider zoeken.

Integratiecolleges en studiereis naar Israël (of themadagen)

<i>Docent</i>	Hoogleraren en (gast)docenten	<i>Module-code</i>	MT3-IT
<i>Tentamenvorm</i>	Testimonium	<i>Omvang</i>	2,5 EC aan einde BT2
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT3 / periode 2 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 + 3 of 10 (college)dagen
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Data</i>	6 en 7 november (integratiecolleges) 7 t/m 16 april (studiereis) 8 t/m 10 april (alternatieve themadagen bij annulering studiereis)

<i>Toetsdoelen</i>	Verwerving en verdieping van inzicht in een specifiek theologisch thema, met het oog op de samenhang van de theologische disciplines. Verwerven van vaardigheid in het beoordelen van een theologische vraagstelling en zijn overtuiging beargumenteren in een wetenschappelijke discussie.
<i>Eindtermen</i>	11, 14, 18, 19, 33, 34, 36, 37
<i>Leerdoelen AV</i>	5, 6, 7
<i>Studielaast</i>	Hoorcolleges door hoogleraren en (gast)docenten.

Plenaire discussie of bespreking in groepen aan de hand van stellingen of vragen.
Eigen bijdragen door studenten.

Bijbelstudie.

- integratiecolleges 10 uur
- facultatieve studiereis naar Israël (zie voor meer informatie de keuzemodule 'Studiereis naar Israël' op p. 129v)
- collegevoorbereiding 2 uur

*Aanbevolen
literatuur*

Zie het programma met literatuurtips dat voorafgaand aan de colleges wordt uitgereikt.

Bijzonderheden

- Integratiecolleges worden gehouden in het gebouw van de TUA. Hoogleraren en docenten belichten het centrale thema vanuit hun eigen vakgebied.
- Eens in de 5 à 6 jaar wordt in plaats van de themadagen een reis naar Israël gepland.
- Het bijwonen van de integratiecolleges en themadagen is verplicht. De studiereis naar Israël is facultatief. Mocht de studiereis geannuleerd worden zullen er als alternatief de reguliere themadagen georganiseerd worden.

Indien de student door omstandigheden niet aanwezig kan zijn, dient hij zelf te zorgen voor vervanging met een omvang van 1 EC (28 uur). Als vervanging kan gedacht worden aan bezoek aan een (theologisch of verwant onderwerp) symposium, een keuzemodule e.d. Goedkeuring van de vervangende stof dient gevraagd te worden aan de examencommissie met overlegging van een bewijs. Dat kan in het geval van een symposium o.i.d. door middel van een verslag, voor een keuzemodule volstaat een kopie van het tentamenbriefje. Er kan geen financiële bijdrage gevraagd worden aan de TUA in de kosten van een symposium e.d. als dit bezocht wordt ter vervanging van themadagen of integratiecolleges. Integratiecolleges en/of themadagen kunnen in totaal maximaal 3 keer gedurende de bachelor op deze wijze vervangen worden.

MT3– PERIODE 3

Heiliging: Bijbel en verkondiging

Roulerend thema 'Heiliging'

<i>Docent</i>	Prof. dr. M.J. Kater; dr. A. van den Os en dr. H. de Waard	<i>Module-code</i>	MT3-BThOT/NT-Heil/Hom 4
<i>Toetsvorm</i>	Collegevoorbereiding en eindopdracht	<i>Omvang</i>	5 EC (2,5 OT-NT en 2,5 Hom.)
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT1, MT2 en MT3 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	4 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams. 2 april 2026 Herkansing: 26 juni 2026	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Zie voor informatie over deze module p. 157v.

Heiliging: Theologiegeschiedenis en dogmatiek

Roulerend thema 'Heiliging'

<i>Docenten</i>	Prof.dr. H. van den Belt en dr. P. Rouwendal	<i>Module-code</i>	MT3-Heil-ThgDog
<i>Toetsvorm</i>	Presentatie en paper	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT1, MT2 en MT3 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	4 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Presentatie tijdens laatste college; Paper inleveren voor 2 april 2026 Herkansing voor 28 augustus 2026	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Zie voor informatie over deze module p. 158v.

MT3– PERIODE 4

Integratiecolleges en studiereis naar Israël (of themadagen)

<i>Docent</i>	Hoogleraren en (gast)docenten	<i>Module-code</i>	MT3-IT
<i>Tentamenvorm</i>	Testimonium	<i>Omvang</i>	2,5 EC aan einde BT2
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT3 / periode 2 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 + 3 of 10 (college)dagen
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Data</i>	6 en 7 november (integratiecolleges) 7 t/m 16 april (studiereis) 8 t/m 10 april (alternatieve themadagen bij annulering studiereis)

Zie voor informatie over deze module p. 180v.

27. Specialisatiecolleges Master Theologie jaar 3

Specialisatie Systematische theologie (1–5)

<i>Docent</i>	Prof. dr. H. van den Belt en dr. C.C. den Hertog	<i>Module-code</i>	MT1-SpecDog1-FunDog
<i>Toetsvorm</i>	Portfolio, essay, scriptie	<i>Omvang</i>	30 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT1-3 / periode 1-4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	6x per jaar een dagdeel van 3 klokuren = 18 uur per jaar.
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams of mail, in overleg met de docent		

Zie voor een uitgebreide omschrijving 'Specialisatie Systematische theologie (1–5) op p. 164v.

Specialisatie Systematische theologie (scriptie)

<i>Docent</i>	Prof. H. van den Belt en dr. C.C. den Hertog	<i>Module-code</i>	MT3-SpecDog5-Scr
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijke opdracht	<i>Omvang</i>	15 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT3 / periode 4
<i>Tentamendata</i>	Presentatiebijeenkomsten staan vermeld in de jaaragenda op SharePoint	<i>Colleges</i>	N.v.t.
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams of e-mail. In overleg met docent of hoogleraar	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Zie voor een uitgebreide omschrijving 'Masterscriptie' op p. 192v.

Specialisatie Evangelistiek/Missiologie (3): Theologie van de zending (tevens PEP-cursus)

Missionaire theologie

<i>Docent</i>	Dr. J. van 't Spijker	<i>Module-code</i>	MT3-SpecEvan3-ThZen
<i>Toetsvorm</i>	Tentamens en/of leesverslagen, mini-scripties, scriptie	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT3 / periode 2
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	In overleg
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams of e-mail, in overleg met de docent		

Leerdoelen

De student:

- leert zelfstandig onderscheiden, benoemen en beschrijven wat de Bijbelse fundering is van zending en/of evangelisatie;
- leert zelfstandig herkennen en identificeren van thema's uit de geschiedenis en/of de theologie van de Missiologie en/of de Evangelistiek;
- leert theologisch/reflecterend omgaan met missiologische thema's;
- leert zelfstandig omgaan met bronnen en de literatuur op het terrein van de Missiologie en/of de Evangelistiek.

Eindtermen

4 t/m 8, 10, 11, 13 t/m 19, 23 t/m 25, 28, 29, 36

Leerlijnen

1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9.

Studielast

Colleges (in overleg) 9 uur
Collegevoorbereiding 9 uur
Zelfstudie 262 of 280 uur

In overleg met de student wordt een programma voor bestudering vastgesteld, in bepaalde thematische categorieën, met een totaal van 5 EC.

Hier valt o.a. te denken aan thema's als: lokale theologieën, contextualisatie, elenctiek, dialoog in de zending, missionair gemeente-zijn, presentie van de christelijke gemeente in de samenleving, raakvlakken met andere theologische disciplines als diaconaat etc.

Afhankelijk van de keuze voor tentamen of leesverslag gelden de richtlijnen vertaling literatuur naar studie-uren.

Enkele eerste literatuuraanwijzingen:

- Avis, Paul, *A Church Drawing Near: Spirituality and Mission in a Post-Christian Culture*. London: T&T Clark, 2003.
- Bakke, R., *The Urban Christian: Effective Ministry in Today's Urban World*. Illinois: IVP, 1987.
- Bediako, Kwame, *Jezus in de cultuur en geschiedenis van Afrika*. Kampen: Kok, 1999.
- Brouwer, R. e.a., *Levend lichaam: Dynamiek van christelijke geloofsgemeenschappen in Nederland*. Kampen: Kok, 2007.
- Dekker, W. en P.J. Visser (red.), *Uitgedaagd door de tijd: Christelijke zending in een postmoderne samenleving*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2000.
- Dekker, W. en P.J. Visser, *Om de verstaanbaarheid: Over bijbel, geloof en kerk in een postmoderne samenleving*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2002.
- Dekker, W. e.a., *Kerk zijn in de grote stad* (GSEV-reeks nr. 38). Barneveld: De Vuurbaak, 1998.
- Eliade, M. (ed.), *The Encyclopedia of Religion*. New York: Macmillan, 1987.
- Engen, Charles Van, *God's Missionary People: Rethinking the Purpose of the Local Church*. Grand Rapids: Baker, 1991.
- Gehring, Roger W., *Hausgemeinde und Mission: Die Bedeutung antiker Häuser und Hausgemeinschaften – von Jesus bis Paulus*. Giessen: Brunnen, 2000.
- Gelder, Craig Van (ed.), *Confident Witness – Changing World: Rediscovering the Gospel in North America*. Grand Rapids: Eerdmans, 1999.
- Gelder, Craig Van, *The Essence of the Church: A Community Created by the Spirit*. Grand Rapids: Baker, 2012.
- Gelder, Craig Van, *The Ministry of the Missional Church: A Community Led by the Spirit*. Grand Rapids: Baker, 2007.
- Gelder, Craig Van and Dwight J. Zscheile, *The Missional Church in Perspective: Mapping Trends and Shaping the Conversation*. Grand Rapids: Baker Academic, 2011.
- Glasser, Arthur F. e.a., *Announcing the Kingdom: The Story of God's Mission in the Bible*. Grand Rapids: Baker, 2003.
- Guder, Darrell L., *Called to Witness: Doing Missional Theology*. Grand Rapids: Eerdmans, 2015.
- Guder, Darrell L., *The Continuing Conversion of the Church*. Grand Rapids: Eerdmans, 2000.
- Guder, Darrell L. (ed.), *Missional Church: A Vision for the Sending of the Church in North America*. Grand Rapids: Eerdmans, 1998.
- Hesselgrave, D.J., *Communicating Christ Cross-Culturally: An Introduction to Missionary Communication*. Grand Rapids: Zondervan, 1991².
- Hiebert, P.G., *Anthropological Insights for Missionaries*. Grand Rapids: Baker Books, 1985.
- Hunsberger, George R., *Bearing the Witness of the Spirit: Lesslie Newbigin's Theology of Cultural Plurality*. Grand Rapids: Eerdmans, 1998.
- Hunsberger, George R. and Craig Van Gelder (eds.), *The Church Between Gospel and Culture: The Emerging Mission in North America*. Grand Rapids: Eerdmans, 1996.
- Laing, Mark T.B., *From Crisis to Creation: Lesslie Newbigin and the Reinvention of Christian Mission*. Eugene: Pickwick Publications, 2012.
- Moynagh, Michael and Philip Harrold, *Church for Every Context: An Introduction to Theology and Practice*. London: SCM Press, 2012.
- Murray, S., *Church after Christendom*. Milton Keynes: Paternoster, 2004.
- Newbigin, L., *Foolishness to the Greeks: The Gospel and Western Culture*. Grand Rapids: Eerdmans, 1986 of later.
- Ott, Craig and Gene Wilson, *Global Church Planting: Biblical Principles and Best Practices for Multiplication*. Grand Rapids: Baker, 2011.
- Ott, Craig (ed.), *The Mission of the Church: Five Views in Conversation*. Grand Rapids: Baker, 2016.

- Paas, Stefan, *Church Planting in the Secular West: Learning from the European Experience*. Grand Rapids: Eerdmans, 2016.
- Paas, Stefan, *Vreemdelingen en priesters: Christelijke missie in een postchristelijke omgeving*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2015.
- Parratt, John (ed.), *A Reader in African Christian Theology*. Cambridge: SPCK, 1997, revised edition.
- Sanneh, L., *Translating the Message: The Missionary Impact on Culture*. New York: Orbis Books, 1989.
- Stinton, Diane B., *Jesus of Africa: Voices of Contemporary African Christology*. New York: Orbis Books, 2004.
- Sunquist, Scott W. and Amos Yong (eds.), *The Gospel and Pluralism Today: Reassessing Lesslie Newbigin in the 21st Century*. Downers Grove: IVP, 2015.
- Sunquist, Scott W., *Understanding Christian Mission: Participation in Suffering and Glory*. Grand Rapids: Baker Academic, 2013.
- Westland, L. e.a., *Met het Woord in de tijd: Een bundel artikelen rondom het thema 'evangelisatie en cultuur'*, uitgegeven ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van de Hervormde Bond voor Inwendige Zending (IZB) te Amersfoort. 's-Gravenhage: Boekencentrum i.s.m. IZB, 1985.

Bijzonderheden Voor deze specialisatie kan ook ingetekend worden in het kader van de permanente educatie predikanten, waarbij naast de gemeenschappelijke colleges een eigen programma gevolgd kan worden met eventueel een kleinere tijdsinvestering.

Specialisatie Evangelistiek/Missologie (4): Theologie van de zending (tevens PEP-cursus)

Missionaire theologie

<i>Docent</i>	Dr. J. van 't Spijker	<i>Module-code</i>	MT3-SpecEvan4-ThZen
<i>Toetsvorm</i>	Tentamens en/of leesverslagen, mini-scripties, scriptie	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT3 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	In overleg
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams of mail, in overleg met de docent		

<i>Leerdoelen</i>	De student: - leert zelfstandig onderscheiden, benoemen en beschrijven wat de Bijbelse fundering is van zending en/of evangelisatie; - leert zelfstandig herkennen en identificeren van thema's uit de geschiedenis en/of de theologie van de Missologie en/of de Evangelistiek; - leert theologisch/reflecterend omgaan met missiologische thema's; - leert zelfstandig omgaan met bronnen en de literatuur op het terrein van de Missologie en/of de Evangelistiek.
<i>Eindtermen</i>	4 t/m 8, 10, 11, 13 t/m 19, 23 t/m 25, 28, 29, 36
<i>Leerlijnen</i>	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9
<i>Studielast</i>	Colleges (in overleg) 9 uur Collegevoorbereiding 9 uur Zelfstudie 262 of 280 uur
<i>Toetseisen</i>	In overleg met de student wordt een programma voor bestudering vastgesteld, in bepaalde thematische categorieën, met een totaal van 5 EC. Hier valt o.a. te denken aan thema's als: lokale theologieën, contextualisatie, elenctiek, dialoog in de zending, missionair gemeente-zijn, presentie van de christelijke gemeente in de samenleving, raakvlakken met andere theologische disciplines als diaconaat etc. Afhankelijk van de keuze voor tentamen of leesverslag gelden de richtlijnen vertaling literatuur naar studie-uren. Enkele eerste literatuuraanwijzingen: ◦ Avis, Paul, <i>A Church Drawing Near: Spirituality and Mission in a Post-Christian Culture</i>. London: T&T Clark, 2003.

- Bakke, R., *The Urban Christian: Effective Ministry in Today's Urban World*. Illinois: IVP, 1987.
- Bediako, Kwame, *Jezus in de cultuur en geschiedenis van Afrika*. Kampen: Kok, 1999.
- Brouwer, R. e.a., *Levend lichaam: Dynamiek van christelijke geloofsgemeenschappen in Nederland*. Kampen: Kok, 2007.
- Dekker, W. en P.J. Visser (red.), *Uitgedaagd door de tijd: Christelijke zending in een postmoderne samenleving*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2000.
- Dekker, W. en P.J. Visser, *Om de verstaanbaarheid: Over bijbel, geloof en kerk in een postmoderne samenleving*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2002.
- Dekker, W. e.a., *Kerk zijn in de grote stad* (GSEV-reeks nr 38). Barneveld: De Vuurbaak, 1998.
- Eliade, M. (ed.), *The Encyclopedia of Religion*. New York: Macmillan, 1987.
- Engen, Charles Van, *God's Missionary People: Rethinking the Purpose of the Local Church*. Grand Rapids: Baker, 1991.
- Gehring, Roger W., *Hausgemeinde und Mission: Die Bedeutung antiker Häuser und Hausgemeinschaften – von Jesus bis Paulus*. Giessen: Brunnen, 2000.
- Gelder, Craig Van (ed.), *Confident Witness – Changing World: Rediscovering the Gospel in North America*. Grand Rapids: Eerdmans, 1999.
- Gelder, Craig Van, *The Essence of the Church: A Community Created by the Spirit*. Grand Rapids: Baker, 2012.
- Gelder, Craig Van, *The Ministry of the Missional Church: A Community Led by the Spirit*. Grand Rapids: Baker, 2007.
- Gelder, Craig Van and Dwight J. Zscheile, *The Missional Church in Perspective: Mapping Trends and Shaping the Conversation*. Grand Rapids: Baker Academic, 2011.
- Glasser, Arthur F. e.a., *Announcing the Kingdom: The Story of God's Mission in the Bible*. Grand Rapids: Baker, 2003.
- Guder, Darrell L., *Called to Witness: Doing Missional Theology*. Grand Rapids: Eerdmans, 2015.
- Guder, Darrell L., *The Continuing Conversion of the Church*. Grand Rapids: Eerdmans, 2000.
- Guder, Darrell L. (ed.), *Missional Church: A Vision for the Sending of the Church in North America*. Grand Rapids: Eerdmans, 1998.
- Hesselgrave, D.J., *Communicating Christ Cross-Culturally: An Introduction to Missionary Communication*. Grand Rapids: Zondervan, 1991².
- Hiebert, P.G., *Anthropological Insights for Missionaries*. Grand Rapids: Baker Books, 1985.
- Hunsberger, George R., *Bearing the Witness of the Spirit: Lesslie Newbigin's Theology of Cultural Plurality*. Grand Rapids: Eerdmans, 1998.
- Hunsberger, George R. and Craig Van Gelder (eds.), *The Church Between Gospel and Culture: The Emerging Mission in North America*. Grand Rapids: Eerdmans, 1996.
- Laing, Mark T.B., *From Crisis to Creation: Lesslie Newbigin and the Reinvention of Christian Mission*. Eugene: Pickwick Publications, 2012.
- Moynagh, Michael and Philip Harrold, *Church for Every Context: An Introduction to Theology and Practice*. London: SCM Press, 2012.
- Murray, S., *Church after Christendom*. Milton Keynes: Paternoster, 2004.
- Newbigin, L., *Foolishness to the Greeks: The Gospel and Western Culture*. Grand Rapids: Eerdmans, 1986 of later.
- Ott, Craig and Gene Wilson, *Global Church Planting: Biblical Principles and Best Practices for Multiplication*. Grand Rapids: Baker, 2011.
- Ott, Craig (ed.), *The Mission of the Church: Five Views in Conversation*. Grand Rapids: Baker, 2016.
- Paas, Stefan, *Church Planting in the Secular West: Learning from the European Experience*. Grand Rapids: Eerdmans, 2016.
- Paas, Stefan, *Vreemdelingen en priesters: Christelijke missie in een postchristelijke omgeving*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2015.
- Parratt, John (ed.), *A Reader in African Christian Theology*. Cambridge: SPCK, 1997, revised edition.
- Sanneh, L., *Translating the Message: The Missionary Impact on Culture*. New York: Orbis Books, 1989.
- Stinton, Diane B., *Jesus of Africa: Voices of Contemporary African Christology*. New York: Orbis Books, 2004.

- Sunquist, Scott W. and Amos Yong (eds.), *The Gospel and Pluralism Today: Reassessing Lesslie Newbigin in the 21st Century*. Downers Grove: IVP, 2015.
- Sunquist, Scott W., *Understanding Christian Mission: Participation in Suffering and Glory*. Grand Rapids: Baker Academic, 2013.
- Westland, L. e.a., *Met het Woord in de tijd: Een bundel artikelen rondom het thema 'evangelisatie en cultuur'*, uitgegeven ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van de Hervormde Bond voor Inwendige Zending (IZB) te Amersfoort. 's-Gravenhage: Boeken-centrum i.s.m. IZB, 1985.

Bijzonderheden Voor deze specialisatie kan ook ingetekend worden in het kader van de permanente educatie predikanten, waarbij naast de gemeenschappelijke colleges een eigen programma gevolgd kan worden met eventueel een kleinere tijdsinvestering.

Specialisatie Evangelistiek/Missiologie 5: Theologie van de zending: Scriptie

Missionaire theologie

<i>Docent</i>	Dr. J. van 't Spijker	<i>Module-code</i>	MT3-SpecEvan5-Scr
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijke opdracht	<i>Omvang</i>	15 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT3 / periode 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	In overleg
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams of mail, in overleg met de docent		

Leerdoelen De student:

- leert zelfstandig onderscheiden, benoemen en beschrijven wat de Bijbelse fundering is van zending en/of evangelisatie;
- leert zelfstandig herkennen en identificeren van thema's uit de geschiedenis en/of de theologie van de Missiologie en/of de Evangelistiek;
- leert theologisch/reflecterend omgaan met missiologische thema's;
- leert zelfstandig omgaan met bronnen en de literatuur op het terrein van de Missiologie en/of de Evangelistiek.

Eindtermen 4 t/m 8, 10, 11, 13 t/m 19, 23 t/m 25, 28, 29, 36

Leerlijnen 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9

Masterscriptie Het onderwerp voor de masterscriptie wordt in overleg met de docent en na goedkeuring door de Senaat vastgesteld. De masterscriptie moet kunnen dienen als basis voor een proefschrift. Zie voor verdere bepalingen omtrent de masterscriptie het 'Scriptiereglement' (op SharePoint en de website). [→ 420 uur]

Toespitsing op predikantswerk Uiteraard bestaat de mogelijkheid dit studieprogramma in overleg met de docent speciaal in te richten met het oog op het missionaire element van het predikantswerk.

Afsluitend examen Het afsluitend examen van de master bestaat in de bespreking van de masterscriptie. Voor de regeling hiervan, zie onder 'Masterscriptie' op p. 192v.

Specialisatie Kerkgeschiedenis (3/4) (tevens PEP-cursus)

<i>Docent</i>	Prof. dr. H.J. Selderhuis	<i>Module-code</i>	MT3-SpecKg 3 resp. MT3-SpecKg4
<i>Toetsvorm</i>	Opdrachten	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT3 / periode 2 resp. 3
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	N.v.t.
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams of mail. In overleg met docent	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Voor specialisatiestudenten in MT3 van cursusjaar 2025–2026 wordt een gepersonaliseerd studieprogramma opgesteld, afgestemd op de thesis die de student wil gaan schrijven.

Specialisatie Kerkgeschiedenis (5): Scriptie

<i>Docent</i>	Prof. dr. H.J. Selderhuis	<i>Module-code</i>	MT3-SpecKg5-Scr
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijke opdracht	<i>Omvang</i>	15 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT3 / periode 4
<i>Tentamendata</i>	Presentatiebijeenkomsten staan vermeld in de jaaragenda op SharePoint	<i>Colleges</i>	N.v.t.
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams of e-mail. In overleg met docent of hoogleraar	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Zie voor een uitgebreide omschrijving 'Masterscriptie' op p. 192v.

Specialisatie Kerkrecht (3/4) (tevens PEP-cursus)

<i>Docent</i>	Prof. dr. H.J. Selderhuis	<i>Module-code</i>	MT3-SpecKr3 resp. MT3-SpecKr4
<i>Toetsvorm</i>	Opdrachten	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT3 / periode 2 resp. 3
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	N.v.t.
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams of mail. In overleg met docent	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Voor specialisatiestudenten in MT3 van cursusjaar 2025–2026 wordt een gepersonaliseerd studieprogramma opgesteld, afgestemd op de thesis die de student wil gaan schrijven.

Specialisatie Kerkrecht (5): Scriptie

<i>Docent</i>	Prof. dr. H.J. Selderhuis	<i>Module-code</i>	MT3-SpecKr5-Scr
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijke opdracht	<i>Omvang</i>	15 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT3 / periode 4
<i>Tentamendata</i>	Presentatiebijeenkomsten staan vermeld in de jaaragenda op SharePoint	<i>Colleges</i>	N.v.t.
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams of e-mail. In overleg met docent of hoogleraar	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Zie voor een uitgebreide omschrijving 'Masterscriptie' op p. 192v.

Specialisatie Nederlandse Kerkgeschiedenis (3/4) (tevens PEP-cursus)

<i>Docent</i>	Drs. C.Th. Boerke en prof. dr. H.J. Selderhuis	<i>Module-code</i>	MT3- SpecNedKg3 resp. MT3-SpecNedKg4
<i>Toetsvorm</i>	Opdrachten	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT3 / periode 2 resp. 3
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	N.v.t.
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams of mail. In overleg met docent	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Voor specialisatiestudenten in MT3 van cursusjaar 2025–2026 wordt een gepersonaliseerd studieprogramma opgesteld, afgestemd op de thesis die de student wil gaan schrijven.

Specialisatie Nederlandse Kerkgeschiedenis (5): Scriptie

<i>Docent</i>	Drs. C.Th. Boerke en Prof. dr. H.J. Selderhuis	<i>Module-code</i>	MT3-SpecNedKg5-Scr
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijke opdracht	<i>Omvang</i>	15 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT3 / periode 4
<i>Tentamendata</i>	Presentatiebijeenkomsten staan vermeld in de jaaragenda op SharePoint	<i>Colleges</i>	N.v.t.
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams of e-mail. In overleg met docent of hoogleraar	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Zie voor een uitgebreide omschrijving 'Masterscriptie' op p. 192v.

Specialisatie Nieuwe Testament (3): Canoniek NT (tevens PEP-cursus)

<i>Docent</i>	Dr. A. van den Os en dr. M.C. Mulder	<i>Module-code</i>	MT3-SpecNT3-CanNT
<i>Toetsvorm</i>	Mondeling tentamen	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	1,5 uur	<i>Periode</i>	MT3 / periode 2
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met docent	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Toetsdoelen</i>	De student: - vermeerderd en verdiept zijn kennis van de canoniek van het Nieuwe Testament; - is in staat zelfstandig zijn weg te vinden in vragen betreffende de canoniek van het Nieuwe Testament.
<i>Eindtermen</i>	1 t/m 6, 8, 10, 11, 14 t/m 19, 21, 36 t/m 38
<i>Leerlijnen</i>	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9
<i>Studielast</i>	Hoor- en werkcolleges 9 uur Collegevoorbereiding 9 uur Zelfstudie 122 uur
<i>Toetseisen</i>	◦ Carson, D.A. and Douglas J. Moo, <i>An Introduction to the New Testament</i> . Grand Rapids, MI: Zondervan, 2005 ² , geen eerdere editie! [720 p. cat. 2 → ca. 122 uur]
<i>Bijzonderheden</i>	- Voor het literatuurtentamen dient de student stellingen te maken over de bestudeerde stof. - Er kan in overleg met de docent een eigen toespitsing aan het programma van de specialisatie gegeven worden, gerelateerd aan specifieke interesses of het beroeps-perspectief van de student.

Specialisatie Nieuwe Testament (4): Hermeneutiek NT (tevens PEP-cursus)

<i>Docent</i>	Dr. A. van den Os en dr. M.C. Mulder	<i>Module-code</i>	MT3-SpecNT4-HermNT
<i>Toetsvorm</i>	Mondeling tentamen	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	1,5 uur	<i>Periode</i>	MT3 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met docent	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Toetsdoelen</i>	De student: - vermeerderd en verdiept zijn kennis van de hermeneutiek van het Nieuwe Testament;
--------------------	---

	- is in staat zelfstandig zijn weg te vinden in vragen betreffende de hermeneutiek van het Nieuwe Testament.
<i>Eindtermen</i>	1 t/m 6, 8, 10, 11, 14 t/m 19, 21, 36 t/m 38
<i>Leerlijnen</i>	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9
<i>Studielast</i>	Hoor- en werkcolleges 9 uur Collegevoorbereiding 9 uur Zelfstudie 122 uur
<i>Toetseisen</i>	- Osborne, Grant R., <i>The Hermeneutical Spiral: A Comprehensive Introduction to Biblical Interpretation, Revised and Expanded</i>. Downers Grove: IVP Academic, 2006, behalve hfdst. 6, 16, 18 en wat in hfdst. 8 en 9 spec. over OT gaat. [401 p. cat. 2 → 80 uur] - Porter, Stanley E. and Beth M. Stovell (eds.), <i>Biblical Hermeneutics: Five Views</i>. Downers Grove: IVP Academic, 2012. [200 p. cat. 2/3 → 39 uur, minus 4 uur vanwege collegevoorbereiding] - Mulder, M.C., <i>Israël in Romeinen 10: Intertekstuele en theologische analyse van de oudtestamentische citaten in Romeinen 9:30-10:21</i>. Zoetermeer: Boekencentrum, 2011, hfdst. 'Schriftgebruik bij Paulus', 28-60. [32 p. cat. 2 → 7 uur]
<i>Bijzonderheden</i>	- Voor het literatuurtentamen dient de student stellingen te maken over de bestudeerde stof. - Er kan in overleg met de docent een eigen toespitsing aan het programma van de specialisatie gegeven worden, gerelateerd aan specifieke interesses of het beroeps-perspectief van de student.

Specialisatie Nieuwe Testament (5): Scriptie

<i>Docent</i>	Dr. A. van den Os en dr. M.C. Mulder	<i>Module-code</i>	MT3-SpecNT5-Scr
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijke opdracht	<i>Omvang</i>	15 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT3 / periode 4
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met docent	<i>Colleges</i>	N.v.t.
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams of mail, in overleg met de docent	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Toetsdoelen</i>	De student: - vermeerderd en verdiept zijn kennis van het nieuwtestamentische onderwerp van de scriptie; - is in staat zelfstandig zijn weg te vinden in vragen betreffende het nieuwtestamentische onderwerp van de scriptie; - is in staat zijn visie op het nieuwtestamentische onderwerp van de scriptie te formuleren; - is in staat een masterscriptie te schrijven op het vlak van het Nieuwe Testament dat als basis kan dienen voor een proefschrift; - is in staat de scriptie mondeling te verdedigen.
<i>Eindtermen</i>	1 t/m 6, 8, 10, 11, 14 t/m 19, 21, 36 t/m 38
<i>Leerlijnen</i>	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9
<i>Studielast</i>	Zelfstudie 420 uur
<i>Toetseisen</i>	Schriftelijk bewerken van een caput uit het Nieuwe Testament óf het schrijven van een werkstuk over een onderwerp op het terrein van de historia revelationis, canonic of hermeneutiek van het Nieuwe Testament. De masterscriptie moet kunnen dienen als basis voor een proefschrift. Voor verdere bepalingen omtrent de masterscriptie zie het 'Scriptiereglement' (op SharePoint en de website). [→ 420 uur]
<i>Bijzonderheden</i>	Zie ook 'Masterscriptie' op p. 192v.

Specialisatie Oude Testament (3): Hermeneutiek van het OT (tevens PEP-cursus)

<i>Docent</i>	Prof. dr. A. Versluis	<i>Module-code</i>	MT3-SpecOT3
<i>Toetsvorm</i>	Portfolio, essay, bespreking	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT3 / periode 2
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met docent	<i>Colleges</i>	Twee werkcolleges van drie uur
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Portfolio / essay inleveren uiterlijk 1 week voor tentamen	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Toetsdoelen</i>	De student: - vermeerderd en verdiept zijn kennis van de hermeneutiek, in het bijzonder die van het Oude Testament; - is in staat om zelfstandig zijn weg te vinden in theologische vraagstukken betreffende de hermeneutiek van het Oude Testament.
<i>Eindtermen</i>	1 t/m 6, 8, 10, 11, 14 t/m 19, 21
<i>Leerdoelen AV</i>	1 t/m 7, 9
<i>Studielast</i>	Hoor/werkcolleges, incl. voorbereiding 17 uur Portfolio en essay 123 uur
<i>Toetseisen</i>	Portfolio, bestaande uit: ◦ Collins, J.J., <i>The Bible after Babel: Historical Criticism in a Postmodern Age</i>. Grand Rapids: Eerdmans, 2005. [160 p. leesstof voor portfolio → 16 uur] ◦ H.H. Hardy II and M. Daniel Carroll R., <i>The State of Old Testament Studies: A Survey of Recent Research</i>. Grand Rapids: Baker Academic, 2024, deel 3 [150 p. leesstof voor portfolio → 15 uur] ◦ Een keuze uit de volgende literatuur, met een omvang van ca. 400 bladzijden: Westermann, C. (Hrsg.), <i>Probleme alttestamentlicher Hermeneutik: Aufsätze zum Verstehen des Alten Testaments</i>. München: Kaiser Verlag, 1963²; Barton, J., <i>Reading the Old Testament. Method in Biblical Study</i>, rev.ed. Louisville: Westminster John Knox 1996²; Klein, W.W. e.a., <i>Introduction to Biblical Interpretation</i>. Dallas: Word Publishing, 2017³; Oeming, M., <i>Biblische Hermeneutik: Eine Einführung</i>. Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 2007²; Osborne, G.R., <i>The Hermeneutical Spiral: A Comprehensive Introduction to Biblical Interpretation</i>. Downers Grove: Intervarsity Press, 2006²; Silva, M. (ed.), <i>Foundations of Contemporary Interpretation</i>. Grand Rapids: Zondervan, 1996; Houtman, C., <i>De Schrift wordt geschreven: Op zoek naar een christelijke hermeneutiek van het Oude Testament</i>. Zoetermeer: Meinema, 2006; Bartholomew, Craig G., <i>Introducing Biblical Hermeneutics: A Comprehensive Framework for Hearing God in Scripture</i>. Grand Rapids: Baker, 2015; Kevin J. Vanhoozer, <i>Mere Christian Hermeneutics: Transfiguring What It Means to Read the Bible Theologically</i>. Grand Rapids: Zondervan Academic, 2024. [→ 45 uur] ◦ Verdiepend essay over een fundamenteel hermeneutisch onderwerp, zoals de verhouding synchroon/diachroon onderzoek, de relatie OT-NT, theologische interpretatie, post-moderne benaderingen, met eigen stellingname [40 uur] ◦ Samenstellen portfolio en gesprekspunten [7 uur]

Specialisatie Oude Testament (4): Verdieping (tevens PEP-cursus)

<i>Docent</i>	Prof. dr. A. Versluis	<i>Module-code</i>	MT3-SpecOT4
<i>Toetsvorm</i>	Portfolio en bespreking	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT3 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met docent	<i>Colleges</i>	Twee werkcolleges van drie uur
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Portfolio / gesprekspunten inleveren uiterlijk 1 week voor tentamen	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Studielast</i>	Hoor/werkcolleges, incl. voorbereiding 17 uur Portfolio en essay 123 uur
-------------------	---

Specialisatie Oude Testament (5): Scriptie

<i>Docent</i>	Prof. dr. A. Versluis	<i>Module-code</i>	MT3-SpecOT5-Scr
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijke opdracht	<i>Omvang</i>	15 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT3 / periode 4
<i>Tentamendata</i>	Presentatiebijeenkomsten staan vermeld in de jaaragenda op SharePoint	<i>Colleges</i>	N.v.t.
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams of e-mail. In overleg met docent	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Zie voor een uitgebreide omschrijving 'Masterscriptie' op p. 192v.

Specialisatie Praktische Theologie (3/4)

<i>Docent</i>	Prof. dr. M.J. Kater	<i>Module-code</i>	MT3- SpecPT3 resp. MT3-SpecPT4
<i>Toetsvorm</i>	Opdrachten	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT3 / periode 2 resp. 3
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	N.v.t.
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams of mail. In overleg met docent	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Voor specialisatiestudenten in MT3 van cursusjaar 2025-2026 wordt een gepersonaliseerd studieprogramma opgesteld, afgestemd op de thesis die de student wil gaan schrijven.

Specialisatie Praktische theologie (5): Scriptie

<i>Docent</i>	Prof. dr. M.J. Kater	<i>Module-code</i>	MT3-SpecPT5-Scr
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijke opdracht	<i>Omvang</i>	15 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT3 / periode 4
<i>Tentamendata</i>	Presentatiebijeenkomsten staan vermeld in de jaaragenda op SharePoint	<i>Colleges</i>	N.v.t.
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams of e-mail. In overleg met docent of hoogleraar	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Zie voor een uitgebreide omschrijving 'Masterscriptie' op p. 192v.

Masterscriptie

<i>Docent</i>	Een van de hoogleraren of -docenten	<i>Module-code</i>	MT3-Scr
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijke opdracht	<i>Omvang</i>	15 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT3 / periode 4
<i>Tentamendata</i>	Presentatiebijeenkomsten staan vermeld in de jaaragenda op SharePoint	<i>Colleges</i>	N.v.t.
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams of e-mail. In overleg met docent of hoogleraar	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	De student: - is in staat tot een zelfstandige bronnenbestudering van een specifieke thematiek op het terrein van een van de theologische hoofddisciplines; - is in staat een wetenschappelijke theologische probleem- en doelstelling te formuleren; - is in staat om via een zelfstandige analyse en beoordeling van relevante theologische wetenschappelijke literatuur te komen tot een eigen meningsvorming; - is in staat door middel van een mondelinge presentatie weer te geven waar het theologisch onderzoek over gaat en welke knelpunten daarbij ervaren worden; - weet zijn bevindingen op wetenschappelijke wijze te beargumenteren en weer te geven in een goed gestructureerde schriftelijke rapportage.
<i>Eindtermen</i>	1, 2, 4 t/m 6, 8, 10, 13, 16, 19, 21
<i>Leerdoelen AV</i>	1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 4.1, 4.2, 4.3, 5.4, 5.5
<i>Studielast</i>	Zelfstudie/schriftelijk werkstuk 420 uur
<i>Scriptie-eisen</i>	◦ De opzet voor de scriptie moet i.o.m. de begeleidend docent ter goedkeuring naar de Senaat gestuurd worden. Vervolgens worden de meelezers aangewezen. ◦ Het werkstuk moet een omvang hebben van 25.000 tot 35.000 woorden, inclusief voetnoten, exclusief literatuurlijst en bijlagen (volgens BGC). ◦ Het is van belang de diverse visies, niet het minst als men met een auteur ernstig van mening verschilt, op eerlijke en consistente wijze weer te geven. ◦ De conclusies waartoe het onderzoek leidt, dienen gerelateerd te worden aan de onderzoeksvraagstelling; probleem- en doelstelling zullen in de regel in het slothoofdstuk weerkeren en een beantwoording krijgen. ◦ Na het concluderend hoofdstuk wordt een samenvatting van 400 à 500 woorden toegevoegd. ◦ De scriptie wordt, na goedkeuring door de begeleidende hoogleraar of docent, door de student minimaal 2 weken voor het masterexamen in 4-voud ingeleverd bij het secretariaat en digitaal in pdf-formaat. ◦ Na afronding van de scriptie en als aan alle andere vereisten van de master is voldaan, wordt de scriptie besproken in een vergadering van de Senaat: 1. de student houdt een korte presentatie van zijn scriptie (10 minuten), die meetelt bij de beoordeling; 2. de begeleider stelt vragen over de scriptie (20 minuten); 3. de (maximaal twee) aangewezen meelezers stellen vragen (20 minuten totaal); 4. de beoordeling wordt bepaald aan de hand van het beoordelingsformulier.
<i>Aanbevolen literatuur</i>	- Zie bij Schrijfopdracht BT1. - Het 'Scriptiereglement' op SharePoint.
<i>Bijzonderheden</i>	- Halverwege het traject presenteert de student zijn onderzoek aan medestudenten. Hiervoor wordt 2 keer per jaar een verplichte bijeenkomst belegd voor alle studenten die bezig zijn met hun masterscriptie. Elke student dient 2 bijeenkomsten bij te wonen (1 keer luisteren en feedback geven, 1 keer presenteren). De data van de bijeenkomsten worden vermeld in de jaaragenda op SharePoint. - Wanneer de scriptie beoordeeld wordt met minimaal een 8,5 krijgt de student de gelegenheid zijn scriptie om te werken tot een artikel voor een wetenschappelijk tijdschrift. Dit doet hij in samenwerking en onder begeleiding van zijn begeleider. - De masterstudie wordt afgesloten met een examen, dat bestaat uit de bespreking van de masterscriptie (die qua omvang 25.000 tot maximaal 35.000 woorden telt, inclusief voetnoten maar uitgezonderd de literatuurlijst en bijlagen). De gang van zaken is als volgt: ◦ de student, die tot 5 personen mee mag nemen, houdt eerst een korte presentatie van zijn scriptie (10 minuten), die meetelt bij de beoordeling; ◦ naast de begeleider stellen ook twee daartoe aangewezen hoogleraren, UD's of externe deskundigen vragen, in totaal 40 minuten: de begeleider 20 minuten, de twee anderen elk 10 minuten (afhankelijk van de situatie kan in de tijdsverdeling enige variatie aangebracht worden). - Tijdens elke vergadering van de Senaat wordt gelegenheid geboden om het masterexamen af te leggen. Viermaal per jaar vindt er een afsluitende openbare ceremonie plaats met officiële buluitreiking. De afgestudeerde masterstudent geeft tijdens deze ceremonie een beknopte presentatie (max. 4 minuten) van zijn afstudeerscriptie. Zie voor data de jaaragenda voorin deze studiegids.

**Master Herbronning
Gereformeerde Theologie
(60 EC)**

28. Eindtermen Master Herbronning Gereformeerde Theologie

	Eindterm De student...
1.	is in staat om zelfstandig de Bijbel contextueel te lezen en te begrijpen, tegen de achtergrond van hedendaagse aandachtspunten en gevoeligheden.
2.	heeft gespecialiseerde kennis en begrip van (historische) essenties van gereformeerde theologie en het vermogen om deze theologie voor vandaag kritisch en empathisch te herbronnen en te doen herleven.
3.	heeft het vermogen christelijke wijsheid te zoeken en te operationaliseren en geeft die met visie en strategie (leiderschap) vorm en inhoud in een (complexe) relevante context.
4.	heeft het vermogen om in diverse contexten origineel te theologiseren en verdiepte argumentaties op te stellen, mede op basis van fundamenteel onderzoek.
5.	heeft het vermogen om vanuit theologisch perspectief wetenschappelijk bij te dragen aan het oplossen van complexe problematieken in maatschappelijke, kerkelijke en/of academische praktijken.
6.	heeft het vermogen om een wetenschappelijk werkstuk te schrijven en dit verantwoord en overtuigend te presenteren aan wetenschappers, (niet-) specialisten, leidinggevend en belangstellenden.

De master 'Herbronning Gereformeerde Theologie' is een beknopte, actuele en gereformeerde master in de theologie. Onder 'herbronning' verstaan we het opnieuw aanboren van de gereformeerde traditie met het oog op de uitdagingen van vandaag. Met dat doel zijn de onderdelen waarin de TUA traditioneel sterk is en de huidige speerpunten van ons theologisch onderzoek samengebracht in een interdisciplinair opgezette master. De student concentreert zijn studie rondom een leervraag, die betrekking heeft op een kwestie of probleem waarin hij vanuit de eigen achtergrond/werkveld/studie bijzonder geïnteresseerd is en waar hij een theologische diepteboring naar wil doen. De student die deze master heeft afgerond is in staat om passend in de (professionele) context gereformeerde theologie te actualiseren en theologische vraagstukken in zijn professionele context zelfstandig en op adequate wijze te behandelen.

29. Programma Master Herbronning Gereformeerde Theologie

Opbouw

Het curriculum is opgebouwd uit substantiële en interdisciplinaire modules van elk 15 EC:

- 1) Algemene module: Het hart van de gereformeerde theologie
- 2) Keuzemodule 1: De Bijbel lezen in de 21^e eeuw
- 3) Keuzemodule 2: Vrijheid en gerechtigheid
- 4) Keuzemodule 3: Wijsheid in leiderschap
- 5) Keuzemodule 4: Theologie & muziek
- 6) Thesis

De algemene module en de thesis zijn voor alle studenten verplicht. Uit de vier keuzemodules kiezen de studenten twee modules waarin zij zich willen bekwamen en specialiseren. De modules zijn interdisciplinair van opzet om de studenten toe te rusten in het inzetten van meerdere theologische disciplines. Naast de inhoudelijke modules is er aandacht voor onderlinge ontmoeting en persoonlijke ontwikkeling.

Duur

Het programma duurt twee jaar en is verspreid over vier perioden met een gemiddelde studiebelasting van nominaal 20 uur per week en in totaal 1680 studiebelastingsuren. De studiebelastingsuren betreffen de colleges, opdrachten en/of uren in de eigen professionele praktijk en zelfstudie.

De modules zijn verspreid over de twee jaren. In hoofdlijn ziet dit er als volgt uit:

Periode:	1	2	3	4
Jaar:				
1	Algemene module (deel A)	1 ^e keuzemodule (deel A)	1 ^e keuzemodule (deel B)	Algemene module (deel B)
<i>SBU</i> <i>EC-toekenning</i>	<i>210 SBU</i>	<i>210 SBU</i>	<i>210 SBU</i> <i>15 EC</i>	<i>210 SBU</i> <i>15 EC</i>
2	Thesis (deel A)	2 ^e keuzemodule (deel A)	2 ^e keuzemodule (deel B)	Thesis (deel B)
<i>SBU</i> <i>EC-toekenning</i>	<i>210 SBU</i>	<i>210 SBU</i>	<i>210 SBU</i> <i>15 EC</i>	<i>210 SBU</i> <i>15 EC</i>

Algemene module: Het hart van de gereformeerde theologie

<i>Docent</i>	Prof. dr. A. Versluis (coördinator), prof. dr. H. van den Belt; drs. C.Th. Boerke, prof. dr. M.J. Kater, prof. dr. A. de Muynck, dr. M.C. Mulder, dr. A. van den Os en dr. H. de Waard		<i>Module- code</i>	HGT-M1-HGerTh
<i>Toetsvorm</i>	Kennistoets en theologisch essay of literatuurreview		<i>Omvang</i>	15 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur		<i>Periode</i>	HGT / periode 1 en 4
<i>Tentamendata</i>	<i>HGT in 2 jaar:</i> 29 oktober 2025 Herkansing: 7 januari 2026	<i>HGT in 4 jaar:</i> 7 januari 2026 Herkansing: 18 maart 2026	<i>Colleges</i>	3 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	<i>HGT in 2 jaar:</i> 7 juli 2026	<i>HGT in 4 jaar:</i> 28 augustus 2026	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Toetsdoelen

De student:

- 1.1) kan benoemen op welke wijze de huidige tijd en cultuur inwerken op het lezen van de Bijbel;
- 1.2) is in staat om gerelateerd aan de eigen tijd de waarde van een gereformeerde hermeneutiek te demonstreren;
- 1.3) kan de centraliteit van Christus voor de gereformeerde theologie verwoorden en waarderen;
- 1.4) kan de aard en het belang van een heilshistorische benadering uitleggen, en deze toepassen;
- 2.1) is in staat het eigene van gereformeerde theologie in onderscheid van andere vormen van theologiebeoefening te verwoorden en te waarderen;
- 2.2) kan historische gereformeerde theologie contextueel waarderen en vergelijken met de eigen tijd;
- 2.3) kan de eigenheid van de theologie van de reformatoren Luther en Calvijn in eigen woorden weergeven, vergelijken met hedendaagse standpunten en waarderen;
- 2.4) kan de essenties van de triniteitsleer verwoorden en waarderen, en kan trinitarische theologie vergelijken met andere vormen van theologie;
- 3.1) is in staat het eigene van een gereformeerde benadering van praktijken onder woorden te brengen;
- 3.2) toont sensitiviteit voor verschillende (internationale) contexten waarin gereformeerde theologie wordt geoperationaliseerd;
- 4.1) interpreteert teksten en/of praktijken in het licht van het geleerde en weet argumentatief bij te dragen aan hedendaagse vraagstukken;
- 4.2) toont creativiteit in het bedenken van meerdere oplossingen voor een theologisch probleem;
- 5.1) is in staat een eigen leervraag (bijvoorbeeld opkomend uit een maatschappelijke praktijk) te beantwoorden met gebruikmaking van de essenties van gereformeerde theologie;
- 6.1) is in staat een tekst met een goede inhoudelijke samenhang te schrijven;
- 6.2) is in staat grammaticaal correct, helder, precies en prettig leesbaar proza te schrijven.

Eindtermen

1 t/m 6

Studielast

Periode 1 (210 uur)

Colleges 18 uur

Collegevoorbereiding 42 uur

Te bestuderen literatuur voor de kennistoets 150 uur

Periode 4 (210 uur)

Colleges 18 uur

Collegevoorbereiding 30 uur

Tijdsinvestering toepassingsopdracht 162 uur

Hoofdlijn van de collegestof [6 uur]

Oude Testament

- Bartholomew, C.G., *Introducing Biblical Hermeneutics. A Comprehensive Framework for Hearing God in Scripture*. Grand Rapids: Baker Academic, 2015, 1-110, 251-278. [140 p. cat. 2 → 30 uur]

Nieuwe Testament

- Hays, Richard, *Reading Backwards, Figural Christology and the Fourfold Gospel Witness*. Waco: Baylor University Press, 2014 (of in Nederlandse vertaling: *Achteruit Lezen. Jezus ontdekken in het Oude Testament*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2016. [138 p. cat. 2/3 → 25 uur]

Kerkgeschiedenis

- Pettegree, Andrew (ed.), *The Reformation World*. London/New York: Routledge, 2000, de hoofdstukken 1, 4, 5, 6, 9, 10, 12, 13, 18, 20, 21 en 23. [175 p. cat. 2 → 35 uur].
Online:
<https://ebookcentral.proquest.com/lib/tukampen/detail.action?docID=3060336>

Systematische Theologie

- *The Oxford Handbook of Reformed Theology* (Oxford: Oxford University Press, 2020), hfd. 23-31. [156 pag. cat. 2 → 30 uur]

Praktische Theologie

- Roest, H. de, *Collaborative Practical Theology. Engaging Practitioners in Research on Christian Practices* (Leiden: Brill, 2020), 75-85, 90-130, 133-155 [72 p. cat 1 → 24 uur]

Keuzemodule 1: De Bijbel lezen in de 21^e eeuw

<i>Docent</i>	Dr. A. van den Os (coördinator), dr. M.C. Mulder, dr. N.C. Smits, prof. dr. A. Versluis en dr. H. de Waard		<i>Module-code</i>	HGT-K1-BLez
<i>Toetsvorm</i>	Portfolio, kennistoets, essay of literatuurreview		<i>Omvang</i>	15 EC
<i>Tentamenduur</i>	3 uur		<i>Periode</i>	HGT / periode 2 en 3
<i>Tentamendata</i>	<i>HGT in 2 jaar:</i> 14 januari 2026 Herkansing: 25 maart 2026	<i>HGT in 4 jaar:</i> 25 maart 2026 Herkansing: 24 juni 2026	<i>Colleges</i>	3 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	<i>HGT in 2 jaar:</i> 2 april 2026	<i>HGT in 4 jaar:</i> 26 juni 2026	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Toetsdoelen

- 1.1 De student is in staat om moderne vormen van afkeer van de Bijbel als een gedateerd boek uit een andere wereld, een boek van geweld, onvrijheid en exclusivisme, te beschrijven en daarop kritisch te reageren.
- 1.2 De student toont begrip van cultuurhistorische contexten en heilshistorische verbanden van de Bijbeltekst en weet dit in zijn omgang met de Bijbel hermeneutisch te valideren;
- 1.3 De student kan een bijbels thema dat schuurt met hedendaagse opvattingen over geloof en God, op adequate wijze uitleggen en verbinden met een actuele praktijk.
- 2.1 De student heeft kennis van de Wirkungs- en receptiegeschiedenis van Bijbelteksten en weet deze in zijn interpretatie van de tekst te waarderen;
- 2.2 De student kan de belangrijkste kenmerken van theologische vormen van Bijbelinterpretatie door de eeuwen heen onderscheiden en benoemen;
- 2.3 De student is in staat om zijn verstaan van als problematisch ervaren Bijbelteksten onderdeel te maken van een gereformeerde visie op God en godsbeelden in de huidige tijd.
- 3.1 De student is in staat Bijbelse wijsheid, met name op het gebied van verzoening, vrede en recht, te interpreteren in de context van een hedendaags vraagstuk en zo aan de doordinking van dit vraagstuk een bijdrage te leveren.
- 3.2 De student weet op stimulerende wijze leiding te geven aan het gesprek over teksten en thema's uit de Bijbel en de godsleer die spanning oproepen met hedendaags Westers denken.
- 4.1 De student toont hermeneutische sensitiviteit door het interpreteren van diverse contexten en door argumenterend op die contexten in te gaan;
- 4.2 De student gebruikt (de in deze module verworven) kennis van de Bijbelse theologie om op een gereformeerde wijze theologisch te reflecteren op een hedendaags vraagstuk.
- 5.1 De student is in staat om kerkelijke of maatschappelijke problemen te herformuleren in theologische termen.
- 5.2 De student kan deze vraagstelling op basis van een zorgvuldige argumentatie van een evenwichtig antwoord voorzien.
- 6.1 De student geeft er blijk van een theologische vraagstelling op wetenschappelijk verantwoorde wijze te kunnen formuleren en ontwikkelen;
- 6.2 De student is in staat om een theologisch werkstuk taalkundig en goed gestructureerd te presenteren, schriftelijk en/of mondeling;
- 6.3 De student heeft het vermogen met een presentatie over een thema/vraagstuk over problematische Bijbelteksten en/of godsbeelden een breder publiek te bereiken van zowel specialisten als belangstellenden in het algemeen.

Eindtermen

1 t/m 6, met name 1, 4, 6

Studielast

Periode 2 (210 uur)

Colleges 18 uur

Collegevoorbereiding 34 uur

Tentamen 3 uur

Zelfstudie voor literatuurtentamen 155 uur

Periode 3 (210 uur)
 Colleges 18 uur
 Collegevoorbereiding 32 uur
 Zelfstudie t.b.v. essay / review 160 uur

Toetseisen/
 Literatuur voor
 de kennistoets

Deel OT:

- Spieckermann, H. en R. Feldmeier, *Der Gott der Lebendigen. Eine biblische Gotteslehre. Topoi Biblischer Theologie 1.* Tübingen: Mohr Siebeck, 2020³, capita selecta (of de Engelse vertaling *God of the living: A Biblical Theology*. Waco: BUP, 2011). [250 p. cat. 2 → 50 uur]

Deel NT:

- Stuhlmacher, Peter, *Biblical Theology of the New Testament*. Grand Rapids: Eerdmans, 2018, capita selecta. [250 p. cat. 2 → 50 uur]

Deel ST:

- Belt, Henk van den, *Geestspreek. Hoe we de Bijbel kunnen verstaan*. Utrecht: KokBoekencentrum, 2024, capita selecta [250 p. cat. 2→ 50 uur]

Algemeen:

- Collegestof, op hoofdlijnen [5 uur]

Aanbevolen
 literatuur

Deel OT:

- Bergmann, M. (ed.), *Divine Evil? The Moral Character of the God of Abraham*. New York: Oxford University Press, 2011.
- Chan, M.J. a.o. (eds.), *What Kind of God? Collected Essays of Terence E. Fretheim*. Winona Lake: Eisenbrauns, 2015.
- Copan, P. and M. Flannagan, *Did God Really Command Genocide? Coming to Terms with the Justice of God*. Grand Rapids, MI: Baker, 2014.
- Davies, E.W., *The Immoral Bible: Approaches to Biblical Ethics*. London: T&T Clark, 2010.
- Dietrich, W. und Chr. Link, *Die dunklen Seiten Gottes*, Bd. 1: *Willkür und Gewalt*. Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag, 2009⁵.
- Dietrich, W. und Chr. Link, *Die dunklen Seiten Gottes*, Bd. 2: *Allmacht und Ohnmacht*. Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag, 2009³.
- Janowski, B., *Ein Gott, der straft und tötet? Zwölf Fragen zum Gottesbild des Alten Testaments*. Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag, 2013.
- Lamb, David T., *God Behaving Badly: Is the God of the Old Testament Angry, Sexist, and Racist?* Downers Grove: Intervarsity Press, 2011.
- Peels, H.G.L., *Shadow Sides: God in the Old Testament*. Carlisle: Paternoster Press, 2003.
- Peels, H.G.L., *God en geweld in het Oude Testament* (Apeldoornse Studie 47). Apeldoorn: Theologische Universiteit, 2017².
- Peels, H.G.L. (red.), Themanummer "De God van het Oude Testament", *Theologia Reformata* 57/4 (2014).
- Seibert, E.A., *Disturbing Divine Behaviour: Troubling Old Testament Images of God*. Minneapolis: Fortress Press, 2009.
- Thomas, Heath A. e.a. (eds.), *Holy War in the Bible: Christian Morality and an Old Testament Problem*. Downers Grove: Intervarsity Press, 2013.
- Wright, Chr.J.H., *Old Testament Ethics for the People of God*. Downers Grove: Intervarsity Press, 2004.

Deel NT:

- Baum, Armin en Rob van Houwelingen (red.), *Theologie van het Nieuwe Testament in twintig thema's*. Utrecht: KokBoekencentrum, 2019, hfdst. 4 en 12.
- Beale, G.K., *A New Testament Biblical Theology: The Unfolding of the Old Testament in the New*. Grand Rapids: Baker, 2011.
- Campbell, William S., *The Nations in the Divine Economy: Paul's Covenantal Hermeneutics and Participation in Christ*. Lanham e.a.: Lexington/Fortress, 2018.
- Hofius, O., "'Rechtfertigung der Gottlosen' als Thema biblischer Theologie", in *Paulusstudien*, WUNT 51. Tübingen: Mohr 1994², 121-147.
- Moyise, Steve, *Paul and Scripture: Studying the New Testament Use of the Old Testament*. Grand Rapids: Baker, 2010.
- Wright, N.T., *Paul and the Faithfulness of God*. Minneapolis: Fortress 2013.

Deel ST:

- Bruijne, Ad. de en Hans Burger (red.), *Gereformeerde hermeneutiek vandaag: Theologische perspectieven*. Barneveld: De Vuurbaak, 2017.
- Huijgen, Arnold, *Lezen en laten lezen: Gelovig omgaan met de Bijbel*. Utrecht: KokBoekencentrum, 2019.
- Thiselton, Anthony C., *New Horizons in Hermeneutics: The Theory and Practice of Transforming Biblical Reading*. Grand Rapids: Zondervan, 1992.
- Zwiep, Arie W., *Tussen tekst en lezer: Een historische inleiding in de bijbelse hermeneutiek*. Twee delen. Amsterdam: VU University Press, 2013.

Keuzemodule 2: Vrijheid en gerechtigheid

<i>Docent</i>	Drs. C.Th. Boerke (coördinator), dr. C.C. den Hertog, dr. J.B. ten Hove en prof. dr. M.J. Kater		<i>Module-code</i>	HGT-K2-VrijG
<i>Toetsvorm</i>	Kennistoets Focusartikel Lezing		<i>Omvang</i>	15 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur		<i>Periode</i>	HGT / periode 2 en 3
<i>Tentamendata</i>	<i>HGT in 2 jaar:</i> 21 januari 2026 Herkansing: 25 maart 2026	<i>HGT in 4 jaar:</i> 25 maart 2026 Herkansing: 24 juni 2026	<i>Colleges</i>	3 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	<i>HGT in 2 jaar:</i> 2 april 2026	<i>HGT in 4 jaar:</i> 26 juni 2026	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Toetsdoelen

De student:

- 1.1) is in staat de thema's vrijheid en gerechtigheid vanuit hun bijbelse context te begrijpen;
- 2.1) heeft op hoofdlijnen kennis van de geschiedenis en inhoud van de vroegmoderne gereformeerde theologische traditie vanaf Luther en Calvijn, de gereformeerde orthodoxie en het gereformeerd piëtisme;
- 2.2) heeft inzicht in de rol die de thema's vrijheid en gerechtigheid speelden in de theologische ontwikkelingen in de vroegmoderne gereformeerde theologie vanaf de Reformatie tot ongeveer 1650 en hun invloed op kerk, politiek en samenleving;
- 3.1) heeft het vermogen om vanuit de gereformeerde theologische traditie de relevantie van de thema's vrijheid en gerechtigheid voor vandaag aan te tonen;
- 4.1.) heeft het vermogen om op basis van fundamenteel onderzoek argumenten aan te leveren inzake theologische vraagstukken rond vrijheid en gerechtigheid;
- 5.1) is in staat om vanuit de gereformeerde theologische traditie een bijdrage te leveren aan de analyse en doordenking van hedendaagse problematieken rond de thema's vrijheid en gerechtigheid;
- 5.2) heeft het vermogen om vanuit zijn/haar kennis van de gereformeerde traditie oplossingen te formuleren ten aanzien van concrete vraagstukken inzake de thema's vrijheid en gerechtigheid;
- 6.1) is in staat op wetenschappelijk niveau een artikel te schrijven waarin actuele en relevante literatuur in het kader van de thema's vrijheid en gerechtigheid wordt geanalyseerd en kritisch beoordeeld;
- 6.2) is in staat een lezing te schrijven, bestemd voor een breed publiek, waarin een theologisch, wetenschappelijk thema inzake vrijheid en gerechtigheid wordt uitgelegd en geactualiseerd op grond van de verkregen kennis van (de geschiedenis van) het gereformeerd protestantisme.

Eindtermen

1 t/m 6, met name 2, 5, 6

Studielast*Periode 2 (210 uur)*

Colleges 18 uur

Collegevoorbereiding 18 uur

Literatuur 174 uur

Periode 3 (210 uur)

Colleges 18 uur
Collegevoorbereiding 36 uur
Opdrachten 156 uur

Toetseisen/
Literatuur voor
de kennistoets

Reformatie:

- Kolb, Robert and Carl R. Trueman, *Between Wittenberg and Geneva: Lutheran and Reformed Theology in Conversation*. Grand Rapids: Baker Academic, 2007, hfdst. 2 t/m 5. [114 p. → 20 uur]
- McGrath, Alister, *Iustitia Dei: A history of the Christian Doctrine of Justification*. Cambridge: University Press, 2020⁴, 183-275: Part III Protestantism. The Reformation Debates on Justification. [92 p. → 20 uur]
- Witte, John Jr., "Law, authority, and liberty in early Calvinism", in Herman J. Selderhuis (ed.), *A Companion to Reformed Orthodoxy*. Leiden: Brill, 2013, 591-612. [21 p. → 5 uur]

Gereformeerde orthodoxie:

- Boer, William den en Riemer A. Faber (eds.), *Synopsis of a Purer Theology*. Landrum SC: Davenant Press, 2023 (English only edition) Disputation 35: 414-430. [17 p. → 4 uur]
- Heppe, Heinrich, *Die Dogmatik der evangelisch-reformierten Kirche. Dargestellt und aus den Quellen belegt*. Elberfeld: Friedrichs, 1861, 367-407 of de latere editie van Heppe/Bizer of de Engelse vertaling daarvan. Het gaat om de loci *De vocatione* en *De justificatione*. [40 p. → 8 uur]
- Muller, Richard A., *Post-Reformation Reformed Dogmatics. The Rise and Development of Reformed Orthodoxy, ca. 1520 to ca. 1725*. Grand Rapids: Baker, 2003. Deel 3, 153-163 (3.1), 432-452 (5.4 A-C), 476-516 (6.1) en 551-590 (6.3). [110 p. → 22 uur]
- Vos, Antonie, "Reformed Orthodoxy in the Netherlands", in Herman J. Selderhuis (ed.), *A Companion to Reformed Orthodoxy*. Leiden: Brill, 2013, 121-175. [55 p. → 11 uur]

Gereformeerd piëtisme:

- Brienens, T. (e.a.), *Theologische aspecten van de Nadere Reformatie*. Zoetermeer: Boekencentrum, 1993, 11-23 (Orthodoxie en Nadere Reformatie), 151-207 (Genadeleer en heilsweg), 209-267 (De kerk), en 279-306 (Eschatologie). [153 p. → 31 uur]
- Janssen, G.H. and H.J. Helmers (eds.), *The Cambridge Companion to the Dutch Golden Age*. Cambridge: CUP, 2018, 187-246. [56 p. → 11 uur]

Actualiteit:

- Carson, D.A., *The Intolerance of Tolerance*. Grand Rapids: William B. Eerdmans, 2013, hoofdstukken 1, 2, 4-6 en 8 [100 p. → 20 uur]
- Noordegraaf, A., *Medemenselijkheid. Een hoofdstuk uit de christelijke antropologie*. 's-Gravenhage: Boekencentrum, 1981, 7-111. [104 p. → 21 uur]

Aanbevolen
literatuur

- Behr, H., *Politics of Difference: Epistemologies of Peace*. London: Routledge, 2014.
- Brown, W., *Regulating Aversion: Tolerance in the Age of Identity and Empire*. Princeton: Princeton University Press, 2006.
- Kaplan, B.J., *Divided by Faith: Religious Conflicts and the Practice of Toleration in Early Modern Europe*. Cambridge: CUP, 2007.
- Kater, M.J., *Tolerantie in balans: Tussen drang en dwang van individu en collectief*. Apeldoorn: De Banier, 2017.

Keuzemodule 3: Wijsheid in leiderschap

<i>Docent</i>	Prof. dr. M.J. Kater, prof. dr. A. de Muynck (coördinator), F.N. de With MA MSc.		<i>Module-code</i>	HGT-K3-WijsLeid
<i>Toetsvorm</i>	Kennistoets, reflectieverslagen en praktijktoets		<i>Omvang</i>	15 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur		<i>Periode</i>	HGT / periode 2 en 3
<i>Tentamendata</i>	<i>HGT in 2 jaar:</i> 14 januari 2026 Herkansing: 25 maart 2026	<i>HGT in 4 jaar:</i> 25 maart 2026 Herkansing: 24 juni 2026	<i>Colleges</i>	3 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	<i>HGT in 2 jaar:</i> 2 april 2026	<i>HGT in 4 jaar:</i> 26 juni 2026	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Toetsdoelen

De student:

- 1.1) kan het wijsheidsbegrip, zoals gebruikt in het Oude Testament, omschrijven;
- 1.2) kan de Hebreeuwse connotaties van het Bijbelse wijsheidsbegrip begrijpen tegen de huidige culturele achtergrond;
- 2.1) heeft kennis van de ontwikkelingen van het wijsheidsbegrip in de loop van de kerkgeschiedenis;
- 3.2) kent de belangrijkste begrippen die verbonden zijn met wijsheid en kan deze relaties beschrijven;
- 3.3) kan uitleggen dat (christelijke) wijsheid meer is dan kennis en vaardigheden;
- 3.4) kan vormen van wijsheid ontdekken in leef- en werkcontexten;
- 3.5) is in staat om complexe leef- en werkcontexten te analyseren en interpreteren aan de hand van het 'normatieve praktijkmodel';
- 3.6) is in staat een visie te ontwikkelen hoe wijsheid gestalte kan krijgen in verschillende contexten;
- 3.7) kent de verschillende visies op leiderschap en kan deze analyseren, samenvatten en bekritisieren en verdedigen;
- 3.8) kan onderscheiden wat het eigene van christelijk leiderschap is c.q. zou dienen te zijn en kan een verband leggen met hedendaagse visies op organisatiemodellen;
- 3.9) kan de meerwaarde van leiderschap aantonen voor praktijken waarin de beoefening van *discernment* leidraad is en is in staat aanbevelingen te doen om hierop gericht te zijn;
- 3.10) heeft inzicht in de plaats en functie van discretie, integriteit en verantwoordelijkheid voor het deelnemen in (christelijke) praktijken;
- 4.1) kan bijdragen aan het ontwikkelen van een theologische visie op leiderschap;
- 4.2) kan bestaande visies op leiderschap herschrijven vanuit christelijke wijsheid;
- 5.1) is in staat verschillende beschrijvingen te geven van wat onder de ziel verstaan wordt, kan op basis van deze verschillende visies verantwoorde keuzes maken in het licht van Bijbelse theologie;
- 5.2) is in staat uit te leggen wat het belang is van de ziel voor een antropologie die Bijbels-theologisch verantwoord en in de 21^e eeuw van wezenlijk belang en verstaanbaar is;
- 5.3) kan bijdragen aan oplossingen voor organisaties c.q. samenlevingsverbanden waarin de receptiviteit, imagination en bezieling ontbreekt of taant;
- 5.4) kan adequaat gebruikmaken van wetenschappelijke methoden van literatuurreview en kwalitatief onderzoek om te onderzoeken waar de kansen en bedreigingen liggen in complexe problematieken;
- 6.1) kan adequaat een adviesrapport uitbrengen aan de eigen organisatie met daarin:
 - a. analyse bestaande praktijk, b. verslag beknopt kwalitatief onderzoek (interviews), c. richtlijnen voor ontwikkelen van wijsheidgeoriënteerde praktijk.

Eindtermen

1 t/m 6, met name 3, 5, 6

Studielast

Periode 2 (210 uur)

Colleges 18 uur

Collegevoorbereiding 30 uur

Literatuur 162 uur

Periode 3 (210 uur)

Colleges 18 uur (6 seminars)

Collegevoorbereiding 12 uur

Uitwerken toepassingstoets 180 uur

Toetseisen/
Literatuur voor
de kennistoets

- Bouckaert, Luk & Steven C. van den Heuvel, *Servant Leadership, Social Entrepreneurship and the Will to Serve*. Palgrave MacMillan, 2019, pp. 3-139, 143-160. [153 p. → 44 uur]
- Longman III, Tremper, *The Fear of the Lord is Wisdom: A Theological Introduction to Wisdom in Israel*. Grand Rapids: Baker Academic, 2017. (E-book toegankelijk via catalogus) [282 p. → 30 uur]
- O'Donovan, Oliver, *Finding and Seeking* [Ethics as Theology, Vol. 2]. Grand Rapids: Eerdmans, 2014. [220 p. → 70 uur]
- Vries, Marc J. de and Henk Jochemsen, *The Normative Nature of Social Practices and Ethics in Professional Environments*. IGI Global: Hershey PA, 2019, pp. 1-55. [56 p. → 18 uur]
- Collegestof, op hoofdlijnen.

Aanbevolen
literatuur

- Belcher Jr., Richard B., *Finding Favour in the Sight of God; A Theology of Wisdom Literature*. Downer's Grove: IVP Academic, 2018.
- Both, Dick e.a., *Nieuw leiderschap: Van bezitten naar delen*. Heerenveen: Groen, 2017.
- Brueggeman, Walter, *The Word that Redescribes the World: The Bible and Discipleship*. Minneapolis: Augsburg Fortress Press, 2006.
- Buijs, Govert e.a., *Het goede leven & de vrije markt*. Amsterdam: Lemniscaat, 2018.
- Ford, D.F., *Christian Wisdom: Desiring God and Learning to Love*. Cambridge: CUP, 2007.
- Gustafson, James M. e.a., *Moral Discernment in the Christian Life: Essays in Theological Ethics*. Louisville: John Knox Press, 2007.
- Hegeman, Johan e.a., *Practice and Profile: Christian Formation Through Vocation*. Eugene: Wipf & Stock, 2011.
- Jochemsen, H., R. Kuiper & A. de Muynck, *Een theorie over praktijken. Normatief praktijkmodel voor zorg, sociaal werk en onderwijs*. Dixit, deel 1. Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 2006.
- Kelsey, David H., *Eccentric Existence: A Theological Anthropology*. Louisville: John Knox Press, 2009.
- Knijff, H.W. de, *Tegenwoordigheid van Geest als Europese uitdaging: Over secularisatie, wetenschap en christelijk geloof*. Zoetermeer: Bokecentrum, 2013.
- Liebert, Elizabeth, *The Way of Discernment: Spiritual Practices for Decision Making*. Louisville: John Knox Press, 2008.
- Lillback, Peter A., *Saint Peter's Principles: Leadership for Those Who Already Know Their Incompetence*. Phillipsburg: P&R Publishing, 2019.
- McLeish, Tom, *Faith and Wisdom in Science*. Oxford: OUP, 2014.
- Rothaan, Angela en Joke van Saane, *Wat is wijs? Reflecties op spirituele vorming*. Baarn: Ten Have, 2007.
- Strom, M., *Lead with Wisdom: How Wisdom Transforms Good Leaders into Great Leaders*. Melbourne: Wiley, 2014.
- Treier, Daniel, *Virtue and the Voice of God: Toward Theology as Wisdom*. Grand Rapids: Eerdmans, 2006.
- Tippet, K., *Becoming Wise: An Inquiry into the Mystery and Art of Living*. New York: Penguin Press, 2016.
- Wannenwetsch, *Verlangen: Een theologische peiling*. Onder redactie van Esther Jonker en Herman Paul. Zoetermeer: Boekencentrum, 2014.

Keuzemodule 4: Theologie & Muziek

<i>Docent</i>	Prof. dr. A.A. Clement (coördinator), in samenwerking met andere docenten		<i>Module- code</i>	HGT-K4-TheolMuz
<i>Toetsvormen</i>	Kennistoets, Presentaties, Portfolio, Paper		<i>Omvang</i>	15 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur		<i>Periode</i>	HGT / periode 2 en 3
<i>Tentamendata</i>	<i>HGT in 2 jaar:</i> 21 januari 2026 Herkansing: 25 maart 2026	<i>HGT in 4 jaar:</i> 25 maart 2026 Herkansing: 24 juni 2026	<i>Colleges</i>	3 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	<i>HGT in 2 jaar:</i> 2 april 2026	<i>HGT in 4 jaar:</i> 26 juni 2026	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Toetsdoelen

De student:

- 1.1) kan in een muziekstuk Bijbelse thema's als inspiratiebron herkennen en deze interpreteren vanuit Bijbelse en historische context;
- 2.1) kan de kenmerken noemen van de belangrijkste stromingen, genres en liturgische vormen uit de westerse muziek van het christendom van de Middeleeuwen tot de twintigste eeuw;
- 2.2) kan uitleggen hoe deze stromingen en vormen in de (gereformeerde) theologie door de eeuwen heen ontvangen en gewaardeerd werden;
- 3.1) kan in de Bijbelinterpretaties van componisten theologische duidingen expliciteren, deze verbinden dan wel contrasteren met hedendaagse opvattingen en daarbij een eigen standpunt formuleren;
- 4.1) kan voorbeelden noemen van de wijze waarop componisten Bijbelse teksten via muziek verklanken;
- 4.2) kan uitleg geven over de context binnen welke deze componisten werkten en van de bronnen en middelen waarvan zij zich bedienden;
- 4.3) is in staat de betekenis van op de Bijbel geïnspireerde kunstuitingen op een zowel theologisch als musicologisch verantwoorde manier te verwoorden naar een divers publiek in diverse contexten;
- 5.1) is in staat om een kritisch-constructieve bijdrage te leveren aan hedendaagse discussies op het gebied van liturgie en kerkmuziek;
- 5.2) kan een onderbouwing geven voor gemaakte keuzes ten aanzien van de uitvoeringspraktijk van geestelijke muziek binnen en buiten de eredienst;
- 6.1) heeft kennis van, en inzicht in recente wetenschappelijke discussies op het snijvlak van theologie en muziek;
- 6.2) is als theoloog in staat zelf zowel schriftelijk als mondeling bij te dragen aan het wetenschappelijk debat op het snijvlak van theologie en muziek.

Eindtermen

1 t/m 6

Studielast

Periode 2 (210 uur)

Colleges 18 uur

Collegevoorbereiding 30 uur

Tentamen 2 uur

Literatuur 160 uur

Periode 3 (210 uur)

Colleges 18 uur

Collegevoorbereiding 42 uur

Onderzoek, portfolio, paper 150 uur

Toetseisen/ Literatuur voor de kennistoets

- Burkholder, I. Peter, Donald J. Grout, en Claude V. Palisca. *A History of Western Music*. New York / London: Norton, latest edition. *Capita selecta*. [400 p. → 70 uur]
- Palisca, Claude V., ed. *Norton Anthology of Western Music*. New York / London: Norton, latest edition, Vols. 1 and 2. *Capita selecta*. [geen literatuur, maar bladmuziek behorend bij Burkholder]

- Clement, Albert. "Bach en de theologie." In *Bach en de theologie: Een verkenning van geloof en gevoel*, edited by T.H.M. Akkerboom, 74-115 Nijmegen: Valkhof pers, 2001. [40 p. → 8 uur]
- Clement, Albert. "Jan Pieterszoon Sweelinck: een stadsorganist van wereldfaam tussen calvinisme en katholicisme." In *Een muziekgeschiedenis der Nederlanden*, edited by Louis Peter Grijp, 182-90. Amsterdam: Amsterdam University Press, 2001. [8 p. → 2 uur]
- Dammann, Rolf. *Der Musikbegriff im deutschen Barock*. Köln: Laaber-Verlag, 1995³. *Capita selecta*. [100 p. → 25 uur]
- Nohl, Paul-Gerhard. *Lateinische Kirchenmusiktexte: Geschichte – Übersetzung – Kommentar*. Kassel: Bärenreiter, 1996. *Capita selecta*. [200 p. → 35 uur]
- Collegedictaat [→ 20 uur]

*Aanbevolen
literatuur*

- Anttila, Miika E. *Luther's Theology of Music* [Theologische Bibliothek Töpelmann 161]. Berlin/Boston: De Gruyter, 2013, 2017².
- Clement, Albert., ed. *Das Blut Jesu und die Lehre von der Versöhnung im Werk Johann Sebastian Bachs / The Blood of Jesus and the Doctrine of Reconciliation in the Works of Johann Sebastian Bach*. Proceedings of the International Colloquium, Amsterdam, 14-17 September 1993. Royal Netherlands Academy of Arts and Sciences [Verhandelingen, Afd. Letterkunde, Nieuwe reeks, deel 164]. Amsterdam / Oxford / New York / Tokyo, 1995.
- Clement, Albert. *Over Bach, boeken en barbaren: Muziek in het wereldbeeld van de Duitse barok*. Rede uitgesproken bij de aanvaarding van het ambt van Akademiehoogleraar, Universiteit Utrecht, 21 maart 2005. Amsterdam: Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen, 2005.
- Clement Albert. *Der dritte Teil der Clavierübung von Johann Sebastian Bach. Musik - Text – Theologie*. Middelburg: AlmaRes. 1999; Bonn: Joseph Butz Verlag 2017².
- Clement, Albert en Eric Jas. eds., *From Ciconia to Sweelinck*. Donum Natalicium Willem Elders. Amsterdam etc.: Rodopi, 1994.
- Clement, Albert en Eric Jas. eds., *Josquin and the Sublime*. Proceedings of the International Symposium at Roosevelt Academy, Middelburg, 12-15 July 2009. [CENTRE D'ETUDES SUPÉRIEURES DE LA RENAISSANCE. COLLECTION 'EPITOME MUSICAL']. Turnhout: Brepols, 2011.
- Heymel, Michael. *Das Gesangbuch als Lebensbegleiter. Studien zur Bedeutung der Gesangbuchgeschichte für Frömmigkeit und Seelsorge*. Gütersloh: Gütersloher Verlagshaus, 2012.
- Jenny, Markus. *Luther, Zwingli, Calvin in ihren Liedern*. Zürich: Theologischer Verlag, 1983.
- McGrath, James F. *The Bible and Music*. Indianapolis: Palni Press, 2023.
- Meyer, Ulrich. *Biblical Quotation and Allusion in the Cantata Libretti of Johann Sebastian Bach* [Studies in Liturgical Musicology V]. Lanham/London: Scarecrow Press, 1997.
- Treitler, Leo. *Strunk's Source Readings in Music History*. Revised edition. New York / London: Norton, 1998.
- Veer, Mar van der. *Felix Mendelssohn Bartholdy: Zijn geloof belicht vanuit zijn brieven*. Middelburg: Uitgeverij Skandalon, 2020.
- Veit, Patrice. *Das Kirchenlied in der Reformation Martin Luthers: Eine Thematische und Semantische Untersuchung*. Stuttgart: Steiner, 1986.
- Zeller, Winfried. *Theologie und Frömmigkeit. Gesammelte Aufsätze 1* [Marburger Theologische Studien 8]. Marburg: Elwert Verlag, 1971.

Module Thesis

<i>Docent</i>	Prof. dr. A. de Muynck (coördinator) en F.N. de With MA MSc met medewerking van andere docenten uit de HGT als begeleider. Afhankelijk van de gevraagde deskundigheid kunnen ook andere docenten bij deze module betrokken worden.	<i>Module-code</i>	HGT-M2-Thesis
<i>Toetsvorm</i>	De thesis wordt met vier onderdelen beoordeeld: a. Portfolio periode 1 b. Het onderzoeksplan c. Portfolio periode 4 d. Het volledige manuscript – de bespreking tijdens het examen is onderdeel van de eindbeoordeling.	<i>Omvang</i>	15 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	HGT / start in periode 1 jaar 2
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	3 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Portfolio-opdrachten: maandagavond 23 uur voorafgaand aan het college. Onderzoeksplan: uiterlijk 29 oktober 2025 Thesis: in periode 4, laatste concept een week voorafgaan aan college 6; definitieve versie drie weken voor de examendatum.	<i>Instapeis</i>	De drie laatste colleges van de algemene module zijn gevolgd en de bijbehorende portolio-opdrachten zijn ingeleverd.

Toetsdoelen

De student:

- 4.1) is in staat een relevante en methodisch verantwoorde onderzoeksvraag te formuleren en te operationaliseren;
- 4.2) is in staat informatie correct te gebruiken en in voldoende complete mate informatie te verwerken;
- 4.3) is in staat een consistente en relevante argumentatie op te bouwen;
- 4.4) toont creativiteit en originaliteit in het onderzoek;
- 5.1) kan een complexe problematiek vanuit theologisch perspectief oplossen;
- 5.2) kan een theologische inbreng relateren aan maatschappelijke contexten;
- 6.1) is in staat een tekst met een goede inhoudelijke samenhang te schrijven;
- 6.2) is in staat grammaticaal correct, helder, precies en prettig leesbaar proza te schrijven;
- 6.3) is in staat een uitgevoerd onderzoek aansprekend te presenteren aan publiek.

Eindtermen

1 t/m 6, met name 4 t/m 6

Studielast

Periode 1 (210 uur)

Colleges 18 uur

Collegevoorbereiding 42 uur

Schrijven onderzoeksplan en start met de uitvoering van het onderzoek 150 uur

Periode 4 (210 uur)

Colleges 18 uur

Collegevoorbereiding 42 uur

Onderzoek voor thesis en schrijven daarvan 150 uur

Literatuur

- Cameron, H., Bhatti, D., Duce, C., Sweeney, J., & Watkins, C., *Talking about God in practice: Theological action research and practical theology*. London: SCM Press, 2010.
- Cameron, H., & Duce, C., *Researching Practice in Ministry and Mission: A companion*. London: SCM Press, 2014.
- Vyhmeister, N.J. & Robertson, T.D., *Quality Research Papers: For Students of Religion and Theology*. Grand Rapids MI: Zondervan, 2020.

- Bijzonderheden*
- De colleges in periode 1 en periode 4 zijn zodanig opgezet dat de student toegerust is op het schrijven van elk onderdeel van respectievelijk het thesisplan en de thesis zelf. De voorbereiding van de colleges is hiervoor vereist.
 - Aan het eind van periode 1 wordt de opzet voor de thesis in overleg met de begeleidend docent ter beoordeling ingeleverd. Er wordt daarna een begeleider aangewezen en een tweede beoordelaar (afhankelijk van het onderwerp).
 - De thesis zal een omvang hebben tussen 15.000 en 25.000 woorden, inclusief voetnoten, exclusief literatuurlijst en eventuele bijlagen. Bijlagen kunnen niet worden gebruikt om delen van de argumentatie te leveren, maar dienen slechts ter adstructie en tellen niet meer dan 8.000 woorden.
 - De conclusies waartoe het onderzoek leidt, dienen gerelateerd te worden aan de onderzoeksvraagstelling; probleem- en doelstelling zullen in de regel in het slothoofdstuk weerkeren en een beantwoording krijgen. Na het concluderend hoofdstuk wordt een samenvatting van 400 tot 500 woorden toegevoegd.
 - De thesis wordt, na goedkeuring door de begeleidende docent, door de student uiterlijk drie weken voor het masterexamen digitaal in Word- en in pdf-formaat ingeleverd (via Teams bij de begeleidend docent, bij de coördinator van deze module en bij de universiteitssecretaris: jwvanderzande@tua.nl).

30. Lijst van gebruikte afkortingen

BEST	Biblical Exegesis and Systematic Theology
BGC	Beknopt en Goed Citeren
BHS	Biblia Hebraica Stuttgartensia (editie Hebreeuwse Bijbel)
BT	bijbelse theologie
BT1 t/m 3	Bachelor Theologie studiejaar 1 t/m 3
cat.	categorie
CHCP	Church History and Church Polity
CHE	Christelijke Hogeschool Ede
CGK	Christelijke Gereformeerde Kerken
EC	European Credit (studiepunt)
ECTS	European Credit Transfer System
FP	Formational Practices
Fscire	Fondazione per le scienze religiose te Bologna, Italië
HC	Heidelbergse Catechismus
hfdst.	hoofdstuk
HGT	Herbronning Gereformeerde Theologie (master)
HHS	Hersteld Hervormd Seminarie
HTS	Hapdong Theological Seminary
KICTS	Korea Institute for Calvin Theological Studies
LXX	Septuaginta
MoU	Memorandum of Understanding
MTh	Master of Theology
MT1 t/m 3	Master Theologie studiejaar 1 t/m 3
NT	Nieuwe Testament
n.v.t.	niet van toepassing
OC	opleidingscommissie
OER	onderwijs- en examenregeling
OT	Oude Testament
p.	pagina
par.	paragraaf
P.F.S.A.R.	Per Fidem Studiumque Ad Rostra (studentenvereniging TUA)
PhD	Doctor of Philosophy
PKN	Protestantse Kerk in Nederland
PPV	persoonlijke en professionele vorming
PR	public relations
PRC	Puritan Research Center
PRTS	Puritan Reformed Theological Seminary
PT	praktische theologie
PThU	Protestantse Theologische Universiteit
ReCePP	Research Center Puritanism and Piety
REFORC	Reformation Research Consortium
RESILIENCE	RELigious Studies Infrastructure: toolS, Innovation, Experts, conNections and Centres in Europe
RUN	Radboud Universiteit Nijmegen
SBU	Studiebelastinguren
ST	systematische theologie
STTRII	Evangelical-Reformed Seminary te Jakarta, Indonesië
TUA	Theologische Universiteit van de Christelijke Gereformeerde Kerken te Apeldoorn
TUU	Theologische Universiteit van de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) te Utrecht
UD	universitair docent
UHD	universitair hoofddocent
USA	United States of America
VEREAD	Virtual Exchanges in Religious Euro-African Dialogue
VU	Vrije Universiteit
vwo	Voorbereidend Wetenschappelijk Onderwijs
wrd.	woorden